

မိုးညိုစာပေ

လူမှုဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း

အတွဲ ၁၀၊ အမှတ် ၅၉၊ မေ + ဇွန်၊ ၂၀၁၇

အောင်လက်လှည့်ကျင်မဂ္ဂဇင်း
ဗဒင်၊ ဇွန် + ဇူလိုင်

BURMESE
CLASSIC

မငြိမ်းတဲ့ရေ

လေ
 နည်းနည်းပြင်းလာရင်
 ဘုရားဘုရား
 ဘုရားဘုရား
 ဘုရားဘုရား
 တ

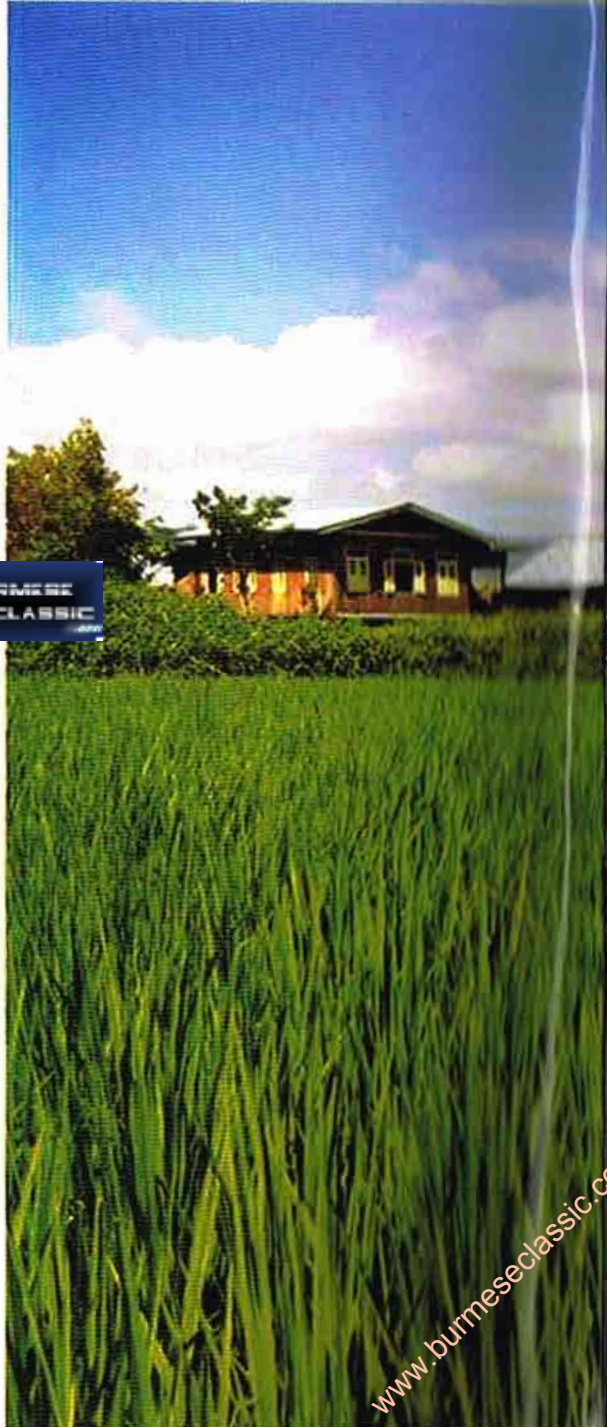
အိပ်မက်ဆိုးများ
 သတိရခြင်းများ

ဆိုတက်လာတဲ့ရင်ထဲမှာ
 အဖြစ်အပျက်များစွာ
 ပကတိပြန်ပေါ်လာ
 သွေးလန့်
 တုန်လှုပ်
 နေလို့မရ

သဘာဝသတ်ကွင်းထဲက
 မိသားစုတွေ ကစဉ့်ကလျား
 ကွဲကွာခြင်းများစွာနဲ့
 စတေးခံခဲ့ရ

ဘေးကင်းကြပါစေ။ ။

သော်ဇင်အုန်း

အောင်ပင်လယ်လှမ်းဝန်းကျင်မပွင့်လင်း
 ●
 ခေ + ဇနီ ၂၀၁၇

မာတိကာ

အယ်ဒီတာ့စကား

၄။ မုန်တိုင်း၏နောက်ဝယ်

ပြည်တွင်းသတင်း

၆။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှုများ ဧပြီလမှ စတင် . . . News Wave

၇။ မေလတွင်မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်ရန် အလားအလာရှိသဖြင့် . . . News Wave

ပြည်ပသတင်း

၈။ ပလတ်စတစ်များကိုစားပစ်မည့် မှီသစ်တစ်မျိုးတရုတ်နိုင်ငံတွင်ဖော်ထုတ် News Wave

၉။ ခြောက်နှစ်အတွင်း ပြန်ပြည်မြစွမ်းအင်မှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား . . . News Wave

ဇနစ်မြောက် နာဂစ်အယ်လ်ဘစ် ကဗျာကဏ္ဍ

၁၁။ အစီးအနင်းတွေများတဲ့ကမ္ဘာကြီး

ရွှေဝါးမောင်လေးရည်၏

၁၂။ မုန်တိုင်းပြည်တဲ့ကြီး

လင်းခ(မော်လမြိုင်)

၁၃။ နာဂစ် . . . တစ္ဆေ

တင်ကိုလွင်

၁၄။ နာဂစ် သို့မဟုတ် နာဂစ်ဆပ် . . . သို့

ပိမွန်သော်

ဇနစ်မြောက် နာဂစ်အယ်လ်ဘစ် အက်ဆေးကဏ္ဍ

၁၇။ ညတစ်ည၏အလွန်

ပြည်သစ်ဟန်

၂၀။ ငရဲခန်းထဲကည

ညီဆောင်းဦး

၂၃။ နာဂစ်လွန်အလွမ်း

မင်းထက်ခိုင်

ဇနစ်မြောက် နာဂစ်အယ်လ်ဘစ် ဆောင်းပါးကဏ္ဍ

၂၇။ သင်္ကြန်မိုး မဟုတ်သည့် မိုးသင်္ကြန်

မစိမ်း

၃၀။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြရာဝယ်

မင်းချစ်နိုင်

၃၃။ သဘာဝဘေး၊ လူသားနှင့် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားဖြည့်တင်းခြင်း

မြင့်ဆန်း

ဇနစ်မြောက် နာဂစ်အယ်လ်ဘစ် ဝတ္ထုကဏ္ဍ

၃၈။ မပြီးသေးသောမုန်တိုင်း

နိုလှိုင်

၄၄။ နာဂစ်သင့်ခံစားမှု

ဝင်းနီထွေး

ဇနစ်မြောက် နာဂစ်အယ်လ်ဘစ် ကလေးကဏ္ဍ

၅၀။ နာဂစ်ကိုခြေတည်လို့ ဒီရေတောကိုစောင့်ရှောက်စို့

ဆွေး (မြတ်)

ပတ်ဝန်းကျင်ကဗျာ

၅၄။ တစ်ရက်ချန်

အောင်ဇင်မင်း

၅၅။ ဟောဒီက ငါတို့အားလုံးရဲ့အသံ

နေထက်နိုင်

၅၆။ ရွှေဥမင်

မြတ်ဝေ

၅၇။ ကမ်းခြေ

အင်ကြင်းခိုင်

၅၈။ ရေတွေမြင်ပြီး ရေငန်နေတဲ့နေရာ

မင်းနိုင်ထွန်း (တေးသီဂွန်)

ပတ်ဝန်းကျင်ခရီးသွား

၅၉။ မော်တင်စွန်းပိုင်း၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် ပြင်ခရိုင်၊ ပင်လယ်သွားရေလား
၆၃။ ရိုးပေါ်ရွာခင်း

ငွေကြည် (စလင်း)
မင်းကိုနိုင်

ပတ်ဝန်းကျင်ခံစားမှု

၆၆။ အောင်ပင်လယ်
၆၉။ မြစ်

ကောင်းကင်ပြာ
မောင်ကြည်

အတိတ်မှအရိပ်

၇၂။ မနော်၊ ကချင်ပြည်နယ်မှမိတ်ဆွေများသို့

မြသန်တင့်

ပတ်ဝန်းကျင် ကလေးကဏ္ဍ

၈၁။ မိုးရာသီမှာ အန္တရာယ်ကင်းအောင်ဘယ်လိုနေထိုင်ကြမလဲ
၈၄။ ကမ္ဘာကြီးအေးမြ

ညိုယဉ်ဆောင်း
မောင်ငြိမ်းအေး

ပတ်ဝန်းကျင်အက်ဆေး

၈၅။ ၁၉၉၆

မောင်ခိုင်လတ်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

၈၉။ ရေဖြန်းတီးသူတွေကို ဒဏ်ရိုက်မည်
၉၂။ အစိမ်းရောင်ချစ်သူ
၉၅။ ရေတွေ ရေတွေ တက်လာနေ
၁၀၆။ ရေငတ်သောနေ့ရက်များကို အံ့တုခြင်း
၁၁၂။ တရားခံဘယ်သူလဲဟေ့

မောင်မွန်ရည်
ဦးစန္ဒီမ (စလင်း)
ထင်အောင်ကျော်
ဆင်တဲမြတ်ဖုန်း
ဦးစန်းအောင်

ပတ်ဝန်းကျင် စာအုပ်စင်ကဏ္ဍ

၁၁၅။ ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်းချသူများ၊ ရေနံဥပဒေ ၁၉၃၇နှင့် . . .

ခက်မောင်

ပတ်ဝန်းကျင် လေ့လာမှု

၁၁၉။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

ဦးကျော်စိုး

ကမ္ဘာ့အမြင်

၁၂၁။ သတ္တုသယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်
၁၂၆။ တွန်းဒရာဒေသမှ အပင်များ၏ အခြေအနေ

စောမိုးမြင့်
တင်မောင်ယု

Photo Essay

၁၀၄။ တရားမဝင်သစ်မှောင်ခိုမှုများ

ပတ်ဝန်းကျင်ဝတ္ထုတို

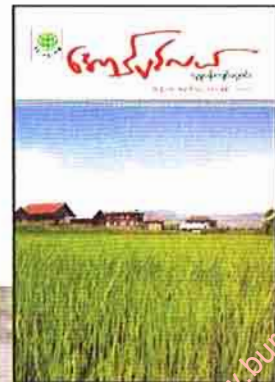
၁၃၂။ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းရွာပါမိုး

မောင်ခြံမ့်

မျက်နှာပုံး

နာဂစ်အပြီး

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိမြို့လေးတစ်မြို့
ဓာတ်ပုံ - လင်းအောင်ပြည့်

အယ်ဒီတာ့စကား

မုန်တိုင်း၏နောက်ဝယ်

မေလဆန်းရောက်နေပေမယ့်လည်း ပူပြင်းခြောက်သွေ့ခြင်းက စူးရှပြင်းထန်လွန်းနေတယ်။ မိုးလေဝသဗေဒပညာရှင်များကလည်း ဘက်လားပင်လယ်ပြင် ဒေသကို စူးစမ်းအကဲခတ်ရင်း မုန်တိုင်း၊ လေပြင်းနဲ့ သဘာဝဘေးဒဏ်ကျရောက်လာနိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းထုတ်ဖော်ပြောဆိုနေကြတယ်။ သဘာဝဘေးဒဏ်၊ မိုးပြင်းလေထန်၊ အပူလှိုင်းရိုက်ခတ်မှုများ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများခံစားရနိုင်ကြောင်း ကြိုတင်အသိပေးနေကြတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၉ နှစ် မေလ ၂၂ ရက် မြန်မာနိုင်ငံ ရာသီဥတုသမိုင်းမှာ ကြီးမားပြင်းထန်လွန်းတဲ့ နာဂစ်မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ခြင်းကို ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ အတော်များများနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းအနီး တစ်ဝိုက်တို့မှာ ခံစားခဲ့ကြရတယ်။ သဘာဝတရားရဲ့ အဟုန်ပြင်းပြင်းရိုက်ချက်က နိုင်ငံသူနိုင်ငံသား မြောက်မြားစွာရဲ့ အသက်ဝိညာဉ်များကို ချေမှုန်းပြစ်ခဲ့တယ်။ အိုးအိမ်အဆောက်အအုံပျက်စီးမှုက ထူနှင့်ထေး။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှာ သစ်ပင်၊ စပါးခင်း၊ စိုက်ခင်း၊ တိရစ္ဆာန်၊ လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်း ကိရိယာများ သေကြေပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုရရင် ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုကြောင့် ဆိုးရွားတဲ့ ရာသီဥတုဘေးဒဏ်၊ သဘာဝဘေးဒဏ်များ ကျရောက်ရခြင်းဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှု၊ တစ်စထက်တစ်စ အပူရှိန်မြင့်တက် လာခြင်းတို့ကို ကမ္ဘာနဲ့အတူစုစုပေါင်းကာကွယ်ကြဖို့လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ အပိုင်းလည်းရှိနေပါတယ်။ COP အစည်းအဝေးများပါပဲ။

ဂလိုဘယ်ပူဇွန်းမှုကို ထိန်းသိမ်းကြဖို့ နိုင်ငံတကာ စည်းဝေးဆွေးနွေးကြပြီး နှစ်စဉ်စီမံကိန်းတွေ ချမှတ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံချင်းအလိုက် ဒေသစိမ်းလန်းစိုပြည်ဖို့၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုထိန်းသိမ်းဖို့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရာမှာတော့ ကွဲပြားခြားနားမှုများရှိနေတယ်။ သစ်ပင်များမခုတ်ကြဘဲ သစ်တောများ ပြုစုပျိုးထောင်ကြဖို့ လွယ်လွယ်ရှင်းရှင်း လုပ်ကြရမှာဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်ဒေသ၊ ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ၊ အာဆီယံ၊ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းအဆင့်ဆင့်။

ရိုင်းပြတဲ့ သဘာဝဘေးဒဏ်က လူသားကို အနိုင်အထက်ပြုခဲ့၊ ခြိမ်းခြောက်နေဆဲဖြစ်တယ်။ မြေပြို၊ ငလျင်လှုပ်၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်မှုများ ကမ္ဘာ့နေရာအသီးသီးမှာ ဖြစ်ပေါ်နေဆဲပါ။ မိမိတို့နိုင်ငံအနေနဲ့ သင်ခန်းစာက သဘာဝဘေးဒဏ်ကို ကြိုတင် ကာကွယ်နိုင်ကြဖို့ အသိပညာအရ နိုးထနေကြပြီး သဘာဝဘေးဒဏ်ဖြစ်ပွားခဲ့ရင်လည်း စုစည်းညီညွတ်စွာ လက်ကိုမြဲမြံတွဲကြပြီး ရင်ဆိုင် ကြံ့ကြံ့ခိုင်ကြရန်ဖြစ် ပါတယ်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းအပြီးမှာ လှည်းနေလှေအောင်း မြင်းဖောင်း မကျန်က မြန်မာပြည်သူပြည်သားများ ညီညွတ်မှုနဲ့ လူသားချင်းစာနာမှုတရားကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့တယ်မဟုတ်လား။

အယ်ဒီတာ

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှုများပြုလုပ်စတင်တိုးမြှင့်

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများကို ဧပြီလမှစတင်တိုးမြှင့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဒေါက်တာဝင်းမြတ်အေးက နေပြည်တော်ရှိ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနတွင်ကျင်းပခဲ့သည့် အမျိုးသားသဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

အဆိုထောက်ပံ့မှုများကို ဧပြီ ၁ ရက်မှစတင်ပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး ယခင်ကဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပေါ်ကာ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအတွက် ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများ ကိုးမိုးသာ

ထောက်ပံ့ခဲ့သော်လည်း ဧပြီ ၁ ရက်မှ စတင်ကာ ၂၂ မျိုးအထိ တိုးမြှင့်ဖြန့်ဝေလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ထို့အပြင် ထောက်ပံ့မှုလုပ်ငန်းများကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် စာရင်းများတိကျစေရန်နှင့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များလျင်မြန်စေရေး သက်ဆိုင်ရာဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် သေဆုံးသူများကိုလည်း တစ်ဦးလျှင် ကျပ်တစ်သိန်း ထောက်ပံ့ရာမှ ကျပ်သုံးသိန်း၊ ဒဏ်ရာရသူများကို ကျပ်နှစ်သောင်း ထောက်ပံ့ရာမှ ကျပ်ငါးသောင်း၊ နေအိမ်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ အတွက် ကျပ်ငါးသောင်းမှ နှစ်သိန်းအထိ ထောက်ပံ့ခဲ့ပြီး ယခုအခါ ပျက်စီး

ဆုံးရှုံးမှုအနေအထားနှင့် အမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ ကျပ်တစ်သိန်းမှ နှစ်သိန်းအထိ တိုးမြှင့်ထောက်ပံ့မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ပြောကြားသည်။

၂၀၁၆-၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ပဋိပက္ခများကြောင့် ပြည်သူများထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် အမျိုးသား သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုရန်ပုံငွေစာရင်းမှ ကျပ် ၉ ဒသမ ၈ ဘီလီယံနှင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဒသမ ၇၄ သိန်းကို ထောက်ပံ့ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

News Wave

မေလတွင် မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်ရန် အလားအလာရှိသဖြင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရန်လို

ယခုနှစ် မေလအတွင်း ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်ရန် အလားအလာရှိနေသဖြင့် ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားရန်လိုကြောင်း မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ဧပြီ ၁၈ ရက်တွင် ပြောကြားထားသည်။ မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ဧပြီ ၁၈ ရက်က ၎င်း၏ လူမှုကွန်ရက် ဖေ့ဘွတ်ခ်စာမျက်နှာတွင် ကြိုကြိုတင်တင်ပြင်ပြင်ဆင်ဆင်ဟုခေါင်းစဉ် တပ်ရေးသားပြီး အထက်ပါအတိုင်း တိုက်တွန်းနှိုးဆော် သတိပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။

'မုန်တိုင်းတွေဟာ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်မှာ နှစ်စဉ် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိတယ်။ မေလမှာ တစ်နှစ်ကို တစ်လုံးဖြစ်တယ်။ ဇွန်လမှာ သုံးနှစ်တစ်လုံး ဖြစ်တယ်။ (ဇူလိုင်+ဩဂုတ်) လမှာ ငါးနှစ်ကို လေးလုံးဖြစ်တယ်။ စက်တင်ဘာလမှာ သုံးနှစ်ကို တစ်လုံး ဖြစ်တယ်။ (အောက်တိုဘာ+ နိုဝင်ဘာ+ဒီဇင်ဘာလ)တွေမှာ တစ်နှစ်ကို လေးလုံးဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ ၂၀၀၆ ကစတင်ပြီး ၂၀၁၆ အထိ ပျမ်းမျှ တန်ဖိုးတွေပါပဲ။ ဒီတော့ လာမယ့် မေလအတွင်း ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်မှာ မုန်တိုင်းနောက်တစ်လုံးဖြစ်ဖို့ အလားအလာကတော့ ရှိနေပြန်

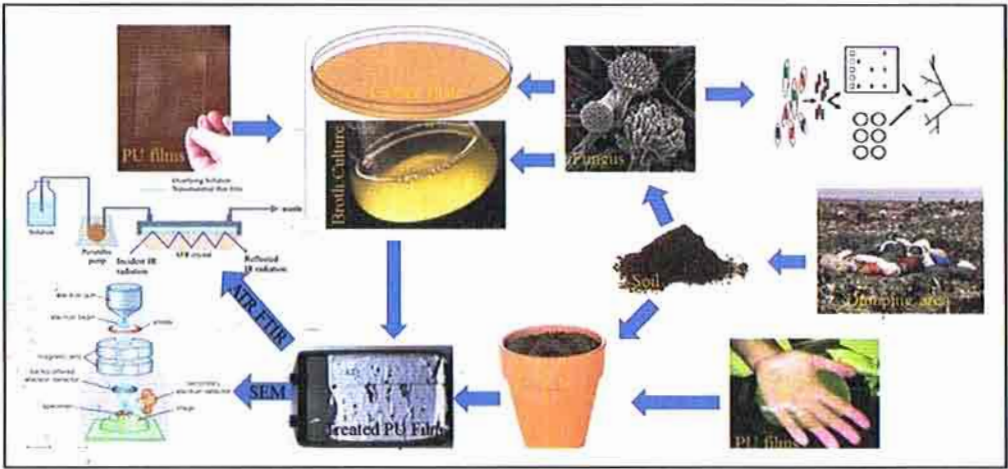
ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် မုတ်သုံလေအဝင်နောက်ကျရင် ပိုသေချာပါတယ်' ဟု မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ပြောသည်။ ထို့အပြင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က "မုန်တိုင်းက မြန်မာပြည်မှာ ဒုက္ခပေးနေတယ်။ နှစ်တိုင်း ပေးနေတယ်။ အားလုံးပေါင်း ၁၁ နှစ် ရှိပြီ။ တချို့နှစ်တွေ ဒဲ့ဝင်တယ်။ တချို့နှစ်တွေ အားပျော့သွားတယ်။ ဒီနှစ် အနေနဲ့တော့ မေလမှာ မုန်တိုင်း အန္တရာယ်နည်းနည်း ဂရုစိုက်စေချင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်း ရေပြင်တွေရဲ့ အပူချိန်တွေက မြင့်နေတယ်။ အပူချိန်မြင့်တယ်ဆိုတာ မုန်တိုင်းဖြစ်တာကို အားပေးတယ်လေ။ အဲဒါကြောင့် မုန်တိုင်းကို မေလမှာတော့ ဂရုစိုက်ရမယ်" ဟု မတ် ၃၀ ရက်က ကျင်းပခဲ့သည့် အမျိုးသား သဘာဝအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ အစည်းအဝေးတွင် ပြောကြားခဲ့သေးသည်။

မြန်မာပြည်သမိုင်းတွင် လူပေါင်းများစွာသေဆုံးပြီး ထိခိုက်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများစွာဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည့် နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်းသည် မေလအတွင်းမှာပင် ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ၂၀၀၆ ခုနှစ်မှ

၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ မှတ်တမ်းများအရ မေလတွင် နှစ်စဉ် မုန်တိုင်းတစ်လုံး ဖြစ်ပွားနေကျဖြစ်သောကြောင့် ယေဘုယျအားဖြင့် မုန်တိုင်း အန္တရာယ်ရှိနေသောလဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ကောင်းမွန်သည့် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ထားရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ ပြည်သူများအနေဖြင့်လည်း မုန်တိုင်းအသိမုန်တိုင်းသတိဖြင့် နိုးနိုးကြားကြားနေထိုင်ရန်လိုအပ်ကြောင်း မိုးလေဝသပညာရှင်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးပညာရှင်များက သတိပေးပြောကြားနေကြသည်။

News Wave

ပလတ်စတစ်များကိုစားပစ်မည့်ပိုသစ်တစ်မျိုး တရုတ်နိုင်ငံတွင်ဖော်ထုတ်

တရုတ်နိုင်ငံ သိပ္ပံတက္ကသိုလ် (CAS) မှ သုတေသီများက ပိုလီယူရသိန်း (Polyurethane=PU) ပလတ်စတစ် လျှော့ချရေးအတွက် နိုဘယ်လ်မိုတစ်မျိုးကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

Aspergillus tubingensis ဟု အမည်ပေးထားသော အဆိုပါ ပိုအား CAS အောက်ရှိ ကူမင်း ရှုကွဗေဒ တက္ကသိုလ်မှ သုတေသီတစ်ဦးဖြစ်သူ ရှုကျန်းချီး ဦးဆောင်သည့် သုတေသနအဖွဲ့က တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ 'အဲဒီမိုက PU ပလတ်စတစ်တစ်မျိုး၏ မျက်နှာပြင်တွင်

ကြီးထွားနိုင်ပြီး ၎င်း၏ အင်ဇိုင်း လုပ်ဆောင်ချက်မှ တစ်ဆင့် ပလတ်စတစ်မော်လီကျူးများ သို့မဟုတ် ပိုလီမာများအကြားရှိ ဓာတုဓာတ်ကို ချေဖျက်နိုင်ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ အဲဒီမိုတွေရဲ့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သန်စွမ်းမှုတွေက ပိုလီမာအစိတ်အပိုင်းတွေ ချေဖျက်ရာမှာလည်း အကူအညီပေးတယ်' ဟု ရှုကျန်းချီးက ပြောသည်။

အဆိုပါ ပလတ်စတစ်အတူများဖြင့် ညစ်ညမ်းမှုလျော့ချခြင်း၊ မှိုဘက်တီးရီးယားပိုးဖြင့် ဆွေးမြည့်စေခြင်းက အရေးကြီးသည့်နည်းလမ်း

ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ယင်းမိုများ လျင်မြန်စွာ ကြီးထွားစေခြင်းကို တဖြည်းဖြည်း လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ပြီး အမှိုက်ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် အခြေခံလည်း ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းက ပြောကြားခဲ့သည်။ အဆိုပါ သုတေသန တွေ့ရှိချက်ကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာညစ်ညမ်းမှု နိုင်ငံတကာ ဂျာနယ် အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် မတ်လ ၁၅ ရက်က တင်ပြခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

News Wave
ကိုးကား- ဆင်ဟွာ

www.burmeseclassic.com

ဪြောက်နှစ်ဒါတွင်းပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းဒါင်မှလျှပ်စစ်ဓာတ်ဒါးဒါဝ ကုဒိုင်နှုန်းထုတ်လုပ်ဒိုင်ရန် ငါဆာဒါဒါကရေဗျူငါမျှော်မှန်း

လာမည့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ပြန်ပြည့်မြဲ စွမ်းအင်မှ လျှပ်စစ်ဓာတ် အား ၁၀ ဂီဂါဝပ်ခန့် ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် မျှော်မှန်းထားကြောင်း၊ ယင်းအတွက် စီမံကိန်း အခု ၃၀ ကို ဆောင်ရွက် မည်ဖြစ်ကြောင်း စွမ်းအင်ဝန်ကြီးက ဖာလာက ဧပြီ ၁၇ ရက်တွင် ကျင်းပ သည့်ဖိုရမ်တစ်ခု၌ ပြောကြားခဲ့သည်။

ဆော်ဒါသည် ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး ရေနံတင်ပို့သည့်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်နှင့် နည်းပညာ များကိုပါ ပြည်ပသို့ ရောင်းချရန်

စီစဉ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိ ဆော်ဒါနိုင်ငံတွင် အသုံးပြုနေသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားများသည် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များမှ အများဆုံး ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် နေ နှင့် လေစွမ်းအင်များကို အသုံးပြု မည်ဖြစ်သည့် ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင် စီမံကိန်းကို ဝန်ကြီးဖာလာက စတင် လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစီမံကိန်းတွင် ပါဝင်မည့် အစီအစဉ်များသည် ဒေါ်လာဘီလျှံ ၃၀ မှ ၅၀ ကြား ကုန်ကျနိုင်ကြောင်း သိရသည်။

ဆော်ဒါအာရေဗျနိုင်ငံ၏ အမြင့် ဆုံး စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်သည် ၂၀၃၂ ခုနှစ်တွင် ဂီဂါဝပ် ၁၂၀ ကို ကျော် သွားလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းထား ကြောင်း၊ စွမ်းအင်ရင်းမြစ်များထဲ တွင် နျူကလီးယားစွမ်းအင်လည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပါဝင်လာလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း ဖာလာက ပြောကြား ခဲ့သည်။

ကိုးကား-AFP
News Wave

ဇော်ဇော်

အိမ်အိမ်

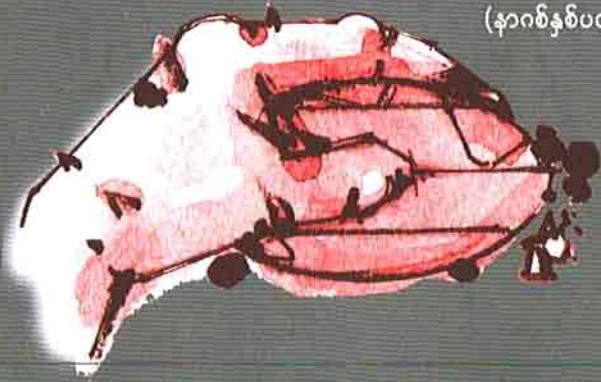

ခင်စားတွေအဖို့ ကမ္ဘာကြီး မြင်းမောင်းမင်းမိသားစု

တစ်ဘဝတာနေညှိချိန်ထဲ
ငါတို့အရိပ်တွေပဲ ရှည်ပြီးရင်းရှည်လာခဲ့တယ်
ဒုက္ခတွေနဲ့ နပမ်းသတ်နေရတဲ့အလွမ်းပင်လယ်မှာ
ရက်ပါတစ်ယောက်လို
အနာတရတွေကို သီချင်းအဖြစ် ဟစ်အော်ပေါက်ကွဲ
တယ်ကမ်းရိုးတန်းမှ မအိပ်စက်သလို
တယ်လေရူးမှလည်း မသမ်းမဝေးဘူး ... ဒီကြားထဲ
ကျေးဇူးကန်းသူတစ်စုကတော့
ဟိုတောင်ကုန်းတွေ ဝါးချိုလိုက်
ဒီသစ်တောတွေ ကိုက်စားလိုက်
ကျောက်စိမ်းတွင်းတွေ ပင်အောက်ခုထိုင်လိုက်
သယံဇာတတွေ ဗိုက်ဖောက်စား
သူတို့အိတ်ထောင်တွေဖောင်းဖို့တစ်ခုပဲ စိတ်နှစ်ထားသူတွေပေါ့
ကျွန်တို့မှာသာ သူတို့ရဲ့နှိပ်စက်မှုတွေနဲ့ ကျိန်စာသင့်ကြရ
ဟိုနားက ရေကြီးရေလျှံ ... ဒီဘက်မှာ တောမီးတွေလောင်
ဟိုထောင့်မှာ မုန်တိုင်းသင့် ... ဒီနားက ငလျင်လှုပ်နဲ့
ဆူနာမီလိုင်းက ဟန်တပြိုင်ပြိုင်
အယ်လ်နီညှိနဲ့ ... လာနီညှာနဲ့
... ..
... ..
ကမ္ဘာကြီးထဲက ကျွန်တို့အားလုံး
အတုံးအရုန်းလဲပြိုကျရင်း ...။ ။

(နာဂစ်နစ်ပတ်လည် သို့)

ရွှေဒီးမောင်လေးရည်

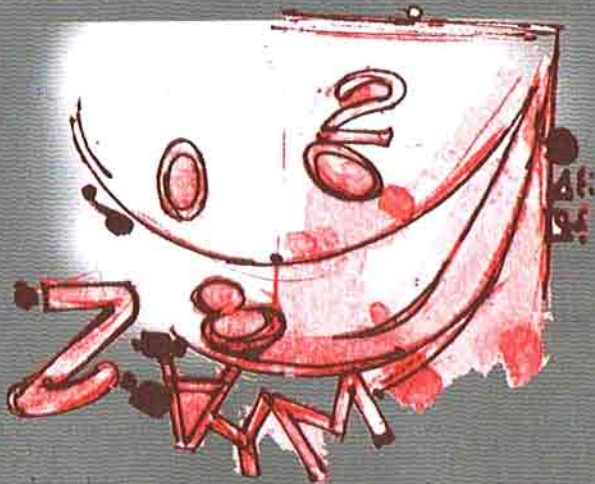
မိမိတို့အတွက် အသက်အရွယ်

အဖြစ်အပျက်တွေ ပြန်ပြန်တူးမိတိုင်း
ရက်ရက်စက်စက်မုန်တိုင်း
ရဲရဲတောက်သွေးပျက်စွယ်
အသက်များစွာစုပ်ယူ
ဝမ်းနည်းခြင်းတွေ ထုဆစ်ထားရက်စွဲ
မေ့သွားအောင် မေ့ဆေးပေးပေမဲ့
မေ့လို့မသွားတာက ခက်တယ် ...။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို
နှစ်နှစ်ကာကာမချစ်သူတွေကြောင့်
သဘာဝတရားကြီးက
ဆိုင်သူ မဆိုင်သူ အားလုံးပေါ်
နှစ်နှစ်နာနာရက်စက်ခဲ့လေသလား
ဖြေတူးတူးမိပေမဲ့
ဖြေဆည်မရနိုင်တာက
ဝိတ်အမာရွတ်ပေါ်က မျက်ရည်တွေ ...။

တာကိုမှ မခွဲရက်တော့ပါဘူး
ကြေပြီးသား သင်းယိုယိုခရေပွင့်လေးတွေကောက်
တုရားရွှေမှာ ပူဇော်ခဲ့ပါတယ်
သစ်စေးတွေသုတ် စက္ကူရွက်တွေကြား
ရွှေမှုန်မှုန်လေးတွေကိုလည်း
စေတီပေါ်မှာ မကပ်လှူခဲ့ပါဘူး
စေတီအောက်ကိုရောက်မှ
လွတ်မြောက်စေကြောင်း
ငှက်ကလေးတွေလွှတ်ခဲ့ပါတယ်
၂၀၀၈ ခေ (၂) လို အဖြစ်မျိုး
နောင်သံသရာ အသက်ဆက်မကြိုချင်တော့ပါဘူး
ကမ္ဘာမြေငြိမ်းချမ်းစေကြောင်း ...။

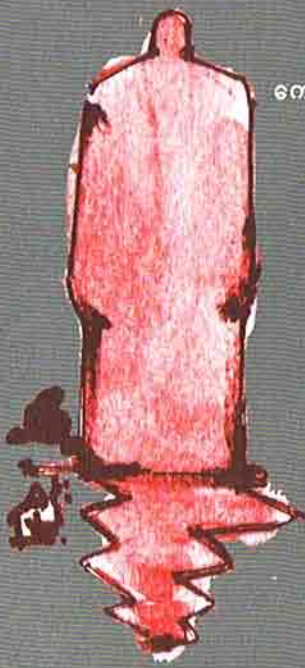
လင်းခ (မော်လမြိုင်)

နဂါးသတ်ကြွေ တင်ကြွေ

ဆွဲဆွဲငင်ငင် အော်သံများ
 ကြားလိုက်သလားလို့
 ဟိုမှာ ဒီမှာ ငါရှာကြည့်
 လေတိုးသံလားနားစိုက်မိ
 နာဂစ်လေထန်
 တစ်ကောင်ကြွက် ပြစ်ကျန်ခဲ့တာ
 ကြာ ကြာ ကြာ
 ကြာခဲ့
 မနေ့တစ်နေ့ကလိုပါပဲ။
 ပြောင်းပြေးခဲ့တာမဟုတ်
 ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင်
 တဝပါပြေးပြောင်းသွားတာ
 ကြာ ကြာ ကြာ
 ကြာခဲ့
 မနေ့တစ်နေ့ကလိုပါပဲ။
 ဒီနားမှာရွာ
 ရွာလယ်မှာကျောင်း
 ကျောင်းဘေးမှာ ဘုရားစောင်းတန်း
 ခရေပင်တွေ အစုအစု
 ငါတို့အိမ်စု
 ခု တယ်မှာ
 ကြာ ကြာ ကြာ
 ကြာခဲ့
 မနေ့တစ်နေ့ကလိုပါပဲ။

တယ်လမ်းညွှန်မြေပုံနဲ့
 ပင်လယ်ထဲကတက်လာခဲ့သလဲ
 အားကောင်းမောင်းသန် တစ္ဆေကြီးရယ်
 လွတ်အောင်ပြေးလေ နီးလေ
 အရှေ့က စုတ်ဆွဲလိုက်သလို
 ငါတို့ကျောကော့ပေးခဲ့ရ
 ကြာ ကြာ ကြာ
 ကြာခဲ့
 ဒဏ်ရာ အနာ
 မနေ့တစ်နေ့ကလိုပါပဲ။
 နာဂစ် တစ္ဆေကြီးအပြန်
 ငါတို့ရွာတွေ
 ငါတို့ဘုရားတွေ
 ငါတို့ကျောင်းတွေ
 ငါတို့ယဉ်ကျေးမှုတွေ
 ငါတို့မိသားစုတွေကို
 အပါခေါ်သွားတဲ့အခါ
 ဒီမှာ ငါတစ်ယောက်တည်း
 ဇရပ်ပျက်ထဲမှာ
 တစ္ဆေကြီး ပြန်လာမှာ
 ကြောက်နေတုန်းပါပဲလေ။ ။

တင်ကိုလွင်

အကယ်၍ မဟုတ်
 အကယ်၍ ... မဟုတ်
 မဟုတ်

ကြည့်

လေထုထဲ ပုတ်အုတ်အုတ်ညှိနှိုင်း
 ခုထိ မြစ်ရိုးမှာ မပျောက်သေးဘူး
 တာကြောင့် မင့်အကြည့်ရိုင်းတွေက
 အပြစ်မဲ့ လမုပင်တွေ
 ခန့်ပင်တွေကို ရန်လိုမုန်းတီးနေပါလိမ့်။

နေပါစေ ... သူ့သဘာဝအတိုင်း ဒီရေတောတွေ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေပါစေ
 နေပါစေ ... သူ့ပျော်ရာပျော်ကြောင်း ဧရာဝတီတေးသီနေပါစေ
 နေပါစေ ... သူ့တာသာတာဝန် ငါးကြွင်းငါးတန်တွေ မြူးထူးနေပါစေ
 နေပါစေ ... မြစ်ကမ်းနဖူးပေါ် စပါးကောက်နှံတွေ ယိမ်းကနေပါစေ

ဟေ့

ပြောနေတာမရဘူးလား
 ငါမင်းကို ဆွဲထိုးမိတော့မယ်

'နာစစ်ဆင်' ဆိုတာ ချောမောလှပတဲ့လူဝယ်
 မင်းအရိပ် မင်းပြန်ချစ်မိပြီး ဖောက်ပြန်
 မင်းအပြစ် မင်းခံလေ ...။

ခုဖြင့်

ကျိန်စာဟာ မင်းကိုယ်မှာသင့်ပြီး
 ငါတို့ဆီပါ အမှုတွဲ မတရားတဲ့အပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်ရ
 မင်းဟာ ကောက်ကျစ်ယုတ်မာတဲ့ အရိုင်းပန်းပွင့်ပါ။

ချွန်မြထက်ရှုတဲ့စားနဲ့
မင်းရင်အုံဆောင်ထိုးခဲလိုက်ရသလို
မင်းအသိမှာ သံမှိုနှက်ထားစမ်း ...။

ခု ...ငါပြောနေတာတွေ
မင်းနှလုံးအိမ်မှာ စူးနှစ်အောင်မှတ်ထားစမ်း
ငါမင်းကို ဆောင်ကန်မိတော့မယ်။

လူဟာ ခဏခဏ ပြုလဲလည်း ဂရိဒဏ္ဍာရီထဲက စိစိဖတ်လိုလူစားပဲ
လူဟာ ခဏခဏ ကံယိုင်လည်း သတိတမံ ဉာဏ်မြေကတုတ်နဲ့ ပစ်တိုင်းထောင်တွေပဲ
လူဟာ ခဏခဏ ဉာဏ်မခိုင်လည်း ပြိုင်တူတွန်းလျှင် ရွှေနိုင်ပါသည်လူများပဲ။

ဒီမယ် ...နာစစ်ဆင်

တစ်ခါသေဖူး ပျဉ်ဖိုးနားလည်ကြသူတွေပါ။

ခရီးနီတွေရဲ့ တူဒီဇာတွေလို
အဆောက်အအုံတွေကို ဖြိုဖျက်ဖို့
ချိတ်တွယ်သမ္မတတွေ ဆွဲပြုတ်ဖို့
အသားစားလှိုင်းတွေ တယ်လောက်လာလာ
သေမင်းရဲ့အရိပ်တွေ တယ်လောက်လွှမ်းလွှမ်း
အရိပ်တစ္ဆေတွေ တယ်လောက်ခြောက်ခြောက်
လူဟာ ဆရာသစ္စာနိပြောသလို
မီးလျှံကို ရေချိုးသူ ရွှေရောင်ဖိးနှစ်ငှက်ပဲ။

မင်းစိတ်လျှော့လိုက်တော့
 ဒါချစ်ကောင်မာန်ကြီး တောင်ကြီးဖြူမယ့်ဟန်တွေ
 အိုင်အက်စ်တွေ တာလီတန်တွေလို
 မင်းခန္ဓာမှာ မိုင်းပုံးပတ်ပြီး
 ကမ္ဘာကြီးကိုလုပ်ကြံမယ့် စိတ်ဆိုးစိတ်ညစ်တွေ
 လွင့်ပစ်လိုက်တော့ ...။

ညနက်ထဲက ပင်လယ်ရဲ့အော်သံတွေလို
 တစ်ခါက မင်းလက်ချက်နဲ့ သေဆုံးသွားတဲ့ ပိညာဉ်တွေက
 မင်းကို နာနာကျည်းကျည်း ကျိန်ဆဲကြလိမ့်မယ်။

မူမာကဒီပီလ်ကို အုတ်ခဲကျိုးတွေနဲ့ ပစ်ပေါက်သလို
 မင်းကို ယက်သဲ့ကြား ငါးတင်တွေက
 ဝရဲပြည်အထိ အတင်းအဓမ္မပို့ဆောင်ကြလိမ့်မယ်။

မင်း သွားပါတော့ကွာ
 ငါတို့နဲ့ မိုင်ပေါင်းကငွေကုဏ္ဍာဝေးရာ
 မင်းသွားပါတော့ကွာ။

ရှင်ကွဲ သေကွဲ တဝကွဲ
 အသက်ခန္ဓာအိုးစားကွဲတွေ နောက်မလာနဲ့တော့
 ဟောဒီ ...ကမ္ဘာမြေဆီ
 တယ်တော့မှ ယူဆောင်မလာနဲ့တော့ နာစစ်ဆပ်။ ။

ဝိမ္မန်သော်

ကြမ်းတမ်းလာသောလေ၊ ပြောင်းလဲလာသောဝန်းကျင် မှောင်မိုက်လာသောညရထားက မီးခိုးလုံးတွေကို မုန်တိုင်းအဖြစ် ဖန်ဆင်းပေးလိုက်ပါသည်။ ဘဝတွေဖရိုဖရဲဖြစ်ကြရသည်။ စိတ်တွေဖရိုဖရဲဖြစ်ကြရသည်။ အဆောက်အဦတွေ ဖရိုဖရဲဖြစ်ကြရသည်။ တစ်ညလုံးဖရိုဖရဲပေါ့။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သားကျွန်တော်၏ ထိုညအတွင်းကပုံရိပ်များသည် ယခုအထိ ကစဉ့်ကလျားဖြစ်နေပါသေးသည်။ ယခုအထိ အိမ်နောက်ဖေးရေမြောင်းထဲမှာ အကြိမ်ကြိမ် ပက်လက်လန်ကျနေမိပါသေးသည်။ ယခုအထိ ပြန်တွေးမိလျှင် အရာရာဟာ ပြိုပျက်ကျနေကြပါသေးသည်။ ကျွန်တော်တို့

နယ်ပယ်ဝန်းကျင်မှ လူများကို ထိုညအကြောင်း ပြန်လည်ဖွင့်ဟမိလျှင် သူတို့၏စကားလုံးတွေထဲမှာ သေဆုံးသံတွေ၊ ပြိုကျပျက်စီးသံတွေ ညနေပါဦးမည်။ ထိုည မုန်တိုင်းဒဏ်ခံရပြီး မိုးလင်းလာတော့ အရာရာဟာ ပြောင်းလဲနေပါသည်။ ကျွန်တော့်မျက်စိကို ကျွန်တော်မယုံသည်ထက် ကျွန်တော့်စိတ်အခြေအနေကို မယုံသင်္ကာဖြစ်မိပါသည်။ မြင်နေကျဝန်းကျင်၊ သွားနေကျနေရာတွေ အားလုံး ရှုပ်ထွေးကုန်ပါသည်။ ထိုသို့သော မနက်ခင်းသည် မနေ့ကမနက်ခင်းနှင့် နီးနီးလေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မနေ့ကမနက်ခင်းထက်

ဒီနေ့မနက်ခင်းကို ကျွန်တော် ချက်ချင်းလက်ခံပေး၍မရ ဖြစ်နေပါသည်။ ကျွန်တော့်လိုပင် နီးစပ်ရာမှ လူအများတို့သည်လည်း လက်ခံပေး၍မရဖြစ်နေပါသည်။ သဘာဝတရား၏ဖြစ်စဉ်ဟူ၍ ကျွန်တော်တို့စိတ်ကို ကျွန်တော်တို့နှစ်သိမ့်ကြပါသည်။ မိသားစုအချင်းချင်း နှစ်သိမ့်ကြပါသည်။ ကျေးရွာအချင်းချင်း နှစ်သိမ့်ကြပါသည်။ ဒဏ်ရာရသူအချင်းချင်း နှစ်သိမ့်ကြပါသည်။ ပြိုပျက်ကြသူအချင်းချင်း နှစ်သိမ့်ကြပါသည်။ ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ သေဆုံးသွားကြသူတွေအချင်းချင်းပင် နှစ်သိမ့်နေကြလိမ့်မည်ဟူ၍ပေါ့။ ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့်အတူတူ မျှော်လင့်

www.burmeseclassic.com

ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့်အတူတူ မျှော်လင့်ခြင်းသည် မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်သူများထံတွင် တဖြည်းဖြည်း အမြစ်တွယ်လာပါသည်။ နေစရာကတော့ အိမ်နှစ်မျိုးနှစ်စားနှင့် ကြုံဆုံကြပါသည်။ မိမိနေရပ် အိမ်မှာ နေလို့ပြန်ရလျှင် မိမိအိမ်ပေါ့။ ထိုသို့မရလျှင် ဒုက္ခသည်အိမ်ပေါ့။ ရင်တွင်းဒဏ်ရာတွေကို ခဏထားကာ လုံခြုံဖို့၊ ဝမ်းဝဖို့၊ အိပ်စက်ရဖို့အတွက် ထိုရက်များသည် တကယ့်ကို ဇာတ်ဝင်ခန်း ကြမ်းကြမ်းကို သရုပ်ဆောင်နေရသလိုပင်။

ခြင်းသည် မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်သူများထံတွင် တဖြည်းဖြည်း အမြစ်တွယ်လာပါသည်။ နေစရာကတော့ အိမ်နှစ်မျိုးနှစ်စားနှင့် ကြုံဆုံကြပါသည်။ မိမိနေရပ် အိမ်မှာ နေလို့ပြန်ရလျှင် မိမိအိမ်ပေါ့။ ထိုသို့မရလျှင် ဒုက္ခသည်အိမ်ပေါ့။ ရင်တွင်းဒဏ်ရာတွေကို ခဏထားကာ လုံခြုံဖို့၊ ဝမ်းဝဖို့၊ အိပ်စက်ရဖို့အတွက် ထိုရက်များသည် တကယ့်ကို ဇာတ်ဝင်ခန်းကြမ်းကြမ်းကို သရုပ်ဆောင်နေရသလိုပင်။ ပိတ်ဆို့ရေးထံမှ လွင့်စင်လွတ်မြောက်လာသော 'ဝေခြမ်းရေး' ဆိုသောမျှော်လင့်ခွင့်တစ်ခု။ မုန်တိုင်းဒေသကလူအများ၏ နှုတ်ဖျားမှာ၊ အရေးပြားပေါ်မှာ၊ နှလုံးသားတွေထဲမှာ တစာစာရေရွတ်နေကြပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် 'ဝေခြမ်းရေး' သည် ကယ်

တင်ရှင် တစ်ခိုးရှင်တစ်ပါးပါးလိုပင်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အာလူးတွေ ပေါင်မုန့်တွေကို မက်မောကြသလို 'ဝေခြမ်းရေး' ဆီမှရရှိသော အရာများသည် အာလူးတွေလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပေါင်မုန့်တွေလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအရာတွေက လွင့်စင်ကျလာခြင်းမျှသာပါ။ ထိုညက ကျွန်တော်တို့ဝန်းကျင် တဝိုက်က လူအများမှာ ရသမျှ ကုတ်တွယ်ထားကြရပါသည်။ အိမ်တိုင်ဖြစ်ဖြစ်၊ သစ်ပင်ဖြစ်ဖြစ်၊ မြစ်ကမ်းပါးဖြစ်ဖြစ်၊ ငါးဖမ်းပိုက် (ပေပိဘော) တွေဖြစ်ဖြစ် ကုတ်တွယ်ထားကြရပါသည်။ အနာဂတ်တွေကို ကုတ်တွယ်ထားကြသည်။ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေလို ကုတ်တွယ်ထားကြရသည်။ သားသမီး

တွေကို ကုတ်တွယ်ထားကြရသည်။ အသက်တွေကို ကုတ်တွယ်ထားကြရသည်ပေါ့။ ဘယ်လောက်လွတ်ထွက်သွားခဲ့သလဲဆိုသည်ကတော့ အဲဒီအချိန်က ကွန်ပျူတာအချက်အလက်တွေထက် အခုအချိန် မြစ်ကြမ်းပြင်ထက်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ ရင်ကြမ်းပြင်ထက်မှာဖြစ်ဖြစ် ပြန်စမ်းကြည့်လျှင် ပိုတိကျစွာသိနိုင်ပါသေးသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဒေတာနှင့်မှတ်ထားမိခြင်းမဟုတ်ရပါ။ ဒဏ်ရာနှင့်မှတ်ထားမိခြင်းပါ။ ထိုဒဏ်ရာတွေက အခုထိ သိမ်းဆည်းမိတုန်း။ အမှတ်ရမိနေတုန်းဖြစ်ပါတော့သည်။ (၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၂ ရက် နာဂစ်မုန်တိုင်း အောက်မေ့ခြင်း)

ပြည်သစ်ဟန်

လှပစိုပြည်စေရန်
လှပစိုပြည်စေရန်

နက်အယ်လ်ဘမ်အက်ဆေးကဏ္ဍ

GRAPHIC DESIGN: THE MAUNG

ရေခန်းထဲကည

ညီဆောင်းဦး

စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ ကြမ်းပြင် ပေါ်ပစ်ချလိုက်တဲ့ ကျောပိုးအိတ်ပေါ် ခေါင်းအုံးပြီး လှဲချလိုက်တယ်။ “ပိုက်ဆံ မလောက်ဘူးအဖေ” ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ဒုတိယနှစ်တက်ဖို့ မအူပင် ကိုကျောင်းသွားအပ်ပြီး ပြန်လာတာဖြစ်

ပါတယ်။ အဖေက ပိုက်ဖာနေရာမှ ကျွန်တော့်ကို တစ်ချက်စိုက်ကြည့်လိုက် တယ်။ ပြီးတော့ သူ့ပိုက်သူပြန်ဖာနေ တယ်။ ဒေသအခေါ်ဆိုရင် ပိုက်ဖာ တယ်ဆိုတာ ပြုစုတ်နေတဲ့ပိုက်တွေကို အကောင်းတိုင်းဖြစ်အောင် ပြန်လည်

ပြုပြင်တာကိုပြောတာပါ။ “မုန်တိုင်းရှိ တယ်လို့သတင်းကြားတယ်အဖေ။” အဖေက မျက်မှန်ကို ပင့်လိုက်တယ်။ ပြတင်းပေါက်ကိုဖြတ်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင် ကို အကဲခတ်ကြည့်လိုက်တယ်။ ပြီး တော့ သူ့အလုပ်သူပြန်လုပ်နေတယ်။

သူ့အမူအရာက ပင်လယ်ဒေသမှာ ဒီလောက် လေတိုက်နှုန်းဟာ အသေးအဖွဲ့ပါဆိုတဲ့ပုံစံ။ အဖေဟာ ပင်လယ်မှာ မွေးတယ်။ ပင်လယ်မှာပဲ ကြီးတယ်။ ပင်လယ်အလုပ်နဲ့ပဲ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းတယ်။ အခုဆိုရင် အဖေအသက်က ငါးဆယ်ကျော်ပြီ။ သူ့အတွေ့အကြုံနဲ့တွက်ရင် ဒီမုန်တိုင်းက မပြောပလောက်ဘူးဟု ကျွန်တော်လည်း ယုံယုံကြည်ကြည် မှတ်ချက်ချမိလိုက်တယ်။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ ကျွန်တော်အစ်ကို ဝမ်းကွဲက ဝါးဘိုးသွားကောက်ဖို့ ကျွန်တော့်ကိုလာခေါ်တယ်။ မအူပင်မြို့ကနေ ဖျာပုံမြို့၊ ဖျာပုံမြို့ကနေ ဒေးဒရဲမြို့၊ ဒေးဒရဲမြို့ကနေ ကျွန်တော်နေတဲ့ရွာအထိ ကားနဲ့တစ်မျိုး၊ သင်္ဘောနဲ့တစ်မျိုး ကျွန်တော်ခရီးသွားခဲ့ရတော့ အရမ်းပင်ပန်းနေပြီ။ ဒါကြောင့် ဝါးဘိုးကောက်မလိုက်တော့ကြောင်း ပြောလိုက်တယ်။ ဒီလိုလေတိုက်ပြီဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ရွာသောင်ကမ်းဘက်ကို ဝါးဘိုးတွေ တင်တတ်တယ်။ အဲဒီလိုလာတင်တဲ့ ဝါးတွေကို ရွာကလူတွေက လိုက်ကောက်ကြတယ်။ အသုံးလိုတဲ့သူတွေကသုံးကြသလို ပိုလျှံရင်လည်း ရောင်းကြတယ်။ ဝါးဘိုးက ကျွန်တော်တို့ဘက်တွေမှာ အသုံးသိပ်တည့်တာ။ အိမ်တိုင်အဖြစ်လည်းသုံးတယ်။ အိမ်ကြမ်းခင်းအဖြစ်လည်းသုံးတယ်။ တခြားသုံးလိုရတာတွေ အများကြီးပဲရှိသေးတယ်။ ဒီဝါးဘိုးတွေ ဘယ်ကနေ ကျွန်တော်တို့ရွာကမ်းကိုလာတင်သလဲ။ ဖြေပေးပါမယ်။ ဖျာပုံ၊ မော်လမြိုင်၊ ကျိုက္ခမိ၊ ပုသိမ်စတဲ့ ရေလုပ်ငန်းလုပ်တဲ့မြို့တွေက လုပ်ငန်းရှင်တွေဟာ ဝါးဘိုးတွေကို

ဖောင်လုပ်ပြီး ပင်လယ်ထဲမှာ ငါး၊ ပုစွန်တွေရှာကြတယ်။ အခု ကျွန်တော်တို့ စားနေကြတဲ့ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်တွေလေ။ ဝါးဘိုးဖောင်တွေက တော်တော်ကြီးတယ်။ အိမ်ကြီးတွေလောက် ရှိတယ်။ ရေပေါ်မှာ အိမ်လိုမျိုးဆောက်ပြီးနေကြတာပဲ။ ပင်လယ်ရာသီကုန်လို့ အလုပ်နားချိန်မှာ ဒီလောက်ကြီးတဲ့ ဝါးဖောင်ကြီးတွေကို မိုင်အများကြီးဝေးတဲ့ သူတို့နေရာကို သင်္ဘောနဲ့ပြန်ဆွဲရင် ဖောင်တစ်ခုရဲ့တန်ဖိုးထက် စက်သုံးဆီဖိုးကပိုကုန်လို့ အဲဒီဖောင်တွေကို ဖျက်ဆီးပြီး ထားခဲ့ကြတယ်။ ပျက်စီးသွားတဲ့ဝါးဘိုးတွေက လေသင့်ရာအနီးဆုံးကမ်းတွေကို တင်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကမ်းပေါ်လည်း လာတင်တယ်။

သိပ်မကြာခင်မှာပဲ ဝါးဘိုးသွားကောက်တဲ့အစ်ကိုတွေပြန်လာကြတယ်။ ဘာဝါးဘိုးမှာ ပါမလာကြဘူး။ “လေတိုက်ချက်က လူတောင် လမ်းမလျှောက်လို့မရဘူး”။ အစ်ကိုအသံကြားမှ ခုနက ပိုက်ဖာနေတဲ့အဖေက လုပ်လက်စအလုပ်ကိုရပ်ပြီး အိမ်ရှေ့ကန်ပေါင်ပေါ်တက်သွားတယ်။ မိုးပေါ်ကိုမော့ကြည့်လိုက်၊ ပင်လယ်ပြင်ကိုကြည့်လိုက်၊ လေထဲပျံဝဲနေတဲ့ ပျံလွှားငှက်ကလေးတွေကိုကြည့်လိုက်နဲ့။ အဖေ ရာသီဥတုကိုခန့်မှန်းနေတယ်။ ငါးမိနစ်လောက်အကြာမှာတော့ အဖေ အိမ်ဘက်ပြန်လှည့်လာတယ်။ အဖေဖျက်နှာမကောင်းဘူး။ သူ မုန်တိုင်းကို စိုးရိမ်နေပြီလား။ အဖေက ပစ္စည်းတွေကို သိမ်းကြဖို့မှာကြားတယ်။ ကျွန်တော်တို့မိသားစုလည်း အဖေစကားအတိုင်း ပစ္စည်းတွေ သိမ်းလိုက်ကြတယ်။ “ငါ့တစ်သက်မှာ

ဒီတစ်ခါမုန်တိုင်း အကြီးဆုံးထင်တယ်”

အဖေပြောလိုက်တော့ ကျွန်တော်လည်း တော်တော်စိုးရိမ်သွားတယ်။ အမေမှာကလည်း လသားအရွယ်ကျွန်တော့် ညီလေးကရှိနေတယ်။ မုန်တိုင်းထဲမှာ ဒီလသားလေး ဘယ်လိုအသက် ရှင်နေမလဲ ဆိုတာလည်း စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ပါပဲ။ သိပ်မကြာခင်မှာပဲ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ပင်လယ်အော်သံကြီးကို ကြားလိုက်ရတယ်။ အားလုံးသတိနဲ့နေကြဖို့၊ ကလေးကို နွေးနွေးထွေးထွေးထားဖို့ အဖေက မှာကြားတယ်။ အစ်မကတော့ ငိုနေပြီ။ တစ်စထက်တစ်စ မုန်တိုင်းက ပိုဆိုးလာတယ်။ ဘယ်ဟာမိုးချိန်းသံ၊ ဘယ်ဟာသစ်ပင်လဲသံလဲဆိုတာ မသဲကွဲအောင် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးဖရိုဖရဲဖြစ်လာတယ်။ ညကနက်နက်၊ မိုးကမှောင်မှောင်နဲ့ ကျွန်တော်တို့မိသားစုရဲ့ ငရဲခန်းထဲကညပေါ့။

အိမ်နောက်ဖေးချောင်းထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ပိုင် လှေနှစ်စင်းရှိတယ်။ အဲဒီလှေတွေကို အဖေနဲ့ကျွန်တော် အိမ်ရှေ့ကိုရွှေ့လာခဲ့တယ်။ အုန်းပင်တွေမှာ လှေတွေကိုချည်လိုက်တယ်။ လှေတစ်စီးမှာ အဖေရယ်၊ အစ်မရယ်၊ ပစ္စည်းတချို့ရယ်၊ လှေတစ်စီးမှာ အမေရယ်၊ လသားကလေးလေးရယ်၊ ပစ္စည်းတွေရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ်၊ ခြံဝန်းအကျယ်ကြီးမှာ အုန်းပင်တွေနဲ့တခြားအပင်တွေ အများကြီးရှိနေတော့ လှိုင်းဒဏ်ကို သိပ်မခံရဘူး။ ရေစီးကတော့ အရမ်းကြမ်းတယ်။ မုန်တိုင်းနဲ့အတူပါလာတဲ့ မိုးစက်မိုးပေါက်တွေက လူကိုအပ်နဲ့ထိုးနေသလားမှတ်ရအောင် နာတယ်။ ကျွန်တော်လေတင်ဘက်မှာ အမေက

ရှိနေတော့ ငိုသံကို တစ်ချက်တစ်ချက် ကြားရတယ်။ သားအမိနှစ်ယောက် လှေတစ်စီးတည်းရှိနေတာတောင် ကျွန်တော့် အမေဆီသွားလို့မရဘူး။ နောက်လှေတစ်စီးထဲက အဖေတို့ ဘယ်လိုနေကြလဲကျွန်တော်မသိ။ အမေငိုနေရင်း ကျွန်တော့်ကိုလှမ်းခေါ် နေတဲ့အသံကျွန်တော်ကြားနေရတယ်။ ကျွန်တော်ပြန်ထူးနေတာကိုတော့ အမေ ကြားမှာမဟုတ်ဘူး။ မိုးကလည်း သည်းသည်းမဲမဲရွာနေတော့ လှေထဲက ရေတွေကို ကျွန်တော် အဆက်မပြတ် ပက်ထုတ်နေရတယ်။ “သားရေ နင် လှေပေါ်မှာရှိနေသေးလား၊ အမေ တို့အိမ်တော့ ပြီးသွားပြီ” ဆိုတဲ့ အမေ စကား သံဟာ ကျွန်တော့်နှလုံးသားကို လာထိ တယ်။ ဘာသားနဲ့ထုထားတာ မို့လို့လဲ ကျွန်တော်လည်း အမေနဲ့အတူ တူငိုရတယ်။ အဖေနဲ့အစ်မတို့တစ်ဖက် လှေမှာ ဘယ်လိုနေမှန်းမသိ။ ရှိမှရှိ ကြသေးရဲ့လား။ တစ်လှေတည်းရှိတဲ့ အမေနား ကိုတောင် ကျွန်တော်မသွား နိုင်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မကူညီနိုင် လောက်အောင် တကယ့်ခဲရဲခန်းထဲက ညပါ။

အချိန် ဘယ်နှနာရီရှိပြီလဲမသိဘူး။ လေက တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ငြိမ်သွားပြီ။ ဒီရေလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကျသွားပြီ။ အမေနဲ့ကျွန်တော် စကားပြောလို့ရပြီ။ အဖေတို့ဘာမှမဖြစ်ကြတာတွေ့ရ ပြီ။ စိတ်ချရတဲ့အခြေအနေမို့ကျွန်တော် လည်း တစ်ရေးလောက်အိပ်လိုက် တယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးတော့ ရေတွေရွဲ လို့။ တစ်ချက်တစ်ချက် လျှပ်စီးလက်တဲ့ အလင်းကြောင့် လသားကလေးလေး ကို အမေနှိုတိုက်နေတာ မြင်ရတယ်။ ကံအကောင်းဆုံးက ဒီလောက်ပြင်းထန်

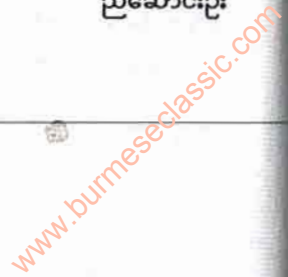
တဲ့လေမုန်တိုင်းဒဏ်၊ မိုးရေဒဏ်ထဲ ဒီကလေးအအေးမပတ်တာပဲ။ အမေ ရင်ခွင်နွေးနွေးကြောင့်လည်းပါမယ်။ “ဦးလေး ထပါဦး။ ကုန်းပေါ်က အဘတို့အိမ်တွေ တစ်လုံးမှမရှိကြ တော့ဘူး။”

ကျွန်တော်တို့တစ်မိသားစုလုံး အိပ်ပျော်နေကြတယ်။ မနေ့ညနေက ဝါးဘိုးသွားကောက်တဲ့အစ်ကို အဖေ ကိုလာနို့မှ ကျွန်တော်တို့လည်း အကုန် နီးလာကြတော့တယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကုန်းပေါ်ကိုလှမ်းကြည့် တော့ အိမ်တစ်လုံးမှ မကျန်တော့ပါ ဘူး။ ကုန်းတစ်ခုလုံး ပြောင်လို့ရှင်းလို့။ အဲဒီကုန်းပေါ်မှာနေတာက အားလုံး မိသားစုတွေချည်းပဲ။ အသက်ရှစ်ဆယ် ကျော်နေပြီဖြစ်တဲ့ အမေရဲ့အဖေ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အဘလည်း ရှိနေတယ်။ အမေလည်း သွေးရှူးသွေးတန်းနဲ့ ကုန်း ပေါ်ပြေးတက်သွားတယ်။ လသား ကလေး လေးကတော့ လှေပေါ်မှာ အိပ်ပြီးကျန်ခဲ့တယ်။ အစ်မကို ကလေးနဲ့ ပစ္စည်းတွေစောင့်ဖို့ထားခဲ့ပြီး ကျွန်တော် တို့ ကုန်းပေါ်ကိုလိုက်သွားကြတယ်။ အမေဟာ အရင်က သူ့အဖေနဲ့နေခဲ့ တဲ့အိမ်နေရာလေးကိုကြည့်လိုက် ငို လိုက်။ သူ့ညီမနေခဲ့တဲ့ အိမ်နေရာလေး ဘက်ပြေးလိုက် ငိုလိုက်။ သူ့သမီးနေခဲ့ တဲ့ အိမ်နေရာလေးဘက်ပြေးလိုက် ငိုလိုက်နဲ့။ တကယ့်ကို မပဋာမြေလူးနေ ပါတော့တယ်။ အမေကလည်း သူ့ မိသားစုနာမည်တွေအော်ခေါ်ပြီး ငိုတယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ကိုယ့် အမျိုး တွေကြောင့်ငိုတယ်။ တကယ့်ကို ကြေကွဲဖွယ်ရာမြင်ကွင်းကြီးပါပဲ။

ဘယ်သူတွေရှိကြလဲ။ ဘယ်သူ တွေပျောက်နေလဲ လိုက်စစ်ကြည့်ကြ

တယ်။ အသက်ရှစ်ဆယ်ကျော်အဘ ကတော့ မြေးတစ်ယောက်ကောင်းမှု ကြောင့် မသေဘဲ အစ်မတစ်ယောက် အိမ်ရောက်နေတယ်။ အမေညီမအရင်း တစ်ယောက်နဲ့ သူ့သားသမီးသားယောက်၊ အမေမြေး ကျွန်တော့်တူလေးတစ် ယောက်၊ ဟိုတစ်ယောက်၊ ဒီတစ်ယောက်၊ တိတိပပပြောရရင် အမျိုးလေးဆယ် လောက်သေတယ်။ အမေမဲ့မှာ အရူး မကြီးတစ်ယောက်လိုပါပဲ။ သတိလစ် တဲ့အခါ သတိလစ်။ သတိပြန်ရလာ တဲ့အခါ ငိုနဲ့။ စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာ ပါ။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကြီးက သိပ်ရက်စက်ပါတယ်။ လူတွေဖန်တီး လို့ဖြစ်တာလား။ ဘာကြောင့်ဖြစ်တာ လဲ။ ဝေခွဲမရခင်မှာပဲ နာဂစ်လို့ နာမည် တပ်လိုက်တဲ့ ဘေးဆိုးကြီးက လူသား အများအပြားကို သံသရာတစ်ဖက် ကမ်းအထိ ခေါ် သွားခဲ့တယ်။ ဒီကာလ အတွင်း သေဆုံးသွားတဲ့ လူတွေထဲမှာ ကမ္ဘာကျော်မယ်သူတွေ ဘယ်နှယောက် တောင်ပါသွားပြီလဲ။ ကိုယ်တိုင်မပြော တတ်ပေမဲ့ ဆုံးရှုံးစရာ အခြေအနေ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုတော့ ကွယ်လွန်သွား ရှာပြီဖြစ်တဲ့ ဝိညာဉ်တွေကို မေတ္တာပို့ ရုံ၊ ဆုတောင်းပေးရုံကလွဲလို့ ဘာများ လုပ်ပေးနိုင်မှာလဲ။ ငရဲခန်းတစ်ခုထဲ မှာ အတူတူခံစားခဲ့ပြီး ကွယ်လွန်သွား ရှာတဲ့သူများအားလုံး ကောင်းရာသုဂတိ လားပါစေ။ အားလုံး ကြားကြားသမျှ၊ အမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်။

ညီဆောင်းဦး

နာဂစ်အယ်လ်ဘမ်အက်ဆေးကလပ်

နာဂစ်လွန်အလွမ်း

မင်းထက်ခိုင်

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များစွာရှိသည့် အနက်ကြောက်မက်တုန်လှုပ်ဖွယ် အကောင်းဆုံးကတော့ “ငလျင်နှင့်မုန်တိုင်း” ပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုအခြေအနေများကလည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် မတူအောင် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ဒီနှစ်မှာလည်း ရာသီဥတု သိသိသာသာပူပြင်းလွန်းလှသည်။ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာ သွားလာဖြတ်သန်းဖို့ပင် အရိပ်ကိုရှာဖွေကာ သွားလာနေရသော အနေအထားမျိုးဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့်ပင် ရှေးလူကြီးသူမများက “အသက်ရှည်ချင် သစ်ပင်စိုက်” ဟု ဆိုခဲ့တာဖြစ်ပေမည်။

ဖောက်ပြန်သောရာသီဥတု၏ ကြိမ်းဝါးသံသည် တစ္ဆေ သူရဲတို့ထက် လန်စရာကြောက်စရာကောင်းလေသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်တော့ ကျွန်တော်က မွေးရပ်မြေဖျာပုံသို့ ရောက်နေခဲ့သည်။ ဒီနှစ်မုန်တိုင်းကြီးက လူတွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ အိုးအိမ်တွေကို ဤမျှအထိ ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေလိမ့်မည်ဟု မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် အခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြသော ဒေသခံတို့ ကြိုသိထားကြမည်မဟုတ်သော်လည်း သိသူတွေကတော့ သိထားကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ တာဝန်မဲ့၊ မေတ္တာ၊ စေတနာမဲ့သူတို့ကြောင့် လူ့အသက်ပေါင်းများစွာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းမတိုက်မီ တစ်ပတ်အကျော် လောက်ကတည်းက မြစ်ရေသည် ကြည်ကြည်လင်လင် မရှိ၊ နောက်ကျိကျိဖြစ်နေ၏။ အရှေ့တောင်လေက မြစ်ကိုဖြတ်တိုက်နေသည့်အတွက် ရေစီးကလည်း ခပ်စောင်းစောင်းဖြစ်နေသည်။ မွေးရပ်မြေဖြစ်သော်လည်း အဝေးတွင်နေသည်ကြောင့် ရာသီဥတုသည် ကျွန်တော့်အဖို့ အထူးအဆန်းဖြစ်နေသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်မည့်နေ့ ၃၃၀ နာရီလောက်က မိုးသက်လေပြင်းတစ်ကြိမ် ချသွားသေးသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်က မြစ်ဆိပ်မှာ ဆင်းထိုင်နေချိန်ဖြစ်သည်။ မုန်တိုင်းရနံ့ရ၍လား မပြောတတ်၊ ပင်လယ်စင်ရေနှင့် ပင်လယ်ပျံလွှားငှက်များ မြစ်တွင်းခိုဝင်လာကြတာကို တွေ့ရလေသည်။

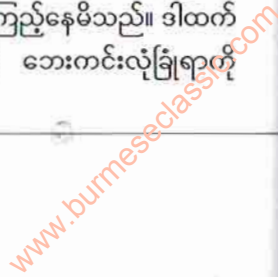
ထိုရက်မှာ ရေကြီးရေထရက်ဖြစ်သောကြောင့် ငါးကြီးများမြူး၍ ကမ်းကပ်သောအချိန်ကာလဖြစ်၍ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းများက (၁၂) ရက်နေ့ ငါးဘတ်များ ပြီးမှပြန်ရန် မြူဆွယ်လာတာကြောင့် ငါးများဝါသနာထုံသော ကျွန်တော့်အတွက် ငယ်သူငယ်ချင်းစကားများက များများစားစား မစည်းရုံးလိုက်ရဘဲ လွယ်ကူစွာ အောင်မြင်သွားခဲ့သည်။ အမှန်တော့ ငါးများခြင်းကား အကုသိုလ်အလုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ပါဏာတိပါတာဆိုသည်မှာ သူတစ်ပါးအသက်ကိုသတ်ဖြတ်ခြင်းဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ဖြတ်လျှင် သို့တည်းမဟုတ် မသေသော်မှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လျှင် မိမိအသက်လည်း တိုစေသည်။ ကျန်းမာရေးကအစ ယိုယွင်းပျက်စီးစေတတ်သည်ဟု မိန့်တော်မူခဲ့၏။

သို့သော် ချိန်းဆိုသောနေ့ရက်တွင် ကျွန်တော်တို့ ငါးဘတ်မများလိုက်ရ။ ကြီးမားကြောက်လန့်ဖွယ်ကောင်းလှသောမုန်တိုင်း ကျွန်တော်တို့၏ အစီအမံများကို အနိုင်ယူ ချေမှုန်းသွားလေပြီ။ (၅) နာရီလောက်ကတည်းက မြစ်ရေပြင်မှာ လှိုင်းဟိသံများ ကြားနေရသည်။ မှောင်ရီ ဖျိုးဖျရောက်လာတော့ နာဂစ်မုန်တိုင်းလမ်းကြောင်းက နီးသထက်နီးလာသည်။ မြို့ဆိပ်မှာ ဘယ်သင်္ဘော၊ ဘယ်လှေ၊ သမ္ဗန်မျှ မရှိတော့။ ဘေးကင်းလုံခြုံရာဟု ယူဆရသော မြစ်အထက်ခြံများရှိရာသို့ ရှိရာသို့ပင်လယ်ငါးဖမ်းသင်္ဘောကြီးများ၏ မီးဆလိုက်ကြီး

များက မြစ်ပြင်ပေါ်တွင် တဝင်းဝင်းတလက်လက် ကမ္ဘာပျက်နေသလားထင်ရသည်။

မုန်တိုင်းသည် ည (၇:၀၀) နာရီ လောက်အချိန်မှစ၍ ကြမ်းသထက်ကြမ်း၊ ရမ်းသထက်ရမ်းလာသည်။ ကျွန်းကြီးချောင်းကျွန်းပေါ်ရှိ သက်ကြီးနှစ်ရှည်ပင်ကြီးများ တဖြောင်းဖြောင်းကျိုးကျကုန်သည်။ ကျွန်းပေါ်ရှိအိမ်များ အလုံးလိုက်ပြိုကျကုန်သည်။ အေးဂျင့်မှ လူနေတန်းလျားကြီးများ တစ်စစီပြုတ်လန်ထွက်ကုန်သည်။ သွပ်ပြားများ နေရာအနှံ့ လွင့်စင်ပျံ့ဝဲလာလျက်ဖြစ်နေကြသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်ဒေသခံများ ဆောက်တည်ရာမရ အော်ဟစ်အကူအညီတောင်းနေသော်လည်း ဘယ်သူ့ကို ဘယ်သူကမှ မကယ်နိုင်ကြ၊ သေးငယ်သော တဲသာသာ အိမ်ကလေးများတွင် တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက် ကြည့်ကာ ငြိမ်သက်နေကြရှာသည်။ ရေချိန်မြင့်တက်လာသည်။ ရေကိုကိုင်ကြည့်သောအခါ ရေသည် ပူနွေးနေသည်။ မုန်တိုင်းအရှိန်သည် ပိုမိုမြင့်တက်၍လာသည်။ အကာအကွယ်ပေးထားသော သစ်ပင်ကြီးများ ပြိုလဲကျကုန်ပြီဖြစ်သောကြောင့် လေတိုက်အားက အိမ်ကလေးများရှိရာသို့ တိုက်ရိုက်ဦးတည်လာတော့သည်။

အခြေအနေက ပိုဆိုးလာသည်။ မြစ်ထဲက သင်္ဘောကြီးစက်သံတွေ ဆူညံဟိန်းထွက်နေသည်။ ဒီကျွန်းပေါ်ရှိလူအားလုံး အော်သံဟစ်သံတွေ၊ ဓာတ်မီးရောင်တွေသာ မုန်တိုင်းနှင့်အတူ ကြားမြင်နေရသည်။ မုန်တိုင်းကလည်း သနားညှာတာမူမဲ့စွာ ဆက်လက်၍ သောင်းကျန်းနေသည်။ ညဉ့်က နက်သထက်နက်လာသော်လည်း လေအားက လျော့ကျခြင်းမရှိ။ ရေက မြင့်တက်လာသည်။ အိမ်ကြမ်းများကို ရေထိလာပြီး ကလေးတွေရော၊ လူကြီးတွေပါ ဒီလိုမုန်တိုင်းမျိုးမတွေ့ကြဖူးသဖြင့် စိုးရိမ်ထိတ်လန့်နေကြသည်။ လေကနိုင်နေသောကြောင့် မိုးက ပျောက်နေသည်။ ကျွန်တော်သည် တဝန်းဝန်း တဒိုင်းဒိုင်း ထင်တိုင်းကြနေသည့်မုန်တိုင်းကြားမှာ ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် တုံ့ဆိုင်းနေခဲ့သည်။ ခြံတစ်ခြံလုံး ရေများမြင့်တက်လာသည်။ ကွမ်းသီးပင်တွင် ကပ်ချည်ထားသည့် ၁၆ တောင်လှေလေးကိုကြည့်နေမိသည်။ ဒါထက် ဆိုးလာလျှင် ကလေးတွေကို ဘေးကင်းလုံခြုံရာကို

AFP

စွန့်စား၍ ပို့ရပေမည်။

ညအချိန် ၀၂: ၀၀ နာရီကျော်မှာတော့ မြစ်အတွင်းက သင်္ဘောသံများ ညဦးပိုင်းတုန်းကလောက် သင်္ဘောအင်ဂျင်သံများ မကြားရတော့၊ မြစ်ထဲနစ်မြုပ်များ ကုန်ပြီလားဟု တွေးနေမိသည်။ ပုစုခရုကလေးငယ်များ အား တစ်ဖက်ခြံက အအေးခန်းစက်ရုံဖက်အခြမ်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်မိသည်။ ယင်းဘက် အခြမ်းတွင် သူဌေးများနေရန် ဆောက်လုပ်ထားသည့် တိုက်ကလေးတစ်လုံးမှာ ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ရှိ၍ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံနိုင်လေသည်။ ထိုနေရာသို့ ကလေးများကို အရောက်ပို့ထားမှ စိတ်ချရပေမည်။

ဤသို့ဖြင့် တူတစ်ယောက်အား ဓနိခုတ်ဓားကို တောင်းကာ ရေထဲခုန်ဆင်းလိုက်၏။ ရေသည် ကျိုချက်ပြီး အအေးခံထားသည့် ရေခွေးနှင့်တူလှ၍ ပူခနဲခံစားလိုက်ရ၏။ မုန်တိုင်းကတစ်လုံးပြီးတစ်လုံး ဆင့်ဆင့်ဝင်လာပြန်သည်။ ပြီးမှ ကွမ်းသီးပင်၌ ချည်နှောင်ထားသော လှေကြိုးကို ဓားဖြင့်ခုတ်ဖြတ်ပစ်လိုက်သည်။ တူတော်မောင်က ကျွန်တော်နှင့်အတူ ရေထဲသို့ခုန်ဆင်းကာ

လှေကိုတွန်း၊ ရေတွင် ခေါင်းသာဖော်၍ တွန်းလာရာ အိမ်နောက်ဖေးသို့ရောက်လာ၏။ ပြီးမှ အိမ်နောက်မှ တံခါးကိုဖျက်ပစ်ပြီး ကလေးတွေကို လှေထဲဆင်းခိုင်းလိုက်သည်။ လှေထဲရောက်တာနဲ့ လှေထဲမှာ ဝပ်နေကြဖို့ ပြောရ၏။ ကလေးများခမျာ တစ်ကိုယ်လုံး ရွဲရွဲစိုနေ၍ ခိုက်ခိုက်တုန်နေကြသည်။ တစ်ခုတော့ အံ့ဩဖို့ကောင်း၏။ မုန်တိုင်းသည် ကြီးမားအင်အားကြီးသော်လည်း ကျုပ်များကြားမတိုးနိုင်၊ ကျုပ်များသည် သေးငယ်သော်လည်း ကြီးမားသောမုန်တိုင်းကို တော်လှန်အန်တုနိုင်စွမ်းရှိ၏။

ယင်းကျူတောထဲမှထွက်သော် အေးဂျင်အဆောက် အအုံလေးသို့ရောက်ရန် လက်တစ်ကမ်းသာလိုတော့သည်။ သို့သော် မုန်တိုင်းအန္တရာယ်ရှိနေတာက တစ်ကြောင်း၊ ရေချိန်မြင့်တက်ပြီး ရေထဲတွင် ဟိုမှသည်မှ လွင့်စင်ပြုတ်ကျထားသော သွပ်ပြားနှင့် သစ်ချောင်းများက ရေတွင်နစ်မြုပ်နေသည့်အတွက် သွားရင်းလာရင်း လည်ပင်းပြတ်သွားနိုင်သည်။ လက်တွင်ကိုင်ထားသော ဓာတ်မီးလေးနှင့် လှေကလေးကား ဒီနေ့အဖို့ တန်ဖိုးမပြတ်

တည်ရှိကြသည်။ တချို့သောရွာလေးများက အကာအကွယ် မရှိ၊ ဟင်းလင်းနှင့်မို့ မုန်တိုင်းလွင့်စင်သွားသည့်အခါ အသေအပျောက်တွေနည်းပါးဘေးကင်းကြပါစေဟု မေတ္တာပို့နေမိသည်။ တကယ်ကား ကျွန်တော့်ဆုတောင်း မပြည့်ဝခဲ့ပါ။ မနက်မိုးလင်းစ မုန်တိုင်းလမ်းကြောင်း ပြောင်းရွှေ့ငြိမ်သက်သွား၍ မြစ်ပြင်ကိုကြည့်လိုက်တော့ မြစ်ထဲတွင် ပင်လယ်ငါးဖမ်းသင်္ဘောကြီးတစ်စင်း နစ်မြုပ် ကာ သင်္ဘောဦးသာပေါ်နေလေသည်။ ဆီဂါလင်းသိန်းခန့် ဆန်သည့် စိပီသင်္ဘောကြီးကား မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းပေါ် တင်နေသည်။ ရှေ့ဘက်ကမ်းကရွာလေးလည်း ကြွေကျသွား လေပြီ။ ကျွန်းပေါ်ရှိအိမ်လေးတွေခများလည်း ရေတော နွံတောမှာ ပြားချပ်လျက်။ သက်ရှည်ပင်ကြီးများလည်း အပြိုပြိုအလဲလဲ။ “ဟိုရွာမှာတော့ ရွာလုံးနီးပါး ရေထဲပျော ပါသေကုန်ကြပြီ။ မြို့ထဲမှာလည်း ဒုက္ခသည်တွေ အများ ကြီးပဲ။ ဇရပ်တန်ဆောင်းတွေလည်း ပြည့်နေပြီ။ ဘိုကလေး၊ လပွတ္တာဘက်မှာ အလောင်းတွေ ကောက်မနိုင်တော့ဘူး။ ကျွဲတွေ၊ နွားတွေလည်း မြစ်ထဲမှာ၊ လူတွေလည်း အဝတ် မပါ ကိုယ်လုံးတီးပျောနေကြတယ်။

နိုင်သော အသုံးဝင်ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်သည် မုန်တိုင်းအခြေအနေကို လေ့လာရင်း လက်နှိပ်ဓာတ်မီး ကို ဟိုဟိုဒီဒီထိုးကာ ကြည့်နေမိသည်။ မြေဆိုးများ၊ ကင်းမလက်မည်းကြီးများ ဘေးလွတ်ရာသို့ ပြေးလွှားနေ ကြတာကို တွေ့ရ၏။ လူပင်မဆိုထားနှင့် တိရစ္ဆာန်များ ပင် ပိုင်ဆိုင်ထားသော မိမိခန္ဓာကို ဆုံးရှုံးကြရမည်ကို ထိတ်လန့်နေကြလေသည်။

ပြိုကျပြီး မပြိုကျသောအဆောက်အအုံထဲတွင် ကလေးများအား စည်ပိုင်းကြီးများရှေ့မှာကာရံပြီး တစ်ဖက်ကမ်းတွင် ကျန်ရှိနေသော လူကြီးများကို သွား ခေါ်ကာ အဆောက်အအုံလေးဆီသို့ မုန်တိုင်းငြိမ်ချိန်လေး မှာ ပြေးပြေးလွှားလွှားပို့ရလေသည်။ စက်ရုံမှဝန်ထမ်း လေးများ ရောက်ရှိလာကြ၍ ကလေးများကို ချိပိုး၍ အဆင်ပြေသွားလေသည်။ ထိုတိုက်လေးထဲမှာလည်း ရေတွေပြည့်လျှံလျက် ပစ္စည်းပစ္စယများ ဖရိုဖရဲဖြစ်နေ တာကို တွေ့ရလေသည်။

အချိန်ကား မနက် (၄:၃၀) နာရီ ကျော်လေပြီ။ မုန်တိုင်းကတော့ မမောမပန်းနိုင်သေး။ လူတွေသာ မောလည်းမော၊ ကြောက်လည်းနေကြသည်။ မုန်တိုင်း ဆိုသော လူရမ်းလူကြမ်းကြီးကတော့ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း ဆက်လက်သောင်းကျန်းနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ ဖျာပုံမြို့ နယ် အတွင်းက တချို့သောရွာလေးတွေမှာ ပင်လယ်ဝဲတွင်

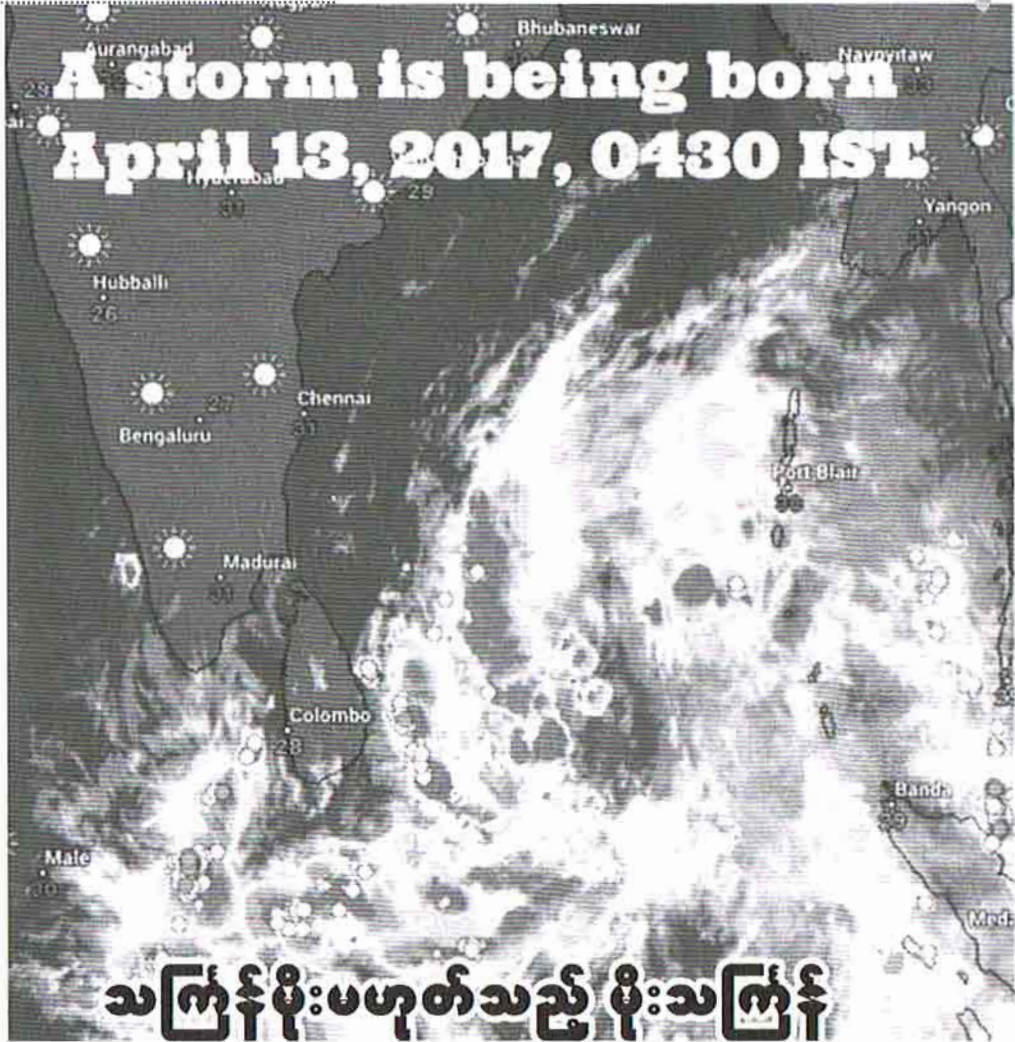
ကြားရသည့်အသံများမှာ ဆိုနှင့်ကြေကွဲစရာပင် ဖြစ်သည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုသည်မှာ တုန်လှုပ် ခြောက်ခြားစရာကောင်းသော်လည်း ကြိုတင်ကုစား၍ ရနိုင်ပါသည်။ ကုစား၍ ရနိုင်သောအခြေအနေများကို ကြိုတင်စီမံမှုတွေနည်းပါးလေသည့်အတွက် နာဂစ်မုန်တိုင်း အတွင်း ပိုးစိုးပက်စက် မကြားဝံ့မနာသာ သေဆုံးခဲ့ရသော အပြစ်မဲ့ပြည်သူတို့အတွက် ဘယ်သူ့အပေါ်တွင်တာဝန် ရှိသနည်းဆိုတာ မေးခွန်းထုတ်ချင်သည်။ ဤဖြစ်ရပ်သည် အမှန်ပင် ကမ္ဘာကျော်ခဲ့ပါသည်။ သည်အဖြစ်အပျက် အနိဋ္ဌာရုံများအား စဉ်းစားမိလေတိုင်း (၉) နှစ်ပင် ပြည့် မြောက်ခဲ့သော်လည်း တာဝန်ယူမှုနည်းပါးသော ပြည်သူ တို့အကျိုးတရားကို မျက်ကွယ်ပြုသော အစိုးရဆိုးများ နှင့် မကြုံမဆုံကြပါစေနှင့်။ ။

မင်းထက်ခိုင်

နဂါးအယ်လ်ဘင်ဆောင်းပါးကဏ္ဍ

သကြံနိမိုးပဟုတ်သည့် မိုးသကြံနိ မုန်တိုင်း “မာရုသာ”

မဝိမ်း

၂၀၁၇ ခုနှစ် သဘာဝဘေးဒဏ်အစ

ဘင်္ဂလားအရှေ့အလယ်ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း “မာရုသာ”(Maarutha) မှာ လေဖိအားနည်းရပ်ဝန်းမှသည် လေတိုက်နှုန်း ၁နာရီ ၃၃မိုင်ဖြင့် ကုန်းတွင်းမုန်တိုင်းငယ်အသွင် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း သံတွဲမြို့အနီးမှဖြတ်ကျော်ဝင်ခဲ့ရာ၊ သကြံနိအကြံနေ့ ၁၄ရက်မှ

ဆက်တိုက် ရက်ဆက်၁၆ရက် အတက်နေ့တိုင်၊ နေရာကွက်ကျား မုန်တိုင်းမိုးရွာခဲ့သည်။ အော်. . တန်ခူးမည် မွတ်၊ ဖက်ဆွတ်ရေတိုး၊ သကြံနိမိုး. . သည်နှစ် မာယမင်း မာရုသာနှင့်ဆုံခြင်းဖြင့် မိုးသကြံနိ ဖြစ်သွားတော့သည်။ မာရုသာမုန်တိုင်းကြောင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအနှံ့ မိုးရွာသဖြင့် ရေဝင်လယ်ကွင်းများတွင်ရိတ် သိမ်းဆဲ

စပါးပင်အချို့ လဲကျပျက်စီးခြင်း၊ မိုးသည်းထန်ခြင်း၊ လေပြင်းများမေ့သဖြင့် စပါးနံ့ခြေလှေ့ဆဲ အပုံများ၊ ကောက်လှိုင်းစည်းများ ရေစိုပျက်စီးဆုံးရှုံးပြီး ရိတ်သိမ်းရန် အခက်အခဲများကြုံသည်သိရသည်။

မုန်ပြည်နယ်သံဖြူဇရပ်၊ ရေးမြို့နယ်ဆားကွင်း ဒေသများတွင်၊ ဖျက်မိုးကြောင့် ဆားအထွက်အသိမ်း မမီသည့်အတွက် ယမန်နှစ်ထက် ၄၅ရာခိုင်နှုန်းလျော့နိုင်ပြီး ဆားကြမ်းဈေး တက်နိုင်ကြောင်း ဆားလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနက ခန့်မှန်းသည်။ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် ဧပြီ၊ မေ၊ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလများတွင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိပြီး မိုးကြိုနှင့် မိုးလွန်မုန်တိုင်းများသည် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ စေသည်။

မုန်တိုင်းများ၏အရေးပါသော အဖျက်စွမ်းအား သုံးမျိုးမှာ လေပြင်းတိုက်ခြင်း၊ မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်းနှင့် မုန်တိုင်းဒီရေတက်ခြင်းအပြင်၊ လေတိုက်နှုန်း တစ်နာရီ မိုင် ၁၂၀မှ ၁၃၀အထိ၊ ဖြတ်ကျော်သည့် မုန်တိုင်း အင်အားနှင့် အရွယ်အစားအပေါ်အဓိက မူတည်ကာ၊ မုန်တိုင်းအားကောင်းသည်နှင့်အမျှ လေတိုက်နှုန်း ပိုပြင်းထန်မည်၊ မိုးကြီးမည်၊ မုန်တိုင်း ဒီရေတက်ရောက်မှု ပိုမြင့်မားမည်ဖြစ်သည်။ ကမ်းရိုးတန်းနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသများသည် အန္တရာယ်ရှိ ဒေသများဖြစ်ပြီး ချင်းပြည်နယ်၊

ရှမ်း ပြည်နယ်၊ မကွေးတိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းတို့ သည် မုန်တိုင်းဖြတ်ကျော် ရွေ့လျားမှုကြောင့် ဒေသအလိုက် လေပြင်းများ၊ မိုးကြီးခြင်း၊ လျှပ်တစ်ပြက်ရေကြီးခြင်းတို့ ဖြစ်ပွားနိုင်ကြောင်း သိရသည်။

မာရသမုန်တိုင်းမှာ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် တောင်ဘက် လေဖိအားနည်းရပ်ဝန်းအဖြစ်မှ သင်္ကြန် အကြတ် ၁၅ရက် နေ့တွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၊ ကပ္ပလီပင်လယ် နှင့် နီကိုဘာကျွန်းများ ၂၇-၃၀ နေ့ (၁နာရီ လျှင် ၃၂/၃၆ မိုင်နှုန်း) မိုးသည်းထန်ပြီး အတက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဖြတ်ကျော်ကာ၊ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကျောက်ဖြူမြို့တွင် အိမ်ခြေ ၇၀ ကျော် ပျက်စီးစေပြီး၊ ၃၁.၈ သန်းကျပ် (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၃,၀၀၀) စုစုပေါင်းဆုံးရှုံးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၃ ဦး သေဆုံးသည် သိရသည်။

+++++

၂ - မေ ၂၀၀၈ နာဂစ်

သင်ခန်းစာယူဖို့ရာမှာ၊ မေလ ၂ ရက်နေ့ ၂၀၀၈ခုနှစ်က မြန်မာနိုင်ငံသို့ကျရောက်သော “နာဂစ်” မုန်တိုင်းကြီးကြောင့် ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် ရန်ကုန်မြို့တောင်ပိုင်းတွင် လူပေါင်း ၂.၄ သန်း ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ထိခိုက်ပြီး ၁၃၈,၀၀၀ (၁၄,၀၀၀ ဦးနီးပါး) သေဆုံးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ အများစု သေဆုံးရခြင်းမှာ၊ ၃.၅ မီတာရေခံရ

www.burmeseclassic.com

ထုကြီးက၊ မြေနိမ့်ပိုင်းဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်သို့ ရိုက်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ လေတိုက်နှုန်းမှာ ၁နာရီလျှင် ၁၅၀မိုင်ဖြစ်သည်။

တီစီဂျီ TCG (Tripartite Core Group) ဟုအမည်ပေးပြောဆိုသော အာဆီယံ၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနှင့် မြန်မာအစိုးရတို့ နာဂစ်အလွန် စစ်တမ်းကောက်ယူချက်အရ ဆုံးရှုံးမှု ၄ ဘီလီယံ ဖြစ်ပြီး သို့လျှင် စားနပ်ရိက္ခာ ၄၂ ရာခိုင်နှုန်းပျက်စီးသည်ဟု ထုတ်ပြန်သည်။ ရေလွှမ်းလယ်ခင်းဧရိယာကြောင့် ရေသွင်း စံနစ်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု၊ မျိုးစေ့အထောက်အပံ့များ ဆုံးရှုံးမှုကို ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့ကြီး FAO က ၁. ၃ သန်း ဟက်တာစပါးခင်းဧက၊ နာဂစ်ကြောင့်ဆုံးရှုံးပျက်စီးပြီး ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း ထိခိုက်သည်ဟုဆိုသည်။ လယ်သမား ၁၂၀,၀၀၀ တို့ခိုင်းနွား ၂၀,၀၀၀ သေဆုံးသည်။

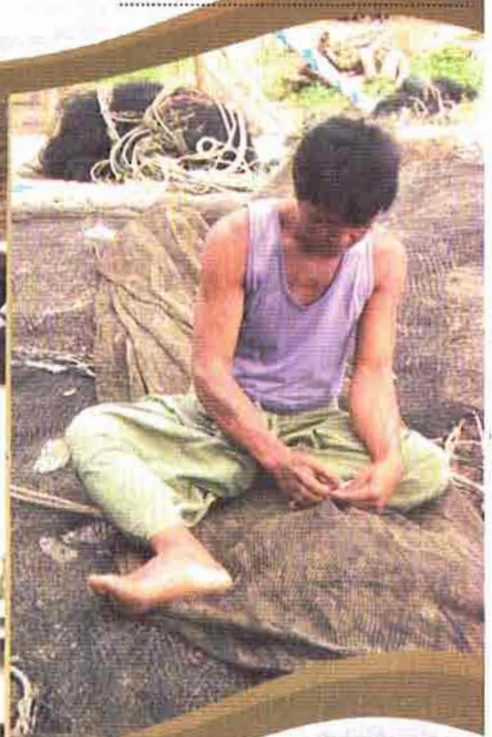
သက်ရှိသက်မဲ့တို့ရှင်သန်ရာ ဤကမ္ဘာမြေကား မြေရေလေးမီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးအပေါ် မှီတည်၏။ သဘာဝကြောင့်လည်းကောင်း၊ လူ့ပယောဂကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပျက်ဆီးဆုံးရှုံးမှု ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကြုံဆုံခံစားရ၏။ သဘာဝဘေးကြောင့်ဖြစ်လျှင် မရှောင်သာ၊ အသိ၊ သတိ၊ ဉာဏ်၊ နည်းပညာ၊ ဆင်ခြင်မှု၊ စိတ်ဓာတ်တို့ဖြင့် ကာကွယ်ဖြေရှင်းကြရပါသည်။

သို့သော် သဘာဝဘေးမဟုတ်မှဘဲ မိမိတို့လူ့အလိုလောဘ၊ ဆင်ခြင်မဲ့သောစိတ်၊ အတ္တစိတ်လုပ်ရပ်ကြောင့် လူနှင့်လူ့ပတ်ဝန်းကျင် မပျက်စီး မထိခိုက်စကောင်းပါ။

တိုးတက်စေခြင်းတည်းဟူသော ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်းများ၊ စီးပွားရေး၊ စက်မှုဇုန်လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ရန် တောများခုတ်လှဲခြင်း၊ အပင်အပြောင်ရှင်းခြင်း၊ ရေကာတာကြီးများ၊ အဆောက်အဦကြီးများဆောက်လုပ်ခြင်း၊ မြေအသုံးချမှုလွှဲများခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုညံ့ဖျင်းခြင်း စသည့် လူလုပ်သည့် လူ့ပယောဂကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတို့မှာ ရှောင်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မိမိကြောင့်ဘေးမသင့်ရန် စေတနာ့လုံးမူလျက် ကောင်းမွန်သော ဂေဟစနစ်ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း ဘေးဒုက္ခတို့မှ အားလုံးပြည်သူပူးပေါင်းပါဝင်သော ‘လူသား ချင်းစာနာထောက်ထားသောစိတ်ဓာတ်’ (HUMANITY) ဖြင့်သာ ကာကွယ်ရှောင်ကြဉ်နိုင်စေကြောင်း နာဂစ် ၉နှစ်မြောက် ၂၀၁၇ -မေလ၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၉ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လ ယခုနှစ် အိပ်ပျော်နေသောမင်းသမီး အော်ရီရာ ပိတောက်ဖူးကို အနမ်းမိုးနုဖြင့် နိုးထစေ၊ ပွင့်စေသော သင်္ကြန်မိုးမဟုတ်သည့် ဖူးချွေမိုး မိုးသင်္ကြန်ကို ရေးသားပါသည်။

မစိမ်း

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြရမယ်

မင်းချစ်နိုင်

အခု ၂၀၁၇ခုနှစ် မေ ၂ ရက်မှာ နာဂစ် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ကို ဝင်ရောက်ရမ်းကား ဖျက်ဆီးသွားခဲ့တာ ၉ နှစ်ပြည့်ခဲ့ပါပြီ။ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးခဲ့တာ ၉ နှစ်ကြာခဲ့ပြီဆိုပေမဲ့ ကျွန်တော့် ရင်မှာ နာဂစ်ကပေးခဲ့တဲ့ဒဏ်ရာတွေ မကျက်သေး။ ဒီလိုပဲ နာဂစ်ကို ထိတွေ့ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသူတိုင်းလည်း ဒဏ်ရာတွေ ကျက်ဦးမယ် မထင်ပါဘူး။ နာဂစ်ဆိုတဲ့အသံကြားလိုက်တာ နဲ့ ကျွန်တော့်ရင်ထဲ နာကျည်းမှု၊ ခံပြင်းမှု၊ ဝမ်းနည်း ကြေကွဲမှု တွေ ရောမြှမ်းခံစားလာရတယ်။ ကျွန်တော့်လိုပဲ

မြန်မာပြည်သူပြည်သားတွေ၊ အထူးသဖြင့် ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်က ပြည်သူပြည်သားတွေလည်း ခံစားနေ ကြရမှာပါ။ နာဂစ်ဟာ ကျွန်တော့်အတွက် ဘယ်တော့မှ မေ့ပစ်လို့မရနိုင်တဲ့ ဘယ်တော့မှ သွေးမတိတ်နိုင်တဲ့ စိတ် အနာတစ်ခုပါပဲ။ ဟုတ်တယ်။ နာဂစ်ကြောင့် ကျွန်တော် အရမ်းချစ်ရတဲ့ (မိဘနှစ်ပါးမရှိတော့တဲ့ နောက်ပိုင်း အဖေနဲ့အမေလို အားကိုး ရတဲ့) အစ်ကိုကြီးဝင်းမင်းထွန်း နဲ့ မြန်မာပြည်သူပြည်သား တစ်သိန်းလေးသောင်းနီးပါး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ နာဂစ်ကြောင့် အိမ်ရာအဆောက်

www.burmeseclassic.com

အဦပေါင်း ခုနစ်သိန်းခွဲလောက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ နာဂစ်ကြောင့် လူပေါင်း ၁၁ သန်းကျော် ထိခိုက်ခဲ့ရတယ်။ နာဂစ်ကြောင့် မြန်မာငွေ ကျပ် ၁၂ ထရီလီယံကျော် ဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ နာဂစ်ကြောင့် လူပေါင်းများစွာ အိုးမဲ့ အိမ်မဲ့၊ မိသားစုမဲ့ပြီး အနာဂတ်တွေ ပျောက်ဆုံးခဲ့ရတယ်။ အဲဒါကြောင့်လည်း နာဂစ်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနဲ့ အသေအပျောက်အများဆုံး စာရင်းမှာ နံပါတ် ၈ အဆင့် ဖြစ်ခဲ့ရတာပေါ့။

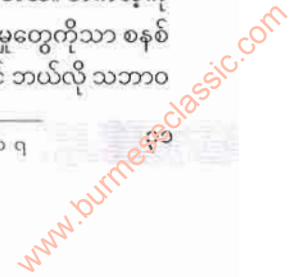
အဲဒီလို ရက်စက်မှုတွေကြောင့် နာဂစ်ကို ကျွန်တော်တို့အားလုံး နာကြည်းမုန်တီးပြီး ရွံ့ကြောက်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ နာဂစ်ဆိုတဲ့အသံမကြားချင်ဘူး။ နာဂစ်အကြောင်း မပြောချင်ဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နာဂစ်ဟာ ဖြစ်ပြီးခဲ့ပြီ။ ပျက်ပြီးခဲ့ပြီ။ ဖြစ်ပျက်ပြီးခဲ့တာတွေကို ပြန်မပြောချင်ပေမဲ့ နောက်တစ်ခါ နာဂစ်လို သဘာဝဘေးထပ်ဖြစ်ခဲ့ရင် ဖြစ်ပြီးခဲ့တဲ့နာဂစ်တုန်းကလို သေကြေပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေ မကြုံရအောင် ပြည်သူပြည်သားတွေ အားလုံး ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ယူဖို့အတွက် ပညာရှင်တွေက နာဂစ်အကြောင်း ပြောနေကြတယ်။ အောင်ပင်လယ်မဂ္ဂဇင်းမှာလည်း နာဂစ်အကြောင်း ပြောနေကြတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သိသလောက်လေးတော့ နာဂစ်အကြောင်း ပြောရပါဦးမယ်။

နာဂစ်အလွန်ကာလကစပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသက လူတွေဟာ ပင်လယ်ပြင်မှာ လေကလေး တလှုပ်လှုပ်၊ လှိုင်းကလေး တငြိမ်ငြိမ်၊ မိုးကလေး တဖြောက်ဖြောက် ဖြစ်လာပြီဆိုရင် အိပ်မပျော်၊ စားမဝင်၊ အလုပ်တွေ လုပ်လို့ မရတော့ဘဲ ကြောက်ကြောက်လန့်လန့်နဲ့ နေလာခဲ့ရတာ အခုအချိန်ထိပါပဲ။ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း အစိုးရနဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ NGO တွေက မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသမှာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို အင်တိုက်အားတိုက် လုပ်ဆောင်ခဲ့သလို မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ အဆောက်အအုံတွေ၊ အသက်ကယ်ကုန်းတွေ တည်ဆောက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ (လူဦးရေနဲ့ ပြည့်စုံလုံလောက်မှု မရှိတာ၊ အရည်အသွေး မပြည့်မီတာက တစ်ပိုင်းပေါ့) နောက်ပြီး ကူညီကယ်ဆယ်၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်တဲ့အပိုင်းမှာလည်း ပျံ့နှံ့ထိရောက်မှုအား အင်မတန်နည်းပါးခဲ့ပါတယ်။ ထောက်ပံ့မှုတွေ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ပေးမှုတွေ အကြိမ်ကြိမ်ရတဲ့နေရာက ရပြီး မရတဲ့နေရာတွေက လုံးဝ

မရခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီလို ကူညီထောက်ပံ့မှု၊ ပြန်လည်ထူထောင်မှု လုပ်ငန်းတွေကို နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း သုံးနှစ်လောက်ထိ အင်တိုက် အားတိုက် လုပ်ခဲ့ကြပေမဲ့ အခုတော့ သွေးအေးသွားကြပါပြီ။ နာဂစ်လို သဘာဝဘေးထပ်ဖြစ်ရင် ထိခိုက်မှုနည်းအောင်လုပ်ခဲ့တဲ့ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံအဆောက်အအုံ အချို့လည်း ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးနေပါပြီ။ တစ်ချို့မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ အဆောက်အအုံတွေဆိုရင် ကျွဲ နွားထားတဲ့နေရာ၊ သမီးရည်းစားချိန်းတွေတဲ့နေရာ၊ ယာယီစပါးထားတဲ့နေရာတွေလို ဖြစ်နေတယ်လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီအဆောက်အအုံတွေရဲ့ လက်ရှိကြံ့ခိုင်မှုအနေအထားကိုလည်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်ဖို့လိုပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးတော်တော်များများဟာ ဘယ်ကိစ္စမဆို ဖြစ်လာမှ ရေးကြီးသုတ်ပျာထလုပ်တတ်ကြသလို သွေးပူတုန်းသာ နိုးနိုးကြားကြားရှိကြပြီး သွေးအေးသွားတဲ့အခါ ကိုယ်နဲ့မဆိုင်သလို နေတတ်ကြတဲ့ သဘာဝရှိကြပါတယ်။ ကိုယ့်ထိမှ နာတတ်ပြီး ထိထားတာကြာတော့လည်း နာတာကို လွယ်လွယ်မေ့လိုက်ကြတဲ့သဘောပေါ့။ အခုလည်း နာဂစ်ဖြစ်ပြီးတာ ၉ နှစ်ကြာပြီဆိုတော့ နာဂစ်နဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့ပြီး ဆုံးရှုံးမှု အများအပြားကြုံခဲ့ရတဲ့သူ အချို့ကလွဲရင် ကျန်တဲ့သူတွေဟာ နာဂစ်ကို မေ့ထားလိုက်ကြပြီထင်ပါတယ်။ (နာဂစ်လို သဘာဝဘေးလည်း ဘယ်လိုမှ ထပ်မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ထင်နေကြဟန်တူပါရဲ့) အဲဒီလို ထင်ရင်တော့ နောက်တစ်ခါ နာဂစ်လို သဘာဝဘေးနဲ့ ထပ်ကြုံရရင် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်သူတွေအနေနဲ့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေနဲ့ ထပ်မံကြုံတွေ့ရဦးမယ်ဆိုတာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွှဲပါဘဲ။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအပါအဝင် ပြည်သူပြည်သားအားလုံး နာဂစ်ကိုသင်ခန်းစာယူပြီး နောက်တစ်ခါ နာဂစ်လိုထပ်ဖြစ်ခဲ့ရင် ကြံ့ကြံ့ခံရင်ဆိုင်အနိုင်ယူနိုင်ဖို့ အမြဲတမ်းနိုးကြားနေဖို့ လိုပါတယ်။

တကယ်တော့ သဘာဝဘေးဆိုတာ ဘယ်သူမှ ကြိုတင်မမြင်နိုင်တဲ့အရာပါ။ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်ခိုင်းလို့ မရသလို မဖြစ်ချင်တိုင်းလည်း မဖြစ်ခိုင်းလို့မရပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်လာခဲ့ရင်ဆိုတဲ့အတွေးနဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့ စီမံချက်တွေနဲ့ ကြိုတင်ကာကွယ်မှုတွေလုပ်ပြီး ထိခိုက်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု သက်သာအောင်တော့ လုပ်ထားလို့ရပါတယ်။ တကယ်ကို ပြည့်စုံကောင်းမွန်တဲ့ ကြိုတင်ကာကွယ်မှုတွေကိုသာ စနစ်တကျပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်ထားမယ်ဆိုရင် ဘယ်လို သဘာဝ

ဘေးအန္တရာယ်ပဲလာလာ ထိခိုက်သေကြေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အနည်းဆုံးပဲ ကြုံတွေ့ရမှာပါ။ ဒါကို ကျွန်တော် စိတ်ကူးယဉ် ဆန်ဆန် ပြောနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ အနီး အနားမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံတွေကို ကြည့်ပြီးပြောရတာပါ။

အနီးစပ်ဆုံး ဥပမာကို ပြရမယ်ဆိုရင် ၂၀၁၃ခုနှစ်က ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ဖိုင်လင်း ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ဖြစ်စဉ်ပေါ့။ အဲဒီ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းဟာ လေတိုက်နှုန်း တစ်နာရီ ၁၆၂ မိုင်နှုန်းရှိပြီး အလွန်ပြင်းထန်တဲ့ အဆင့် ၅ ရှိပါတယ်။ နာဂစ်ထက်လည်း လေတိုက်နှုန်း ၁၇ မိုင်ကျော် ပိုပြင်းထန်တဲ့ မုန်တိုင်းတစ်ခုပါ။ အဲဒီလို အင်အားပြင်းထန်တဲ့ ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်းက မြန်မာပြည်ထက် လူဦးရေ ထူထပ်သိပ်သည်းတဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အရှေ့ဘက်ကမ်းခြေ Andra Pradesh ပြည်နယ်ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခတ်ခဲ့ပေမဲ့ လူအသေအပျောက် ဟာ ဆယ်ကဏန်းပဲရှိခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကို နာဂစ်မုန်တိုင်း ဝင်ရောက်တိုက်ခတ်တုန်းက အဲဒီဖိုင်လင်း မုန်တိုင်းလောက် ပြင်းအားမရှိဘဲ လူတစ်သိန်းလေးသောင်းနီးပါး သေကြေ ပျက်စီးခဲ့ရတယ်။ အဲဒါဘာကြောင့်လဲ။

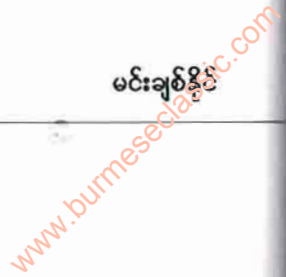
အဖြေကတော့ရှင်းပါတယ်။ အဲဒီမုန်တိုင်း မဝင်မီ ငါးရက်လောက်ကတည်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံ မိုးလေဝသ ဌာန က မုန်တိုင်းသတင်းကို ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့တယ်။ အိန္ဒိယအစိုးရ ကလည်း လုပ်အားပေး လူအင်အား တစ်သိန်းကျော်၊ မော်တော်ယာဉ်အစီးရေ ငါးသောင်းကျော်၊ ရဟတ်ယာဉ် အစင်း ၄၀ကျော်နဲ့ အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေး ဆောင်ရွက် ဖို့ပြင်ဆင်ခဲ့တယ်။ အဲဒီဒေသမှာရှိတဲ့ လူပေါင်း ငါးသိန်းကျော် ကို ကြိုတင်ပြောင်းရွှေ့ပေးခဲ့တယ်။ နောက်ပြီး သူတို့နိုင်ငံရဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးမှာ ကောင်းမွန် တဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်နဲ့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုတွေကို အချိန် နဲ့တပြေးညီ တိတိကျကျလိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်။ လူမြင်ကောင်းအောင်၊ လူကြားကောင်း ဟန်ပြမလုပ်ဘဲ တကယ်အားသွန်ခွန်စိုက်လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း သူတို့နိုင်ငံဟာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ကြုံကြုံခံရင်ဆိုင် နိုင်ခဲ့တာပေါ့။

မြန်မာပြည်မှာတော့ နာဂစ်ဖြစ်တုန်းက သဘာဝ ဘေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ အစီအစဉ်၊ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုတွေ ဘာတစ်ခုမှ တိတိကျကျရေရေရာရာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ မြန်မာဗီဒီယိုဇာတ်ကားတွေထဲက အတိုင်း

ဇာတ်လမ်းပြီးလို့ လူတွေသေကြေပျက်စီးဆုံးရှုံးပြီးမှ ရဲတွေ ရောက်လာသလို သဘာဝဘေးကြောင့် လူတွေ ထိခိုက် သေကြေဆုံးရှုံးပြီးမှ ကယ်ဆယ်ရေးကို စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ကြတော့တာပဲ။ ဒီတော့ အချိန်တွေ လွန်ကုန်ပြီး မပျက်စီး မဆုံးရှုံးသင့်တာတွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရတော့တာပဲ။ ကျွန်တော်သိရသလောက်တော့ နာဂစ်အလွန်ကာလ တော်တော်ကြာကြာထိ မြန်မာပြည်မှာ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး တိကျရေရာတဲ့ ပြင်ဆင်မှုတွေ လုံလောက်မှု မရှိသေးပါဘူး။ မဖြစ်မချင်း စောင့်ကြည့်နေပြီး ဖြစ်လာမှလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ပုံစံမျိုး လုပ်နေကြတုန်းပါပဲ။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်က လူတွေအနေနဲ့ နောင်တစ်ခါ နာဂစ်လို သဘာဝဘေးထပ်မဖြစ်ဖို့ ဘုရားမှာပဲ ဆုတောင်း နေကြရမယ့် အနေအထားပါ။ အခုတော့ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်(အထူးသဖြင့် မုန်တိုင်း) နဲ့ပတ်သက်ပြီး အစိုးရရဲ့ လုပ်ဆောင်မှု၊ မိုးလေဝသဌာနအပါအဝင် ပညာရှင်တွေရဲ့ စဉ်ဆက်မပြတ် သတင်းထုတ်ပြန်ပေးမှု၊ ပြည်သူတွေရဲ့ မိုးလေဝသသတင်းတွေအပေါ်စိတ်ဝင်စား မှု၊ သတိပေးချက်တွေအပေါ် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုတွေ ကတော့ တော်တော်လေးကောင်းမွန်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

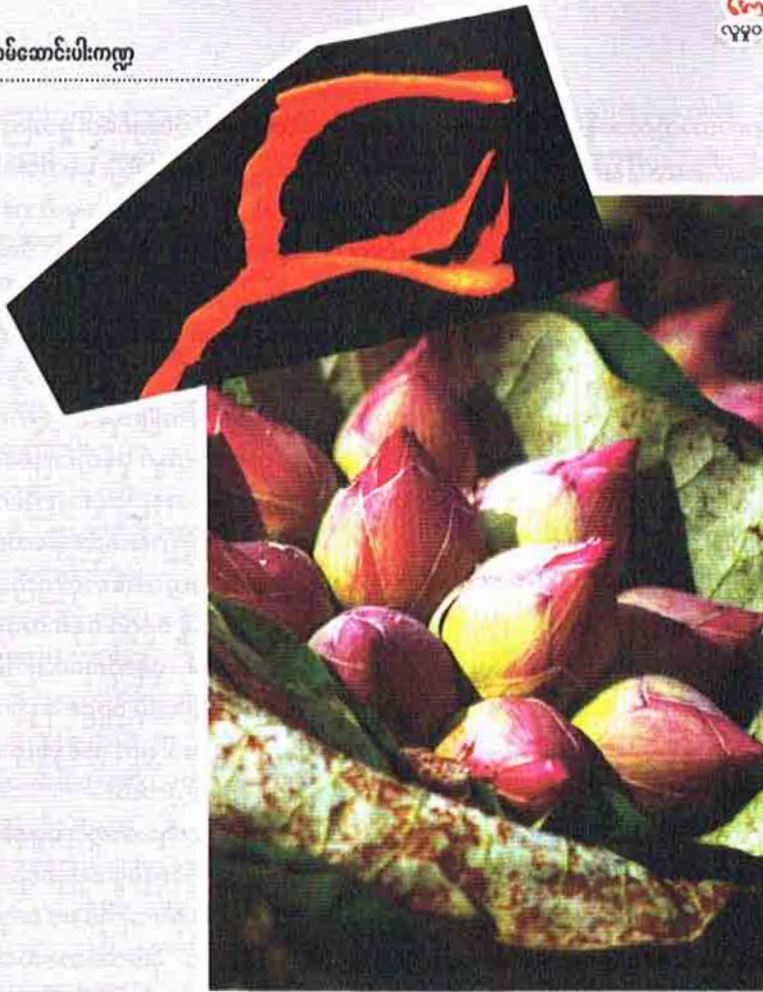
တကယ်တော့ နိုင်ငံတော်အစိုးရဟာ ဘယ်လို သဘာဝဘေးပဲလာလာ ပြည်သူတွေရဲ့ အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်ကို တတ်နိုင်သမျှ ထိခိုက်မှုအနည်းဆုံးဖြစ်အောင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဆောင်ရွက် တဲ့နေရာမှာလည်း နိုင်ငံတော်အဖိုးရအနေနဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ တွေရဲ့ ကောင်းမွန်ပြည့်စုံတဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင် ကာကွယ်ရေးစီမံချက်တွေကို အတုယူဆောင်ရွက်သင့် ပါတယ်။ တတ်သိနားလည်တဲ့ ပညာရှင်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းပြီး လိုအပ်တဲ့ပြင်ဆင်မှုတွေကို စနစ်တကျ ဆောင်ရွက် ထားရပါမယ်။ ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာလည်း လူမြင်ကောင်း အောင် ဟန်ပြလုပ်မနေကြဘဲ လက်တွေ့ကျကျ ထိထိရောက် ရောက်ဆောင်ရွက်ရပါမယ်။ ဒီပြင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ ဌာနတွေအားလုံး အချိတ်အဆက်မိမိနဲ့ လက်တွဲညီညီ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့လိုသလို ပြည်သူလူထုကလည်း တတ်နိုင်သလောက် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြရပါမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မင်းချစ်နိုင်

နာဂစ်အယ်လ်ဘမ်ဆောင်းပါးကဏ္ဍ

GRAPHIC DESIGN : KHET MAUNG.

သဘာဝဘေး၊ လူ့သားနှင့် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားဖြည့်တင်းခြင်း

မြင့်ဆန်း

၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ မေလဆုဲရင် နာဂစ်မုန်တိုင်း မြန်မာ နိုင်ငံက ဒေသတချို့ကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်ခြင်းခံရတာ ၉ နှစ်ရှိပါပြီ။ နာဂစ်က ၂၀၀၈ မေလ ၂/၃ မှာ တိုက်ခတ် ခဲ့တာပါ။ ရော့တီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်က မုန်တိုင်းသက်ရောက် မှုကို အပြင်းထန်ဆုံးခံစားခဲ့ရတဲ့ဒေသဖြစ်ပြီး လူဦးရေ တစ်သိန်းကျော် ကြေကွဲစရာကောင်းလောက်အောင်

သေဆုံးခဲ့ရတဲ့ ထိခိုက်မှုပါပဲ။ တိရစ္ဆာန်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက် အမြောက်အမြားသေဆုံးခဲ့ရပြီး သစ်ပင်သစ်တောများ ကျိုးပဲ့ပြိုလဲခဲ့ရတာ မြေပြင်အနေအထားက သူညီအနေ အထား Ground Zero ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်မှာ စီနီယာအယ်ဒီတာတာဝန်နဲ့ အက်ရှင်တိုင်းမ်ဂျာနယ်မှာ အမှုထမ်းခဲ့ပါတယ်။ သတင်း

လူပုဂံးကျင့်မဂ္ဂဇင်း

မီဒီယာအနေနဲ့ ကျရောက်လာတဲ့တာဝန်ကို စိတ်ရော ကိုယ်ပါ နှစ်မြှုပ်ပြီးဆောင်ရွက်ခဲ့တာကို ပြန်ပြောင်း အမှတ် ရမိပါတယ်။ မုန်တိုင်းသက်ရောက်ခဲ့ရာ နေရာဒေသများသို့ သွားရောက်ပြီး ရုပ်ဝတ္ထုများ ကူညီပံ့ပိုးခဲ့ရသလို စိတ်ဓာတ် ခွန်အားဖြည့် ခရီးစဉ်မှာလည်း ပါဝင်ခဲ့ရပါတယ်။ နာဂစ်နဲ့ နောက်ဆက်တွဲသတင်းများကို စိစစ်ဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့ ကုသမဂ္ဂ အာဆီယံနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတို့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တဲ့ သုံးပွင့်ဆိုင်အဓိကအုပ်စု (Tripartite Care Group-TCG) ရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်များကို လေ့လာစောင့်ကြည့် အကဲခတ်ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် NGO, INGO နဲ့ ပြည်တွင်း က အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းတွေ စုစည်းဆောင်ရွက်ကြတဲ့ အသိပေးပွဲတွေ၊ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဖြူးခြင်းနဲ့ ဖိုရမ်တွေကို တက်ရောက်ခဲ့ရပါတယ်။ ပါဝင်ပူးပေါင်းဆွေး နွေးခဲ့ရပါတယ်။ မီဒီယာသမားတစ်ယောက်ရဲ့အမြင်ကို လည်း ပြောရေးဆိုခွင့်ရရှိခဲ့တယ်။

ကပ္ပလီကျွန်းတွင် အခြေပြုသော

နာဂစ်နဲ့ နောက်ပိုင်းကာလများအကြောင်း ပြန်ပြောင်းစဉ်းစားရင်း လက်လှမ်းမီရာ ဂျာနယ်ဟောင်း တစ်စောင်ကို ပြန်ဖတ်ရှုမိပါတယ်။ ၂၀၀၈ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့ ထုတ်ဝေတဲ့ဂျာနယ်မှာ မှတ်သားစရာသတင်းများ ပါဝင်တာတွေ ရှိရပါတယ်။ မုန်တိုင်းဝင်ရောက်မှုလေ့လာ စောင့်ကြည့်ချက်အရ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် ကပ္ပလီကျွန်း တွင်အခြေပြုသောမုန်တိုင်း မြန်မာနိုင်ငံသို့ ကျိန်းသေဝင် ရောက်ဆိုတဲ့သတင်းက စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှပါတယ်။

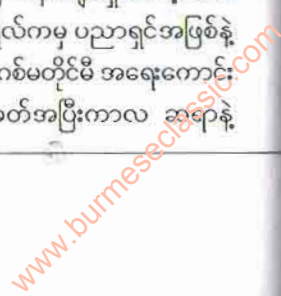
မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်မှုများနဲ့ မုန်တိုင်းလမ်းကြောင်း များကို မိုးလေဝသနဲ့ ဇလဗေဒညွှန်ကြားရေးမှူးဦးစီးဌာန က လေ့လာစောင့်ကြည့်ခဲ့ရာမှာ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် ကပ္ပလီကျွန်းမှာ အခြေပြုတဲ့ မုန်တိုင်းက မြန်မာနိုင်ငံကို အမြဲတမ်းဝင်ရောက်တယ်လို့ မိုးလေဝသနဲ့ ဇလဗေဒဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က ထုတ်ဖော် ပြောဆိုတာပါ။ အဲဒီအချိန်မှာ ဆရာက တာဝန်ထမ်းဆောင် နေဆဲပါ။ အငြိမ်းစားမယူရသေးပါဘူး။ သတင်းပေးသူ source က ဆရာကြီးဦးထွန်းလွင်ပါ။ သူ့ရဲ့ပြောဆိုမှုတွေကို သတင်းထောက်က သတင်းပြန်ရေးသားတင်ပြတာ ဖြစ်ပါ တယ်။ သတင်းထဲမှာ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်မှာဖြစ်ပေါ် ခဲ့တဲ့ မုန်တိုင်းများကိုလေ့လာချက်အရ ၁၈၇၉ ခုနှစ်မှ

၂၀၀၇ ခုနှစ်အထိ မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်မှုအကြိမ်ပေါင်း ၈၀ ခန့် မြန်မာနိုင်ငံကို ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး မုန်တိုင်းဝင်ရောက်မှုရဲ့ ၄၆ % ဖြစ်တဲ့ မုန်တိုင်း ၃၇ လုံးဟာ မုတ်သုန်ထွက်လများ ဖြစ်ကြတဲ့ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာနဲ့ ဒီဇင်ဘာလများ အတွင်း ဝင်ရောက်ခဲ့တာဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားတယ်။

ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်မှာ မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်တိုင်း မြန်မာနိုင်ငံကို ဝင်ရောက်တာမဟုတ်ဘူးလို့လည်း သိရပါ တယ်။ ၂၀၀၈ နာဂစ်အပြီးသုံးသပ်ချက်က အဲဒီနှစ် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ထဲမှာ မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်မှု ၂ ကြိမ် သာ ရှိသေးတာကြောင့် အနည်းဆုံး ၂ ကြိမ်ကနေ ၄ ကြိမ် အထိ ထပ်မံဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းလည်း မိုးလေဝသပညာရှင် က သုံးသပ်ပါတယ်။ လေ့လာစောင့်ကြည့်ချက်များအရ ၁၉၇၈ ခုနှစ် အရှေ့ပိုင်းနဲ့ ၁၉၇၈ ခုနှစ် အနောက်ပိုင်းမှာ တစ်နှစ်ကို အနည်းဆုံး မုန်တိုင်းလေးကြိမ်ခန့်ဖြစ်ပွား ကြောင်း သိရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၉၈ ခုနှစ်ကနေ ၂၀၀၇ ခုနှစ်အထိ မုန်တိုင်းဖြစ်ပေါ်မှုက တစ်နှစ်ကို ခြောက်ကြိမ် အထိ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။

ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင်း ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာ က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ မုန်တိုင်းဖြစ်ပွားမှုဖြစ်စဉ် ၁၂၈၀ ခန့် ရှိခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံကို မုန်တိုင်းအကြိမ် ၈၀ ကျော် ဝင်ရောက် ခဲ့တယ်။ မြန်မာနိုင်ငံက မိုးလေဝသဇလဗေဒပညာရှင် အဆက်ဆက်ဖြစ်ကြတဲ့ ဆရာကြီးဦးဘိုးအေး၊ ဦးသုတ၊ ဦးစံကျော် စတဲ့ ပညာရှင်များက အစပြုပြီး ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော်မှာဖြစ်ပွားတဲ့ မုန်တိုင်းများကို လေ့လာခဲ့ကြ တာပါ။ အဲဒီလေ့လာဆန်းစစ်ချက်များမှ သုတေသနပြုမှု များကနေ နာဂစ်မုန်တိုင်းကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့တယ် လို့ ဒေါက်တာဦးထွန်းလွင်က ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ သိပ်ကို တန်ဖိုးထားရမယ့် ပညာရှင်များရဲ့ လေ့လာစောင့်ကြည့်မှု စစ်တမ်းပါ။

၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ်အလွန်နှစ်များမှာလည်း မိုးလေဝသပညာရှင်များရဲ့ မုန်တိုင်းများ မြန်မာနိုင်ငံကို ဝင်ရောက်မှုကို လေ့လာသုတေသနပြုနိုင်မှာပါ။ လူပိုန်း တစ်ယောက်အနေနဲ့ စဉ်းစားကြည့်ရင် ၉ နှစ်အတွင်း တစ်နှစ် ၆ ကြိမ်နှုန်းနဲ့ ၅၄ ကြိမ်ဝန်းကျင်ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဆရာဒေါက်တာထွန်းလွင်လိုပုဂ္ဂိုလ်ကမှ ပညာရှင်အဖြစ်နဲ့ တိတိကျကျ ပြောဆိုနိုင်မှာပါ။ နာဂစ်မတိုင်မီ အရေးကောင်း ခဲ့နေရက်များနဲ့ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်အပြီးကာလ ဆရာနဲ့

ဆရာတို့မိုးလေဝသဌာနရဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်များကိုလည်း တန်ဖိုးထားခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၊ အာဆီယံ . . .

အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်များက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံက မုန်တိုင်းဒဏ်ခံရတဲ့ပြည်သူတွေကို အကူအညီ ပိုမိုပေးဖို့ကိစ္စမှာ ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ အာဆီယံအတွင်းရေးမှူးချုပ် အူရင်ပစ်ဆူဝပ်က ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့မှာ ပြောဆိုပါတယ်။ မြန်မာ၊ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ အာဆီယံ ၃ ပွင့်ဆိုင်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ TCG အဖွဲ့ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ မစ္စတာဆူရင်က ကုလသမဂ္ဂ ညီလာခံမှာ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေနဲ့ မုန်တိုင်း ဒဏ်ခံတဲ့ မြန်မာပြည်သူတွေ ရင်ဆိုင်နေကြရတဲ့ အခက်အခဲ တွေအတွက် အကူအညီများ ပိုမိုပေးနိုင်ဖို့ အချက်အလက် တွေကို ကုလသမဂ္ဂညီလာခံမှာ တင်ပြဆွေးနွေးသင့်ကြောင်း လည်း ပြောကြားခဲ့တယ်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ပြီးတဲ့နောက် သက်ရောက် ခဲ့ရာဒေသက ပြည်သူများကို ကူညီပံ့ပိုးဖို့ ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဘန်ကီမွန်းကိုယ်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံကို လာရောက်ခဲ့ပြီး ဒေသခံများ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရနဲ့ သက်ဆိုင်သူများကို တွေ့ဆုံခဲ့ တယ်။ အစည်းဝေးတွေ ကျင်းပခဲ့တယ်။ အဲဒီကနေ TCG က ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် ဆောက်ရွက်လုပ်ကိုင်ကြ ရတယ်။ မစ္စတာဆူရင်က ငွေကြေးအနေနဲ့ ဒေါ်လာဘဏ္ဍေ ကို နောက်လာမယ့် ၃ နှစ်ကာလအတွင်း ကူညီပေးဖို့ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူမှုကူညီရေးအဖွဲ့အစည်း များက ကတိပေးထားကြပေမယ့် သူ့အနေနဲ့ လုံလောက်မယ် လို့ မထင်မှတ်ထားကြောင်း၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူ မကြာသေးခင်က ရောက်ရှိခဲ့တဲ့ ဧရာဝတီမြစ်ဝ ကျွန်းပေါ်က လက်ရှိအခြေအနေကြောင့်ပဲဖြစ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

မစ္စတာဆူရင်ပြောပြခဲ့တဲ့နေရာက ရန်ကုန်မြို့ ကနေ ၃ နာရီကားစီးပြီးသွားရင် ရောက်တဲ့ ဆိပ်ကြီးကျေး ရွာမှာပါ။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ်မှာရှိပြီး ဆိုင်ကလုန်းနာဂစ်မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် လူဦးရေ ၆၇ ဦး သေဆုံးခဲ့ရပြီး ကလေး ၁၇ ဦး မိဘမဲ့ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ ကျေးရွာ ပါ။ ဒါ့အပြင် ငါးဖမ်းလှေများ၊ အိမ်များ၊ မူလတန်းကျောင်း တစ်ကျောင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းနဲ့ စိုက်ပျိုးခင်း

များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ပါတယ်။ ဆိပ်ကြီးရွာမှာ လူဦးရေ ၁၃၀၀ ကျော် နေထိုင်ရတယ်။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဆောင်ရွက်ကြတဲ့ အစီအစဉ်မှာ အဲဒီဆိပ်ကြီးရွာကို လူ့ အသိုက်အဝန်းအခြေခံ စောစီးစွာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ရှေ့ပြေးစီမံကိန်း Community Based Early Recovery Pilot Project အဖြစ် ဩဂုတ်လဆန်းကတည်းက စတင် ဆောက်ရွက်ခဲ့တယ်။ ပရောဂျက် ရက် ၁၀၀ ပြည့်တဲ့အချိန် TCG က တာဝန်ရှိသူများ ရွာကိုသွားရောက်ကြည့်ရှုကြစဉ် မစ္စတာဆူရင်က အထက်ကပြောခဲ့တာတွေကို ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့တာပါ။

TCG ဆိုတာ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နာဂစ်မုန်တိုင်းလွန် ကာလ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုနဲ့ ပြန်လည် ထူထောင် ရေးလုပ်ငန်းတွေဆောင်ရွက်ဖို့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယုံကြည်မှုနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း လွယ်ကူ ချောမွေ့ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါတယ်။

အာဆီယံထောက်ပံ့မှုနဲ့ အာဆီယံလုပ်အားပေး တွေက ဆိပ်ကြီးကျေးရွာကို ရောက်ရှိခဲ့ပြီး မုန်တိုင်းဒဏ် ကနေ ပြန်လည်နာလန်ထူနိုင်ဖို့ အရေးတကြီးလိုအပ်ချက် တွေကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပြီး လိုအပ်ချက်များနဲ့အညီ စီမံကိန်း ကို ဦးစီးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ သာသနိကအဆောက်အဦ များ ပြန်လည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ ငါးဖမ်းလှေသစ်များ ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ ဝမ်းစာရှာဖွေနိုင်ဖို့ ငါးဖမ်း ပိုက်များပေးခြင်းနဲ့ သောက်သုံးရေများရရှိဖို့ ရေတွင်း ၃၀ ကို တွင်းဆည်သန့်ရှင်းပေးခဲ့ကြတယ်။ ဒါ့အပြင် ကွမ်းပင် ပေါက်များကို စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် ပေးအပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဒီစီမံကိန်းကို အာဆီယံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့က ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ပေးပြီး အာဆီယံတစ်သီးပုဂ္ဂလများ၊ အာဆီယံမိတ်ဆွေများ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကလည်း ရန်ပုံငွေထည့်ဝင်ကြပါတယ်။

“လူ့အသိုက်အဝန်း တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း တွေမှာ ပါဝင်ဖို့၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ပါဝင် ဖို့ အာဆီယံလုပ်အားပေးတွေကလည်း တိုးတက်ဆောင်ရွက် မယ်လို့ မျှော်လင့်မိပါတယ်။ ဒီစီမံကိန်းဟာ အာဆီယံလူ့ အသိုက်အဝန်းကို စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရာမှ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာဟာ ဒီစီမံကိန်းက ခိုင်မာတဲ့သာမကတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီစီမံကိန်း

ရဲ့အောင်မြင်မှုဟာ အခြားမုန်တိုင်းဒဏ်ခံကျေးရွာတွေ အတွက်ထင်ရှားတဲ့သာဓကတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ လို့ အာဆီယံ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသောလုပ်ငန်းအဖွဲ့က သူတို့ စီမံကိန်းနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ ဂုဏ်ယူစွာထုတ်ပြောဆိုခဲ့တယ်။

အထက်ကဖော်ပြခဲ့တဲ့သတင်းတွေကနေ မုန်တိုင်းလေ့လာစောင့်ကြည့်မှုနဲ့ နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းလွန်ကာလ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးပရောဂျက်တစ်ခုတို့အကြောင်း ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်နိုင်မယ်လို့ မှတ်ထင်ပါတယ်။ ကပ္ပလီကျွန်းတွင် အခြေပြုသော မုန်တိုင်းလေ့လာချက်၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် ဒေါ်လာ ၁ကုဋေမှာ မလုံလောက်နိုင်ဆိုတဲ့ ကိစ္စရပ်တွေက စဉ်းစားတွေးတောစရာ၊ ဦးနှောက်မုန်တိုင်းဆင်စရာများဖြစ်နေမှာ အမှန်ပါ။

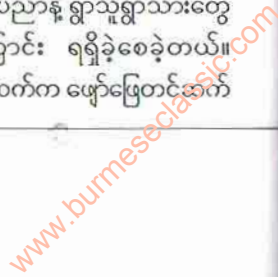
စိတ်ဓာတ်ခွန်အားဖြည့်ခရီးစဉ်

လူသားချင်းစာနာမှု၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနဲ့ သဘာဝဘေးဒဏ်ခံရသူများကို ကယ်တင်စောင့်ရှောက်ရေးတို့မှာ မြန်မာပြည်သူပြည်သားအပေါင်းက တနိုင်တပိုင်မှ စပြီး တတ်စွမ်းသရွေ့ ကူညီထောက်ပံ့ခဲ့ကြပါတယ်။ လူမျိုးရဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားနဲ့ စရိုက်သဘာဝကိုက ခံစားတတ်ပြီး ကိုယ်ချင်းစာနာတတ်တာ၊ ကရုဏာတရားရှိမှုတွေကြောင့် မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်ရာဒေသက မသေမပျောက်ကျန်ရစ်သူများကို ကြိုးစားပမ်းစား စိတ်ရောက်ကိုယ်ပါ ရုပ်ဝတ္ထု၊ စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးခါး၊ အဝတ်အထည်၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းကစပြီး ကူညီပေးဝန်းခဲ့ကြတာကို တစ်သက်မမေ့နိုင်ပါ။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ ကူညီပံ့ပိုးနိုင်ခဲ့သလို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားဖြည့်စွမ်းပေးရတဲ့ ဆောင်ရွက်မှုမှာ ပါဝင်ခဲ့တာကိုလည်း သတိရအောက်မေ့ပါတယ်။ အက်ရှင်တိုင်းမီးကျာနယ်ရဲ့ CEO ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် ကိုသျှားညိုက ဦးစီးစီမံပြီး သရုပ်ဆောင်တွေ၊ အဆိုတော်တွေ၊ ဂီတသမားတွေ၊ မျက်လှည့်ပညာရှင်နဲ့ သတင်းမီဒီယာတွေ မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်ဒေသ ၂ခုကို သွားရောက်တီးမှုတ်ဖျော်ဖြေနိုင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ပထမခြေလှမ်းအနေနဲ့ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ်ထဲရွာ ရွာတစ်ရွာကို သွားရောက်ဖျော်ဖြေခဲ့ခြင်းပါ။ ရွာထဲက ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းရဲ့ အမိုးမဲ့နေတဲ့ အပေါ်ထပ်ကနေ တီးမှုတ်သီဆိုဖျော်ဖြေရတဲ့ အခါ တစ်ရွာလုံးက လူကြီးလူငယ် အရွယ်မလတ်

လာရောက်ကြည့်ရှုခံစားကြပြီး ဒုက္ခသုခခံစားနေရမှုအထဲကနေ ခဏတာပဲဖြစ်ဖြစ် စိတ်လွတ်မြောက်ရာလွတ်မြောက်မှုရရှိခဲ့ကြတာကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ မြင်တွေ့ရခြင်းပါ။ တကယ်တော့ ဒီအစီအစဉ်ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အဓိကကျတဲ့ စိတ်ကူးစိတ်သမ်း IDEA က ကွယ်လွန်သွားပြီးဖြစ်တဲ့ သားဂျာနယ်ကျော် (ဆရာမိုးဟိန်း) ဆီက စီးဆင်းလာတာပါ။ နာဂစ်မိဘမဲ့ကလေးများနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ သူ့ကို အင်တာဗျူးလုပ်ဖြစ်ခဲ့ရာမှာ သူက မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်ခံစားရသူတွေကို စိတ်ဓာတ်နဲ့ ကုစားရမယ့် အနုပညာနဲ့ ထူမတ်ရမယ်။ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားမြှင့်တင်ပေးရမယ်လို့ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ သူ့အင်တာဗျူးကို ဂျာနယ်မှာဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မြေပြင်မှာ လက်တွေ့ဖော်ဆောင်ဖို့ ကိုသျှားညိုက စီမံဆောင်ရွက်ခဲ့တာပါ။ သူ့နဲ့ သူ့အသိုင်းအဝိုင်းကြောင့် လူအင်အား ၁၀၀ ကျော်ပါဝင်တဲ့ အနုပညာရှင်များ၊ သတင်းမီဒီယာသမားများ၊ Performance ကုမ္ပဏီမှ ဝန်ထမ်းများနဲ့ စေတနာ့ဝန်ထမ်းပါဝင်ပူးပေါင်းသူများရဲ့ ဒုတိယခရီးစဉ်ကလည်း အံ့အားသင့်စရာပါ။ ဘိုကလေးမြို့ကို အဝေးပြေးကားများနဲ့ သွားရောက်ခဲ့တယ်။ ဘိုကလေးကနေ စက်လှေများနဲ့ ၁၀ ယောက်တစ်စင်း၊ ၁၂ ယောက်တစ်စင်း စီးနင်းပြီး ခရီးဆက်ကြရပါတယ်။ ချောင်းရိုး၊ မြစ်ငယ်များကို နာရီပေါင်းများစွာ ဖြတ်သန်းသွားကြရပြီး ညနေခင်းမှာ ကမာကလူဆိုတဲ့ရွာကို ဆိုက်ရောက်ပါတယ်။ ရွာရောက်မှာ အံ့ဩစရာကောင်းတာတစ်ခု ထပ်မံသိရှိရပါတယ်။ ဒီရွာက စာရေးဆရာမကြီး ဂျာနယ်ကျော်မမလေးရဲ့ မွေးဖွားရာဇာတိရွာပါတဲ့။ သူမကိုမွေးတဲ့အိမ်ကြီးကလည်း မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် တိမ်းစောင်းနေတာ မြင်ခဲ့ရတယ်။ ဆရာမိုးဟိန်းရဲ့ အိုင်ဒီယာကအစပြုတဲ့ စိတ်ဓာတ်မြှင့်တင်ရေးခရီးစဉ်က သူ့မိခင်ကြီးမွေးဖွားခဲ့တဲ့ရွာကို တည့်တည့်မတ်မတ်ရောက်ရှိခဲ့တဲ့တိုက်ဆိုင်မှုအစီအစဉ်ပါပဲ။ (၂၀၁၇ ဧပြီ ၁/၂/၃ မှာ ဆရာမကြီး ဂျာနယ်ကျော်မမလေးရဲ့ အသက် ၁၀၀ ပြည့်ကို ရန်ကုန်မြို့မှာ ကျင်းပပြုလုပ်ပါတယ်။)

ကမာကလူရွာက စိတ်ဓာတ်ခွန်အား ဖြည့်ဖျော်ဖြေပွဲမှာ ဂီတသမားတွေ၊ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်တွေက အစွမ်းကုန်တင်ဆက်ဖျော်ဖြေခဲ့ကြတယ်။ မျက်လှည့်ဆရာမစွတာတော့ကလည်း မျက်လှည့်ပညာနဲ့ ရွာသူရွာသားတွေကို သက်သာရာသက်သာကြောင်း ရရှိခဲ့စေခဲ့တယ်။ လျှပ်စစ်မီးရောင်တဝင်းဝင်းနဲ့ စင်ထက်က ဖျော်ဖြေတင်ဆက်

ကြတဲ့အနုပညာရှင်များရဲ့ ပြည်သူတွေအပေါ် အနုပညာနဲ့ တာဝန်ကျေမှုကို အမြဲတမ်းအောက်မေ့သတိတရရှိမိပါတယ်။ အနုပညာရှင်၊ ဂီတသမားတွေက လူငယ်တွေချည်းပါပဲ။ သူတို့ပို မချီးကျူးဘဲမနေနိုင်အောင်ပါပဲ။ သူတို့ရဲ့ ပါဖောင်းမန့်တွေကြောင့် မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်ခဲ့ရတဲ့ ကမာကလူနဲ့ အနီးတဝိုက်ကရွာသူရွာသား၊ လူငယ်၊ ကလေးများရဲ့ မျက်နှာမှာ၊ မျက်ဝန်းမှာ ဖျော်ရွှင်ကြည်နူးမှု အရိပ်အငွေ့များ ယှက်သန်းသွားကြတာကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ခဲ့ရတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ။ စိတ်ခွန်အားဖြည့်အစီအစဉ် တင်ဆက်နေစဉ်အချိန်မှာ ကျွန်တော်က ဆရာကိုမိုးဟိန်းကို ဖျတ်ခနဲ သတိရလိုက်မိပါသေးတယ်။ စိတ်ခွန်အားဖြည့်ပေးစွမ်းမှုကြောင့် ဒေသခံပြည်သူတွေ တဒစ်ပျော်ရွှင်မှု ရရှိသလိုပဲ အရာရာကို တွန်းလှန်ရင်ဆိုင်နိုင်သော လူသားဘဝကို ပြည်လည်တည်ဆောက်ထူမနိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆမိပါတယ်။

လူသားနဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တို့က အစဉ်ယှဉ်တွဲဖြစ်ပေါ်နေကျပါ။ ကမ္ဘာဦးကစလို့ ယနေ့တိုင် လူသားတို့သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ မကြာသေးမီက ကိုလံဘီယာမှာ မြေပြိုမှုကြောင့် လူ ၂၀၀ ကျော်သေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ ငလျင်၊ မုန်တိုင်း၊ မိုးသက်လေပြင်းနဲ့ အခြားသဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကလည်း လူသားကို ခြိမ်းခြောက်နေဆဲရှိပါတယ်။

ယခုအရေးအသားမှာ မုန်တိုင်းဖြစ်ပွားမှုဆိုင်ရာ လေ့လာစောင့်ကြည့်မှု၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြုံကြိုက်ခဲ့ပြီး တဲ့နောက် ကုလသမဂ္ဂနဲ့ ကမ္ဘာ့အသိုင်းအဝိုင်းက လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ကူညီခြင်း၊ ပိုင်းလော့ပရောဂျက်တစ်ခု ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများနဲ့ သူတို့ရဲ့ အမြင်များကို ဥပမာပြုတင်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ဓာတ်ခွန်အားမြှင့်တင်ခြင်းအစီအစဉ်က ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်ကိုသျှားညိုနဲ့ မီဒီယာအသိုင်းအဝိုင်းက စိတ်အားထက်ထက် သန်သန် ဆောင်ရွက်ခဲ့တာကို တစ်ဖန် ပြန်ပြောင်းအမှတ်တရရှိစေဖို့နဲ့ သဘာဝဘေးဒဏ်ဖြစ်ပွားခဲ့ရင် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားမြှင့်တင်ဖို့လိုအပ်တယ်ဆိုတာကို မက်ဆေ့ချ်ပေးချင်တာပါ။

မြန်မာပြည်မှာ နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းရဲ့ရိုက်ခတ်ချက်က ကြီးမားပြင်းထန်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီသဘာဝဘေးကို ပြန်လည်ခုခံတည်ဆောက်ဖန်တီးဖို့ ပြည်သူပြည်သားအား

လုံးက ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်ဆိုရင် အငြင်းပွားစရာမရှိပါ။ လူတိုင်းလူတိုင်းက စေတနာ၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ တို့ဖြင့်လွှမ်းခြုံသော တတ်နိုင်တဲ့ကူညီပံ့ပိုးစောင့်မမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြတာ သမိုင်းက သက်သေခံမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြောစရာတစ်ခုရှိနေတာက မုန်တိုင်းအလွန်ကာလမကြာခင်ကလေးမှာပဲ ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို မဲပေးအတည်ပြုပြဌာန်းတာဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူသူထု အခက်ကြုံနေရသော နေ့ရက်များမှာ ဆန္ဒခံယူပွဲကျင်းပဖြစ်ခဲ့တာပါပဲ။

နိဂုံးချုပ်အဖြစ် သဘာဝဘေးဒဏ်ကျရောက်ပြီးတဲ့နောက် ရဟန်းရှင်လူ၊ ပြည်သူများက ဘာသာလူမျိုးမရွေး ကျရာတာဝန်၊ နိုင်ရာကိစ္စတို့ကို ပြုမူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြကြောင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြည်တွင်းကတင်မကပါ နိုင်ငံတကာနဲ့ ကမ္ဘာကပါ ကိုယ့်အသိစိတ်ဓာတ်နဲ့ ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ်ယူခဲ့ကြပါတယ်။ ကျောင်းသား၊ ရဟန်း၊ ပြည်သူ၊ ဝန်ထမ်း၊ နိုင်ငံရေးသမား၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်၊ အနုပညာရှင်၊ အိမ်ထောင်ရှင်မ၊ ပရဟိတအသင်းတို့က မိမိတို့အနေအထားအလျောက် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး မစ္စတာဘန်ကီမွန်းကလည်း မစ္စတာဘန်ကီမွန်းအလျောက်၊ အာဆီယံအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးလည်း အာဆီယံအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအလျောက် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အပြုအမူများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြကြောင်း အစဉ်အမြဲသတိရနေမိပါတယ်။

မြင့်ဆန်း

ကျေးဇူးတင်
လှူဒါန်းကြွယ်ပွဲဝင်း

ဘက်အယ်လ်ဘမ်ဝတ္ထုတိုကဏ္ဍ

Although a number of public cyclone shelters can be built in some vulnerable coastal communities, resources are limited, and not widely known even in urban areas.

Water and Sanitation: Community access to improved water supply increased by nearly 20 percent in coastal areas. Nonetheless, access remains limited in some communities. (November 2009).

Education: School participation increased by nearly 20 percent in the affected area. Disruptions caused by Cyclone Nargis increased the likelihood of school closures (see Table 3 below) and likely accounted for much, though not all, of the decline in school participation. The extent to which schooling disruptions among those affected by Cyclone Nargis destruction of schools cannot be estimated.

Shelter: While two-thirds of households indicated they had adequate shelter, a significant number of dwellings including those in vulnerable coastal areas need repairs or rebuilding (See Map 1).

GRAPHIC DESIGN : KHET MAUNG

မပြီးသေးသောမုန်တိုင်း

နိဂုံး

(၁)
နံရံနှစ်ဖက်ပိတ်ထားတဲ့ အခန်းထဲ
ကို မနက်ခင်းအလင်းရောင်အနည်း
ငယ်မျှ ဝင်ရောက်လာခဲ့ပြီလား။ မသေ
ချာပါဘူး။ နေရောင်ဟာ ဘယ်အရပ်
ကနေ အခန်းထဲကို ဝင်ရောက်လာနိုင်

ပါ့မလဲ။ တိုက်ခန်းအနောက်ဘက်
အဖိုးပေါ်ကြားနေရတဲ့ သွပ်တွေလန်ပြီး
လေတိုးလို့ တဘမ်းဘမ်းဖြစ်နေတဲ့
အသံက အခုထိကို မရပ်နိုင်သေးဘူး။
အိမ်ယာထဲကမထုတ်သေးဘဲ အနောက်
ကတိုက်က အဖိုးတော့လန်နေပြီဆိုတာ

တွေ့လိုက်မိသည်။ မီးတွေတော့ ဖြတ်
ထားလိုက်တာဖြစ်ပုံရသည်။ အိပ်ယာ
ပေါ်က အမှောင်ထဲမှာတော့ မီးသံလေး
တရွှံ့ရွှံ့သာ ကျယ်လောင်စွာကြားနေရ
သေးတာကလွဲလို့ တိုက်ခန်းအပြင်ကို
တော့ ဘာမှမမြင်ရ။ အိမ်ရှေ့ဝရန်တာ

ပြတင်းပေါက်နားသွားရင်တော့ မိုးအရမ်းသည်းနေတယ်ဆိုတာ သိနိုင်ပေမဲ့ သွားကြည့်မနေတော့။ အမှောင်ထဲမှာဆိုတော့ ဘာမှလည်းလုပ်တတ်မှာမဟုတ်သလို ဘာမှလည်း ထမလုပ်ချင်။ ကိုယ့်မျက်နှာပေါ် ရေလာမစင်မချင်း ကိုယ့်အိပ်ယာထဲထိ မရောက်မချင်း မစိုမချင်တော့ တံခါးတွေလုံအောင် ပိတ်ပြီး အိပ်ယာပေါ်မှာသာ ငြိမ်နေလိုက်ချင်သေးသည်။ အအိုက်တော့ အတော်လေးသက်သာသွားတာပါပဲ။ အခုမှ မေလဆန်းတယ်ဆို ရုံရှိသေးတယ်။ မိုးကရွာနေပြီလားလို့တောင် တွေးလိုက်မိပြန်သေးသည်။ စိတ်ထဲကလည်း ကျေးဇူးတင် ပျော်နေလိုက်သေးသည်။ တော်တော်နေလို့ကောင်းတာပဲ။ အိပ်လို့တော့ ဘယ်လိုမှမရတော့ပါဘူး။ လေတိုက်နေပုံကတော့ အတော်လေးကြမ်းသည်ဟုဆိုရမည်ဖြစ်ပြီး အိပ်ယာထဲကနေတောင် လေတိုးသံကို အတော်ကျယ်လောင်စွာကြားနေရသည်။ အထပ်မြင့်တိုက်ခန်းရဲ့အလယ် ကြားအလွှာကအခန်းဖြစ်နေလို့သာ မိုးအရမ်းမပက်ခြင်း၊ သိပ်မသိသာခြင်းလည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ရှေ့ဝရန်တာတံခါးနှင့် မီးဖိုချောင်ကပြတင်းပေါက်ကို ပိတ်ထားလိုက်ရင်ပဲ အတော်အသင့်လုံသွားတာလည်း ပါမှာပေါ့လေ။ ဘယ်လိုမှ ပြန်အိပ်မရတော့မယ့်အတူတူ အမှောင်ထဲမှာ အိပ်ယာပေါ် ဒီအတိုင်းဆက်လှဲပြီး အပြင်ကအသံကိုသာ နားထောင်နေမိတော့သည်။

ဒီတိုက်ခန်းကိုပြောင်းမလာခင် တုန်းက နောက်ဆုံးနေခဲ့တဲ့အခန်းကို စိတ်ကရောက်သွားပြီး ပြီးလိုက်မိသည်။ အရင်နေခဲ့တဲ့အခန်းမှာဆိုရင် အခုလို မိုးရောလေရော ကောင်းကောင်းတိုက်

နေ၊ ရွာနေပြီဆို နေစရာရှိမှာမဟုတ်တော့။ ရှစ်လွှာတိုက်ခန်းရဲ့အပေါ်ဆုံးထပ် ရေမလုံတဲ့အမိုးနဲ့ တကယ်တမ်း အခုလို မိုးကောင်းကောင်းရွာပြီဆို အခန်းထဲထိ ရေတွေဝင်တတ်လို့ အခုလိုအချိန်ဆို အိပ်ယာပေါ်ကဆင်းပြီး ရေခပ်နေရလောက်ပြီ။ တော်ရုံတန်ရုံ မိုးကောင်းရင်တောင် အမိုးကြားကနေ တိုက်ခန်းကြမ်းပြင်ပေါ် ရေတွေစီးကျလာတာ အိပ်ခန်းထဲထိ ရေတွေအိုင်နေတတ်သေးလို့မကြာခဏ စိတ်ဆင်းရဲရူးတာပဲ။ ကျိန်းသေဒုက္ခရောက်နေမှာပဲဟုတွေးပြီး ပြုံးမိသွားပြန်သည်။ အပြင်မှာတော့ လေတိုက်သံက ကြမ်းသထက်ကြမ်းလာနေသည်။ ကြားဖူးတဲ့ မုတ်သုံအဝင် မိုးကြိုမုန်တိုင်းဝင်တာဖြစ်မှာပဲလို့သာ ခပ်ပေါ့ပေါ့တွေးနေလိုက်ပြီး ကိုယ့်ကိုလာဒုက္ခမပေးသေးတော့လည်း အိပ်ယာပေါ်ကနေ ခပ်အေးအေးနဲ့ အိပ်ပစ်လိုက်တော့တာပါပဲ။

(၂)

မိုးစင်စင်လင်းတော့ တိုက်ခန်းဝရန်တာပေါ်ကနေ အပြင်ဘက်မြင်ကွင်းကို ကြည့်ပြီး အံ့သြပြီးကြောင်သွားသည်။ ကြောင်သွားတယ်လို့ ဆိုတာထက် ဆွံ့အခြောက်ခြားသွားတာ ပိုဖြစ်နိုင်သည်။ ဝရံဘာပေါ်ကနေမြင်ရသလောက် မြင်ကွင်းက လမ်းပေါ်ရှိသမျှအရာအားလုံး အလဲအပြုပြု ဖြစ်နေပြီဆိုတာပါပဲ။ သစ်ကိုင်းတွေကျိုး သစ်ပင်တွေလဲပြီး လမ်းပေါ်မှာရပ်ထားတဲ့ ကားတွေပေါ်ပိကျနေသည်။ ဓာတ်တိုင်တွေလဲကျနေပြီး လမ်းပေါ် ရေတွေလျှံနေပြီ။ လေကတော့ တိုက်နေတုန်းဆိုပေမဲ့ ညတုန်းကလိုတော့ အရမ်းမကြမ်းတော့။ နယ်မှာနေတုန်းကဆို

အခုလို မုတ်သုံမဝင်ခင် လေအရမ်းတိုက်နေလို့ နေအိမ်တချို့ သွပ်တွေလန်တယ်ဆိုတာတောင် အခုလောက်အဖြစ်မဆိုး။ နောက်ပြီး အခုမြင်လိုက်ရတာက နယ်မှာမဟုတ်ဘဲ ရန်ကုန်မြို့လယ်ခေါင်ကြီးမှာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မမြင်ဘူး မတွေ့ဘူးတဲ့အဖြစ်။ လမ်းပေါ်မှာ အပျက်အစီး အကျိုးအပဲ့တွေ သွပ်မိုးတွေ၊ သစ်ကိုင်းတွေ၊ ဂြိုဟ်တုစလောင်းတိုင်တွေ ရှုပ်ပွပြီး ရေတွေဒူးဆစ်နားလောက် တက်နေသည်။ လမ်းမကြီးပေါ်မှာတော့ ဘယ်လိုနေမည်လဲမသိ။ လမ်းထဲမှာတောင် အခြေအနေက အတော်လေးဆိုးနေပုံထောက်တော့ ဒီထက်ပိုဆိုးသွားဖို့သာရှိတော့သည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် လေနည်းနည်းငြိမ်သွားရင်တော့ လမ်းထိပ်ထွက်ကြည့်မှဖြစ်လိမ့်မည်။ ရန်ကုန်မြို့ကြီးပေါ် မုန်တိုင်းကြီးကြီးဝင်သွားတာတောင် မသိနိုင်လောက်အောင် အေးအေးဆေးဆေး စိတ်ချလက်ချဖြစ်ခဲ့ပုံကို ကိုယ်တိုင်အံ့အားသင့်ခဲ့ရသလို အခုလို ဆိုးရွားစွာကြုံရမယ်လို့ ကြိုတင်မသိရှိထားနိုင်တာကြောင့်လည်း ဖြစ်လိမ့်မည်ထင်ပါသည်။

အခန်းထဲမှာ မီးကလည်းမလာ၊ စားစရာကလည်းမရှိမယ့် အတူတူ ဘာတွေဖြစ်ကုန်ပြီလဲဆိုတာ စပ်စုချင်စိတ်နဲ့ လမ်းမဘက်ထွက်လာလိုက်သည်။ တော်တော်ဝေးဝေးသွားကြည့်ပြီးမှ ပေါင်မုန့်ရောင်းတဲ့ဆိုင်တစ် ဆိုင်သာ ရှာလို့တွေ့သည်။ လူတွေကတော့ ကိုယ့်လိုပဲ လမ်းမပေါ်ကျော်နေတဲ့ ရေတွေကြား ဟိုတစ်စု သည်တစ်စု သွားလာနေသည်။ အားလုံးကတော့ ဖြစ်သွားတဲ့အခြေအနေကို လျှောက်ကြည့်နေကြတာတွေနှင့် စားသောက်

စရာထွက်ဝယ်နေကြသူတွေချည်းပါပဲ။ ပေါင်မုန့်ဆိုင်မှာတော့ ပေါင်မုန့်အလွတ်တွေချည်းသာ ချထားသည်။ အဲဒါလည်း တော်တော်များများ အလုအယက်တိုးတွေ့ဝယ်နေကြတာပါပဲ။ အိမ်မှာ စားစရာအသင့်မရှိသူတွေအတွက်တော့ တွေ့သမျှစားစရာတွေ ရအောင်ဝယ်ထားမှဖြစ်လိမ့်မည်ဟု တွေးကြပုံပေါ်သည်။ ဒီလောက်လျှောက်လာတာ တောင် တခြား စားစရာရောင်းတဲ့ဆိုင်ဘယ်ဆိုင်မှဖွင့်မထားဘူးဆိုတော့ ရိက္ခာအတွက်က ပြဿနာရှိလာနိုင်တာပဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်တိုင်လည်း စားစရာအသင့်မရှိတတ်တဲ့သူဆိုတော့ ပေါင်မုန့်နှစ်လုံးလောက် အတင်းတိုးတွေ့ပြီး ဝယ်ထားလိုက်ရသည်။ ကျန်တာက သိပ်သေချာတာမဟုတ်။ ပြီးတော့ ဆန်၊ အိမ်မှာ ဆန်မရှိတော့ဘူး။ ဆန်ပါဝယ်ထားရမည်။ မီးမလာလည်း ရှိတဲ့ဂတ်စ်နဲ့ ချက်စားလို့ရသလောက် ချက်စားရမှာပါပဲ။ ဘယ်လောက်ဒုက္ခရောက်ဦးမလဲဆိုတာ ဘယ်သူမှ ကြိုတင်မတွက်ထား အတပ်ပြောနိုင်မယ်မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ ရနိုင်သလောက်တော့ အထားခံတာ ဝယ်ထားမှဖြစ်မည်။ အလုပ်ကတော့ လုပ်လို့ရနိုင်ဦးမှာမဟုတ်သေးဘူးထင်သည်။ အိမ်မှာ အေးအေးဆေးဆေးနားနေတယ်လို့သာ မှတ်ရတော့မှာပါပဲ။ လမ်းပေါ်မှာတော့ ဒုက္ခရောက် စိတ်ညစ်ညူးနေတဲ့သူတွေနဲ့ လမ်းမပေါ် အပျော်လျှောက်သွားနေတဲ့သူတွေ စည်စပြုလာသည်။

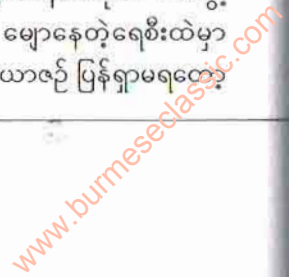
နောက်ရက်ကျတော့ သုံးရေရော သောက်ရေရော ပြတ်သွားသည်။ လမ်းထိပ်တွေမှာတော့ ရပ်ကွက်က မီးစက်အကူအညီဖြင့် စည်ပင်ရေကို မောင်းပြီး ဝေနေတာတွေရှိလာသည်။

ရေပုံးအလွတ်ကလေးတွေ ကိုယ်စီကိုင်ထားတဲ့ လူတန်းကအရှည်ကြီးပဲ။ ကိုယ်တွေလည်း သုံးစရာမရှိတော့ သွားတန်းစီပြီး အထပ်မြင့်တိုက်ခန်းပေါ်ထိသယ်ပြီး ရေဖြည့်ထားရသည်။ အခြေခံလူသုံးကုန် အစားအသောက်ဈေးတွေကတော့ ကြောက်စရာကောင်းလောက်အောင် တစ်ရက်တည်းနဲ့ တက်ကုန်သည်။ အမိုးတွေလန်သွားတဲ့သူတွေလည်း အတော်ဒုက္ခရောက်ကြပြီး သွပ်ဈေးသံဈေးက ရွှေ့ဈေးလို့ဖြစ်သွားကြသည်။ လိုင်းကားတွေမထွက်တော့ဘဲ အောက်ဆိတ်ကားတွေ အငှားကားတွေကလည်း ဈေးကို လန်ပြန်နေအောင် တောင်းတော့သည်။ လူတွေကတော့ မသွားမဖြစ်တဲ့အခြေအနေ မသွားမဖြစ်တဲ့နေရာတွေလောက်ပဲ သွားကြတော့သည်။ အခုမှ တကယ့်မြို့ပျက်ကြီးထဲ ရောက်နေသလိုခံစားနေရတော့သည်။

(၃)

ရေပြင်ကြီးထဲမှာ အမှိုက်တွေ အပျက်အစီးတွေနဲ့ မြင်မြင်သမျှ အလောင်းချင်းထပ်နေတယ်။ အရင်က လှိုင်းကြက်ခွပ်လေးတွေ၊ လေညင်းလေး

တွေတိုက်လို့ သာယာခဲ့တဲ့နေရာမှာ အခုတော့ ရေစပ်စပ်ထဲ ပုပ်ပွပြီးပေါလောပေါ်နေတဲ့ ခြေပြတ်လက်ပြတ် လူသေအလောင်းတွေ။ မုန့်တိုင်းဆိုတာ တိုက်လာတဲ့လေထဲ စေတန်ရဲ့ အာဇာနည်လွတ်လိုက်သလို မာရ်နတ်ရဲ့ ပျက်စီးခြင်းကို စာချုပ်နဲ့ယူလိုက်သလို နဂိုကမှ မသာယာတဲ့ဘဝတွေကို အားလုံး လွင့်စင်ထွက်သွားအောင် ဖြတ်တိုက်ခဲ့ပြီး အခု အားလုံး ဘာလုပ်ကြမလဲ။ ပျော်ရွှင်မှုဆိုတာ ဒီပတ်ဝန်းကျင်မှာတော့ တစိုးတစိမျှ မမြင်ရတဲ့ နေရောင်ခြည်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဆိုတာ အခုတော့ ဦးနှောက်သွေးကြောပေါက် သွားတဲ့ စပါးကျိုလိုဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ ပုံကျလဲ ပြိုသွားတဲ့စိတ်ဓာတ်တွေ အတိုင်းသား လူသေအလောင်းတွေ၊ တိရစ္ဆာန်အလောင်းတွေပုံနေ၊ အရာရာ ပြိုလဲရှုပ်ပွလို့။ ဘာမှ ပြန်လည်ဆည်ယူလို့မရတော့ ပြန်လည်ရှာဖွေလို့မရတော့ဘဲ ဘယ်နေရာဘယ်ဒေသမှ လက်နဲ့ထောက်ထားတဲ့မြေပုံပေါ်မှာ အရင်အခြေအနေအတိုင်း မတွေ့တော့ဘူး။ မျောနေတဲ့ရေစီးထဲမှာ မိသားစုသံယောဇဉ် ပြန်ရှာမရတော့

ဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာတော့ ကိုယ့်ဘေးနား နီးစပ်ရာဒုက္ခရောက် နေကြသူတွေအားလုံးဟာ အတူတူ ခိုကိုးရာမဲ့နေတဲ့သူတွေချည်းပါပဲ။ ကယ်ဆယ်မယ့်သူကိုပဲ မျှော်လင့် စောင့်စားနေကြရုံ ဒုက္ခရောက်နေသူ အချင်းချင်း လက်တွေ့တွဲထားကြရုံ ပါပဲ။ သူတို့အားလုံးရင်ထဲမှာတော့ ဝမ်းနည်းဆိုးနွမ်းတဲ့ ခံစားချက်မှလွဲပြီး တခြားဘာခံစားချက်မှ မရှိတော့သလို အရောင်တွေကင်းမဲ့ မျက်လုံးတွေသေနေခဲ့ပြီးပြီ။

တဲ့ သွေးသားတွေ လဲပြိုသွားတဲ့ အနာဂတ်တွေ။ အရာရာအားလုံးက အသစ်ကပြန်စရတော့မယ်ဆိုပေမဲ့ မုန်တိုင်းရဲ့အဆုံးဟာ ကြိုတွက်မရ။ ကြိုတင်တွေးထားလို့မရ ဘယ်လိုမှ ပြန်အစားမရ မုန်တိုင်းရဲ့ အဆုံးအရှုံးဟာ မျက်ရည်နဲ့ ဆည်ယူလို့မရလို့ ကူတွယ်ရာမဲ့ဘဝတွေဆိုတာ အစလည်း မရှိတော့သလို အနာဂတ်တွေမဲ့နေတယ်။ ဒီကိုရောက်မှ ပိုသိလာရသလိုပါပဲ။ မုန်တိုင်းပစ်ချက်မ ဒီဒေသက လူတွေ မုန်တိုင်းဒဏ်ကို ဘယ်လောက်တောင် အလူးအလဲခံခဲ့ရသလဲဆိုတာ။

မုန်တိုင်းထဲမှာ တစ်ရွာလုံးပျောက်သွားခဲ့တယ်။ တစ်မိသားစုလုံး မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် လေနဲ့လွင့်သွားကြတယ်။ ဒါဘာဟုတ်သေးလို့လဲ။ အရာအားလုံး ရေစီးနဲ့မျောပါသွားကြတယ်။ ညက တိုက်နေတဲ့လေ ငြိမ်သွားပေမဲ့ ဒီနားမှာ ဘယ်သူမှ ဘာမှအရိပ်အယောင်မတွေ့တော့ဘူး။ ကိုယ့်နဲ့သိတဲ့သူ တစ်ဦး တစ်ယောက်မှ မရှိတော့ဘူး။ ပျောက်နေတဲ့ရွာတွေနဲ့ ပြန်မတွေ့တော့တဲ့ လူတွေ လက်လွတ်စပယ် ဆုံးရှုံးခံလိုက်ကြရ သလို ဘာမှ ကြိုမသိခင်မှာပဲ

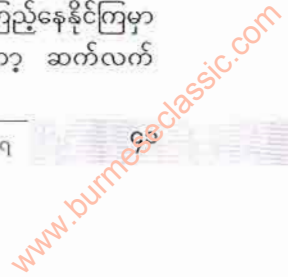
အစအနပျောက်သွား အရှိုက်ကို ထိုးသွားခဲ့ပြီ။

ဒုက္ခသည်တစ်ယောက်ကတော့ ဝန်းနည်းစွာဆိုရှာတယ်။ မုန်တိုင်းဝင်မယ်ဆိုတာ ကြိုပြီးတောင်မသိခဲ့ဘူးတဲ့။ ဘာမှ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ချိန်မရခဲ့ကြဘူးတဲ့။ ညတုန်းက သူ့သားလေးဝတ်ခဲ့တဲ့ အင်္ကျီလေးကိုကိုင်ပြီး အဝေးကို တွေ့တွေ့လေး ငေးကြည့်နေရှာတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့သားလေးကိုတော့ ဘယ်လိုမှ မပြန်မတွေ့တော့ဘူး။ မပြန်နိုင်တော့ဘူး။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာလည်း ကူကယ်သူ မဲ့လို့ တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ အရိပ်အယောင်ကိုမှ မတွေ့တော့ဘူး။ ဘာလုပ်ကြရမလဲ။ မုန်တိုင်းနဲ့အတူ လွင့်ပါပြီး အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူတချို့ ရသမျှ ကုပ်ကပ်ပြီး ဖြာကျနေတဲ့ နေရောင်ခြည်ထဲမှာ နေ့သစ်ကို မမြင်ရတော့တဲ့ မြင်ကွင်းလောက် နာကျင်ခံစားရတာ ဘယ်မှာရှိနိုင်ပါတော့မလဲ။ အားလုံးဟာ ပြီးသွားဖြစ်သွားခဲ့ပြီးပေမဲ့ မပြီးနိုင်တော့တာကတော့ ခံစားနေရတဲ့ သောကအပူတွေ။ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ကိုယ့်မိသားစုက ညီအစ်ကိုမောင်နှမ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေ သေသလားရှင်

သလားတောင် မသိနိုင်သေးတဲ့ စိုးရိမ်ကြောင့်ကျမှုတွေ အရာအားလုံးကို တစ်ဘဝလုံးနဲ့ လဲယူသွားသလို သူတို့အပေါ်မှာ မိုးဟာ တကယ်ပြိုကျလာခဲ့တယ်။ ကောင်းကင်ကြီး အောက်ကို နိမ့်ဆင်းပြတ်ကျလာနေသလို။

(၄)

ဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာတော့ ကိုယ့်ဘေးနား နီးစပ်ရာဒုက္ခရောက်နေ ကြသူတွေ အားလုံးဟာ အတူတူ ခိုကိုးရာမဲ့နေတဲ့သူတွေချည်းပါပဲ။ ကယ်ဆယ်မယ့်သူကိုပဲ မျှော်လင့် စောင့်စားနေကြရုံ ဒုက္ခရောက်နေသူ အချင်းချင်း လက်တွေ့တွဲထားကြရုံ ပါပဲ။ သူတို့အားလုံးရင်ထဲမှာတော့ ဝမ်းနည်းဆိုးနွမ်းတဲ့ ခံစားချက်မှ လွဲပြီး တခြားဘာခံစားချက်မှ မရှိတော့သလို အရောင်တွေကင်းမဲ့ မျက်လုံးတွေသေနေခဲ့ပြီးပြီ။ သူတို့ ဖြစ်နေ ခံစားနေကြရတဲ့ ကူတွယ်ရာ မဲ့ဒုက္ခတွေကို နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းက သွေးချင်း ညီအစ်ကိုမောင်နှမသားချင်းတွေ ဒီအတိုင်း လက်ပိုက်ကြည့်နေနိုင်ကြမှာ မဟုတ်တော့လို့တော့ ဆက်လက်

မုန်တိုင်းစဲသွားကာစပဲရှိသေး၊ အပျက်အစီးပုံကြားထဲက တိုးထွက်လာနေရုံရှိသေးတယ်။
 အဲဒီအချိန်မှာပဲ မုန်တိုင်းနဲ့ဝေးရာတစ်နေရာမှာ အသံချဲ့စက်တွေ ဆူညံကျယ်လောင်စွာ ထွက်ပေါ်လာနေတယ်။
 တစ်နိုင်ငံလုံး အမြို့မြို့အနယ်နယ်တိုင်းမှာ လူတွေ ဟိုတစ်စု စုရုံးစုရုံးဖြစ်နေကြတယ်။
 မြူးမြူးကြွကြွ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ သံပြိုင်တီးလုံးကြားမှာ ပျော်ရွှင်နေပြရမယ့်အစား ဘယ်သူမှ ပျော်ရွှင်ကျေနပ်ဟန်မပြကြဘူး။
 ဒါအားလုံးရဲ့ တောက်ပတဲ့ အနာဂတ်ပဲလို့ ဘယ်သူမှ တွေးမထားမိကြသလိုပေါ့။

မျှော်လင့်နေကြတော့တာပါပဲ။
 တစ်ယောက်ရှိတဲ့အပူကို တစ်ယောက်ကမျှလို့ ကိုယ့်လက်ထဲက တစ်ဝက်ပြန်ဝေပေးလို့ အားလုံးသော စာနာထောက်ထားမှုတွေ မုန်တိုင်းသင့်ဒေသဆီ ရောက်လာကြပါတယ်။ သတင်းကြားကြားချင်း အားလုံးက ပြေးလာကူလာကြပါတယ်။ ဟိုးအစွန်အဖျား ကယ်သူအရောက်နည်းတတ်တဲ့နေရာအထိ နီးစပ်သူတွေ စုဖွဲ့လို့ စာနာတတ်သူအချင်းချင်း စုပေါင်းလို့ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံနေရတဲ့ နေရာတွေဆီ အပြေးလာခဲ့ကြတယ်။ တချို့လည်း လက်ထဲကထမင်းလုပ်ကို ပစ်ချ ချစ်ချင်းတရားကိုပြုဖို့ အရောက်လာကြတယ်။ တစ်နိုင်ငံလုံးကလူတွေကလည်း ခြေထိပ်ထိတော့ ခြေထိပ်နာတယ်။ လက်ထိပ်ထိတော့ လက်ထိပ်ပဲ့ပါသလို နာခဲ့ကြပါတယ်။ အားလုံး ဝိုင်းကြဝန်းကြ ပါဝင်လာခဲ့ကြတယ်။
 မုန်တိုင်းသင့်ဒေသဆီကို သူတို့ နိုင်သလောက် သူတို့ရှိသလောက် မျှဝေပေးဖို့ အကုန်လုံးယူလာခဲ့ကြတယ်။ မေတ္တာတရားတွေကို အားလုံးအတွက် ယူလာခဲ့တယ်။ ကိုယ်ချင်းစာတရားကို ဒုက္ခရောက်သူတွေအတွက် ယူလာခဲ့တယ်။ ကရုဏာသွေးသားကို သိမ်းထုပ်သယ်ဆောင်လာခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်သူ

တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ မျက်နှာကို လွှဲပစ်လိုက်လို့မရ၊ တစ်မြေတည်းနေ တစ်ရေတည်းသောက်သူချင်း သွေးကစကားပြောပြီဆို ဘယ်လောက်ဝေးဝေး နာကျင်ရ၊ ထပ်တူဝမ်းနည်းရ။ ကိုယ်စီ အားလုံး ခံစားကြရတယ်။ အနာသက်သာသူက အနာကြီးသူကိုကူလို့ဝေဒနာကို ဝေမျှခံစားလို့ အားလုံးအတူတူမှ သွေးသားခံစားချက်ကိုပြကြတယ်။ အားလုံးအတူတူ ကူညီဖို့ရောက်လာကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ . . .။
 သူတစ်ပါးအနာပေါ်မှာ ရွှေကျင်နေကြတဲ့သူတွေကတော့ နေရာတိုင်းမှာ ရှိတတ်ကြပါတယ်။ အလောင်းပုံပေါ်ပလ္လင်လိုတက်ထိုင်နိုင်ကြတဲ့သူတွေ တစ်ပါးသူမျက်ရည်ကထွက်တဲ့ရွှေတွေ ပုဆိုးနဲ့ခဲလို့ ဘနဖူးကို သိုက်တူးမယ့် လက်တွေဆိုတာ တောမီးလောင်တဲ့ အခါ လက်ခမောင်းထခတ်စမြဲပါပဲ။ အခုလို မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေ ဝေးကွာသွားတဲ့အနာဂတ်တွေကို လျစ်လျူရှုလို့ ကိုယ်ကောင်းရင်ပြီးရော အသည်းမာတဲ့သူတွေလည်း အမှန်တကယ်ရှိခဲ့ကြပါသေးတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်နေရာအနှံ့ အပြားက စာနာစွာကမ်းလာတဲ့လက်တွေကို ပုတ်ချရခဲ့ လျစ်လျူရှုခဲ့ကြတဲ့ ဦးနှောက်တွေ များခဲ့ကြပါသေးတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ မြစ်ရေဟာ ပို၍ တိုးလို့သာ တက်လာတယ်။ အခုတော့ အရာရာအားလုံး မော့ပါသွားကြပြီပါပြီ။
 (၅)
 မုန်တိုင်းစဲသွားကာစပဲရှိသေး၊ အပျက်အစီးပုံကြားထဲက တိုးထွက်လာနေရုံရှိသေးတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ မုန်တိုင်းနဲ့ဝေးရာတစ်နေရာမှာ အသံချဲ့စက်တွေ ဆူညံကျယ်လောင်စွာ ထွက်ပေါ်လာနေတယ်။ တစ်နိုင်ငံလုံး အမြို့မြို့အနယ်နယ်တိုင်းမှာ လူတွေ ဟိုတစ်စု စုရုံးစုရုံးဖြစ်နေကြတယ်။ မြူးမြူးကြွကြွ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ သံပြိုင်တီးလုံးကြားမှာ ပျော်ရွှင်နေပြရမယ့်အစား ဘယ်သူမှ ပျော်ရွှင်ကျေနပ်ဟန် မပြကြဘူး။ ဒါအားလုံးရဲ့ တောက်ပတဲ့ အနာဂတ်ပဲလို့ ဘယ်သူမှ တွေးမထားမိကြသလိုပေါ့။ အခုအချိန်မှာတော့ လူတွေ အားလုံးက ကိုယ့်အရပ်ဒေသ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံခဲ့ရပေမဲ့ ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ခံစားဒုက္ခရောက်ခဲ့ကြရသလို နှလုံးသားကိုယ်စီ ကြွေကျခံစားခဲ့ကြရသလို အားလုံးကိုယ်စီ မျက်နှာတွေ ညှိုးရော်နေကြတာလေ။ ဒီနေရာကို ဝတ္တရားတစ်ခုအနေနဲ့သာ ရောက်လာခဲ့ရပေမဲ့ သူတို့အားလုံးမျက်လုံးထဲ အနာဂတ်မျှော်လင့်ချက်ဆိုတာမရှိ တက်ကြွ

လင်းလက်မှုဆိုတာ မရှိ၊ အရောင် အဆင်းကင်းမဲ့နေကြတယ်။ အားလုံး အတူ ပူဆွေးဝမ်းနည်းနေချိန် သောက ကိုယ်စီရောက်လို့ တစ်ယောက် အပူ တစ်ယောက် ဝေမျှခံစားပေးနေချိန်မှာ ဒီနေ့ဟာ သူတို့အနာဂတ်ကို အကောင်း အဆိုး ပုံဖော်ပေးလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ အဖြစ်ကိုတောင် သတိမထားနိုင် ဂရုမစိုက်နိုင်တော့။ အားလုံးရင်ထဲမှာ ဒုက္ခကို မျှခံစားနေတဲ့အချိန် လက်ရှိ ဖြစ်နေတဲ့ သောကမီးလောက်တော့ ဘယ်အပူကမှ ပိုပြီးမကြီးနိုင် မျက်စိ စုံမှိတ် ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဆိုတဲ့ စိတ်သာ ရှိကြတော့ တယ်။ ဒီကိစ္စကို ဘယ်သူမှ အထူးတလည် အရေးတယူ မစဉ်းစား နိုင်ကြတော့ပါဘူး။

ဟုတ်ပါတယ်။ အားလုံး ဒဏ်ရာ ရနေတဲ့အချိန် ပူဆွေးသောကရောက် နေတဲ့ အဖြစ်ဆိုးကြီးနဲ့ ကြုံတွေ့နေချိန် မှာပဲ ဒီလိုလုပ်တယ်လို့တောင် ထင် စရာပါပဲ။ ပွဲလန်တုန်းဖျာဝင်ခင်းချင် နေတဲ့စိတ်လို့ပဲဆိုဆို ဘာမှမတတ်နိုင် စွာ တစ်နိုင်ငံလုံး ဒီအတိုင်း လက်ပိုက်

ကြည့်နေကြရတာ။ တစ်နိုင်ငံလုံး မည်သည့်နေရာ အရပ်ဒေသမှာမဆို အသက်ပြည့်ပြီးသူတိုင်း ကြိုဆို ထောက်ခံနေကြရသလို ဘယ်လိုမှ ငြင်းဆန်ခွင့်မရ ခါးသက်စွာငြင်းဆန်ရ ကောင်းမှန်း မသိခဲ့ဘဲ လက်လွတ်စပယ် လက်ခံနေကြရတဲ့ အဖြစ်အပျက်ပါပဲ။ အကုန်လုံးက ဟန်ဆောင်နေရတဲ့ မျက်နှာဖုံးတွေနဲ့ အတူအယောင် မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့ ဘာမှ အရေး မကြီးသလို နေနေကြရတယ်။ တော် တော်လွဲမှားခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက် ဘဝတွေနဲ့ ချီပြီး ပေးလိုက်ရတဲ့ နောင်တတွေပါပဲ။ ဒီကိစ္စဟာ တစ်ချိန် ကျရင် ပြည်သူ့အားလုံးရဲ့ အနာဂတ် ကြီးတစ်ခုလုံးကို ထိန်းချုပ်ကြီးကိုင် လိမ့်မယ်ဆိုတာ မသိသေးသရွေ့ပေါ့။ သွား တဲ့သူကသွားနေတယ်။ ပြန်လာ တဲ့သူ တွေက ဝတ္တရားတစ်ခု အလုပ် တစ်ခု ပြီးမြောက်သွားသလို ပေါ့ပါးမှု မျိုးလောက်နဲ့။

အဲဒီအချိန်မှာပဲ မုန်တိုင်းသင့်ရာ ဒေသက မြို့တစ်မြို့မှာ အသက်ခုနစ်

ဆယ်ကျော် အဘိုးအိုတစ်ယောက်က တော့ သူ့တောင်ဝှေးလေးကို အားပြု လို့ ယိုင်နဲ့နဲ့ဆောက်ထားတဲ့ မဲရုံရှိရာဆီ မရောက်ရောက်အောင် သွားနေပါတယ်။ ဆိုးရွားလွန်းတဲ့အတွေ့အကြုံ တွေနဲ့ ဘဝကိုခက်ခဲကြမ်းတမ်းစွာ လျှောက်လှမ်းလာခဲ့ရသူမှန်း သူ့မျက်နှာ မြင်ရုံနဲ့ သိနိုင်သလို သူ့ယုံကြည်မှုကို လည်း မျက်နှာပေါ်မှာ အတိုင်းသား မြင်ရပါသေးတယ်။ အဘိုးအိုဟာ ဖြည်းဖြည်းနဲ့ မဲရုံရှိရာ အားစိုက်ပြီး သွားနေရှာတယ်။

မဲရုံကတော့ မဲရုံလို့ခေါ်ဆိုနိုင် လောက်ရုံ ယာယီအဖြစ်လုပ်ထားတာ ပါ။ ခဏနေတော့ ခုနက အဘိုးအို မဲရုံရှေ့ကို ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လာပါတော့တယ်။ မဲရုံအစောင့် တစ်ယောက်က ဆီးပြောတယ်။ ပြုံးချင် ယောင်ဆောင်ထားတဲ့မျက်နှာ ဖော်ရွေ ဟန်ပြထားတဲ့ မျက်လုံးအသေကြီးနဲ့။

“အမှန်ခြစ်ပဲဖြည့်မှာမဟုတ်လား အဘ၊ လက်မှတ်ပဲထိုးခဲ့တော့နော် ကျန်တာ သမီးတို့ဆက်လုပ်လိုက်ပါ မယ်”

အဘိုးအိုဟာ ပြောနေတဲ့စကား သံကို မကြားသလို စိတ်ဝင်စားဟန် မပြ။ ဘာမှမပြောဘဲ သူ့အတွက် မဲ စာရွက်ကိုယူလိုက်တယ်။ မဲပုံးထားရာ နေရာဆီကို တစ်ယောက်တည်း လျှောက်သွားလိုက်တယ်။ စားပွဲပေါ် မှာတော့ အသစ်စက်စက် စာအုပ် အစိမ်း ရောင်ဟာ အရောင်တွေစူးရှ လို့။ အချို့ရည်တွေ ဖိတ်ကျထားလို့ ထင်ပါရဲ့ ပုရွက်ဆိတ် တွေ အုံလိုက်ကြီး ကို တက်လို့နေတယ်။

နီလှိုင်

နာဂါဘယ်လ်ဘမ် ဝင်းနိုထွေး

(၁)

“ဟော... ဒေါ်လေးလာပြီ”
ကျောင်းဝင်းထဲကိုလှမ်းဝင်လိုက်
တယ်ဆိုရင်ပဲ ကျွန်မဆီကို ကလေး
နှစ်ယောက် ပျော်မြူးစွာ ပြေးလာကြ
သည်။

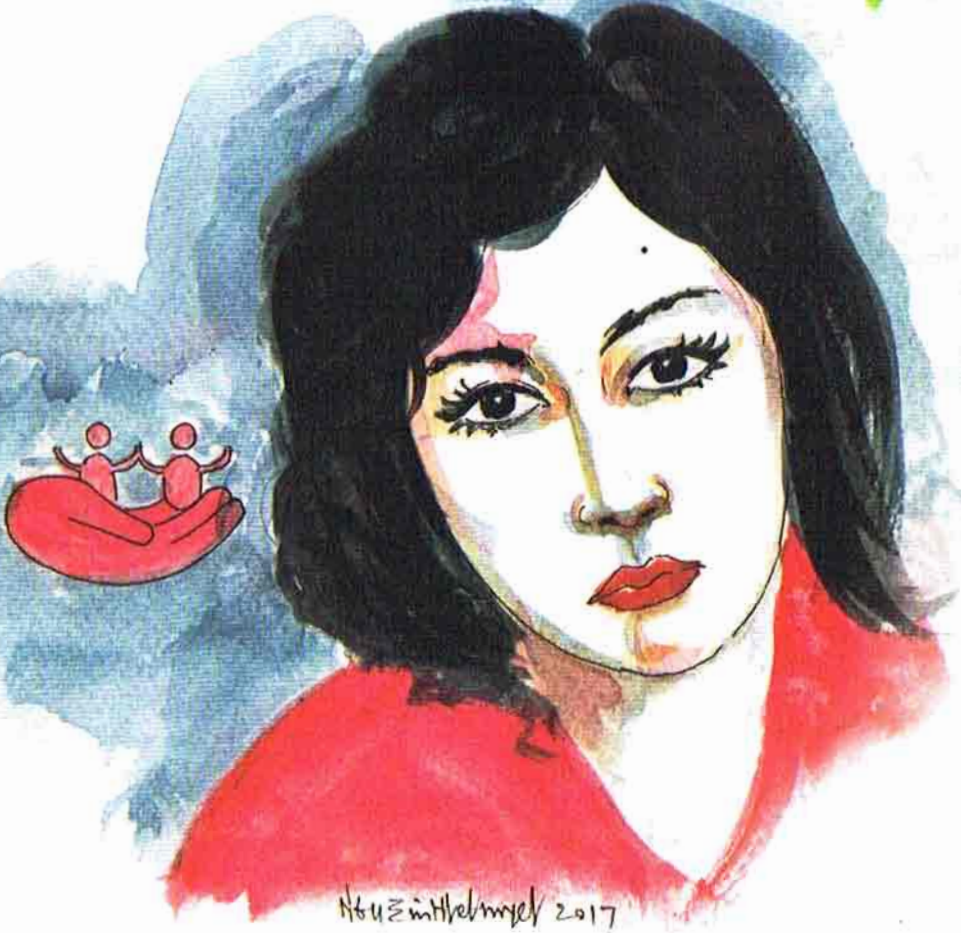
“ဒကာမလေးလာမယ်ဆိုလို့
ကလေးတွေက မနက်ကတည်းက
မျှော်နေကြတာ”

ကျွန်မ ကလေးနှစ်ယောက်ကို
ဆီးကြိုထွေးပွေ့ရင်း ရင်ထဲမှာ စူးစူး
နှစ်နှစ်ခံစားလိုက်ရသည်။ ကလေး

တွေတောင် အရွယ်ရောက်လာပြီပဲ။
နှစ်ယောက်လုံး အသားတွေဖွေးကာ
ကြည်ကြည်သန့်သန့်လေးတွေဖြစ် နေ
ကြသည်။ ဂရုစိုက်ပေးသော ဆရာတော်
ကို ကျေးဇူးတင်မိသည်။ ကလေးနှစ်
ယောက်ကိုကြည့်ရင်း ကျွန်မ မိုးကို
သတိရလာမိတယ်။ မိုးလည်း ဒီပုံစံ
လေးတွေကိုမြင်ရရင် သဘောတွေကျ
ကာ ဝမ်းသာပီတိတွေ ဖြစ်နေလိမ့်မယ်
ထင်ပါတယ်။

ကျွန်မ ပစ္စည်းတွေကို နေရာချ
ထားပြီး ကလေးနှစ်ယောက်နှင့်အတူ

ကျောင်းဝင်းတစ်ဖက်ရှိ တောင်ကုန်း
ပေါ်သို့ လမ်းလျှောက်ထွက်ခဲ့တယ်။
တောင်ကုန်းထိပ်မှမြင်နေရသော
ကောင်းကင်ပြင်တွင် ပြေးလွှားနေသည့်
တိမ်ခိုင်တိမ်ခဲတွေကိုကြည့်ရင်း ကျွန်မ
စိတ်တွေမွန်းကြပ်လာသည်။ ဒီတိမ်ခိုင်
တိမ်ခဲတွေကို စီးနင်းလိုက်ပါသွားရင်
ဘယ်အထိရောက်မလဲ၊ မိုးဆီကို
ရောက်နိုင်မလား။ ကျွန်မတစ်ယောက်
တည်း စိတ်ကူးတွေတို့ရောက် သည်
ရောက်နှင့် ဘယ်လောက်ကြာသွား
သည်မသိ။

Hbu Zint Hkemyel 2017

“ဒေါ်လေးသားတို့ဗိုက်ဆာနေပြီ ထမင်းသွားစားကြစို့လေ” လို့ဆိုမှ နံဘေးတွင်ထိုင်နေသော ကလေး နှစ်ယောက်ကို သတိရသွားသည်။ ဟုတ်သားပဲ၊ သည်မှာထိုင်နေတာ အတော်ကြာသွားပြီပဲ။

“အေး အေး၊ ကလေးတို့ရေ ဒေါ်လေး အတွေးလွန်သွားတယ်”

ကလေးနှစ်ယောက်နဲ့အတူ တောင်ကုန်းလေးအတိုင်းဆင်းလာရင်း ရင်ထဲက တီးတိုးရွတ်နေမိသည်။

“ဒီနေရာလေးကို ရောက်တိုင်း

မိုးကို သတိရမိလို့ တို့မလာချင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီကလေးတွေကို ပစ်မထားနိုင် တော့ လာနေရတာပဲလေ။ ဒီကလေး တွေက မိုးတန်ဖိုးထားရတဲ့ ကလေးတွေ မဟုတ်လား၊ တစ်ခုသောက်ကြမ္မာက မိုးရယ်၊ ကလေးတွေရယ်၊ တို့ရယ်ကို ဆုံဆည်းအောင် ဖန်တီးပေးခဲ့တယ် လေ။

မေ ၂၂၀၀၈ ခုနှစ်မှာ တိုက်ခတ်ခဲ့ တဲ့ နာဂစ်မုန်တိုင်းအပြီး ကျွန်မ NGO အဖွဲ့တစ်ခုနဲ့အတူ မုန်တိုင်းဒဏ်သင့် နေရာတွေဆီကို ကူညီဖို့ အတူလိုက်ပါ

ခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ မိုးနဲ့စတွေ့ခဲ့ရတယ်။

(၂)

၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မေ ၂ ရက်နေ့ နာဂစ်မုန်တိုင်းအပြီး လူတွေ စုစုပေါင်း တစ်သိန်းသုံးသောင်းကျော်၊ ကျွဲနွား တိရစ္ဆာန်တွေက သုံးသောင်းနီးပါး သေကြေပျက်စီးခဲ့ရသလို ဒီအိမ်ပေါင်း များစွာ၊ တချို့ရွာတွေဆို ရွာလုံးကျွတ်ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့သည်။ လယ်ယာ ကေပေါင်းမြောက်မြားစွာ ပျက်စီးခဲ့ရပြီး၊ တောတွေလည်း ပျက်စီးခဲ့တယ်။

ပေါ့ပေါ့ပါးပါးတက်ကြွတဲ့စိတ်ဓာတ် နဲ့ အားနည်းသူတွေ၊ လူကြီးတွေကို ညာတာ ထောက်ထားစွာ မေးမ ကူညီ ခဲ့ကြသည်။ ဒီခရီးမှာပဲ မိုးနဲ့ကျွန်မ ရင်းနှီးမှုတွေစတင်ခဲ့တယ်။

နောက်တစ်နေ့မနက်မှာ ပစ္စည်း ဝေဖို့ စာရင်းကောက်ထားတဲ့ရွာတွေ ကလူတွေ ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့ တွေ ဘယ်လောက်ရှားပါးနေကြသည် မသိ၊ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး အလှူအယက် တိုးဝှေ့ကာ အော်ဟစ်ငြင်းခုံနေကြ တယ်။ အဲဒီမှာ မိုးက ထပြုံး . . .

“ဦးကြီး၊ ဒေါ်ကြီး၊ အစ်ကို၊ အစ်မ တို့၊ ဒီပစ္စည်းတွေအားလုံးက ဒီမှာရှိတဲ့ လူတွေအားလုံးကိုဝေဖို့ပါ။ ဒီလိုတိုးဝှေ့ ငြင်းခုံနေရင် ပြီးမှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ အားလုံးငြိမ်ငြိမ်လေးနေပြီး မနေ့က ပေးထားတဲ့ ကတ်ပြားလေးတွေထဲက ကိုယ့်နံပါတ် ကိုခေါ်မှ ရှေ့ထွက်လာပြီး ပစ္စည်းလာယူပါ။ အားလုံးပဲရကြမှာပါ” ဟုဆိုမှ ငြိမ်သွားကြတယ်။

ကျွန်မ သူတို့တွေရဲ့ ဘဝတွေကို ကြည့်ရင်း စိတ်လည်းမော၊ သနားကြင် နာစိတ်တွေလည်း ဖြစ်မိပါတယ်။ တစ် ခဏလေး တစ်ညလေးအတွင်းမှာ ဘဝတွေပျက်၊ လက်မဲ့တွေ ဖြစ်ကုန်ကြ တယ်။ ဒါတွေ ဘယ်သူ့မှာ တာဝန်ရှိ သလဲ။ ဘဝကို ရိုးရှင်းပေါ့ပါးစွာဖြတ် သန်းလာခဲ့ကြသော သူတို့ကိုအပြစ်တင် ရမည်လား၊ ဒါမှမဟုတ် သတိပေးမှု၊ အသိပညာဗဟုသုတဖြန့်ဝေပေးမှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အားနည်း သော အထက်လူကြီးပိုင်းတချို့ကို အပြစ်တင်ရမည်လားမသိတော့။

(၄)

နောက်ရက်မှာတော့ ကျွန်မတို့ အဖွဲ့ ပစ္စည်းကျန်တာလေးနှင့် လက် ကျန်ငွေအနည်းငယ်ကိုလျှူရန် နောက် တစ်ရွာဆီသို့ ကူးခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီရွာက လည်း တော်တော်ကြီးကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ပျက်စီးခဲ့ပါတယ်။ အိမ်တွေ လူတွေ

လည်း ရေထဲမျောပါကုန်လို့ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများပြီး လူအသေအပျောက် လည်းများသည်ဟုဆိုကြတယ်။ ကျွန်မ တို့ရောက် တော့ ဆန်ပြုတ်အလှူရှင် ရှိလို့ ရွာသူရွာသားတွေ ခွက်ကလေး တွေကိုယ်စီကိုင်ပြီး တန်းစီနေတာ မြင် ခဲ့ရတယ်။ ဒီမြင်ကွင်းကိုကြည့်ရင်း ကျွန်မစိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ဒီလောက်တောင် ပျက်စီးစုတ်ပြတ် သွားတဲ့ သူတို့တွေရဲ့ဘဝကို ဘယ်လို ပြန်ပြီး ဆယ်ယူနိုင်ပါမလဲ။ တော်တော် နှင့်တော့ ပြန်ပြီးနာလန်ထူနိုင်မည် မထင်။ နေ့လယ်ပိုင်း ပစ္စည်းတွေလှူပြီး ကျောင်းပေါ်မှာ ခဏအနား ယူနေသော ကျွန်မတို့အဖွဲ့ဆီကို လူကြီးတစ်ဦးက ကလေးနှစ်ယောက်ကို လက်ဆွဲပြီး ရောက်လာခဲ့တယ်။

“ဒီကလေးနှစ်ယောက်က ဒီရွာ က ကလေးတွေပါ။ သူတို့နှစ်ယောက် စလုံး မိဘတွေရော မောင်နှမတွေပါ ရေထဲမျောပါကုန်ပြီး ဆွေမျိုးသားချင်း

တွေတစ်ယောက်မှ မရှိတော့ဘူး။ နှစ်ယောက်စလုံး ဒီနှစ်ကျောင်းပြန်ဖွင့်ရင် နှစ်တန်းတက်ကြရမှာ။ သူတို့က စာလည်းတော်ကြတော့ ဒီနှစ်ကျောင်းဖွင့်ရင် ကျောင်းပြန်တက်ချင်တယ်ချည်း ပြောနေကြတာ။ ဒီမှာ ကျောင်းကလည်း ရေထဲမြုပ်ပြီး ပျက်စီးနေပြီ။ ပြန်ပြီးပြုပြင်ဖို့ အချိန်ယူရဦးမှာ။”

“ဒီဘက်က ကလေးကတော့ အဘွားတစ်ယောက် ကျန်နေခဲ့သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း အသက်က ခုနစ်ဆယ်ကျော်ဆိုတော့ ဒီကလေးကို ဘယ်တာဝန်ယူနိုင်မှာလဲ။ သူ့ကိုတောင် ကျွန်တော်တို့က ဝိုင်းဝန်းစောင့်ရှောက်ကြရမှာ။ ကျွန်တော်တို့မှာလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေအများကြီးကို ဘယ်လိုပြန်ထူထောင်ရဦးမယ်မသိဘူး။ ဒီကလေးနှစ်ဦးကို တာဝန်ယူနိုင်မယ်မထင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီကလေးတွေထဲက ဒီကလေးနှစ်ဦးကို စောင့်ရှောက်နိုင်မယ့်လူရှိရင် သူတို့နှစ်ဦးကို ထည့်ပေးလိုက်ချင်ပါတယ်”

အားလုံး တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက်ကြည့်ကာ ဘာပြောရမှန်း မသိဖြစ်နေကြတယ်။ ခဏကြာတော့ မိုးက ရုတ်တရက် မတ်တတ်ရပ်လိုက်ကာ

“ကျွန်တော်ဒီကလေးတွေအတွက် ကြိုးစားပြီး စီစဉ်ကြည့်ပါဦးမယ်။ ကျွန်တော်လည်း ငယ်ငယ်ကတည်းက မိဘမဲ့ဖြစ်ခဲ့ရတာပေါ့။ ကျွန်တော့်အဖေက တံငါတစ်ဦးပါ။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်ကပင်လယ်ထဲငါးဖမ်းထွက်ရင်း မုန်တိုင်းမိပြီး ပြန်မလာနိုင်တော့ဘူး လေ။ အမေကလည်း ဒီစိတ်နဲ့ကျန်းမာရေးမကောင်းတော့ ဆုံးပါးသွားခဲ့တယ်။”

“ရွာကို အလည်ရောက်လာတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးက သနားစာနာပြီး မြို့ကိုခေါ်ယူ ကျောင်းထားပေးခဲ့လို့ အခုလို ပညာတတ် တစ်ယောက်ဖြစ်လာတာပေါ့။ ဒီကလေးတွေရဲ့အဖြစ်ကိုလည်း စာနာမိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်မတတ်နိုင်ပေမယ့် နယ်လေးတစ်ခုက မိဘမဲ့တွေကို စောင့်ရှောက်ပညာသင်ပေးနေတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်းမှာ ကျွန်တော်အပ်ပေးနိုင်မယ် ထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း တတ်နိုင်သလောက် သူတို့ကို စောင့်ရှောက်မှာပါ။ အစီအစဉ်တွေ လုပ်ပြီးတာနဲ့ ဒီကလေးတွေကို လာခေါ်ပါ့မယ်”

(၅)

မိုးနဲ့ကျွန်မလည်း အဲဒီနောက်ပိုင်း တစ်ယောက်စိတ်ကို တစ်ယောက်နား

လည်ကာ သံယောဇဉ်တွယ်မိကြတော့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကလေးတွေကို ဖွဲ့ကခေါ်ယူပြီး ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းမှာ အပ်နှံပေးခဲ့တယ်။ သူလည်း အချိန်ရရင် ရသလို သွားရောက်ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်ပေးခဲ့တယ်။ မိုးသွားတဲ့အခါတိုင်း ကျွန်မလည်း အတူလိုက်ပါသွားခဲ့တော့ ကလေးတွေက ကျွန်မကိုလည်း သံယောဇဉ်တွယ်နေကြတယ်။ ကလေးတွေက လိမ္မာကြပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့စကားကိုလည်း နားထောင်ပြီး တစ်နှစ်တစ်တန်းလည်း မှန်မှန်အောင်ခဲ့တယ်။

ဒီလိုနဲ့ ကံကြမ္မာဆိုးကြုံရတဲ့ တစ်နေ့ကို ရောက်လာခဲ့တယ်။ ဒီနေ့ကို ကျွန်မ အသက်ရှင်သရွေ့ မမေ့နိုင်တော့ဘူး ထင်ပါတယ်။ ကလေးတွေ ခုနစ်တန်းတက်တဲ့နှစ်မှာပေါ့။ မိုးအလုပ်ကိစ္စနဲ့ ချင်းတွင်းမြစ်ဘက်က ရွာလေးတစ်ရွာကို ခရီးထွက်ခဲ့တယ်။ အပြန် ရေလမ်းခရီးကို မော်တော်နဲ့အဖြတ်မှာ မိုးတို့စီးလာတဲ့မော်တော် ကုန်တွေတင်တာများပြီး မြစ်လယ်မှာ နစ်မြုပ်ခဲ့တယ်။ မိုးက သူတတ်နိုင်လောက် ခရီးသည်တွေကို ကယ်တင်ပြီး နောက်ဆုံးမှာ သူတို့ထိုင်နေတဲ့ ခြေကုန်လက်ပမ်းကျပြီး နစ်မြုပ်သွားခဲ့တယ်။

www.burmeseclassic.com

အခု ဒီကလေးတွေ သူတို့ရဲ့
ဘဝလမ်းကြောင်းကို
တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ဆက်လျှောက်ဖို့
လက်တစ်ကမ်းပဲလိုတော့တယ်။
သူတို့သာ ကူမယ့်သူမရှိဘဲ
ရွာမှာကျန်နေခဲ့မယ်ဆိုရင်
စိတ်ဒဏ်ရာတွေနဲ့
သူတို့ဘဝလေးတွေ ဘယ်လို
ဖြစ်နေမယ်မသိ။ ဒါက
စာနာထောက်ထားမှုကနေရလာတဲ့
အမြတ်တစ်ခုပဲမဟုတ်လား။

ဒီသတင်းကို ကြားကြားချင်းကျွန်မ
ဆောက်တည်ရာမရ၊ ဘယ်သူ့ကို
တိုင်တည်ရမှန်းမသိ။ မိုးရဲ့ဆွေမိုးသား
ချင်းတွေ ရွာမှာရှိသေးလားလည်းမသိ။
မိုးရဲ့သူငယ်ချင်းတချို့နဲ့ ကျွန်မရဲ့
သူငယ်ချင်းတွေက ဝိုင်းဝန်းကူညီလို့
မိုးရဲ့ နောက်ဆုံးခရီးကို ကောင်းကောင်း
မွန်မွန် ပို့ပေးလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်မ
ကိုယ်တိုင် စိတ်ဆင်းရဲနေရတဲ့အထဲ
မှာ ကလေးတွေကို ဘယ်လိုရှင်းပြရ
မလဲဆိုတာလည်း စဉ်းစားလို့မရ။
သူတို့လေးတွေက မိုးကို သိပ်သံယော
ဇဉ်တွယ်နေတာမဟုတ်လား။ မိုး
လာပြီဆိုရင် တွတ်တီးတွတ်တာနှင့်
မိုးနားကမခွာ၊ မိုးကို သူတို့ရဲ့ တစ်ဦး
တည်းသော ဆွေမျိုးသားချင်းလို
သတ်မှတ်ထားကြတာ။

တဖြည်းဖြည်းမှ သူတို့ကို ရှင်းပြ

နှစ်သိမ့်ခဲ့ရတယ်။ အားမငယ်ဖို့
အကြောင်း၊ မိုးလိုပဲ ကျွန်မလည်း
သူတို့ကို တတ်နိုင်သလောက် စောင့်
ရှောက် အကူအညီပေးသွားမယ့်
အကြောင်း။ ပထမတော့ ကလေး
တွေကို ဘယ်လိုမှ နှစ်သိမ့်လို့မရ။
ကျွန်မကိုယ်တိုင်တောင် အတော်ကြီး
ခံစားနေရတာ သူတို့လေးတွေရဲ့ နှုတ်
တဲ့နှလုံးသားကို ပိုဆိုးမှာပေါ့။ အဲဒီ
ရက်တွေကတော့ ကျွန်မအတွက်
အပင်ပန်းဆုံးရက်တွေပါပဲ။ အလုပ်
တစ်ဖက်နဲ့ ဆိုတော့ အလုပ်အားတာ
နဲ့ ကလေးတွေဆီကိုပြေးရ၊ သူတို့
အားမငယ်အောင်နှစ်သိမ့်ရနဲ့။ အခု
တော့ ဒီကလေးတွေ ဆယ်တန်းတောင်
ဖြေပြီးသွားပြီ။ နှစ်ယောက်လုံးလည်း
ပြောစကားနား ထောင်ပြီး လိမ္မာကြ
ပါတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ သူတို့
ဘဝလေးတွေ တည်ငြိမ်တဲ့လမ်းပေါ်
ကို ရောက်သွားကြမယ် ထင်ပါတယ်။

လူ့ဘဝဆိုတာ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှု
တွေ၊ စာနာထောက်ထားကိုယ်ချင်းစာ
တရားတွေနဲ့ ရှင်သန်နေမှ တန်ဖိုးရှိ
တယ်လို့ ကျွန်မတော့ထင်တယ်။
ကျွန်မတို့တွေ နာဂစ်မဖြစ်ခင်က ကိုယ့်
အလုပ်နဲ့ကိုယ့်ဘဝထဲမှာ ကျင်လည်
နေကြတာ။ နာဂစ်လည်းဖြစ်လိုက်ရော၊
လူသားချင်းစာနာဖေးမသူများ ကူညီသူ
များနိုင်ငံတွင်းမှာရော၊ ပြည်ပနိုင်ငံ
များမှာပါ ပေါ်ထွက်လာတာ နာဂစ်
ဘေးသင့်ဒေသတွေမှာ တစ်ဖွဲ့ပြီး
တစ်ဖွဲ့ ကူညီဖို့ရောက်လာကြတယ်။
ဒီပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေကြားက ပြန်လည်
နာလည်ထူဖို့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာရော၊
စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာပါ အကူအညီတွေ
ပေးခဲ့ကြတယ်။ တစ်နိုင်ငံလုံး အယုတ်
အလတ်အမြတ်မရွေး လက်တွဲညီညီ

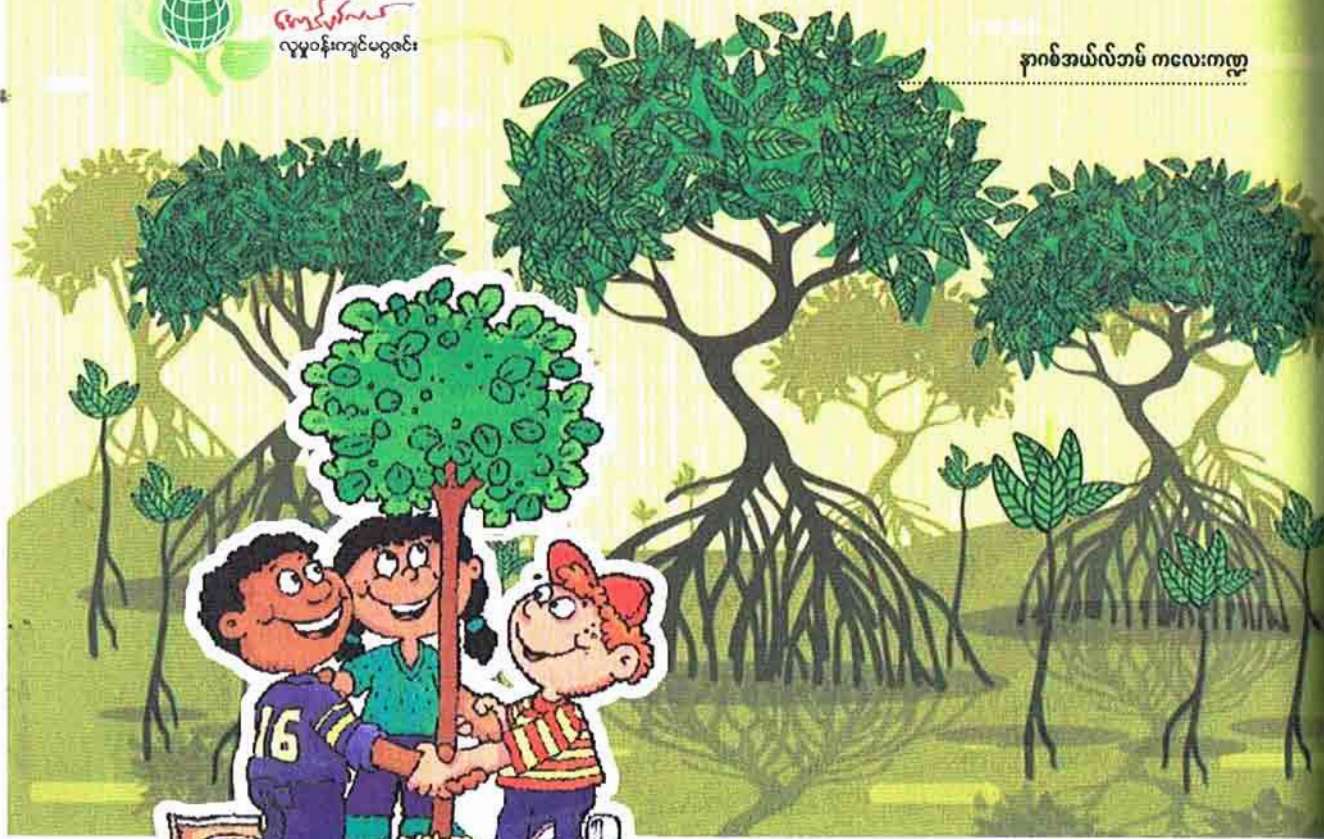
ကူညီခဲ့ကြတယ်။
အခု နာဂစ်နောက်ပိုင်းမှာရော
ဘယ်နေရာမှာ သဘာဝဘေးဖြစ်ဖြစ်
ပရဟိတအဖွဲ့တွေ၊ အရပ်ဘက်လူမှု
အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ NGO, INGO
အဖွဲ့တွေ တတ်နိုင်သလောက်သွား
ရောက်ကူညီခဲ့ကြသည်။ လူသားချင်းစာနာ
ထောက်ထားကူညီရမယ်ဆိုတဲ့အသိ
လူသားတွေရဲ့ရင်ထဲမှာ စွဲသွားခဲ့ကြ
တယ်။ ဒါက အရှုံးထဲကအမြတ်ပဲ
မဟုတ်လား။

မိုးကိုပဲကြည့်ပါ။ သူ့ဘဝနဲ့ စာနာ
ထောက်ထားပြီး ဒီကလေးတွေကို
သူတတ်နိုင်သလောက် တာဝန်ယူ
စောင့်ရှောက်ခဲ့တယ်။ အခု ဒီကလေး
တွေ သူတို့ရဲ့ ဘဝလမ်းကြောင်းကို
တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ဆက်လျှောက်ဖို့
လက်တစ်ကမ်းပဲလိုတော့တယ်။ သူတို့
သာ ကူမယ့်သူမရှိဘဲ ရွာမှာကျန်နေခဲ့
မယ်ဆိုရင် စိတ်ဒဏ်ရာတွေနဲ့ သူတို့
ဘဝလေးတွေ ဘယ်လို ဖြစ်နေမယ်
မသိ။ ဒါက စာနာထောက်ထားမှုကနေ
ရလာတဲ့ အမြတ်တစ်ခုပဲမဟုတ်လား။

သူတို့လေးတွေ လမ်းမှန်ပေါ်
ရောက်သွားပြီး သူတို့ဘဝတည်ငြိမ်
သွားရင် ကျွန်မဘဝအတွက်ရော၊
ဘယ်လို ရှေ့ဆက်ရမည်မသိ။ မိုးကိုပဲ
တစ်သက်လုံးရင်ထဲမှာ သိမ်းဆည်း
ရင်းနေသွားရမည်လား။ ဒါမှမဟုတ်
မောပန်းနေပြီဖြစ်သော ကျွန်မ တွယ်ရာ
တစ်ခုကို ရှာရမည်လားမသိတော့။
အခုလောလောဆယ်တော့ ကျွန်မ
ဘဝအတွက် မစဉ်းစားနိုင်သေးတာ
အမှန် . . . ။

ဝင်းနီထွေး

နဂါးကိုခြေတည်လို့ ဒီရေတောက်စောင့်ရှောက်ဖို့

ဆွေး(မြတ်)

မင်္ဂလာပါ ညီလေး ညီမလေးတို့ရေ
...
တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် တစ်လပြီးတစ်လ
ကုန်လွန်လာလိုက်တာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ မေလထဲ
တောင်ရောက်လာနေပြီ။ ဘာလို့လို့နဲ့ ဒီလကုန်ရင်
ညီလေးညီမလေးတို့ ကျောင်းတွေလည်း ပြန်ဖွင့်
ကြတော့မယ်ဆိုတော့ အစ်ကို ညီလေး ညီမလေး

တွေ ပျော်နေကြမှာပေါ့။ ဒုလိ ကျောင်းတွေ
ပြန်ဖွင့်ခင် အချိန်လေးမှာ ညီလေး ညီမလေးတို့
ကိုအစ်ကိုက ဗဟုသုတလေးတစ်ခု ပြောပြချင်တယ်
ကွယ်။ ကျောင်းပြန်ဖွင့်ရင် သူငယ်ချင်းတွေကိုလည်း
ပြန်ပြောပြလို့ရတာပေါ့။ တကယ်တော့ ဗဟုသုတ
ဆိုတာထက် ဘဝထဲကပေးတဲ့သင်ခန်းစာလို့
ပြောရင်ပိုကောင်းလိမ့်မယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့

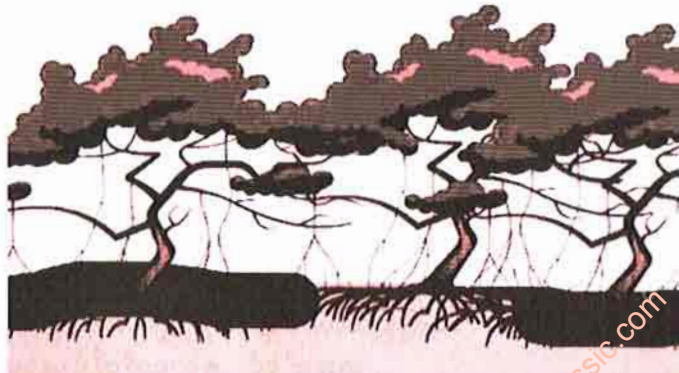

အစ်ကိုခွဲပြောမယ့်ဗဟုသုတလေးတွေအတွက် အစ်ကိုတို့ မြန်မာပြည်သူ့မြန်မာပြည်သား ထောင် ပေါင်းများစွာက အသက်တွေ ပေးလိုက်ကြရတယ်။ ညီလေး ညီမလေးတို့လို ကျောင်းသားလူငယ်ကလေး ပေါင်းများစွာကလည်း မျက်ရည်ပေါင်းများစွာ ပေးဆပ်ခဲ့ရတယ်လေ။ ဒါကြောင့် အစ်ကိုပြောမယ့် ဘဝထဲက သင်ခန်းစာကို ညီလေးညီမလေးတို့ သေသေချာချာ နားထောင်ကြပါ။

ဟိုး လွန်ခဲ့တဲ့ကိုးနှစ်လောက်က အစ်ကို တို့မြန်မာနိုင်ငံကို မုန်တိုင်းကြီးတစ်ခု ကျရောက်ခဲ့ ဖူးတယ်ကွယ်။ မုန်တိုင်းနာမည်က 'နာဂစ်' တဲ့။ အိန္ဒိယလိုပေါ့။ မြန်မာလိုအဓိပ္ပာယ်ပြန်တော့ 'နေဦးမာလာ' တဲ့။ သူ့ကြောင့် မေလလယ်ထဲ မြန်မာ ပြည်သူ့ပြည်သားတွေရဲ့မျက်ရည်တွေဟာ မိုးနဲ့အပြိုင် စွေခဲ့ရတယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၂ ရက်နေ့မှာ စတင်တိုက်ခတ်သွားတဲ့ ဒီနာဂစ်မုန်တိုင်း ဟာ အစ်ကိုတို့မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကြီးမားဆုံး သော ကပ်ဆိုးကြီးဖြစ်ခဲ့တာပေါ့။ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခု လုံးကို တုန်ဟီးသွားလောက်အောင် ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြီးဖြစ်ခဲ့တယ် လေ။ နာဂစ်မုန်တိုင်းဟာ ပြည်တွင်းမှာ တစ်ဆယ့် ငါးနာရီခန့်တိုက်ခတ်သွားခဲ့ပြီး လူ့အသက်ပေါင်းများ စွာကို နတ်ယူသွားခဲ့တယ် ညီလေးညီမလေးတို့ရေ။ လူဦးရေ ၁၃၈၀၀၀ ခန့် သေဆုံးခဲ့ရပြီး ပျက်စီးဆုံး ရှုံးမှုတန်ဖိုးဟာ ကျပ် ၆၂၉၈၈၀၀၀၀၀၀ (အမေ ရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀ ဘီလီယံ) ကျော်တောင်ရှိခဲ့ တယ်။ မြန်မာ့သမိုင်းမှာ ဆုံးရှုံးမှုအများဆုံး သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြီးပေါ့။

ဒီနာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ပြီးချိန်မှာ အထိအခိုက် အပျက်အစီးအများဆုံးဒေသကို တာဝန်ရှိသူတွေ စစ်တမ်းကောက်ယူကြတယ်။ တွေ့ရှိချက်အရ ဧရာဝတီတိုင်းဟာ အစ်ကိုတို့ နိုင်ငံတွင်းရှိ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အားလုံးထဲမှာ မုန်တိုင်းဒဏ်အခံရဆုံး၊ လူ့အသေအပျောက်အများ ဆုံးနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအများဆုံးတိုင်းဒေသကြီး ဖြစ်ခဲ့တယ် ညီလေးညီမလေးတို့ရေ။ ဒီတော့ တာဝန်ရှိသူတွေက ဘာကြောင့် ဧရာဝတီတိုင်းဟာ

မုန်တိုင်းဒဏ်ကို အများဆုံးခံရသလဲဆိုပြီး တရားခံ ကို ဆက်ရှာကြတာပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ နောက်ဆုံးတော့ တရားခံကို ရှာတွေ့လိုက်ကြတယ်။ အဓိကတရားခံ က ဧရာဝတီတိုင်းမှာ သစ်တောဧရိယာတွေ တဖြည်းဖြည်း နည်းပါးလာလို့ပဲ။ ညီလေးညီမလေး တို့ နားလည်အောင်ပြောရရင် သစ်ပင်သစ်တော တွေ တဖြည်းဖြည်း ပြုန်းတီးလျော့ပါးလာလို့ပေါ့။ အဆိုးဆုံးကတော့ မုန်တိုင်းဒဏ်ကို အကာအကွယ် ပေးနေတဲ့ ဒီရေတောတွေနဲ့ အခြားသစ်တောတွေ သိသိသာသာလျော့နည်းသွားတာကြောင့်ပဲ။ 'ဒီရေ တောတွေနဲ့ အခြားသစ်တောတွေက ဘာကြောင့် လျော့နည်းပြုန်းတီးသွားကြတာလဲ' လို့ ညီလေး ညီမလေးတို့ သိချင်နေကြမှာပဲ။ ဘာကြောင့် ဒီလို ဖြစ်ရလဲဆိုတော့ ဒီရေတောတွေနဲ့ အခြားသစ်တွေ ကို နယ်ခံတွေက မီးသွေးဖုတ်ဖို့အတွက် ခုတ်ယူကြ လို့ပဲ။ လူဦးရေတွေ တဖြည်းဖြည်းတိုးပွားလာတာ နဲ့အမျှ ချက်ပြုတ်ရေးအတွက် မီးသွေးတွေလည်း ပိုမိုလိုအပ်လာတယ်။ အခုခေတ်အသုံးများနေတဲ့ ဂတ်စ်မီးဖိုတွေကို မြို့ကြီးတွေက သူ့ဌေးတွေပဲသုံး နိုင်ကြတယ်လေ။ တစ်နေ့လုပ် တစ်နေ့စား အောက် ခြေလူတန်းစားတွေအတွက်တော့ ဘယ်လိုသုံးနိုင် မလဲ။ ဒါကြောင့် ပိုက်ဆံအကုန်အကျသက်သာ တဲ့ ထင်းမီးတွေ မီးသွေးမီးတွေကိုပဲ အားကိုးရတာ ပေါ့။ ထင်းတွေ မီးသွေးတွေ အသုံးပြုနှုန်းများလာ တာနဲ့အမျှ သစ်တောသစ်ပင်တွေလည်း တဖြည်း ဖြည်း တိမ်ကောလာရတာပေါ့။ ဒီလောက်ဆိုရင် ဧရာဝတီတိုင်းဟာ ဘာကြောင့် နာဂစ်ဒဏ်အသင့်

www.burmeseclassic.com

ဆုံးဖြစ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာ ညီလေး ညီမလေးတို့ နားလည်ကြပြီထင်တယ်ကွယ်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းရဲ့တရားခံကို ပြောပြီးပြီ ဆိုတော့ ညီလေး ညီမလေးတို့ကို အစ်ကို နောက် တစ်ခုထပ်ပြောပြချင်သေးတယ်ကွယ်။ အခြားတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီရေတောအကြောင်းပါပဲ။ 'ဒီရေ တော' ဆိုတာ ဘယ်လိုသစ်တောမျိုးကိုခေါ်တာလဲဆို တာကို အစ်ကို လေ့လာမှတ်သားမိသမျှ ညီလေး ညီမလေးတို့ကို ပြန်ပြောပြမယ်ကွယ်။

တကယ်တော့ ဒီရေတောဆိုတာ ပင် လယ်ကမ်းနားပိုင်းမှာ ပေါက်နေတဲ့ သစ်ပင်တွေကို စုစည်းပြီးခေါ်လိုက်တာပဲ။ လမု၊ မနိ၊ ကနစို၊ ယော စတဲ့ ပင်လယ်ကမ်းစပ်ပေါက် သစ်ပင်တွေ ဟာ ဒီရေတောထဲပါတဲ့အပင်တွေပဲ။ ဒီအပင်တွေ ဟာ ပင်လယ်ဆားငန်ဒဏ်ကို ခံနိုင်ကြတယ်။ ပြီးတော့ အပင်ကို ထောက်ကန်ပေးထားတဲ့ တိုင်ထောက်မြစ်ကြီးတွေ၊ လေရှုမြစ်တွေလည်း ရှိသေးတယ်။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွေမှာ ခြေထောက် ကြီးတွေပေါ်ရပ်နေသလို ရှိနေတဲ့အပင်ကြီးတွေကို ညီလေး ညီမလေးတို့ မြင်ဖူးကြတာမလား။ ဒီအပင် တွေအားလုံးဟာ ဒီရေတောတွေပေါ့။

ဒီရေတောတွေဟာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အတွက် အင်မတန် အထောက်အကူပေးကြတယ်။ ပင်လယ်ထဲနေတဲ့ ငါးလေးတွေ၊ ကဏန်းလေးတွေ၊ ယောက်သွားကလေးတွေ၊ ပုစွန်ကလေးတွေဟာ ဒီရေတောရဲ့ အမြစ်တွေကြားမှာ ကျက်စားတတ် တယ်။ ဒီရေတောတွေရဲ့ အမြစ်တွေဟာ ပင်လယ် သတ္တဝါလေးတွေရဲ့ ရေထဲပါတဲ့ အညစ်အကြေး တွေကိုလည်း သန့်စင်ပေးသေးတယ်။ ညီလေး ညီမလေးတို့ရေ။ ဒီရေတောတွေရဲ့ ကိုင်းထောက် မြစ်ကြီးတွေဟာ ပင်လယ်သဲသောင်ပြင်တွေကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ကုပ်တွယ်ထားတော့ ကမ်းခြေကို ပင်လယ်ရေတိုက်စားခြင်းကနေလည်း ကာကွယ် ငြိမ်းသွားနိုင်တာပေါ့။ ကြည့်ရင် ဒီရေတောတွေဟာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အတွက် ဘယ်လောက် အကျိုးပြုသလဲ။ တွေးသာကြည့်ပေတော့ကွယ်။

အခုဆိုရင် ဧရာဝတီတိုင်းမှာမှ

မဟုတ်တော့ဘူး။ တနင်္သာရီတိုင်းထဲမှာပါ ဒီရေတောတွေ တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်း လာကြပြီ။ သက် ဆိုင် ရာ အဖွဲ့ အစည်းတွေ က ပြန်လည်အစားထိုးစိုက်ပျိုးပေး နေ တယ်ဆိုပေမဲ့လည်း ထွက်တာနဲ့ ဝင်တာနဲ့ မမျှဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ပျက်စီးမှု ပြန်ပြီး အစားထိုးတာထက် မပျက်စီး မပျောက် ကွယ်ခင် အချိန်ကတည်းက ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားတာက ပိုမကောင်း ဘူးလားကွယ်။ ဒီ လို့ ဆို ရင် ဒီ ရေ တော တွေ ကို ဘယ်လို ထိန်း သိမ်း ကြ မလဲ ဆို တာ ကို သိဖို့ လိုအပ်လာပြီ။

ပထမအဆင့်အနေနဲ့ ထင်းတွေ မီးသွေး တွေအတွက် ဒီရေတောတွေကို ခုတ်ယူတာကို လျော့ချရမယ်။ တတ်နိုင်လျှင် သစ်တောသစ်ပင် တွေကို ခုတ်ယူတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ အကိုင်းအခြောက် တွေ၊ သစ်ပင်အဆွေးတွေကိုသုံးပြီး ထင်းမီးသွေး စတဲ့ လောင်စာပြဿနာကို ဖြေရှင်းကြရမယ်။

ဒုတိယအဆင့်အနေနဲ့ မြစ်တွေချောင်း

တွေ့တဲ့ အမှိုက်တွေ၊ ပလတ်စတစ်အိတ်တွေ မစွန့်ပစ်ရဘူး။ ပင်လယ်ရေညစ်ညမ်းစေမယ့် အရည်တွေ ရောပေါ့။ ဘယ်သူသေသေ ငတေမာပြီးရော စိတ်မျိုးမထားကြဘဲ သက်ရှိတိုင်းအတွက် ကမ္ဘာကြီးအတွက်လို့တွေးပြီး အမှိုက်တွေ အညစ်အကြေးတွေကို သတ်မှတ်ထားတဲ့နေရာမှာ စည်းကမ်းတကျ စွန့်ပစ်ကြမယ်။

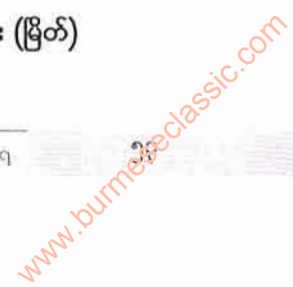
တတိယအဆင့်က ပြုန်းတီးသွားတဲ့ ဒီရေတောနေရာမှာ ပြန်ပြီး အစားထိုးစိုက်ကြမယ်။ အစ်ကို အထက်မှာပြောခဲ့တယ်နော်။ အဝင်နဲ့ အထွက်မမျှဘူးဆိုတဲ့အကြောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းတွေက တော့ တတ်နိုင်သမျှ အစားထိုးစိုက်ပျိုးပေးနေတာပဲ။ ခုတ်တဲ့သူတွေကလည်း လက်မလျော့ကြေး ခုတ်ယူနေတယ်ဆိုတာက မဖြစ်သင့်တဲ့ကိစ္စမလား။ ဒါကြောင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းတွေကိုပဲ ထိုင်စောင့်နေတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ၊ ကျေးရွာဝန်းကျင်အလိုက် ကိုယ်ပိုင်အသိစိတ်ဓာတ်လေးတွေနဲ့ တတ်နိုင်သမျှ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးပေးတာမျိုးတွေ လုပ်ရမယ်။

စတုတ္ထအဆင့် ဒီအဆင့်က ညီလေး ညီမလေးတို့နဲ့ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေတယ်။ အစ်ကိုပြောတဲ့ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယအဆင့်တွေဟာ ညီလေး ညီမလေးတို့လို ကျောင်းသားကျောင်းသူလေးတွေအဖို့ အခက်အခဲရှိနေနိုင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အစ်ကိုညီလေးတွေ

ညီမလေးတွေက ပညာသင်ယူနေရတဲ့အရွယ်လေးတွေဆိုတော့ ကျောင်းစာဘက် အာရုံစိုက်တာနဲ့ အထက်က အဆင့်တွေကို အချိန်ပေးနိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလေ။ ဒီရေတောလေးတွေ ရှင်သန်ဖို့၊ တည်တံ့ဖို့ အန္တရာယ်ကင်းဖို့ ညီလေး ညီမလေးတို့ အတတ်နိုင်ဆုံးနည်းလမ်းက ပြန်လည်မျှဝေခြင်းပါပဲကွယ်။ ဒီရေတောဆိုတာဘာလဲ၊ ဘယ်လိုအပင်မျိုးတွေပါလဲ။ ဘယ်လိုအကျိုးပြုသလဲ။ ဒီရေတောတွေကို ဘယ်လိုထိန်းသိမ်းကြမလဲ။ ဒါတွေက ညီလေး ညီမလေးတို့ ပြန်လည်မျှဝေနိုင်ပြီပဲ။ ဒီလိုသာ ပြန်မျှဝေလိုက်နိုင်ရင် အစ်ကိုညီလေးညီမလေးတွေက ဒီရေတောတွေကို ကာကွယ်ရာရောက်ပြီလေ။

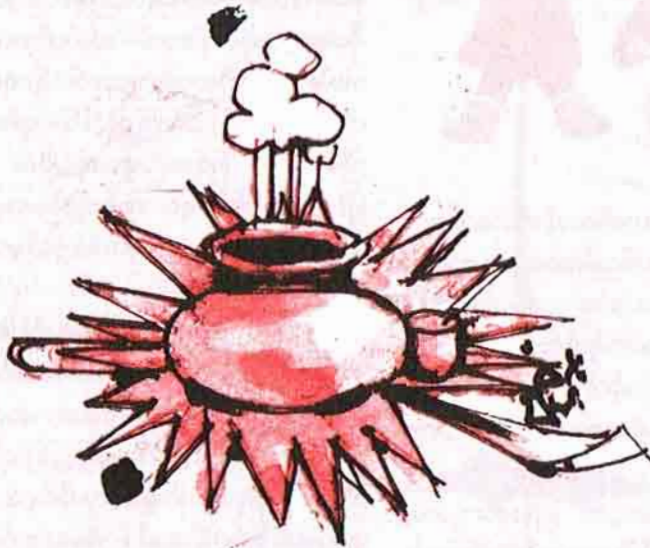
ကဲ အစ်ကိုက နာဂစ်မုန်တိုင်းရဲ့ တရားခံကိုလည်း ပြောပြပြီးပြီ။ ဒီရေတောနဲ့ဆိုင်တာလေးတွေကိုလည်း ပြောပြပြီးပြီ။ ဒီတော့ မေလကုန်ပြီး ဇွန်လရောက်လို့ ကျောင်းတွေပြန်ဖွင့်ခဲ့ရင် ညီလေး ညီမလေးတို့ရဲ့ သူငယ်ချင်းတွေကိုလည်း ပြန်လည်မျှဝေပေးလိုက်ပါဦးကွယ်။ ဒီရေတောလေးတွေအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကူညီစောင့်ရှောက်ရာရောက်တာပေါ့။ အစ်ကိုတို့ကမ္ဘာကြီး ဆက်လက်ရှင်သန်ဖို့အတွက် ညီလေး ညီမလေးတို့အပေါ် အများကြီး မူတည်တယ်ကွယ်။ ကလေးတွေဆိုတာ တစ်နေ့ နိုင်ငံတော်ကြီးကိုသာမက ကမ္ဘာကြီးကိုပါ ဦးဆောင်ကာကွယ်ရမယ့်သူတွေလေ။ ဒါကြောင့် အခုကတည်းက ညီလေး ညီမလေးတို့ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ကမ္ဘာကြီးကို ချစ်တတ်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေမွေးထားဖို့လိုတယ်။ အစ်ကိုညီလေး၊ ညီမလေးတွေက လိမ္မာပြီးသားပါ။ ကမ္ဘာကြီးကိုရော၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုပါ ချစ်တတ်တဲ့စိတ်လေးတွေ ရှိမယ်ဆိုတာ အစ်ကိုယုံကြည်တယ်ကွယ်။ ကဲ စိမ်းလန်းသာယာတဲ့ ကမ္ဘာကြီးကို အတူဖန်တီးကြဖို့ ညီလေး ညီမလေးတို့ရေ . . . ။ ။

ဆွေး (မြတ်)

အထွေထွေ ဘေးအန္တရာယ်များ

ထန်းပင်အောက်ထန်းရည်
ဆန်ဆေးရေ ရောသည်ပဲလား။

ထန်းရည်ဖိုးရပါမှ
ဆန်ဝယ်ကာထမင်းချက်ရမယ်
(မောင်ကြီးရယ်) လက်ငင်း ငွေသား။ ။

(အညာခရီးတစ်ရပ်ရပ်များသို့)

အောင်ဇင်မင်း

ကျွန်ုပ်တို့
ကျွန်ုပ်တို့အတွက်
နေထိုင်ရန်

ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကလူတွေအကြောင်း ပြောရ
ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေအကြောင်းပြောရ
နို့ . . . ဘယ်အကြောင်းပြောရမှာတဲ့

“အရှုံးဆိုတာမရှိပါဘူး
မအောင်မြင်သေးတာပဲရှိတယ်လို့” . . .
တစ်ဘဝလုံးဆင်းရဲတွင်းနက်ထဲက
မပြောင်ရောင်တဲ့ဘဝတွေက ထအော်ကြတယ်။

“စည်းကမ်းပြည့်ဝသော . . .” တို့
“ကိုယ့်ရေမြေတောတောင်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ . . . စနစ် ဆိုတာတွေက”
အမြဲတမ်းအိပ်ရာထနောက်ကျစေချင်သူများရဲ့
ခိုင်းနဲ့လွှားတွေပဲ။ ။

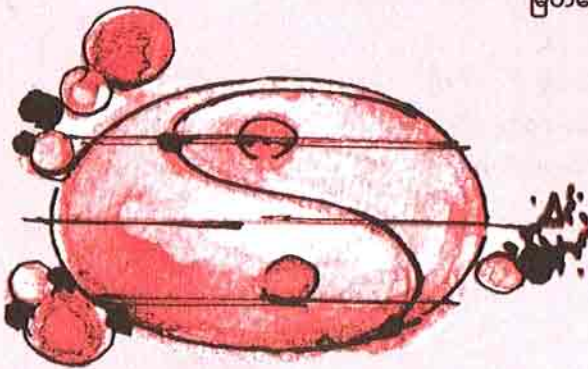
နေထက်နိုင်

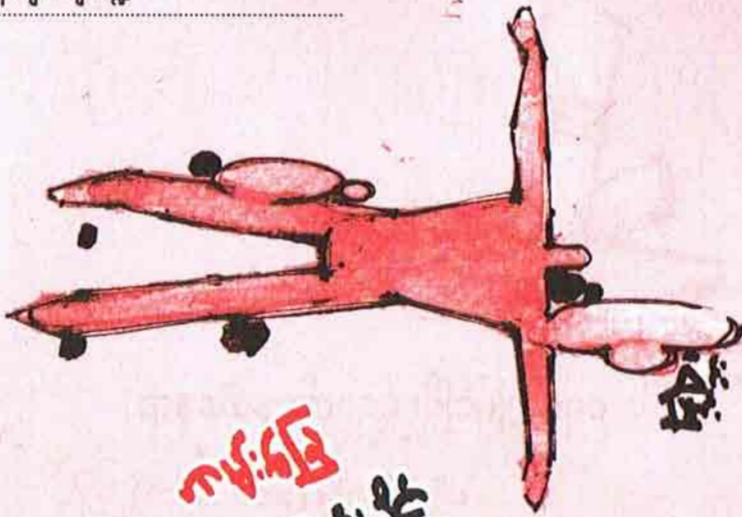

မြတ်စွာ
အရှင်

သရက်ပင်ကြီးကိုဖွဲ့ရမလား
 ကြွေတဲ့သစ်ရွက်တွေလို နွမ်းနွမ်းနွဲ့နွဲ့ လေးပါကွယ်
 အေးစက်စက်လေတွေ မြောက်အရပ်ကတိုက်နေတာ
 ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတာ ကဗျာ
 ပူရူပီး သဲမွမ္မလေးတွေပါတဲ့ တောင်လေးလေးကတော့
 ချစ်မေတ္တာဆိုတာ ကဗျာ
 ခန်းခြောက်လုနီးအင်းထဲ ဧရာဝတီမှာ
 ငှက်ကလေးတွေထပ်တူတာ ကဗျာ
 ဗျိုင်းတစ်ကောင်ရဲ့ ဝမ်းစာ ငါးလေးတစ်ကောင်သေရတဲ့
 လောကသဘာဝဟာ ကဗျာ
 ပုရစ်ဖူးလေးတွေ အော်နေတာ ထန်းသားရွက်တွေ ကနေတာ
 ငိုခဲ့သူကဗျာဆရာနဲ့ ရန်ဖြစ်ခဲ့သူကဗျာဆရာတို့
 အိမ်ထောင်ရက်သားကျသလို မြန်ချစ်သွားရတဲ့
 သဲသားတွေရဲ့ အထက်မှာ
 တူးဖော်သူကမ္ဘာကြီးကို ပြန်လည်တွေ့ရှိခဲ့ပါတယ်
 လောကခံနဲ့အသားကျသူ သရက်ပင်ကြီးကို ဖွဲ့ရမလား
 ကြွေနေတဲ့ ရွှေလိုကဗျာကိုဖွဲ့ရမလား
 တောရကျောင်းလေးအပါးမှာ ခင်ဗျားတို့ဖြေပါလေ။ ။

မြတ်စွာ

အေးအေး
အေးအေး

သူ့ကိုယ်တိုင်က အခွံချည်းပဲ
စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေနဲ့ အမှိုက်ပုံမျှသာ
တစ်ချိန်ကတောက်ပခဲ့တဲ့ကာလတွေ
အိပ်မက်မက်ရင်း
အမှောင်ထုဆီ စုပ်ယူဝါးမျိုခြင်းခံလိုက်ရ။

ဆန့်ဆန့်ရန်ရန်ဖြစ်ဖို့
အကြောပြိုင်းပြိုင်းတွေဖြန့်ခင်းရင်း
အဟောင်းအမြင်းတွေ တစ်စစ်ကိုက်ခဲ
အပုပ်အသိုးတွေ အတွေးအခေါ်တွေ
သူ့အပေါ်ဝဲလှည့်ပျံ့သန်း
စစ်တစ်ခုစာရဲ့ ရောဂါဘယတွေ
ဒေသဝန်းကျင်မှာ သောင်တင်လို့
မြင်ပြင်းကပ်စရာ ဒီကလူတွေ
ခေတ်မီမီ ပေါလောပေါ်နေပုံ။

ဘယ်ရေစီးမှ အဲဒီကိုမရောက်ဘူး
လှောင်ပိတ်ထားတဲ့ ရွံ့နွံ့ရည်တွေ
ကာလအချိုးအကွေ့တွေရှိလည်း
အတုံ့ပြန်မဲ့တဲ့ ဒီဖြန့်ကြက်မှုထဲ
အသစ်သစ်တွေ စဉ်းစဉ်းသေခဲ့တာကြာပေါ့
ကမ်းကိုယ်တိုင် ဘယ်ကမ်းမှမမြင်တော့ဘူး။ ။

အင်ကြင်းနိုင်

ရေတွေမြင်ပြီး ရေငတ်နေတဲ့နေရာ

မင်းနိုင်ထွန်း (တေးသီဒုတ်)

မြို့ရွာ မြစ်ချောင်း ကမ်းစပ်
ရှစ်မျက်နှာ ပတ်လည်အရပ်မှာ
ဝိညာဉ်မဲ့ ပစ်စလက်ခတ်
ခန္ဓာတွေ
အထပ်ထပ်ယုံ (ပြန်) ကျဲနေတယ် . . . ။

မြို့နဲ့မတူတဲ့မြို့
ရွာနဲ့မတူတော့တဲ့ရွာ
မြစ်ချောင်းများရဲ့
အမည်နာမဝသေသတွေဟာ
သုသာန်တစ်ပြင်တွေဖြစ်လို့ . . .

'နာဂစ်' တဲ့ . . .
ဝေသာလီပြည်
ဘီလူးဝင်ဖျက်သလို
ကုတ်ခြစ်အကြမ်းဖက်ခြင်းတွေအောက်မှာ

တွန့်လိမ်ကြေမွခဲ့ရတာ
ခုထိ
ဒဏ်ရာမကျက်သေးဘူး။ ။

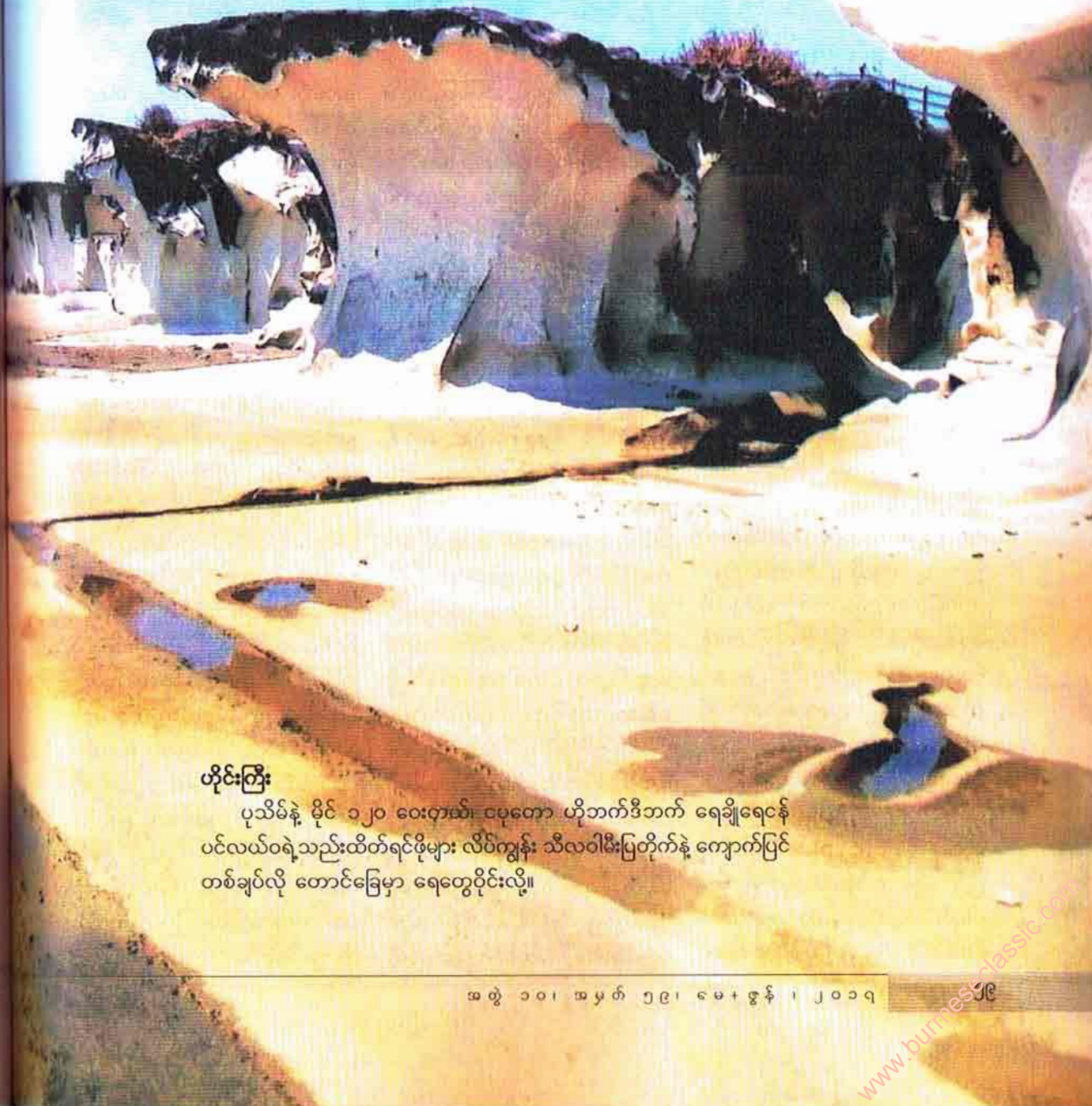
မင်းဟန်ထွန်း (တေးသီဒုတ်)

ပတ်ဝန်းကျင်ခရီးသွား

ငယ်တင်စွန်းပိုင်၊ တိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် ပြင်ခရိုင်၊ ဝင်လယ်ဘူးရေလေး

ဌေးကြည် (စလင်း)

တိုင်းကြီး

ပုသိမ်နဲ့ မိုင် ၁၂၀ ဝေးတုန်း၊ ငပုတော ဟိုဘက်ဒီဘက် ရေခို၊ ရေခန့်
ပင်လယ်ဝရဲ့ သည်းထိတ်ရင်ဖိုများ လိပ်ကျွန်း၊ သီလဝါမီးပြတိုက်နဲ့ ကျောက်ပြင်
တစ်ချပ်လို တောင်ခြေမှာ ရေတွေဝိုင်းလို့။

ထိုမှ ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်ကျော် နာဂစ်မုန်တိုင်း၏ဒဏ်ရာခံရွာလေးများကို ရင်နှင့်စွာမြင်ခွင့်ရပါသည်။
 ထို့နောက် ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်ကျော် ပြည်သာယာရွာအလွန်တွင် ရောက်ရှိရန်ခဲယဉ်းလွန်းလှသော၊
 ရင်သပ်ရှုမော အံ့ဩရသည့် ကျောက်ကလပ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရပြီ။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် မတ်တပ်ရပ်နေသည့်
 ကျောက်ကလပ်များသည် လူ့ဘဝနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူပေ၏။ လောကဓံလှိုင်း တိုက်ခတ်ရိုင်းသည့်ဒဏ်ကိုခံရင်း
 လောကကို အလှဆင်ပေးနေသည့် အလှသူရဲကောင်းများပေတကား။

ရံသီဆံတော်ရှင်မြတ်မော်တင်စွန်း
 စေတီဟု အမည်တွင်သော စေတီတော်
 မြတ်ကြီးကို ကြည့်နူးစွာဖြင့် ဖူးမြော်
 ကြရသည်။ ဘုရားဖူးပြီးနောက်
 စားသောက်ဆိုင်တွင် ပင်လယ်စာများ
 မှာယူစားသုံးရင်း ပင်လယ်သဘာဝကို
 ခံစားမိသည်။ ပြီးနောက် ခမောက်မော်၊
 သံကြီးတန်းရွာများကိုဖြတ်၍ ဟိုင်းကြီး
 ကျွန်းတံတားကြီးပေါ်မှ ငေးကြည့်သော
 အခါ စက်လှေများ ငါးဖမ်းလှေများနှင့်
 ပင်လယ်ဝှံခင်းများကို တနင်္လာနေ့
 မှာ နှစ်ခါပြန်ထပ်သလို အထပ်ထပ်
 မျှော်ငေးကြရပါသည်။ ဟိုင်းကြီးမြို့ဝင်
 သည်နှင့် ကွင်းပြင်တွင်ပြင်ဆင်ထား
 သော စာပေဟောပြောပွဲစင်ကို မြင်ရ
 ပြီ။ ကော်မတီမှစဉ်ထားသော နာရေး
 ကူညီမှုအသင်းခန်းမဆောင်တွင် အနား
 ယူရင်း ကညင်ချောင်းဒေသထွက်
 လိမ္မော်သီးများ စားသုံးချီးမြှင့်လှသည်။
 ဟိုင်းကြီးကျွန်းမြို့နှင့် ကညင်ချောင်း
 ရွာတို့တွင် တစ်ပြိုင်တည်းလူခွဲ၍ ဟော
 ရမည့် ဟောရမည့်အစီအစဉ်ကို
 မောင်သာခိုက ပြောပါသည်။ ဟိုင်းကြီး
 ကျွန်းတွင် “ပင်လယ်လိုကျယ်ကြစမ်းပါ”
 ခေါင်းစဉ်နှင့် ကျွန်တော်ပထမဟောပြီး
 ကညင်ချောင်းတွင် တိုးဝေပထမ၊
 မောင်သာခိုဒုတိယ၊ ကျွန်တော်က
 တတိယဟောရမည်ဖြစ်သည်။ ဒီလိုနှင့်
 ပင် အောင်မြင်ခဲ့ပါပေကော။

မနက်လင်းတော့ ဆရာတိုးဝေ၏
 တပည့်ကျော်များက ဒေသမုန့်များ၊
 ညှပ်ခေါက်ဆွဲများ လာရောက်ကျွေးမွေး
 ပါသည်။ ပင်လယ်ဆီထမင်းအရသာ
 ထူးလှ၏။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကော်မတီမှ
 ဟိုင်းကြီးမြို့ထဲလှည့်လည်ပြသရင်း
 နံနက် (၉) နာရီခန့်တွင် ဆက်လက်ကူး
 ရမည်ဖြစ်သော ပြင်ခရိုင်စာပေဟောပြော
 ပွဲကော်မတီမှ မော်တော်ကားဖြင့်
 လာရောက်ကြိုဆိုကြသဖြင့် ဟိုင်းကြီး
 “ပမ္မဝတီ” ရေတပ်မှဖြတ်၍ ဆိပ်ကမ်း
 သို့ဆင်းခဲ့ရာ ရှုခင်းသည် သာမောလှ
 စွာ ပင်လယ်နှင့် ရိုးသားသောအလှ
 ပွင့်လင်းသောစရိုက်စစ်စစ်နှင့် ရင်းနှီး
 ဖော်ရွေမှုကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဟိုင်းကြီး
 ဆိပ်ကမ်းမှ ပြင်ခရိုင်သို့ဖြတ်သွားရမည်။
 စက်လှေလေးနှင့် ပင်လယ်ဝသည်
 လှသည်ဟုပဲဆိုရပေမည်။ ကျွန်တော်
 က အညာသားရေကြောက်သလို ကွမ်း
 ခြံကုန်းသားမောင်သာခိုနှင့် ပုသိမ်သား
 တိုးဝေတို့လည်း ကျွန်တော်နည်းနှင့်နှင့်။
 သို့သော် သူရကျော်ကျော်ကတော့
 စက်လှေဦးတွင်ထိုင်၍ ပင်လယ်ကို
 ရဲဝံ့စွာကြည့်ရှုပါသည်။ ဟိုင်းကြီးကျွန်း
 တွင် အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူ
 ခဲ့သော ကျောင်းဆရာမလေး ပုသိမ်သူ
 မအေးသူဇာမုန့်လည်း ရေကြောက်၍
 ငြိမ်ငြိမ်ဆိတ်ဆိတ်လိုက်ပါလာသည်။
 ဟိုးမှ မှုန်ပျံလှမ်းမြင်နေရသော ပြင်

ခရိုင်သို့လာခဲ့ကြရာ ပင်လယ်ဝလွန်လျှင်
 ချောင်းဝရွာ ဆိပ်ခံဘောတံတားသို့
 ရောက်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ပြင်ခရိုင်
 သို့ ကားဖြင့်ရောက်ရှိပြီး စာပေဟော
 ပြောပွဲကျင်းပမည့် အနောက်ချောင်း
 ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးရှေ့ရှိ
 တည်းခံခန်းတွင် တစ်ထောက်နားကြရ
 ပါသည်။ ပြင်ခရိုင်ရွာသူရွာသားများမှ
 နွေးထွေးပျူငှာစွာကြိုဆိုကြသည်။ စာ
 ပေဟောပြောပွဲစီနိုင်းပိုစတာများ နေရာ
 အနှံ့ကပ်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။
 ထိုနေရာမှ ခေတ္တအနားယူပြီးလျှင်
 မြန်မာပြည်တောင်ဘက်စွန်းမှ ရှုခင်း
 အလှဆုံးနေရာ ကျောက်ကလပ်သို့
 လိုက်ပို့ပါသည်။ ဇီးသောင်ရွာလေးကို
 ကျော်တော့ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုတည်
 ခဲ့သော ရှင်စောပုစေတီကို ဖူးခွင့်ရပြီ
 လေ။ ထိုမှ ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်
 ကျော် နာဂစ်မုန်တိုင်း၏ဒဏ်ရာခံရွာ
 လေးများကို ရင်နှင့်စွာမြင်ခွင့်ရပါသည်။
 ထို့နောက် ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်ကျော်
 ပြည်သာယာရွာအလွန်တွင် ရောက်ရှိ
 ရန်ခဲယဉ်းလွန်းလှသော၊ ရင်သပ်ရှုမော
 အံ့ဩရသည့် ကျောက်ကလပ်သို့
 ရောက်ရှိခဲ့ရပြီ။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင်
 မတ်တပ်ရပ်နေသည့် ကျောက်ကလပ်
 များသည် လူ့ဘဝနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူ
 ပေ၏။ လောကဓံလှိုင်း တိုက်ခတ်ရိုင်း
 သည့်ဒဏ်ကိုခံရင်း လောကကို အလှ

ထိုမှ ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်ကျော် နာဂစ်မုန်တိုင်း၏ဒဏ်ရာခံရလေးများကို ရင်နှင့်စွာမြင်ခွင့်ရပါသည်။
 ထို့နောက် ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်ကျော် ပြည်သာယာရွာအလွန်တွင် ရောက်ရှိရန်ခဲယဉ်းလွန်းလှသော၊
 ရင်သပ်ရှုမော အံ့ဩရသည့် ကျောက်ကလပ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ရပြီ။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် မတ်တပ်ရပ်နေသည့်
 ကျောက်ကလပ်များသည် လူ့ဘဝနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူပေ၏။ လောကဓံလှိုင်း တိုက်ခတ်ရိုင်းသည့်ဒဏ်ကိုခံရင်း
 လောကကို အလှဆင်ပေးနေသည့် အလှသူရဲကောင်းများပေတကား။

ရံသီဆံတော်ရှင်မြတ်မော်တင်စွန်း
 စေတီဟု အမည်တွင်သော စေတီတော်
 မြတ်ကြီးကို ကြည့်နူးစွာဖြင့် ဖူးမြော်
 ကြရသည်။ ဘုရားဖူးပြီးနောက်
 စားသောက်ဆိုင်တွင် ပင်လယ်စာများ
 မှာယူစားသုံးရင်း ပင်လယ်သဘာဝကို
 ခံစားမိသည်။ ပြီးနောက် ခမောက်မော်၊
 သံကြီးတန်းရွာများကိုဖြတ်၍ ဟိုင်းကြီး
 ကျွန်းတံတားကြီးပေါ်မှ ငေးကြည့်သော
 အခါ စက်လှေများ ငါးဖမ်းလှေများနှင့်
 ပင်လယ်ဝရွှင်ခင်းများကို တနင်္လာနေ့
 မှာ နှစ်ခါပြန်ထပ်သလို အထပ်ထပ်
 မျှော်ငေးကြရပါသည်။ ဟိုင်းကြီးမြို့ဝင်
 သည်နှင့် ကွင်းပြင်တွင်ပြင်ဆင်ထား
 သော စာပေဟောပြောပွဲစင်ကို မြင်ရ
 ပြီ။ ကော်မတီမှစဉ်ထားသော နာရေး
 ကူညီမှုအသင်းခန်းမဆောင်တွင် အနား
 ယူရင်း ကညင်ချောင်းဒေသထွက်
 လိမ္မော်သီးများ စားသုံးချီးမြှင့်လှသည်။
 ဟိုင်းကြီးကျွန်းမြို့နှင့် ကညင်ချောင်း
 ရွာတို့တွင် တစ်ပြိုင်တည်းလူခွဲ၍ ဟော
 ရမည့် ဟောရမည့်အစီအစဉ်ကို
 မောင်သာခိုက ပြောပါသည်။ ဟိုင်းကြီး
 ကျွန်းတွင် “ပင်လယ်လိုကျယ်ကြစမ်းပါ”
 ခေါင်းစဉ်နှင့် ကျွန်တော်ပထမဟောပြီး
 ကညင်ချောင်းတွင် တိုးဝေပထမ၊
 မောင်သာခိုဒုတိယ၊ ကျွန်တော်က
 တတိယဟောရမည်ဖြစ်သည်။ ဒီလိုနှင့်
 ပင် အောင်မြင်ခဲ့ပါပေကော။

မနက်လင်းတော့ ဆရာတိုးဝေ၏
 တပည့်ကျော်များက ဒေသမုန့်များ၊
 ညှပ်ခေါက်ဆွဲများ လာရောက်ကျွေးမွေး
 ပါသည်။ ပင်လယ်ဆီထမင်းအရသာ
 ထူးလှ၏။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကော်မတီမှ
 ဟိုင်းကြီးမြို့ထဲလှည့်လည်ပြသရင်း
 နံနက် (၉) နာရီခန့်တွင် ဆက်လက်ကူး
 ရမည်ဖြစ်သော ပြင်ခရိုင်စာပေဟောပြော
 ပွဲကော်မတီမှ မော်တော်ကားဖြင့်
 လာရောက်ကြိုဆိုကြသဖြင့် ဟိုင်းကြီး
 “ပမ္မဝတီ” ရေတပ်မှဖြတ်၍ ဆိပ်ကမ်း
 သို့ဆင်းခဲ့ရာ ရှုခင်းသည် သာမောလှ
 စွာ ပင်လယ်နှင့် ရိုးသားသောအလှ
 ပွင့်လင်းသောစရိုက်စစ်စစ်နှင့် ရင်းနှီး
 ဖော်ရွေမှုကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ဟိုင်းကြီး
 ဆိပ်ကမ်းမှ ပြင်ခရိုင်သို့ဖြတ်သွားရမည်။
 စက်လှေလေးနှင့် ပင်လယ်ဝသည်
 လှသည်ဟုပဲဆိုရပေမည်။ ကျွန်တော်
 က အညာသားရေကြောက်သလို ကွမ်း
 ခြံကုန်းသားမောင်သာခိုနှင့် ပုသိမ်သား
 တိုးဝေတို့လည်း ကျွန်တော်နည်းနှင့်နှင့်။
 သို့သော် သူ့ရကျော်ကျော်ကတော့
 စက်လှေဦးတွင်ထိုင်၍ ပင်လယ်ကို
 ရဲဝံ့စွာကြည့်ရှုပါသည်။ ဟိုင်းကြီးကျွန်း
 တွင် အခမ်းအနားများအဖြစ် တာဝန်ယူ
 ခဲ့သော ကျောင်းဆရာမလေး ပုသိမ်သူ
 မအေးသူဇာမုန့်လည်း ရေကြောက်၍
 ငြိမ်ငြိမ်ဆိတ်ဆိတ်လိုက်ပါလာသည်။
 ဟိုးမှ မှုန်ပျံပျံလှမ်းမြင်နေရသော ပြင်

ခရိုင်သို့လာခဲ့ကြရာ ပင်လယ်ဝလွန်လျှင်
 ချောင်းဝရွာ ဆိပ်ခံဘောတံတားသို့
 ရောက်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ပြင်ခရိုင်
 သို့ ကားဖြင့်ရောက်ရှိပြီး စာပေဟော
 ပြောပွဲကျင်းပမည့် အနောက်ချောင်း
 ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးရှေ့ရှိ
 တည်းခံခန်းတွင် တစ်ထောက်နားကြရ
 ပါသည်။ ပြင်ခရိုင်ရွာသူရွာသားများမှ
 နွေးထွေးပျူငှာစွာကြိုဆိုကြသည်။ စာ
 ပေဟောပြောပွဲစီနိုင်းပိုစတာများ နေရာ
 အနှံ့ကပ်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။
 ထိုနေရာမှ ခေတ္တအနားယူပြီးလျှင်
 မြန်မာပြည်တောင်ဘက်စွန်းမှ ရှုခင်း
 အလှဆုံးနေရာ ကျောက်ကလပ်သို့
 လိုက်ပို့ပါသည်။ ဇီးသောင်ရွာလေးကို
 ကျော်တော့ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုတည်
 ခဲ့သော ရှင်စောပုစေတီကို ဖူးခွင့်ရပြီ
 လေ။ ထိုမှ ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်
 ကျော် နာဂစ်မုန်တိုင်း၏ဒဏ်ရာခံရွာ
 လေးများကို ရင်နှင့်စွာမြင်ခွင့်ရပါသည်။
 ထို့နောက် ခရီးဆက်ခဲ့ရာ နာမည်ကျော်
 ပြည်သာယာရွာအလွန်တွင် ရောက်ရှိ
 ရန်ခဲယဉ်းလွန်းလှသော၊ ရင်သပ်ရှုမော
 အံ့ဩရသည့် ကျောက်ကလပ်သို့
 ရောက်ရှိခဲ့ရပြီ။ ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင်
 မတ်တပ်ရပ်နေသည့် ကျောက်ကလပ်
 များသည် လူ့ဘဝနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူ
 ပေ၏။ လောကဓံလှိုင်း တိုက်ခတ်ရိုင်း
 သည့်ဒဏ်ကိုခံရင်း လောကကို အလှ

ပတ်ဝန်းကျင်ခရီးသွား

ရိုးပေါ်ရှုခင်း

မင်းကိုနိုင်

'ဟိုယခင်ဝယ်
 ဆံနွယ်ဖားလျား
 ဖိနောင့်ဖျားထိ'
 နတ်မိမယ်နဂိုယဉ်
 ရခိုင်ရိုးမကို ယခုမြင်သော်
 ဒက်တွေ့ဗရပွနှင့် ကတုံးမလို
 ခေါင်းစုံ လျှိုလျက်
 ရှက်မှာပဲကွယ်
 မျက်နှာလွှဲဖယ် ရှောင်ရတယ်'

ရခိုင်ရိုးမဟာ ယခင်က ပျဉ်းကတို့ သဘာဝအလျောက် အင်မတန်ပေါများ
 ခဲ့ပါတယ်တဲ့။ ကမ္ဘာကျော်ကျွန်းရွှေဝါ အပါအဝင် သစ်မာမျိုးစုံဟာ
 ရခိုင်ရိုးမရဲ့ ခေါင်းထက်မှာ သန်စွမ်းရှည်လျားသော ကေသာဆံနွယ်များလို
 တင့်တယ်ခဲ့တာ သမိုင်းတစ်လျှောက် ဂုဏ်ယူခဲ့ကြတာပါ။ အဲဒီနတ်မိမယ်
 နဂိုယဉ် ရခိုင်ရိုးမကို ယခုမြင်တဲ့အခါ အရှိအတိုင်း ပြောရရင် ခေါင်းမှာ
 ဝက်တွေပေါက်နေတဲ့ ခေါင်းတုံးမ (ကတုံးမ) လို့ အကျဉ်းတန်လှပါတယ်။
 ကာယကံရှင် မျက်လွှာချနေတာ ရှက်မှာစိုးလို့ မျက်နှာလွှဲမိပါတယ်။

ပတ်ဝန်းကျင်ခရီးသွား

ရိုးပေါ်ရှုခင်း

မင်းကိုနိုင်

'ဟိုယခင်ဝယ်
 ဆံနွယ်ဖားလျား
 ဖိနောင့်ဖျားထိ'
 နတ်မိမယ်နဂိုယဉ်
 ရခိုင်ရိုးမကို ယခုမြင်သော်
 ဒက်တွေ့ဗရပွနှင့် ကတုံးမလို
 ခေါင်းစုံ လျှိုလျက်
 ရှက်မှာပဲကွယ်
 မျက်နှာလွဲဖယ် ရှောင်ရတယ်'

ရခိုင်ရိုးမဟာ ယခင်က ပျဉ်းကတိုး သဘာဝအလျောက် အင်မတန်ပေါများ
 ခဲ့ပါတယ်တဲ့။ ကမ္ဘာကျော်ကျွန်းရွှေဝါ အပါအဝင် သစ်မာမျိုးစုံဟာ
 ရခိုင်ရိုးမရဲ့ ခေါင်းထက်မှာ သန်စွမ်းရှည်လျားသော ကေသာဆံနွယ်များလို
 တင့်တယ်ခဲ့တာ သမိုင်းတစ်လျှောက် ဂုဏ်ယူခဲ့ကြတာပါ။ အဲဒီနတ်မိမယ်
 နဂိုယဉ် ရခိုင်ရိုးမကို ယခုမြင်တဲ့အခါ အရှိအတိုင်း ပြောရရင် ခေါင်းမှာ
 ဝက်တွေပေါက်နေတဲ့ ခေါင်းတုံးမ (ကတုံးမ) လို့ အကျဉ်းတန်လှပါတယ်။
 ကာယကံရှင် မျက်လွှာချနေတာ ရှက်မှာစိုးလို့ မျက်နှာလွဲမိပါတယ်။

'ကျွန်ဝယ်ရာအဆစ်ပါသလို
သစ်ခုတ်ရာ ဖောင်ဖွဲ့ဖို့
ဝါးအဆစ်ပါရ
သတိထား
ရှေးစကားက
သစ်သမားဖြောင့်ရင်
သစ်ပင်လောက်တော့
ကောက်သေးတယ်'

စက်ကတ်ကြေးနဲ့ မညီမညာ
အထိုးခံရတဲ့ခေါင်းလိုပါ။ ဝါးတောတွေ
ခမျာလည်း စက်ကွင်းမလွတ်ပါ။ တချို့
နေရာတွေမှာ မွေးကျွတ်နာလို ပိုအမြင်
ဆိုးလှရုံမက ညည်းညူသံပါ ကြားနေရ
တယ်လို့ ခံစားရပါတယ်။

'အလကားမခိုးပါဘူးတဲ့
အစားထိုး ယူကလစ်တွေက
လက်ကျန်မြေဆီမို့ကို
မလွတ်တမ်း . . .
ကုပ်ခဲထားလိုက်ပုံ။''

ယူကလစ်ဆိုတာ မြေဆီကို
အပျက်စီးစေဆုံး အပင်တစ်မျိုးဆို
တာ လူသိများပါတယ်။ ရှေးယခင်က
သစ်တစ်ပင်ခုတ်ရင် ၄ ပင်စိုက်ရတယ်
ဆိုတဲ့စကားကို တွေ့ကရာအပင်နဲ့
အစားထိုးတဲ့အခါ နဂိုက လူမမာလို
ချည်နဲ့နေရာတဲ့ ရခိုင်ရိုးမကို ပယောဂ
ထပ်ပူးသလို ဖြစ်တော့တာပါ။ မမြင်
ရက်သူတစ်ယောက်ကတော့ ရခိုင်ရိုးမ
ကို ရခိုင်တောင်ကုန်းလို့သာ ခေါ်ပါတော့
လို့ ညည်းတွားပါတယ်။

ခြောက်သွေ့တဲ့ရိုးမပေါ်အဆင်း
မှာတော့ ကြည်ပြာရောင်ပင်လယ်ကြီး
ကို ဘွားခနဲမြင်လိုက်ရတာ လှိုက်မော
စရာပါ။ 'ကမ်းသာယာ' ကမ်းခြေတဲ့။
လူသူကင်းနေတဲ့ ဘန်ဂလိုအဟောင်း
တွေက ဇာတ်ကြောင်းတစ်ခုကို ပြောပြ
ချင်နေပုံရပါတယ်။

တရုတ်ပြည်ရဲ့ ပါးစပ်ကြီးဟာ ပင်လယ်စာတွေအပြင် ရခိုင်ရိုးမထဲက
သစ်ညသစ်ဖုပါမကျန် အငမ်းမရ ဝါးမျိုးခဲ့ပါတယ်။ "တောင်ကြာ" လို့ခေါ်တဲ့
ပိန်းပုံစံ တပင်တိုင်ကြာတစ်မျိုးကိုလည်း ဟိုဆေးဒီဆေးဖော်ကောင်းတယ်ဆိုပြီး
အခြောက်ခံရသလောက် ယူခဲ့သလို၊ ဖျံပင်ကထွက်တဲ့ ဖျံပင်အိမ်ပိန်းတစ်မျိုး
ကိုလည်း ချမ်းသာပေးပါ။ ပါးပါးလှီးပြီး ရသလောက်ပိုခဲ့ပါတယ်တဲ့။

"ဒီလောက်လှတဲ့ကမ်းခြေဗျာ၊
ချောင်းသာလို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်
ထိခိုက်နေတာ၊ စွန့်ပစ်အမှိုက်တွေပွနေ
တာ မရှိသေးဘူး။ ဘာကြောင့် မအောင်
မြင်ခဲ့သလဲ"

ဧည့်သည်တစ်ယောက်ရဲ့အမေးကို
ဧည့်သည်တစ်ဦးကပဲ ခုလိုခန့်မှန်းပါ
တယ်။ လေယာဉ်ကွင်းလည်း ဝေးတယ်။
ကားလမ်းလည်း နည်းနည်းလှမ်းသလို
မို့လားပေါ့။ ဒေသခံတွေကတော့
ဒါဟာ အကြောင်းအချက်တစ်ခုမျှသာ
ပါတဲ့။ ဒါဖြင့် အခြားအချက်က ဘာပါ
လိမ့်။ ဒေသခံတစ်ဦးက နက်နဲတဲ့အပြုံး
နဲ့ ခုလို ပြောပါတယ်။

"ဒီကမ်းခြေ အပန်းဖြေလုပ်ငန်း
ဟာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွက် ဝင်ငွေတိုး
မယ့် စီးပွားအဖြစ် ဒေသခံတွေ လိုချင်
တာပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ပြီးခဲ့တဲ့ ခေတ်ကြီး
ထုံးစံအတိုင်း ကမ်းခြေ တစ်လျှောက်
မြေတွေကို ဘယ်သူတွေပိုင်သွားကြ
လဲ။ ဒီအကျိုးစီးပွား ဘယ်သူတွေ
ခံစားကြမလဲ။ အားလုံးအသိပဲလေ။
သဘောပေါက် နေကြတော့ ဒေသခံ
တွေက ဒီခရီးသွားလုပ်ငန်းထဲ အသက်
ဝင်အောင်လုပ်ဖို့ ဆန္ဒမပြင်းပြကြဘူး။
လူတွေမှာ ခံစား ချက်ရှိကြတယ်လေ။
အထူးသဖြင့် သဘာဝသယံဇာတနဲ့
ပတ်သက်ရင် . . ."

သူ့စကားမဆုံးပေမဲ့ ကျွန်တော်
တို့ သူ့အဓိပ္ပာယ်ကို ဆုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ကြ
ပါတယ်။ တောင်ကုတ်မြို့ဟာ သံတွဲ
မြို့သမိုင်းနဲ့ ဆက်စပ်နေခဲ့တာပါ။
ထက်အောက်လခြမ်းကွေးသဏ္ဍာန်
ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်မို့ လခြမ်းမြေ
လို့ ထင်စားကြတဲ့ ရခိုင်ပြည်ရဲ့ တောင်
နှင့်မြောက် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ဖို့
အချက်အချာ လမ်းဆုံလမ်းခွကျပဲ့
အရပ်ပါ။ မာန်အောင်၊ စစ်တွေ စသဖြင့်
ဒီလမ်းက ဆက်နိုင်ပါတယ်။ ရေထွက်
လုပ်ငန်းသယံဇာတ အစားအစာ
စသဖြင့် သဘာဝမိခင်ရဲ့ ကြွယ်ဝမှုကို
အမွေဆက်ခံသင့်တဲ့ဒေသပါ။ ဒါပေမဲ့
. . .

"သိသူဖော်စားလို့ ပြောတာပဲဗျာ၊
တကယ်တော့ သိတာအားလုံး သိတာ
ပဲ။ ဖော်စားနိုင်ခွင့်ကတော့ သာမန်
ဒေသခံတွေက ဘယ်ယှဉ်နိုင်မလဲ။
ခေတ်အဆက်ဆက် အရာရာကို ခြယ်
လှယ်နိုင်ခဲ့သူတွေနဲ့ ဘယ်လိုယှဉ် နိုင်
မလဲ။ ကျွန်တော်တို့ဒေသဟာ ပုစွန်၊
ကဏန်းနဲ့ ရေခူတွေ တရုတ်ပြည်ပို့ကြ
တယ်။ ဒါနဲ့ ချမ်းသာသွားတဲ့လူက
လက်ချိုးရေလို့ရပါတယ်။ ဒေသခံတွေ
ကကျတော့ အဲဒါတွေ ငတ်တာပဲ။
အဖတ်တင်တယ်။ ဘဝတွေ ဘာမှ
တိုးတက်မလာဘူး"

သူ့စကားအဆုံး ကျွန်တော် စစ်တွေမှာ ၇ နှစ်နီးပါးကြာခဲ့စဉ် အတွေးတစ်ခုကို သတိရမိပါတယ်။ ရခိုင်သူရခိုင်သားအများစုက ပြည်မဘက် ခရီးသွားရင် ကားလမ်းကိုပဲ ရိုးပေါ် တပင်တပန်းကျော်ပြီး သွားကြရတာပါ။ လေယာဉ်စီးဖို့ စိတ်ကူးမယဉ်ကြမကြပါဘူး။ ဒါကို ကျွန်တော်က ရခိုင်သူရခိုင်သားအများစုလူတွေ လေယာဉ်ဘယ်စီးရမလဲ။ ရခိုင်ပုစွန်၊ ကဏန်းတွေပဲ လေယာဉ်စီးနိုင်ကြတာ ကိုးလို့။

တရုတ်ပြည်ရဲ့ ပါးစပ်ကြီးဟာ ပင်လယ်စာတွေအပြင် ရခိုင်ရိုးမထဲက သစ်ဥသစ်ဖုပါမကျန် အငမ်းမရ ဝါးမျိုး ခဲ့ပါတယ်။ 'တောင်ကြာ' လို့ခေါ်တဲ့ ပိန်းပုံစံ တပင်တိုင်ကြာတစ်မျိုးကိုလည်း ဟိုဆေးဒီဆေးဖော်ကောင်းတယ်ဆိုပြီး အခြောက်ခံရသလောက် ယူခဲ့သလို၊ ဖျံပင်ကထွက်တဲ့ ဖျံဥခေါ် ပိန်းတစ်မျိုးကိုလည်း ချမ်းသာမပေးပါ။ ပါးပါးလှီးပြီး ရသလောက် ပို့ခဲ့ပါတယ်တဲ့။

ကျွန်တော်တို့ဟောပြောပွဲမှာ ပါဝင်ကဗျာရွတ်ခဲ့သူ၊ ခရီးစဉ်တာဝန်ခံ

တစ်ဦးလည်းဖြစ်သူ၊ တောင်ကုတ်သား ကဗျာဆရာ လင်းသဏ်ဠိဟာ သူ့ဇာတိ ပြန်ရောက်ခိုက် ငါးဟောက်စားချင် တယ်လို့ ချဉ်ခြင်းတပ်လိုက်မိတာ ဒေသခံ သူငယ်ချင်းတွေက ပြောပါ သတဲ့။ 'ငါးဟောက်မပြောနဲ့ တီကောင် စားချင်တောင် ဆုတောင်းဦး၊ မနီတော ထဲက ပက်ကျိကအစ တရုတ်ပြည်ပို့ နေရတာ ဘာမှတ်သလဲ' လို့ ငေါက်ပါ သတဲ့။ ဆူပြီးတဲ့ ငါးဟောက်ရဲ့အရသာ ကို မကြင်သာတော့တဲ့ ငယ်ချစ်ဦး မျက်နှာကို မြင်ယောင်ရင်း ကဗျာဆရာ တွက် တော့ အလွမ်းကဗျာရသွားဟန် တူပါတယ်။ မြစ်ချောင်းတောတောင် တွေဘက်ငေးရင်း သူ နှုတ်ဆိတ်သွား ပါတော့တယ်။

ညဟောပြောပွဲမှာ အများစုက လူငယ်ပရိသတ်ပါ။ ပုဂ္ဂလိက အထက် တန်းကျောင်းတွေက အစုအဖွဲ့လိုက် ကျောင်းသားတွေ ညဦးမှာ အနွေးထည် ကိုယ်စီပွေ့လျက် လှမ်းလာကြတာ ညမီးနံ့နှင့်ငွေ့ကြား ကျွန်တော့်အတွက် တော့ သိပ်လှတဲ့ပန်းချီတစ်ချပ်လိုပါပဲ။ သူတို့ရဲ့တက်ကြွမှုကိုမြင်လေ၊ ဟောပြော

သူတွေအတွက် တာဝန်ကြီးလေဆိုတာ တွေးမိပါတယ်။ ထိုက်တန်တဲ့အားထုတ် ပွဲ ပေးရမှာပါ။ ကျောင်းသားလူငယ်တွေ အတွက် ရှေ့ဆုံးမှာ နေရာသီးခြားပေး ထားတဲ့ပွဲပါ။ မြို့ခံတွေက လစ်ဟင်းမှု မရှိအောင် ကြိုးစားကြရှာပါတယ်။ ကဗျာဆရာနှစ်ဦးဟာ ကိုယ်ပိုင်ကဗျာ တွေရွတ်ကြသလို အစဉ်အလာကြီးတဲ့ ဆရာရွှေရ (တောင်ကုတ်) ရဲ့ကဗျာတွေ ကို ရွတ်တော့လည်း အူလှိုက်သည်း လှိုက်အားပေးကြပါတယ်။

ဒီမြို့က လူငယ်အများစုဟာ နှလုံးသားရဲ့ စုပ်ယူနိုင်စွမ်းကောင်းကြ ပါတယ်။ သမိုင်းထဲ စာထဲက ဖြစ်စဉ် တွေ၊ ဇာတ်ကောင်တွေနဲ့ ရင်းနှီးပြီးသား မို့ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို အထူး မိတ်ဆက်စရာမလို တန်းသီ တန်းရနေ ကြတာ အားရစရာပါ။

လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကာလက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတောင် တကူး တကအရောက်လာခဲ့ရတဲ့မြို့။ နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုဦးဆောင်သူ လင်းတောင် ရွာမတစ်ဝိုက်က ဗိုလ် ကျော်ဝ လှိုင်ပိုင် ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ဒေသ၊ ရေခဲမြေခဲကောင်း သလောက် အနာ ဂတ်အတွက် မျိုးဆက်သစ်အားနဲ့ ရုန်းထကြရဦးမယ့် တောင်ကုတ်မြို့လေး ဟာ ခပ်ကုပ်ကုပ်နေတော့မှာမဟုတ်။ ရိုးမတောင်ပေါ် အောင်လံစိုက်ဖို့ ကျားကုတ်ကျားခဲ တက်လာမယ့်မြို့ လေးလို့ ယုံကြည်လျက်ပါ။

မင်းကိုနိုင်

(ဥ၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၂၀၁၆၊ ပြည်သူ့အရေး ဂျာနယ်မှ)

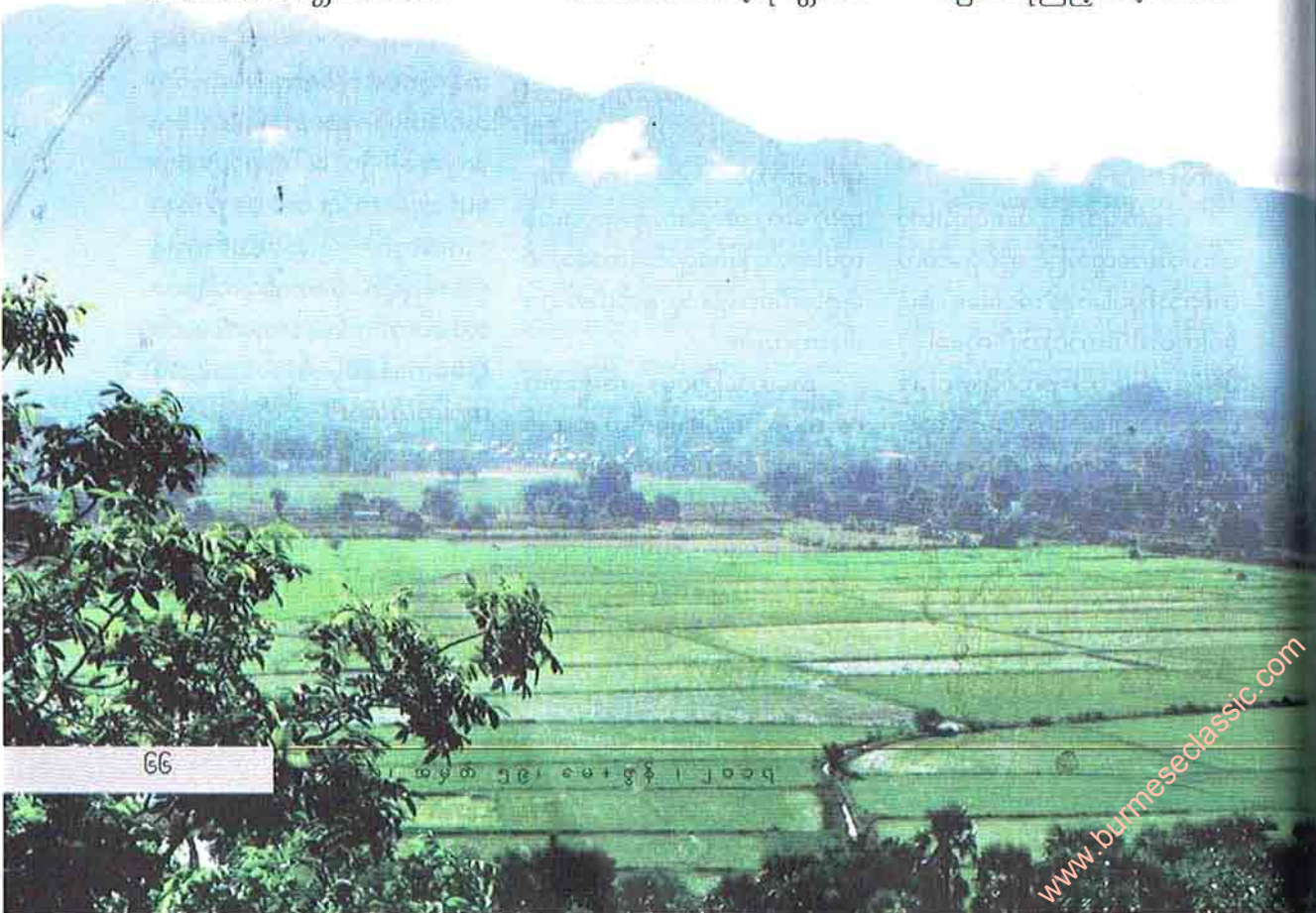
အောင်ပင်လယ်

ကောင်းကင်ပြာ

နန်းမျှော်စဉ်ပေါ်က
 အရှေ့မျှော်ကြည့်လိုက်ပြန်တော့
 ရှမ်းတောင်တန်းနှင့်
 အောင်ပင်လယ်ကန်
 တောင်ဘက်ကျတော့
 ရတနာပူရမြို့ဟောင်း တောင်သမန်
 အင်းနှင့် ဒုဌတီမြစ်။
 အနောက်ကျပြန်တော့လည်း
 ငျိုင်းတောင်အသွေး
 ထုံးရောင်ဖွေးသည့်
 စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးနှင့် ဧရာဝတီ။
 မြောက်ကိုကြည့်ပြန်တော့
 သခင်မတောင်၊ မန္တလေးတောင်၊

ရတနာဒီမြစ်နှင့် ရန်ကင်းတောင်
 စသည်တွေကြောင့်
 မန္တလေးဟာ စာဆိုတော်တွေ
 အာရုံရနေလေရဲ့။
 အရှင်ဆန္ဒရဲ့ စာညွှန်လေးတစ်ပုဒ်
 ကို ကျန်ခဲ့သော သုံးလေးလက ကျွန်
 တော်ဖတ်ခဲ့ရသည်။ သူ့စာသားများ
 ရဲ့ လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် မန္တလေးရောက်
 တယ်ဆိုရင်ပဲ နန်းမျှော်စင်ပေါ်သို့
 ကျွန်တော်အရင်သွားသည်။ ပြီးမှ
 မန္တလေးမြို့တော်ကြီးရဲ့ရှုခင်းကို ကျွန်
 တော်ခံစားကြည့်သည်။
 တကယ်ပင် တကယ့်ကို မန္တလေး

ရဲ့ အလှကို ရင်တလှုပ်လှုပ်ဖြင့်
 ကျွန်တော် ခံစားနေရ၏။ ဝင်လုဆဲ
 နေ၏။ ရွှေအိုရောင်အသွေးကြောင့်
 မန္တလေးတစ်မြို့လုံး ဝင်းဝင်းမှည့်နေ
 သည်။ မှန်ပါသည် သူ့စာထဲက
 အတိုင်းပင်...။
 တောင်ဘက်မှာ ရတနာပူရမြို့
 ဟောင်း၊ တောင်သမန်အင်းနှင့် ဒုဌတီ
 မြစ်။
 အနောက်ဘက်ကျတော့ ငျိုင်း
 တောင်အသွေး ထုံးရောင်ဖွေးသည့်
 စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးနှင့် ဧရာဝတီ။
 မြောက်ကိုကြည့်တော့ သခင်မ

ကိုးနဝင်းကြေသော မန္တလေး ၏အထက်ကရ ကန်ကြီးကိုးကန်အနက် အောင်ပင်လယ်ကန်သည် အထင်ကရအကျဆုံးသော ကန်ကြီးတစ်ကန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့ အတွက် သမိုင်းဝိညာဉ်ရှိသော ကန်ကြီးတစ်ကန်လည်း ဖြစ်သည်။ ကန်ကြီး၏ ဝိညာဉ်သံကို ကျွန်တော်ကြားနေရသည်။

တောင်၊ မန္တလေးတောင်၊ ရတနာနဒီ မြစ်နှင့် ရန်ကင်းတောင်။

ပြောစရာက တစ်ခုပဲရှိသည်။ ကန်ကြီးအောင်ပင်လယ်အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ကိုးနဝင်းကြေသော မန္တလေး ၏အထက်ကရ ကန်ကြီးကိုးကန် အနက် အောင်ပင်လယ်ကန်သည် အထင်ကရအကျဆုံးသော ကန်ကြီး တစ်ကန်ဖြစ် သည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့ အတွက် သမိုင်းဝိညာဉ်ရှိသော ကန်ကြီး တစ်ကန်လည်း ဖြစ်သည်။ ကန်ကြီး ၏ ဝိညာဉ်သံကို ကျွန်တော်ကြား နေရသည်။

ဘိုးတော်ဘုရားက ၁၁၅၀ ခု၊ နယုန်လတွင် ပြန်လည်ပြုပြင်ပြီးနောက် အမှတ်အသားကျောက်စာတိုင်တစ်ခု စိုက်သည်။ ထိုကျောက်စာတွင် . . .

“သက္ကရာဇ် ၁၁၅၁ ခု၊ မိဂုံသီနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့၊ မြေနန်းတော်ထက် နှစ်သစ်မင်္ဂလာအခါတော်နှင့် တစ်ပြိုင် နက် ဖူးမြော်ဆက်သခံတော်မူ၍ နွယ်တော် ရင်းစစ်ဖြစ်တော်မူသော ဘေးလောင်းတော် လှေစကြသခင် နရပတိစည်သူ မင်းကြီး၏ ဘကြီးတော် အလောင်းစည်သူ မင်းကြီး၏သား နရသူမင်း၏အစ်ကို နောင်ချစ်မင်းလျှာ ဖြစ်သော မင်းရှင်စောသည် သက္ကရာဇ် ၅၁၃ ခု ဆည်တော်မူသော . . .”

ဟု လာသဖြင့် ပုဂံတတည်းက တည် ထားခဲ့တဲ့ကန်၊ သမိုင်းတန်ဖိုးကြီးမား

လှတဲ့ကန်။ အခုတော့ ကြည့်စမ်းပါဦး၊ အောင်ပင်လယ်ကန်တစ်ကြောမှာ ဆောက်ပြီးဆောက်ဆဲတန်းလျားများ က အကျည်းတန်ရိုင်းပျစွာရှိနေကြ သည်။ အောင်ပင်လယ်ကန်၏သဘာဝ အလှကို အဆောက်အဦများက ဖျက်ဆီးနေခြင်းကိုတော့ ကျွန်တော် ဘဝင်မကျနိုင်ပါ။

ဟိုး တစ်ချိန်တစ်ခါဆိုက ယခု ကျွန်တော်မြင်တွေ့နေရသော အောင် ပင်လယ်ကန်သည် မည်သို့ရှိခဲ့သနည်း။ ကျွန်တော် မှန်းဆကြည့်မိသည်။ လူ့စိတ်ဆိုတာကလည်း မြန်သည်။ လက်ဖျစ်တစ်တွက်အချိန်ကလေး အတွင်းမှာပင် နှစ်ကာလများစွာဆိုသို့ ရောက်နိုင်စွမ်းရှိသည်။

ကျွန်တော့်စိတ်သည် ကုန်းဘောင် ခေတ်ဦးဆီသို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။

“ပင်ဆုံသာသစ်တော့တယ်၊ သရစ် ကယ်သာစွတော့သွင်၊ တစ်ဖက်ကယ် တားဆည်၊ မြလားငယ်ကြည်သည်၊ စည်ရှည်လေးငြိမ့်၊ ဧပစိမ့်ဟု၊ ရိုက်ခြိမ့် ငယ်ငြာကြော်၊ စည်မောင်းဆော်လို့၊ တင့်ကြောင်းသာဖန်တော့တယ် . . .”

ယခု၊ ကျွန်တော်လှမ်း၍မြင်နေရ သော အောင်ပင်လယ်ကန်ကိုကုန်းဘောင် ခေတ်ဦးစာဆိုတော်ကြီး မြဝတီမင်းကြီး ဦးစက ထိုစဉ်က ထိုသို့မြင်သည်။

လနယုန်ကာလဝယ် တစ်ဖက် ဆည်ကန်ခေါ် အောင်ပင်လယ်၏

ကန်ပေါင်ရိုးတစ်လျှောက် ပေါက်ရောက် နေကြကုန်သော သစ်ပင်မျိုးစုံတို့နှင့် ရှမ်းတောင်တန်းမှ စီးဆင်းကျလာကြ ကုန်သော ရေတံခွန်စိမ့်စမ်းတို့ကြောင့် ကန်ကွင်းပြင်တစ်ကျော မြင်မြင်သမျှ သည် စိမ်းမောင့်လျှက်ရှိနေကြပြီး တိမဝန္တာတောမှ ကုဏလာကန်ကြီးနှင့် မှားလောက်ပုံကို သူမြင်သည်။

အောင်ပင်လယ်ကန်အတွင်းရှိ ရေတို့သည် မြရောင်ပြေးလျက် ကြည်လင်အေးမြနေကြပုံ၊ ထိုရေကြည် ရေအေးတို့ကို နောင်လာနောက်သား ဆိုးအကျိုးငှာ ဆည်တံမံကို ပြန်လည်ပြု ပြင်ရာ၌ ဘိုးတော်ဘုရားက နတ်မိမယ် တမျှလှပသောမိဘုရား၏ ရွှေလက်တော် ဆွဲလျက် စည်ရှည်ယွန်းကာ မင်းခမ်း မင်းနားဖြင့် ကြွလာပုံကို သူမြင်သည်။ တွေ့သည်။ ခံစားရေးဖွဲ့သည်။

ထိုစဉ်က သူသည် စာဆိုငယ်သာ ရှိသေး၏။ အောင်ပင်လယ်ကန်ကို ဘိုးတော်ဘုရားပြုပြင်တာက ၁၁၅၀ ခု သူ့ကိုမွေးတာက ၁၁၂၈ ခု၊ ဆိုတော့ ကာ ထိုစဉ်က သူ့အသက်မှာ ၂၂ နှစ် ခန့်သာ ရှိပေဦးမည်။ ထိုစဉ်က သူသည် ဘိုးတော်ဘုရား၏ သားတော်ကြီး အိမ်ရှေ့စံမင်း၏ ဘဏ္ဍာတော်စာရေး အဖြစ် အမှုထမ်းရင်း စာပေနယ်သို့ ခြေချခိုက်ဖြစ်သည်။

အောင်ပင်လယ်ကန်ကို ပုဂံပြည့် ရှင် အလောင်းစည်သူမင်းကြီး၏သား

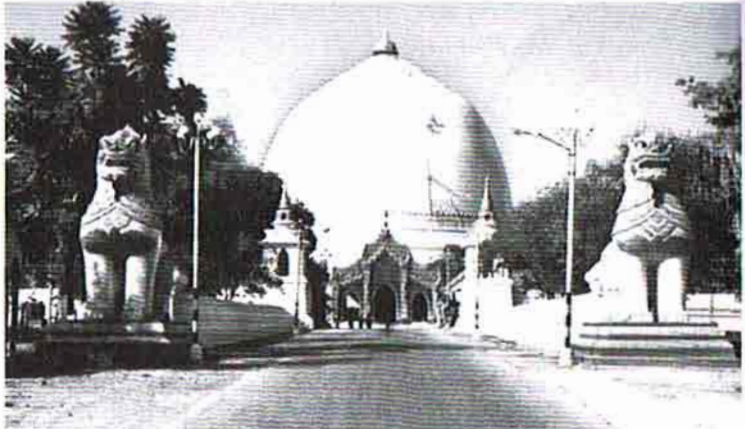

တော် မင်းရှင်စောက ၅၂၃ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တာဖြစ်ပြီး အလျားတာပေါင်း ၃၀၀၀ ရှိ၍ လယ်ပယ် ၃၀၀၀၀ ကို ရေပေးဝေနိုင်သောကန်ကြီးဖြစ်သည်။ ဘိုးတော်ဘုရား အမရပူရ ရွှေနန်းတော် ကို တည်ဆောက်ချိန်တွင် ကန်၏သက်တမ်းက နှစ်ပေါင်း ၅၆၀ နီးပါးရှိပြီမို့ ကန်ပေါင်းများ မခိုင်ခန့်တော့ဘဲ ပျက်စီးလျက်ရှိနေသည်ကို ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြုပြင်ရာတွင် ကြီးကြပ်ဦးစီးရသူက သူ၏အရှင်အိမ်ရှေ့စံကိုယ်တော်ကြီးဖြစ်ရာ သူက နောက်တော်ပိုးအဖြစ်နှင့် ပါသွားခဲ့ပြီး သူ့မြင်တွေ့ရသောမြင်ကွင်းကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပုံရသည်။ ဆည်ကိုပြုပြင်ကြချိန်က နယုန်လ . . .

“သာနယုန်ဝယ်၊ ပင်စုံညိုနွဲ့၊ စိမ်းစိုလှဲနှင့်၊ တောင်သွဲ့မြောက်ဖည်၊ လေသိမ်းချိက၊ ကရိကရာ၊ ကမြူးလာသို့၊ ချိုသာဖက်စံ၊ ဖိုဌက်နှံလည်း၊ လူဟန် ထူးလည်၊ ချစ်ကျူးသာမြည်တော့တယ်၊ ဆွတ်ကြည်အင်ကို၊ သဘင်ကန်ကြီးက လှူပါဘိ . . .”

အောင်ပင်လယ် ကန်ရိုးတစ်လျှောက် စိမ်းစိုသောသစ်ပင်တို့ကို သူမြင်သည်။ စိမ်းသည်ဟုဆိုသော်ငြား စိမ်းပုံခြင်းက ဖြင့် မတူကြ။ တချို့က အစိမ်းပျော့ပျော့၊ တချို့က အစိမ်းရင့်ရင့်၊ တချို့က စိမ်းညိုညို၊ ကဗျာဆရာတစ်ဦး၏ ပါးလျားသော အာရုံခံစားမှုဖြင့် သူ့မြင်သည်။ နွေအကုန်မိုးအကူး နယုန်လေးရွေးတို့ ဆော့မြူးသဖြင့် သစ်ပင်ကြီးငယ်တို့ ဘယ်ညာယိမ်းနွဲ့လှုပ်ရှားနေကြပုံကို သူ့မြင်သည်။ လှုပ်သည်ဟုဆိုသော်ငြား လှုပ်ပုံချင်းကတော့ဖြင့် မတူပါလေ။ တချို့က နွဲ့နွဲ့ကလေးယိမ်းသည်။ တချို့က

သွက်သွက်ကလေးယိမ်းသည်။ တချို့ကျတော့ ဆတ်ဆတ်ကလေးယိမ်းသည်။ တောပျော်ကျေးဌာန်သာရကတို့ တွန်ကျူးမြည်သံကို သူ့ကြားသည်။ ဪ . . . ဒီအသံတွေကြားမှာ တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကြီးကလည်း လွမ်းအောင် ဖန်နေသလို သူ့မှာ ဆွေးစိတ်ပိုကာ ရင်ဖိုရသည်။ ထိုစဉ်က စာဆိုရှင်မြင်နေရသော အောင်ပင်လယ်ကန်ကြီးကလည်း ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် တင့်တယ်လှပေစွ။

“ငါးမည်ကြာပွင့်၊ ခက်ဖြာဆင့်သည်၊ မုံရင့်မွှေးလှိုင်း၊ ဧယျံကြိုင်နှင့်၊ ဝနီင်ဗွေ ချာ၊ ဟေမဝန္တာသို့၊ ဆိုင်လာရစ်ခွေ၊ သီတာရေလည်း၊ ထွေထွေလွမ်းဖွယ်၊ ထက်ဝန်းသာကြွယ်တော့တယ်၊ လှိုင်းခြယ်တဲ့ဂုဏ်သိမ်လည်း၊ မုဗ္ဗလိန်အိုင် ငြိမ်လေးငယ်သို့၊ တွေးလို့ထင်မိ”

ဪ ဒါက ဟိုးအဝေးကုန်းဘောင်ခေတ်ဦးကာလဆီက မြဝတီမင်းကြီး မြင်နေရတဲ့ အောင်ပင်လယ်ကန်ကြီးရဲ့အလှ။ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်ရှေ့တွင် မြင်နေရသော အောင်ပင်လယ်ရှုခင်းကို နောက်ထပ်တစ်ဖန် ကြည့်မိ ပြန်၏။

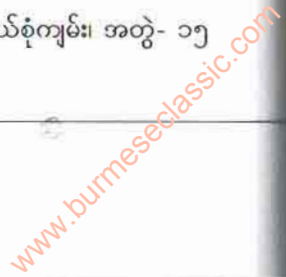
အောင်ပင်လယ်ကန် အနီး၌ မန္တလေး-မေမြို့သွား ကားကြီးကား

ငယ်အသွယ်သွယ်တို့သည် ရေတံခွန်သဖွယ် စီးမျောနေကြသည်။ စက်သံဟွန်းသံတို့ကိုပင် ကျွန်တော့်နားက ကြားမိယောင်ရှိသည်။ ကတ္တရာလမ်းတစ်လျှောက်က အပူရိပ်အပူငွေ့များကလည်း ကျွန်တော့်အား လာဟပ်နေသယောင် ခံစားရသည်။ ခြောက်သွေ့ဟောင်းမင်းနေသော သစ်အိုတို့ကို ကျိုးတိုးကြတဲ့ မြင်နေရသည်။ ထို့ထက် အဆိုးဆုံးမှာ ထိုးထိုးထောင်ထောင် အုတ်တိုက်ကြီးငယ်တို့က အောင်ပင်လယ်နေရာအနံ့ ဖြန့်ကြက်ကာ မင်းမူနေခြင်းပင်ဖြစ်လေသည်။

ကောင်းကင်ပြာ

မိုးငြမ်း

- ၁။ အနုစာပေကောက်နုတ်ချက်။ ပါမောက္ခဦးဧမောင်။
- ၂။ အနုစာပေစံပြဝေဖန်ချက်များ၊ ဦးလှတင် မြန်မာစာအုပ်တိုက်ကထိက၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်။
- ၃။ မြန်မာစာပေခရီး။ မောင်ခင်မင် (မနုဖြူ)
- ၄။ စာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ဗိုလ်ကြီးဘသောင်း။
- ၅။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၊ အတွဲ- ၁၅

မြစ်

မောင်ကြည်

(၁)

တကယ်တော့ 'မြစ်' ဆိုတဲ့အရာမှာ အာရုံငါးပါးရှိပါတယ်။ မြစ်မှာ ရှုပ်အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိငါးမျိုးရှိပါတယ်။ မြစ်ကို မြင်နိုင်တယ်။ မြစ်အသံကိုကြားနိုင်တယ်။ မြစ်အနံ့ကို ရှုရှိုက်နိုင်တယ်။ မြစ်ရေကို လျှာနဲ့တိုကြည့်ရင် အရသာ သိနိုင်တယ်။ ပြီးတော့ မြစ်ကိုထိတွေ့

လို့လည်း ရနိုင်တယ်။

သေချာတွေးကြည့်ရင် 'မြစ်' ဟာ သက်ရှိအရာတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

(၂)

'ဧရာဝတီ' မြစ်ကို သေချာမမြင်ဖူးတဲ့ကျွန်တော်ဟာ ပုဂံကို ပထမဆုံး အကြိမ်ရောက်တော့ မနက်စောစော ရွှေစည်းခုံဘုရားနားက ပုပ္ဖာရုံကျောင်း

မှာ တည်းခိုဖို့ ပစ္စည်းတွေချပြီးပြီးချင်း ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းဘက်ကို အပြေးဆင်းလာခဲ့ပါတယ်။ ရွှေစည်းခုံဘုရားစောင်းတန်းရဲ့ဟိုဘက်အလွန် ကမ်းနဖူးကနေ အောက်ဘက်ကိုလျှောဆင်းလိုက်တာနဲ့ ဧရာဝတီကို လှမ်းမြင်ရတော့တာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ရောက်တဲ့ နွေဦးကာလမှာ ဧရာဝတီက ရေစီးအားပျော့လို့ မြစ်ကြောင်းကတိမ်နေပါပြီ။ သဲသောင်

သောင်ပြင်မှာ ယာယီထိုးထားတဲ့လေးတွေနဲ့ အဝတ်ထိုင်လျှော်နေသူတွေနဲ့
ရောဝတီဟာ ခြောက်ကပ်တိတ်ဆိတ်ဖျော့တော့ နွမ်းနယ်နေတဲ့ပုံရိပ်ကိုဆောင်နေပါတယ်။
ရောဝတီဟာ သွေးအားနည်းပြီးအိပ်ရာထဲလဲလျောင်းနေတဲ့ လူမမာတစ်ယောက်သဖွယ် ကျွန်တော်ကို
နှုတ်ဆက်ရှာပါတယ်။ ရောဝတီရဲ့အမြစ်ကိုကြည့်ရတာ ရင်နင့်စရာ...။

ဒလနှင့် ပန်းဆိုးတန်းကို အစုန်အဆန်
ဇက်နဲ့ ကူးသန်းသွားလာသူများကြောင့်
ပန်းဆိုးတန်းဆိပ်ကမ်းက အမြဲသက်ဝင်
လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ တစ်ခါတလေတော့
ကျွန်တော်ဟာ ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ
ဒလဘက်ကူးတဲ့ဇက်ပေါ် ရောက်နေ
တတ်ပြန်ပါတယ်။ ဘာရယ်မဟုတ်
ဇက်ပေါ်ကနေ မြစ်ကိုကြည့်ချင်လို့ပါ။
မြစ်ရေစီးသံကို နားထောင်ရင်း မြစ်
ရှုခင်းကို ငေးမောချင်လို့ပါ။ ဇက်သွား
ရာနောက် တကောက်ကောက်လိုက်
နေတဲ့ ဇင်ယော်ငှက်တွေ၊ မြစ်လယ်
မှာရပ်ထားတဲ့ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော
တွေ၊ စုန်ဆန်ကူးနေတဲ့ စက်တပ်သမ္ဗန်
တွေ၊ တအိအိ တကျိကျိလျော်ခတ်နေ
တဲ့ လှေတွေ၊ တစ်ခါတရံ ဖြတ်သွားတဲ့
လူစီးသင်္ဘောတွေ၊ ကုန်စည်တွေအပြည့်
တင်လာတဲ့ အညာဆန်လှေကြီးတွေ၊
မြစ်ဟာ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေတယ်။
တဖျပ်ဖျပ်လှိုင်းရိုက်သံတွေဟာ မြစ်ရဲ့
အသက်ရှူသံပေါ့။ ရွံ့ရောင်ပေါက်
နေတဲ့ရေပေါ်မှာ ဒိုက်ဖတ်တွေ အမှိုက်
သရိုက်တွေ လှေတွေ သမ္ဗန်တွေပေါ်က

ဖိတ်စင်လာတဲ့ ဆီရောင်ကွက်ကွက်တွေ
ကြောင့် မြစ်ဟာ အရုပ်ဆိုးအကျည်း
တန်နေတယ်။

ကျွန်တော့်ရှေ့မှာ မြင်နေရတဲ့မြစ်
ဟာ နိစ္စဓူဝလောကဝံတရားကို ကြံကြံ
ခံနေရတဲ့မြစ်ပဲ။ မြစ်ဟာ သူ့အပေါ်
ပုံကျလာတဲ့ အမှိုက်တွေ အညစ်
အကြေး တွေကို ဖယ်မပစ်ဘူး။ သူ့ကို
ရုပ်ပျက် ဆင်းပျက်ဖြစ်အောင်လုပ်သူ
တွေကို စိတ်မဆိုးဘူး။ လူတွေကတော့
သူ့ကို သွန်လို့သွန် မှောက်လို့မှောက်။
မြစ်ခမျာမှာတော့ ပေးဆပ်သူသက်
သက်ပါပဲ။

ဒါဟာ မြစ်တစ်စင်းရဲ့ ရုပ်ပျက်
ဆင်းပျက် ငိုညည်းချင်းပါပဲ။

(၄)

‘မြစ်ကလေး၏သွေးများသည်
ပူနွေးနေကြောင်းမှာ သိသာလှပါသည်’
ကဗျာဆရာမောင်ချောနွယ်က အဲဒီလို
ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အမြစ်စီးနေတဲ့မြစ်ဟာ
သွေးပူနေသတဲ့။ အသက်ဝင်လှုပ်ရှား
နေသတဲ့။ ဒါဆို အမြစ်စီးဆင်းနေမှ

ရှင်သန်တဲ့မြစ်လို့ ခေါ်နိုင်မှာပေါ့။ မစီး
ဆင်းနိုင်တော့တဲ့တစ်နေရာမှာ သေဆုံး
သွားတဲ့မြစ်လို့ သတ်မှတ်ရမှာပေါ့နော်။

မြစ်တွေ မသေဆုံးဖို့ဆိုရင် မြစ်တွေ
အမြစ်စီးဆင်းနေမှဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့်
မြစ်တွေမစီးဆင်းအောင် တားဆီးနှောင့်
ယှက်ဖျက်ဆီးသူဟာ မြစ်ကို သတ်ပစ်
လိုက်တဲ့ ‘မြစ်သတ်သမား’ ပါပဲ။ မြစ်
ဟာ အာရုံငါးပါးနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ‘
သက်ရှိ’ ပါ။ စပြီးသန္ဓေတည်မွေးဖွား
လာကတည်းက လောကနဲ့လူသားတွေ
အတွက် ပေးဆပ်သူသက်သက် စွန့်
လွှတ်အနစ်နာခံသူ ‘မြစ်’ ကို စိတ်ဆိုး
အောင်လုပ်ချင်လုပ်ပါ။ စိတ်နာအောင်
တော့ မလုပ်သင့်ပါဘူး။

‘မြစ်’ က သူစိတ်ဆိုးရင် မုန်တိုင်း
တိုက်ရုံလောက်ပဲတိုက်တာပါ။

ဒါပေမဲ့ . . . သူစိတ်နာသွားရင်
တော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အသက်ရှူ
ရပ်သွားနိုင်ပါတယ်။

မောင်ကြည်

သောင်ပြင်မှာ ယာယီထိုးထားတဲ့လေးတွေနဲ့ အဝတ်ထိုင်လျှော်နေသူတွေနဲ့
ဧရာဝတီဟာ ခြောက်ကပ်တိတ်ဆိတ်ဖျော့တော့ နွမ်းနယ်နေတဲ့ပုံရိပ်ကိုဆောင်နေပါတယ်။
ဧရာဝတီဟာ သွေးအားနည်းပြီးအိပ်ရာထဲလဲလျောင်းနေတဲ့ လူမမာတစ်ယောက်သဖွယ် ကျွန်တော်ကို
နှုတ်ဆက်ရှာပါတယ်။ ဧရာဝတီရဲ့အမြစ်ကိုကြည့်ရတာ ရင်နင့်စရာ...။

ဒလနှင့် ပန်းဆိုးတန်းကို အစုန်အဆန်
ဇက်နဲ့ ကူးသန်းသွားလာသူများကြောင့်
ပန်းဆိုးတန်းဆိပ်ကမ်းက အမြဲသက်ဝင်
လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ တစ်ခါတလေတော့
ကျွန်တော်ဟာ ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ
ဒလဘက်ကူးတဲ့ဇက်ပေါ် ရောက်နေ
တတ်ပြန်ပါတယ်။ ဘာရယ်မဟုတ်
ဇက်ပေါ်ကနေ မြစ်ကိုကြည့်ချင်လို့ပါ။
မြစ်ရေစီးသံကို နားထောင်ရင်း မြစ်
ရှုခင်းကို ငေးမောချင်လို့ပါ။ ဇက်သွား
ရာနောက် တကောက်ကောက်လိုက်
နေတဲ့ ဇင်ယော်ငှက်တွေ၊ မြစ်လယ်
မှာရပ်ထားတဲ့ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော
တွေ၊ စုန်ဆန်ကူးနေတဲ့ စက်တပ်သမ္ဗန်
တွေ၊ တအိအိ တကျိကျိလျှော်ခတ်နေ
တဲ့ လှေတွေ၊ တစ်ခါတရံ ဖြတ်သွားတဲ့
လူစီးသင်္ဘောတွေ၊ ကုန်စည်တွေအပြည့်
တင်လာတဲ့ အညာဆန်လှေကြီးတွေ၊
မြစ်ဟာ သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေတယ်။
တဖျပ်ဖျပ်လှိုင်းရိုက်သံတွေဟာ မြစ်ရဲ့
အသက်ရှူသံပဲပေါ့။ ရွံ့ရောင်ပေါက်
နေတဲ့ရေပေါ်မှာ ဒိုက်ဖတ်တွေ အမှိုက်
သရိုက်တွေ လှေတွေ သမ္ဗန်တွေပေါ်က

ဖိတ်စင်လာတဲ့ ဆီရောင်ကွက်ကွက်တွေ
ကြောင့် မြစ်ဟာ အရုပ်ဆိုးအကျည်း
တန်နေတယ်။

ကျွန်တော်ရှေ့မှာ မြင်နေရတဲ့မြစ်
ဟာ နိစ္စဓူဝလောကဝံတရားကို ကြံကြံ
ခံနေရတဲ့မြစ်ပဲ။ မြစ်ဟာ သူ့အပေါ်
ပုံကျလာတဲ့ အမှိုက်တွေ အညစ်
အကြေး တွေကို ဖယ်မပစ်ဘူး။ သူ့ကို
ရုပ်ပျက် ဆင်းပျက်ဖြစ်အောင်လုပ်သူ
တွေကို စိတ်မဆိုးဘူး။ လူတွေကတော့
သူ့ကို သွန်လို့သွန် မှောက်လို့မှောက်။
မြစ်ခမျာမှာတော့ ပေးဆပ်သူသက်
သက်ပါပဲ။

ဒါဟာ မြစ်တစ်စင်းရဲ့ ရုပ်ပျက်
ဆင်းပျက် ငိုညည်းချင်းပါပဲ။

(၄)

‘မြစ်ကလေး၏သွေးများသည်
ပူနွေးနေကြောင်းမှာ သိသာလှပါသည်’
ကဗျာဆရာမောင်ချောနွယ်က အဲဒီလို
ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အမြဲစီးနေတဲ့မြစ်ဟာ
သွေးပူနေသတဲ့။ အသက်ဝင်လှုပ်ရှား
နေသတဲ့။ ဒါဆို အမြဲစီးဆင်းနေမှ

ရှင်သန်တဲ့မြစ်လို့ ခေါ်နိုင်မှာပေါ့။ မစီး
ဆင်းနိုင်တော့တဲ့တစ်နေ့မှာ သေဆုံး
သွားတဲ့မြစ်လို့ သတ်မှတ်ရမှာပေါ့နော်။

မြစ်တွေ မသေဆုံးဖို့ဆိုရင် မြစ်တွေ
အမြဲစီးဆင်းနေမှဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့်
မြစ်တွေမစီးဆင်းအောင် တားဆီးနှောင့်
ယှက်ဖျက်ဆီးသူဟာ မြစ်ကို သတ်ပစ်
လိုက်တဲ့ ‘မြစ်သတ်သမား’ ပါပဲ။ မြစ်
ဟာ အာရုံငါးပါးနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ‘
သက်ရှိ’ ပါ။ စပြီးသန္ဓေတည်မွေးဖွား
လာကတည်းက လောကနဲ့လူသားတွေ
အတွက် ပေးဆပ်သူသက်သက် စွန့်
လွှတ်အနစ်နာခံသူ ‘မြစ်’ ကို စိတ်ဆိုး
အောင်လုပ်ချင်လုပ်ပါ။ စိတ်နာအောင်
တော့ မလုပ်သင့်ပါဘူး။

‘မြစ်’ က သူစိတ်ဆိုးရင် မုန်တိုင်း
တိုက်ရုံလောက်ပဲတိုက်တာပါ။

ဒါပေမဲ့ . . . သူစိတ်နာသွားရင်
တော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အသက်ရှူ
ရပ်သွားနိုင်ပါတယ်။

မောင်ကြည်

ကျေးဇူးပြု
လှူဒါန်းကုန်ပစ္စည်း

အတိတ်မှအရိပ်

မင်းသိန်း၊ ကျေးဇူးပြုပေးသည့်အတွက်ကျေးဇူးတင်အပ်ပါသည်။

ပြန်လည်

(၁)

“ဒီနေ့တော့ မန်ခိန်ကိုသွားမယ်။
ပြီးတော့ ကရိန်ရိပ်သာကိုသွားမယ်။
နောက် မြို့နီးနားပတ်ဝန်းကျင်ကို
လျှောက်ကြည့်ကြမယ်”

မိုးပါး၍ ဆောင်းသည် မရဲတရဲ
လှမ်းစပြုလာ ပြီဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း
မြစ်ကြီးနားတွင် နှင်းမမြူးတတ်သေး
ပေ။ ကျွန်တော်တို့မှာ မြစ်ကြီးနားတွင်
ချမ်းမည်ထင်၍ အနွေးထည်များကို
သေတ္တာအလေးခံကာ ထည့်ယူလာ
ခဲ့ကြသော်လည်း အနွေးထည်များမှာ
ခေါက်လျက်သားပင်ရှိ၏။ ရှုပ်အင်္ကျီကို
ဝတ်လျှင်ပင် အိုက်စပ်စပ်နှင့် အနေ
အထိုင်ရ ခက်နေပေသေးသည်။

မစ္စတာနော်ဂျာသည် နဂါးစပယ်
ရှယ်ကိုဖွာကာ ကျွန်တော်တို့ရှေ့တွင်
လာထိုင်ရင်း အစီအစဉ်ကို ပြောပြ
နေ၏။ သိပ်အိပ်ထားသူလို သူ့မျက်ခုံး

များသည် မှီမောက်ကာ မျက်လုံးပိတ်လု
မတတ် ဖြစ်နေကြ၏။ ရှည်ကိုင်သော
ခါးကို ရှေ့သို့ညွတ်ထားပြီး တံတောင်
နှစ်ဖက်ကို ဒူးပေါ်တွင်မေး၍ ထောက်
ထားသဖြင့် သူ့ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်
စားပွဲပေါ်သို့ မိုးနေပေသည်။

“မြစ်ဆုံကိုလည်း သွားချင်သေး
တယ်”

ကိုသန်းအောင်က အစီအစဉ်
တစ်ခုကို ထပ်ဖြည့်၏။ ကိုသန်းအောင်
မှာ ကချင်ပြည်နယ်ခရီးတွင် ကျွန်တော်
တို့၏ လမ်းပြဖြစ်၏။ သူ့ကို မိုးညှင်းမှ
ဝင်ခေါ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သူသည်
ဒီလိုအလုပ်မျိုးကို လုပ်ရမည်ဆို လျှင်
သားပစ်မယားပစ်လိုက်လာနိုင်သူ
ဖြစ်၏။ သူ့တွင် စီးပွားရေးကိစ္စတွေ
ဘယ်လောက်များပြားနေစေကာမူ
ပေါ့ပါးသွက်လက်စွာ လိုက်လာသည်
ချည်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပုန်းရည်ကြီး

လိုညီသောသူ့မျက်နှာသည် အမြဲတမ်း
ပြုံးနေတတ်သည်။

“မြစ်ဆုံကို တစ်ရက် သတ်သတ်
သွားမှ ဖြစ်မှာပေါ့။ ဒီက မနက်ထွက်၊
၉ နာရီလောက်ရောက်မယ်။ ဟိုကျရင်
ရေခို၊ ထမင်းစား၊ အပန်းဖြေ၊ ညနေမှ
ပြန်ထွက်ဆိုရင် တစ်နေ့ကုန်မှာပဲ။
ပြီးတော့ ဦးအောင်ကြီး တို့၊ ကိုကံညွန့်
တို့၊ ဒေါ်ရွှေဝါစိန်တို့၊ ဒေါ်ခင်လေးမြင့်
တို့လည်း လိုက်မယ်လို့ပြောထားတယ်
မဟုတ်လား။ သူတို့လည်း ဒီနေ့ အား
ချင်မှအားမှာ။ သူတို့လိုက်မယ်ပြော
ရက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့က အကြောင်း
မကြားဘာမကြားနဲ့ ထလိုက်သွား
လို့ရှိရင် စိတ်ဆိုးနေပါဦးမယ်ဗျာ”

မစ္စတာနော်ဂျာက စိုးရိမ်တကြီး
ပြောပြ၏။ ကိုသန်းအောင်ကား ‘အင်း
ဒါလည်းဟုတ်တာပဲ’ ဟု ဆိုကာ
ခေါင်းကုတ်နေသည်။ ကျွန်တော်တို့

မြစ်ကြီးနားသို့ ရောက်လျှင် စာပေ မိတ်ဆွေများက ဝမ်းသာအယ်လဲ ကြိုဆိုကြသည်။ သွေးစာပေဗိမာန် မှ ဦးအောင်ကြီးကား ကျွန်တော်တို့ရောက် သည်ဟု ကြားသည်နှင့် တည်းအိမ် သို့ သူ၏ ကွန်ဗာတီးဗဲလ်ချက်ပလက် ကားကလေးကို ကိုယ်တိုင်မောင်း၍ ပေါက်လာ၏။ သူ့မော်တော်ကားကို ကြည့်ပါဦး။ မော်တော်ကားဘီးများမှာ မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဘီးလောက်သာ ရှိ၏။ ဟက်က အဆုတ်ရောဂါသည် ချောင်းဆိုးလို စောင့်အင့်အင့်မြည်၏။ သူ့မော်တော်ကားပုံစံမှာ ၁၉ ရာစုအစ မော်တော်ကားပေါ်ခါစကပုံစံမျိုးဖြစ် ၏။ ဒီလိုမော်တော်ကားမျိုးကိုစီးဖို့ မကောင်းတော့ဘဲ ပြတိုက်တွင် ပြထား ဖို့သာကောင်းလေသည်။ ဦးအောင်ကြီး သည် ဒီလောက်ရှားပါးလှသော မော်တော်ကားကို ဘယ်ကများ ရှာဝယ် လာသည်မသိပေ။ ကိုကံညွန့်ကား ကချင်ပြည်နယ် အစိုးရပြန်ကြားရေး ဌာန ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်ဖြစ်၏။ သူသည် စာရေးဆရာလောကနှင့် အကျွမ်းဝင်သူဖြစ်သည်။ နိုင်သူ (ကချင်) ဟူသောအမည်ဖြင့် ဆောင်းပါး များ၊ ကဗျာများကိုလည်း ရေးသူဖြစ်၏။ ကိုကံညွန့်နှင့်ကျွန်တော် တို့ရောက်မည် ဟု သတင်းကြား၍ သူ၏ စက်တပ် ဘိုင်စကယ်ဖြင့် ဘူတာရုံသို့လာကြိုနေ ပေသည်။ ဒေါ်ရွှေဝါစိန်၏ အမည်မှာ ဒေါ်ခင်စိန်ဖြစ်၏။ ဒေါ်ခင်စိန်သည် အိမ်ထောင်တာဝန်ကိုထမ်းရင်း ကဗျာ အတိုအစများကို ရေးသားနေသူဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ကမူ သူ့ကို ဒေါ်ရွှေဝါစိန် ဟူ၍ပင် ခပ်လွယ်လွယ်ခေါ်ကြပေ သည်။ ဒေါ်ခင်လေးမြင့်ကလည်း ကဗျာများကို ရေးသူဖြစ်သည်။

ကဗျာများကို ရေးသောအခါတွင် ခင်လေးမြင့် (မြစ်ကြီးနား) ဟူသော အမည်ဖြင့် ရေး၏။ ကဗျာများအပြင် သော်တာဆွေ၏ အဟိစာစောင်တွင် လည်း အတိုအစများကို ရေးသူဖြစ် သည်။ သူတို့အားလုံးသည် ကျွန်တော် တို့ကို ဝမ်းသာအယ်လဲဖြင့် ဧည့်ခံပြုစု ကြလေသည်။

‘မန်ခိန်ဆိုတာက တော်တော်ဝေး သေးလားဗျ၊ ထူးထူးဆန်းဆန်း ဘာများ ကြည့်စရာရှိသလဲ’

“မန် ခိန် ဆိုတာ ကချင် အထက်တန်းကျောင်းပေါ့။ ကချင် ကျောင်းသားတွေရဲ့ဘဝကို ခင်ဗျားတို့ လေ့လာ သွားစချင်လို့ပါ။ မဝေးပါဘူး။ သုံးလေးမိုင်လောက်တွင်ပါပဲ။ ဟိုမှာ ကချင်ကျောင်းသားတွေရဲ့ အခြေအနေ ကို အကဲခတ်နိုင်တယ်။ အဲဒီက တစ်ဆင့် ကချင်လူမျိုးတွေရဲ့ နေထိုင်မှု ဘဝကို တစေ့တစောင်း လေ့လာနိုင် တယ်။ ကချင်တွေရဲ့ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး အခြေအနေကိုကော ခြုံပြီး အကဲခတ်လို့ရနိုင်တာပေါ့ဗျာ”

မစ္စနော်ဂျာက လေအေးကလေး ဖြင့် ရှင်းပြ၏။ မစ္စတာနော်ဂျာသည် ကချင်လူမျိုးဖြစ်သော်လည်း ကချင်ရုပ် နည်းနည်းမှပေါက်ပေ။ မြန်မာစကား ကိုလည်း ဝဲသံမပါဘဲ ပီပီသသ ပြောနိုင် သူဖြစ်လေသည်။ မစ္စတာနော်ဂျာ သည် တက္ကသိုလ်မှ ကျ ၃ ကျဖြင့်ထွက် လာခဲ့ရပြီး ဝိုင်းမော်တွင် မူလတန်း ကျောင်းအုပ်လုပ်နေ၏။ ကျွန်တော် တို့လာမည်ကြား၍ သူလည်း တစ်ဖက် ကမ်းတွင် ဝိုင်းမော်မှ မြစ်ကြီးနားသို့ ရောက်နေပေသည်။ သူသည် ကချင် ပြည်နယ်၏ ပညာရေးသမိုင်းကို ကောင်းစွာပြောပြတတ်ပေသည်။

“ကချင်ပြည်နယ်ရဲ့ ပညာသင်ကြား ရေးကို ပြောပြလိုက်စမ်းပါဗျာ”

ကိုသန်းအောင်က ပုန်းရည်ကြီးလို ညိုသော မျက်နှာတွင် သွားတွေ ဖွေးခနဲပေါ်အောင် ပြုံး၍ပြောလိုက် သည်။ မစ္စတာနော်ဂျာက နဂါးစပါယ် ရှယ်ကို ဆက်တိုက်ဖွာနေသည်။

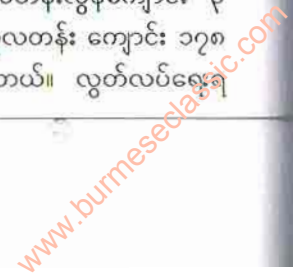
“ကချင်ပြည်နယ်ရဲ့ ပညာရေးကို ပြောရရင် သုံးပိုင်းခွဲပြရလိမ့်မယ် ထင်တယ်။ ကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီကာလ ရယ်၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးကာလရယ်၊ ပြီးတော့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ကာလ”

“၁၉၅၃ ခုနှစ်က ဘာဖြစ်လို့ တစ်ပိုင်းထားရတာလဲဗျ”

“အဲဒီနှစ်က ဘဝသစ်ဖန်တီးမှု ပညာရေးစီမံကိန်း အကောင်အထည် စပေါ်တဲ့နှစ်မို့လို့ပါ”

ဧရာဝတီမြစ်ဘက်မှ လေသည် တသုန်သုန် တိုက်ခတ်လာ၏။ ခန်းဆီး ပြာများသည် လှေရွက်ကြီးများလို ဖောင်းနေကြလေသည်။

“အင်္ဂလိပ်လက်ထက်က ဗန်းမော် နဲ့ မြစ်ကြီးနား ခရိုင်နှစ်ခုပေါင်းမှ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ အထက်တန်းကျောင်း ၂ ကျောင်း၊ တိုင်းရင်းမြန်မာဘာသာ အထက်တန်းကျောင်း ၃ ကျောင်းနဲ့ တိုင်းရင်းနဲ့ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ အလယ်တန်း ကျောင်း ၆ ကျောင်းပဲရှိတယ်။ ဒေသန္တရရန်ပုံငွေနဲ့ ဖွင့်လှစ်ထားတဲ့ တိုင်းရင်းမူလတန်းကျောင်းက ၁၂၃ ကျောင်းရှိတယ်။ စစ်ပြီးလို့ အင်္ဂလိပ် တွေပြန်ဝင်လာတဲ အခါကျတော့ မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်၊ စိန်လုံဆိုတဲ့နေရာ တွေမှာ မူလတန်းလွန်ကျောင်း ၃ ကျောင်းနဲ့ မူလတန်း ကျောင်း ၁၇၈ ကျောင်းဖွင့်တယ်။ လွတ်လပ်ရေးရ

တော့ ကချင်ပြည်နယ်တစ်ခုလုံးမှာ အထက်တန်းကျောင်း ၇ ကျောင်းနဲ့ မူလတန်းကျောင်း ၂၆၀ ဖွင့်ခဲ့တယ်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် စီမံကိန်းအရ အလယ်တန်းကျောင်း ၁၈ ကျောင်းနဲ့ မူလတန်း ၃၃ ကျောင်း ထပ်ဖွင့်ခဲ့တယ်။ ပြည်နယ်တစ်ခုလုံး ကျောင်းသားဦးရေကတော့ သုံးသောင်းကျော်လောက် ရှိလာပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ခက်တာက လမ်းပန်းအဆက်အသွယ်ကလည်းမကောင်း၊ လူနေမှုစနစ်လည်း သိပ်နိမ့်ကျတဲ့ နေရာတွေဆိုတော့ ကျောင်းတက်ချင်ပေမဲ့ သိပ်မတက်နိုင်ကြဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကချင်လူငယ်တွေဟာ ပညာကို သိပ်လိုလားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ပညာသင်ကြားရေးမှာ သိပ်ပြီးကျပ်တည်းတယ်။ အစိုးရကလည်း ထောက်ပံ့ကြေးလုံလောက်အောင်မပေးနိုင်သေးဘူး။ ခင်ဗျားတို့ပြည်မမှာလို အားလုံး ချောင်ချောင်လည်လည်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ကချင်လူငယ်တွေဟာ ပညာတတ်တွေချည်းပဲဖြစ်ကုန်မှာပဲ”

မစ္စတာနော်ဂျာက ကချင်လူငယ်များ ပညာရေးတွင် စိတ်ထက်သန်ပုံကို အားရပါးရပြောပြ၏။

“ကဲ ကဲ နောက်ကျမှ ပြောကြဦးစို့။ မန်ခိန်ကို အရင်သွားမယ်”

ကိုသန်းအောင်က စကားစကို ဖြတ်လိုက်၏။ မစ္စတာနော်ဂျာသည် ပြုံး၍ ထလိုက်လာသည်။ မန်ခိန်ကျောင်းမှာ အထက်တန်းကျောင်းဖြစ်၏။ နှစ်ထပ်ဆောက်ထားသော ပြည်တော်သာပုံကျောင်းကြီးဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းဝင်းထဲတွင် ဘီးစပ်ပင်များနှင့် မြက်ပင်ရှည်များ ပေါက်နေကြပေသည်။ မြက်ပင်ရှည်များသည် နေရောင်တွင် ငွေဇာမျှင်များလို ပြောင်

လက်နေကြ၏။ လေတိုက်လိုက်သည့် အခါတွင် ငွေဇာမျှင်များသည် လှိုင်းဖွေးဖွေး ထလာကြပေသည်။ ပြောင်နေအောင်ရှင်းထားသော ကွက်လပ်တစ်ခုတွင် ကချင်ကျောင်းသားလေးတစ်ယောက် ဘော်လီဘောပုတ်နေကြ၏။ မြန်မာလိုဝတ်ထားသော ကချင်ကျောင်းသူလေးများသည် ကျွန်တော်တို့ကို ငေးကြည့်နေကြပေသည်။

ကျောင်းဝင်းထောင့်တွင် ဝါးထရံကာထားပြီး သက်ကယ်မိုးထားသော ခလောက်ဆွဲအိမ်တစ်လုံးရှိ၏။ မလှမ်းမကမ်းတွင် ခြေတံရှည် အိမ်မြင့်ကြီးတစ်လုံးလည်း ရှိလေသည်။ ခလောက်ဆွဲအိမ်မှာ ကချင်ကျောင်းသားများ၏ ဘော်ဒါဖြစ်၍ ခြေတံရှည်အိမ်မှာ ကျောင်းသူများ၏ ဘော်ဒါ ဖြစ်ပေသည်။

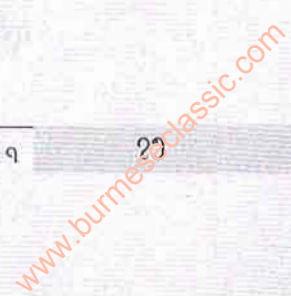
“ဟေး မနော်”

မစ္စတာနော်ဂျာက ကချင်လူရွယ်လေးတစ်ယောက်ကို လှမ်းနှုတ်ဆက်ကာ ကချင်လိုပြောပြနေ၏။ ဘာပြောသည်ကိုမသိပေ။ ကချင်လူငယ်ကလေးမှာ ဆယ့်လေးနှစ်လောက်သာ ရှိဦးမည်ထင်ရ၏။ သူ့အသားသည် နေလောင်သဖြင့် ညို၍နေ၏။ သို့သော် စိုပြည်လှပေသည်။ ဘောလုံးကန်စွပ်ကျယ်အင်္ကျီကျားနှင့် ကာကီဘောင်းဘီတို့ကို ဝတ်ထား၏။ ခြေထောက် ၌ အညိုရောင်ရွက်ဖျင်ဖိနပ်ကို စီးထား၏။ တုတ်ခိုင်ပြည့်ဖြိုးသောပေါင်တံနှင့် ခြေသလုံးများမှာ ကြည့်ကောင်းရုံသာ ရှိသည်။ သူ့ဆံပင်များသည် ကြေးနီ ရောင်ထနေ၏။

“သူ့နာမည်က မနော်တဲ့ ပူတာအိုဘက်ကလာပြီး ကျောင်းနေတာ”

မစ္စတာနော်ဂျာက ကျွန်တော်တို့

ပူတာအိုဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့
ပြည်မသားတွေအဖို့
အင်မတန်ဝေးလံ သော
မြောက်ဘက်စွန်ကမြို့တစ်မြို့ဟု
သိထားကြ၏။ ပူတာအိုမှာ
မြစ်ကြီးနားနှင့်ပင် မော်တော်ကား
ကောင်းကောင်းမသွားနိုင်ဘဲ
လေယာဉ်ပျံဖြင့်သာ သွားရ၏။
မနော်တို့ရွာသည် ပူတာအိုမှ
ခြေလျင် ၁၀ ရက်ခန့်ဆိုလျှင်
တော်တော်ဝေးမည်ထင်၏။
တစ်ဆင့်တက်သော် တစ်တောင်ကျော်
တစ်မောင့်လျှိုး တစ်ချဲ့တိုး ဆိုသည့်
အောင်မြေသာစံပတ်ပျိုးထဲက
ရှုင်းလိုနေမည်လား မပြောတတ်ပေ။

မနော်သည် တစ်တောင်ဆင်း
 တစ်တောင်တက်ဖြင့်
 ကျောင်းသွားဖော်တွေလိုက်စုရသည်။
 ၁၀ ယောက်လောက်
 စုမိတော့မှ အမေသည်
 မနော်ကို သွားခွင့်ပြုလေသည်။
 အမေသည် မနော်သွားမည်ဆိုတော့
 မျက်ရည်တွေ ကျလာလေသည်။
 လမ်းတွင် မနော်စားဖို့ ဆန်ကိုလည်း
 စစ်သုံးလွယ်အိတ်ကလေးထဲတွင်
 အပြည့်ထည့်၍ပေးလိုက်သည်။
 ဆတ်သားခြောက်၊ မျှစ်ချဉ်ခြောက်နှင့်
 ဆားကိုလည်း ဖက်စိမ်းကလေးဖြင့်
 ကျစ်ကျစ်ပါအောင်
 ထုပ်ပေးလိုက်ပေသည်။

ကို လှည့်၍ ပြောပြသည်။ ကျွန်တော်
 ကား မနော်ကိုသာ ငေးကြည့်နေမိ
 သည်။ မနော်၏နဖူးမှာ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း
 ဖြစ်သည်။ နှာတံကလေးလည်း ခပ်
 ပြားပြား ဖြစ်သည်။ ပါးစုန့်စုန့်များမှာ
 ပြည့်တင်း နေသည်။ မျက်လုံးများက
 လည်း ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းပင်ဖြစ်သည်။
 မနော် သည် မျက်စိပေါက်ကျဉ်းကျဉ်း
 ကလေးများပိတ်သွားအောင် ပြုံး၍
 ကျွန်တော်တို့ကို ကြည့်နေလေသည်။

“မနော်က ပူတာအိုကလာပြီး
 ကျောင်းနေတာလား”

“ဟုတ်ကဲ့”

“ပူတာအိုမှာ ကျောင်းမရှိဘူးလား”

“ကျွန် တော် တို့ လာ တွန်း က
 မရှိပါဘူး။ ပူတာအိုမှာ ကျောင်းဖွင့်တာ
 မကြားသေးပါဘူး။ ခု ကျွန်တော်တို့
 မန် ခိန် ကျောင်း ကို လာ နေ တာ
 ငါးနှစ်လောက်ရှိပြီ”

မနော်က တောင်တန်းများဘက်
 ဆီငေးကြည့် နေ၏။ သူ့မျက်လုံးများ
 သည် မှေးစင်းနေကြ၏။ မနော်သည်
 တောင်ယာတောကို အောက်မေ့လွမ်း
 ဆွတ်နေပေလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်
 ထင်ပေသည်။

“ဒါဖြင့် ခုကော ဘာဖြစ်လို့
 ပူတာအိုမှာ ပြန်မနေတာလဲ”

“ခုမှတော့ မထူးဘူးအစ်ကို၊ ဒီမှာ
 အခြေကျနေပြီ၊ ပူတာအို ဆိုပေမဲ့
 ကျွန်တော်တို့က ပူတာ အိုမှာနေတာ
 မှမဟုတ်ဘဲ၊ ပူတာအိုနဲ့ အဝေးကြီးပဲ”

“ဘယ်နှမိုင်ဝေးသလဲ”

မနော်က အမေးအမြန်းထူလှ
 သော ကျွန်တော်ကို ကြည့်၍ ပြုံးနေ
 သည်။ ပြီးမှ လက်ချောင်းကလေးများ
 ကို လက်မနှင့်နှိပ်၍ တရွတ်ရွတ်မြည်
 အောင် ချိုးနေသည်။

“ဘယ်နှမိုင်လို့တော့ မသိဘူး၊
 ပူတာအိုကနေ ခြေလျင်သွားရင် ၁၀
 ရက်လောက်သွားရတယ်”

“ဟယ်”

ကျွန်တော်သည် ပါးစပ်မှ ယောင်
 ၍ အော်လိုက်မိသည်။ မနော်သည်
 ကျွန်တော်အံ့အားသင့်ပုံကို သဘော
 ကျကာ တခစ်ခစ်ရယ်နေပေသည်။
 ပူတာအိုဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့
 ပြည်မသားတွေအဖို့ အင်မတန်ဝေးလံ
 သော မြောက်ဘက်စွန်က မြို့တစ်မြို့ဟု
 သိထားကြ၏။ ပူတာအိုမှာ မြစ်ကြီးနား
 နှင့်ပင် မော်တော်ကား ကောင်းကောင်း
 မသွားနိုင်ဘဲ လေယာဉ်ပျံဖြင့်သာ
 သွားရ၏။ မနော်တို့ ရွာသည် ပူတာအို
 မှ ခြေလျင် ၁၀ ရက်ခရီးဆိုလျှင်
 တော်တော်ဝေးမည် ထင်၏။ တစ်ဆင့်
 တက်သော် တစ်တောင်ကျော် တစ်မော့
 ငုံ့လျှိုး တစ်ခြုံတိုး ဆိုသည့် အောင်မြေ
 သာစံပတ်ပျိုးထဲကရှုခင်းလို နေမည်
 လား မပြောတတ်ပေ။

“ခု မင်းတို့ ကျောင်းလာနေကြတာ
 ဘယ်နှယောက် လဲ”

“ကျွန်တော်တို့အားလုံး ၁၀
 ယောက်ပဲ။ ကျွန်တော် တို့ရွာကနေပြီး
 ပူတာအိုကို ခြေလျင် ၁၀ ညအိမ်လောက်
 လာရတယ်။ ပူတာအိုကနေပြီး ဆွန်ပရာ
 ဘုံကို ခြေလျင်တစ်ခါ လာရတယ်။
 ဆွန်ပရာဘုံကမှ မြစ်ကြီးနားကို
 စစ်ကားကြုံနဲ့လိုက်လာတာ”

ကျွန်တော်က မနော်၏ခြေသလုံး
 များကို ငုံ့ကြည့်မိ၏။ ဒီလိုခြေလျင်
 လျှောက်ရဖန်များသောကြောင့်
 မနော်၏ ခြေသလုံးကြီးများသည်
 ဖွံ့ထွား၍နေကြပေသည်။

“မင်းတို့ ၁၀ ယောက်က
 တစ်ရွာတည်းလား”

“မဟုတ်ဘူးအစ်ကို၊ တစ်ရွာစီပါ၊ တစ်တောင် စီနေကြတာ”

ကျွန်တော်ကား မနော်တို့ရွာတွင် မနော်လို မြစ်ကြီးနားသို့လာ၍ ပညာမသင်ဘဲကျန်ခဲ့သော လူငယ် ကလေးတွေ ဘယ်လောက်ရှိမည်ကို တွေးနေမိသည်။

“မင်းတို့ရွာက မင်းတစ်ယောက် တည်း ကျောင်းလာနေတာပေါ့၊ ရွာက တော်တော်ကြီးသလား၊ မင်းတို့ ရွာမှာ ဘယ်နှအိမ်ရှိသလဲ”

“ကျွန်တော်တို့တစ်အိမ်တည်းရှိ တယ် အစ်ကို”

ကျွန်တော်သည် မနော်အဖြေ ကိုကြားရသောအခါ မနော်ကို သနား လာပေသည်။ မနော်တို့သည် ကိုယ့် တောင်ယာတွင် ကိုယ်နေကြခြင်းဖြစ်၏။ မနော်တို့ အဖေသည် မနော်အမေနှင့် ရပြီး တောင်စောင်းကိုမီးရှို့ကာ စူးထိုး ၍ စပါးစိုက်၏။ ဘူး၊ ဖရုံ၊ ငရုတ်၊ သခွား စသည့် စားပင်များကိုလည်း စိုက်ရလေသည်။ မနော်၏ အဖေနှင့် အမေသည် ဒီတောင်ယာမှာပင် တံထိုး ၍ အခြေစိုက်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်းခြောက် ပင်များကို တိုင်ထူ၍ ဝါးပိုးကြီးများ ကိုခင်းကာ ဝါးခြမ်းများကိုကာလိုက်၏။ အမိုးကို အင်ဖက်ဖြင့်မိုးလိုက်လျှင်ပင် သူတို့အတွက် အိမ်တစ်ဆောင် ကောင်းကောင်းဖြစ်ပေပြီ။ ယခုတော့ မနော်တွင် အဖေမရှိတော့ပေ။ မနော် ၏အဖေသည် ငှက်ဖျားရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ရ၏။ အဖေသည် တစ်နှေ လုံး တောင်စိုက် ယာပြင်ကို မီးရှို့ရ၏။ ဆောင်းနှင့်မိုးအတွက် ချောက်ထဲသို့ ဆင်း၍ ထင်းခုတ်ရ၏။ မိုးကျလျှင် စူးတစ်ချောင်း ဖြင့် တောင်စိုက်ယာပြင် တွင် ထွန်ယက်ရ၏။ ဒီလိုနှင့် အဖေတွင်

ငှက်ဖျားစွဲ၍လာပေသည်။ သို့ရာတွင် မနော်တို့မှာ ဆေးဝါးမရှိ။ ရရာ သစ်ဥ သစ်ဖုတို့ကို ဆေးအဖြစ် ကျွဲတိုက်ရင်း အဖေဆုံးခဲ့ရလေသည်။ အဖေ၏ အလောင်းကို တောင်စိုက်မှာပင် မြှုပ်နှံ လိုက်ကြပေသည်။ အဖေ၏ အသုဘ သို့ အနီးနားပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောင်များ မှ မိတ်ဆွေများ လာကြပေသည်။

ဒီကတည်းက မနော်သည် တောင်စိုက်တွင် မပျော်တော့ပေ။ မနော် သည် သူတို့တစ်အိမ်တည်းသာ ရှိသော ရွာကို စွန့်ခွာသွားချင်လှပြီ။ ထို့ကြောင့် အမေ့ကို ကျောင်းထားပေးဖို့ ပူဆာ၏။ အမေသည် အဖော်ရှိရင် လိုက်သွားဟု ဆိုသဖြင့် မနော်သည် တစ်တောင်ဆင်း တစ်တောင်တက်ဖြင့် ကျောင်းသွားဖော် တွေ လိုက်စုရသည်။ ၁၀ ယောက် လောက်စုမိတော့မှ အမေသည် မနော် ကို သွားခွင့်ပြုလေသည်။ အမေသည် မနော်သွားမည်ဆိုတော့ မျက်ရည်တွေ ကျလာလေသည်။ လမ်းတွင် မနော် စားဖို့ ဆန်ကိုလည်း စစ်သုံးလွယ်အိတ် ကလေးထဲတွင် အပြည့်ထည့်၍ ပေးလိုက်သည်။ ဆတ်သားခြောက်၊ မျှစ်ချဉ်ခြောက်နှင့် ဆားကိုလည်း ဖက်စိမ်းကလေးဖြင့် ကျစ်ကျစ်ပါ အောင် ထုပ်ပေးလိုက်ပေသည်။

သို့နှင့် မနော်တို့ ၁၀ ယောက်သည် တောင်စိုက်မှ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ လမ်းတွင် ၁၀ ညလောက်အိပ် ပြီးမှ ပူတာအိုကိုရောက်လေသည်။ ဒီတုန်း က ပူတာအိုတွင် စာသင်ကျောင်း မရှိသေးပေ။ မနော်တို့လူစုသည် ပူတာအိုမှ ဆွန်ပရာဘုံသို့ ခြေလျင် လာခဲ့ကြရသည်။ ဆွန်ပရာဘုံမှ စစ်ကားကြုံဖြင့် မြစ်ကြီးနားသို့ ရောက်လာခြင်းဖြစ်ပေသည်။

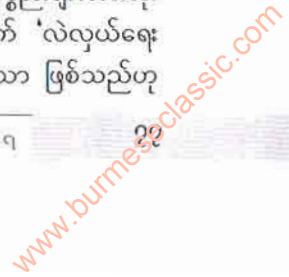
မနော်တို့တစ်သိုက်သည် မြေပြန့် သို့ ဆင်းလာကြသောအခါ စာရေး သောက်ရေးကို သိပ်မပူပင်ကြချေ။ သူတို့သည် ပညာသင်ရန်ကိုသာ စိတ် ထက်သန်နေခဲ့ ကြသည်။ သူတို့တွင် ငွေကြေးဆို၍လည်း ဘာမျှ ပါလာကြ သည် မဟုတ်ပေ။

“ပိုက်ဆံမရှိဘဲနဲ့ မင်းတို့ ဘယ်လို လုပ်နေကြသလဲ”

ကျွန်တော်က သူ့ဇာတ်လမ်းကို ပြန်ပြောင်းပြောပြနေသော မနော်ကို ကြားဖြတ်မေးလိုက်၏။ မနော်သည် ပွင့်လင်းစွာပြုံးရင်း မျက်ပေါက်ကျဉ်း ကျဉ်းလေးကြားမှ ကျွန်တော်ကိုကြည့် နေသည်။ သူ့မျက်လုံးများသည် လည်း ပြုံးနေကြသည်ဟု ထင်ရပေသည်။

“ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ကျွန်တော်တို့မှာ ပိုက်ဆံမရှိဘဲ ဒီလိုနေလာကြတာပါ၊ တောင်ပေါ်မှာ ပိုက်ဆံမလိုပါဘူး၊ ဆားပဲလိုတယ်၊ ဆန်ဆိုရင် တောင်ပေါ် မှာစိုက်တယ်။ သခွားတို့ ငရုတ်တို့လည်း တောင်ပေါ်မှာစိုက်တယ်။ ကျွန်တော် တို့မှာ ဘာမှမလိုဘူး၊ အဖေဟာ သေသာသွားရော ပိုက်ဆံဆိုလို့ မြင် တောင် မမြင်ဖူးဘူး”

ဒီလိုဆိုတော့လည်း မနော်တို့၏ ဘဝသည် ချမ်းမြေ့၍ စိတ်ကြည်နူး စရာကောင်းပေသည်။ သူတို့ တောင် ယာမှာပင် ဆန်နှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက် ကို စိုက်ပျိုး၍ စားကြလေသည်။ ဆားကိုတော့ ဆန်နှင့် လဲရလေသည်။ ကျွန်တော်တို့လောကနှင့်တော့ ကွာ လေခြင်းရယ်လို့ အောက်မေ့မိသည်။ ကျွန်တော်တို့ လောကတွင် ပိုက်ဆံ သည်လိုအပ်သော ပစ္စည်းများအားလုံး ကို ရနိုင်ရန်အတွက် ‘လဲလှယ်ရေး ကိရိယာ’ တစ်ခုမျှသာ ဖြစ်သည်ဟု

ဘောဂဗဒဆရာတို့က ဖွင့်ဆိုကြသော်လည်း တကယ်လက်တွေ့တွင်ကား 'လဲလှယ်ရေးကိရိယာ' မဟုတ်တော့ဘဲ 'အဆုံးစွန်သောတန်ဖိုး' တစ်ရပ်ဖြစ်နေ၏။ ပိုက်ဆံအတွက် အခြားတန်ဖိုးထားသောအရာများကို အကုန်ပေးနေရ၏။ အကုန်စွန့်လွှတ်နေကြရ၏။ ကျွန်တော်တို့ လောကနှင့်စာလျှင် မနော်တို့လောကသည် 'မယဉ်ကျေးသေး' ဟု ဆိုကြမည် ဖြစ်သော်လည်း အမှန်ကတော့ ဖြူစင်သန့်ရှင်းပေသည်။

တောင်ပေါ်မှာ ပိုက်ဆံမလိုပေမဲ့ မြေပြန့်ရောက်တော့ ပိုက်ဆံလိုလာပေသည်။ မြေပြန့်တွင် မနော်တို့လိုက ချင်ကျောင်းသားများသည် ထောက်ပံ့ကြေးမရရှာပေ။ ပိုက်ဆံသည် 'အဆုံး စွန်သောတန်ဖိုး' ဖြစ်နေသည့် မြေပြန့် တွင် သူတို့တစ်တွေ ဘယ်လိုလုပ်၍ ပညာသင်ကြမည်ကို ကျွန်တော်မစဉ်း စားတတ်ပေ။

“မြေပြန့်ရောက်တော့ မင်းတို့ ဘယ်လိုလုပ် ပညာသင်ကြသလဲ။ မင်းတို့မှာ ပိုက်ဆံမှမရှိဘဲ”

ကျွန်တော့်မေးခွန်းကို မနော်က မဖြေသေးဘဲ ပြုံးနေပြန်သည်။ မနော်သည် ကျွန်တော့်ကို အထူးအဆန်းများအောက်မေ့နေသလားမသိပေ။

“ကျွန်တော့်မှာ အားရှိသားပဲ။ ဒီအားနဲ့ ပိုက်ဆံ ရှာမှာပေါ့”

မနော်သည် ဘောလုံးအင်အားအောက်မှ ကျယ်ပြန့်သောရင်အုပ်ကြီးကို ဖွင့်၍ပြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် မနော်၏ အပြုအမူကိုကြည့်၍ ပြုံးနေမိကြသည်။ မနော်၏ ရင်အုပ်များ၊ လက်မောင်းသားများမှာ ဖွံ့ဖြိုး၍ ကြည့်ကောင်းလှပေသည်။

မနော်တို့နေထိုင်ရန်အတွက် ဘော်ဒါဆောင်ရှိ၏။ ချက်ပြုတ်ရန်ပန်းကန်ခွက်ယောက်များကိုလည်း ထုတ်ပေးထား၏။ ဒါတွေရှိလျှင် မနော်တို့ မပူတော့ပြီ။ သူတို့အတွက် အမိုးအကာနှင့် အင်မတန်နည်းပါးသော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းကိုရလျှင် ကျန်တာတွေသည် ဘာမှမဟုတ်တော့ပြီ။

မနော်သည် စားစရိတ်နှင့် စာအုပ်ဖိုး၊ ခဲတံဖိုးရရန် အလုပ်ဝင်လုပ်ရ၏။ နံနက်အစောကြီးကတည်းက မနော်သည် ဈေးနားရှိ ခေါက်ဆွဲဖိုသို့သွားကာ ပန်းကန်ဆေးရပြန်သည်။ သို့နှင့် ညဉ့်နက်၍ ခေါက်ဆွဲဆိုင်သိမ်းတော့မှ ဘော်ဒါသို့ပြန်ရလေသည်။ ခေါက်ဆွဲဖိုက ထမင်းကျွေးလျှင် တစ်လ ဆယ်နှစ်ကျပ် ထမင်းမကျွေးလျှင် တစ်လနှစ်ဆယ်ဟု ပြော၏။ မနော်သည် ခေါက်ဆွဲဆိုင်က ကျွေးသောထမင်းကို မစားဘဲ ကျောင်းဘော်ဒါဆောင်တွင် သူငယ်ချင်းတွေနှင့် စုပေါင်း ချက်ပြုတ်စားသောက်ကြသည်။ ခေါက်ဆွဲဆိုင်က ကျွေးသော ထမင်းကို သူမဝပေ။ စားလည်း မစားတတ်ပေ။ ပြီးတော့ တစ်လရှစ်ကျပ်ပေးရသည်မှာလည်း များလွန်းသည်ဟု ထင်၏။

ဘော်ဒါမှာ သူငယ်ချင်းတွေနှင့် စားလျှင် ဒီလောက်မကုန်လှပေ။ ဒယ်အိုးကြီးတစ်လုံးတွင် ရေနွေးကို ပွက်ပွက်ဆူအောင်တည်ပြီး ပိန်းဥ၊ ခရမ်းသီး၊ ဂုံညင်း၊ ကန်စွန်း၊ ရွှေဖရုံ၊ ခဲဝဲသီး၊ မျှစ်ချဉ်ခြောက် အစရှိသည့် သဗ္ဗနပ်ပေါင်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စုံကို ဆန်နည်းနည်းထည့်ပြီးကျိ၍ ငရုတ်သီးစပ်စပ်ခတ်လိုက်လျှင် ရှုဂဇန်းဟုခေါ်သည့် ဆန်ပြုတ်တစ်အိုးဖြစ်သွားသည်။

ပို၍ အရသာရှိလိုလျှင် ငါးပိဟင်းခတ် ထည့်လိုက်သည်။ မောမောပန်းပန်းနှင့် အလုပ်ကပြန်လာလျှင် ရှုဂဇန်းကို ဗိုက်ကားအောင်သောက်လိုက်သည်။ ရသည့်လခကိုမူ စုဆောင်းကာ ခဲတံ၊ စာအုပ်တို့ကို ဝယ်ရသည်။ ပိုလျှံလျှင် အဝတ်အစားကလေး ဝယ်ရသည်။ ကျန်သည့်ငွေကလေး ကို စုဆောင်းထားကာ ဝက်မတစ်ကောင်ဝယ်၍ မွေးဖက် ပေးထားရသည်။ ဝက်မက ဝက်လေးတွေပေါက်လာပြီး ကြီးပြင်းလာသောအခါ မနော်သည် ဝက်ကလေးများကို ရောင်းပစ်လိုက်သည်။ ဒီလိုဖြင့် မနော် မန်ဒိန်ကျောင်းသို့ရောက်သည်မှာ ငါးနှစ်ရာသီတိုင်လေပြီ။

“မနော် ဒီနေ့ ကျောင်းအားတော့ အလုပ်မသွားဘူးလား”

“ခု အလုပ်သိပ်ရှားတယ်။ ကျွန်တော်တို့လို တောင် ရိုးကဆင်းလာပြီး ကျောင်းနေရင်း အလုပ်လုပ်တဲ့လူတွေများလာပြီ မဟုတ်လား။ အရင်တုန်းက ကိုယ့်ထမင်းကိုယ်စားပြီး ခေါက်ဆွဲဖိုမှာ အလုပ်လုပ်တယ်ဆိုရင် တစ်လ နှစ်ဆယ်ရတယ်။ ခု တစ်လ တစ်ဆယ်တောင် မပေးချင်တော့ဘူး။ ခုလို ကျောင်းနေရင်း အလုပ်လုပ်တဲ့လူတွေ သိပ်များတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဝက်မွေးပြီး ကျောင်းနေရတယ်”

မနော်သည် ကျွန်တော့်ကိုပြောပြီး မစ္စတာ နော်ဂျာကို ကချင်လိုလှမ်းမေးနေသည်။ ကျွန်တော်က မစ္စတာနော်ဂျာအား သူ့ဘာပြောတာလဲဟု လှမ်းမေးလိုက်သည်။

“ဪ ခင်ဗျားကို ခရစ်ယာန် တရားဟောဆရာတွေလားတဲ့။ သူတို့ အကြောင်းကို တရားဟောဆရာတွေကလွဲလို့ ဘယ်သူကမှ ဒီလို စုံစုံစေ့စေ့

မမေးဖူးဘူးတဲ့”

ကျွန်တော်က မနော်တွေးပုံကို သဘောကျကာ ရယ်လိုက်မိသည်။

“မဟုတ်ပါဘူးကွ၊ တို့က စာရေး ဆရာတွေပါ”

မနော်သည် စာရေးဆရာဆိုသည် စကားလုံးကို နားမလည်သဖြင့် မျက်ပေါက်ကျဉ်းကျဉ်းများအကြားမှ ကြည့်နေ၏။

“စာရေးဆရာဆိုတာ မင်းတို့ ငါတို့ဖတ်ဖို့ စာတွေရေးတာ”

မစ္စတာနော်ဂျာက အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်၍ပြသည်။ သို့ရာတွင် မနော်သည် နားလည်ဟန်မတူပေ။ ကျောင်းပေါ် သို့ပြေးတက်သွားပြီး မြေဖြူခဲ တစ်ချောင်းကိုယူ၍ သင်ပုန်းကြီးဆီသို့ စာရေး၍ အပြခိုင်းသည်။

“သူက ခင်ဗျားတို့ကို ကျောင်းဆရာ လို့ နားလည်နေတာဗျ”

မစ္စတာနော်ဂျာက မနော်၏ အပြုအမူကို ကြည့်၍ ကျွန်တော်တို့ကို ဘာသာပြန်ပြော၏။ မနော်သည် စာရေးဆရာဆိုသည်ကို ကောင်း ကောင်း နားလည်ဟန် မတူပေ။

ကျောင်းအောက်တွင် မနော်တို့ ညစာအတွက် ဟင်းချက်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ တစ်ခွဲသာသာခန့်ဝင်သော ဒန်အိုးကြီးထဲတွင် ရှက်ဇန်း ကျိုနေကြ ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ မနော်တို့သည် ထမင်းကို ကောင်းကောင်းမစားရဘဲ ရှက်ဇန်းဖြင့်သာ အသက်ရှင်နေကြရ ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

“မနော် ဝက်မက သားလေးတွေ ဘယ်နှကောင် ပေါက်ပလဲ”

မနော်က ပါးစပ်ကမဖြောဘဲ လက်လေးချောင်း ထောင်ပြ၏။ မနော် လိုပင် ကချင်ကျောင်းသားကလေး

များသည် ဝက်မွေး၍လည်းကောင်း၊ ပန်းကန်ဆေး၊ ထင်းခွဲ၊ ရေခဲပဲ၊ ယပ်ဆွဲ စသည့် ကျပန်းအလုပ်ကို ဝင်လုပ်၍ လည်းကောင်း ကျောင်းနေကြရပေ သည်။ မနော်သည် သူ့လို ဝက်မွေး၍ ကျောင်းနေရသော ကချင်ကျောင်းသား တစ်ယောက်ထဲတွင် မွေးဖက်ပေး၍ ဝက်မွေး ရပေသည်။

“ဝက်ကလေးတွေရရင် မနော် ဘာလုပ်မလဲ”

“အဝတ်အစားဝယ်မယ်၊ ခဲတံရယ်၊ စာအုပ်ရယ် ဝယ်ရမယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ခုဗလာစာအုပ်ကုန်နေပြီ။ ဆယ်ရွက်ကို သုံးရွက်တိုးနဲ့ ချေးပြီး ရေးနေရတယ်။ ဒီတစ်ခါ ဝက်ကလေးတွေရောင်းရင် တော့ စာအုပ်များများ ဝယ်ထား ရမယ်။ ပြီးတော့ ဒီနှစ် ကျွန်တော် အမေ့ဆီကို ပြန်မယ်။ အမေ့ဖို့ ငါး ခြောက်သုံးပြားလည်း ဝယ်သွားရမယ်။ တောင်ပေါ်မှာ ဆားမရှိဘူးအစ်ကို၊ ဆားသိပ်ခက်တယ်”

“ဆန်ကော”

“ဆန်ကတော့ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တောင်ပေါ်မှာ ဆန်စိုက်တာပဲ။ ပြီးတော့ ဆန်လည်း သိပ်မလိုပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ဆန်ချည်းပဲမစားပါဘူး။ ပိန်းဥနဲ့ရော စားတာပဲ။ အမေတစ်ယောက်တည်း တောင်ပေါ်မှာ ထားခဲ့ရတာ၊ ဒီနှစ်တော့

“အဝတ်အစားဝယ်မယ်၊
ခဲတံရယ်၊ စာအုပ်ရယ် ဝယ်ရမယ်။
ကျွန်တော့်မှာ ခုဗလာစာအုပ်
ကုန်နေပြီ။ ဆယ်ရွက်ကို
သုံးရွက်တိုးနဲ့ချေးပြီး
ရေးနေရတယ်။ ဒီတစ်ခါ
ဝက်ကလေးတွေရောင်းရင်တော့
စာအုပ်များများ ဝယ်ထားရမယ်။
ပြီးတော့ ဒီနှစ် ကျွန်တော်
အမေ့ဆီကို ပြန်မယ်။ အမေ့ဖို့
ငါးခြောက်သုံးပြားလည်း
ဝယ်သွားရမယ်။ တောင်ပေါ်မှာ
ဆားမရှိဘူးအစ်ကို၊
ဆားသိပ်ခက်တယ်”

“ငါးနှစ်ရှိပြီ၊ အမေနဲ့
 တစ်ခါမှ မတွေ့ရသေးဘူး၊
 ကျွန်တော်ကျောင်းသွားမယ်
 ပြောတော့ အမေကသိပ်ငိုတယ်
 အစ်ကို၊ ကျွန်တော်ကျောင်းသွား
 ချင်လွန်းလို့ လွတ်ရတာ၊
 အမေက မလွတ်ချင်ဘူး၊ ခုလောက်ဆို
 အမေက သိပ်လွမ်းနေမှာပေါ့”
 မနော်သည် မှိုင်းပြာနေသော
 တောင်တန်းကြီးများကို
 ငေးကြည့်နေ၏။ မနော်၏
 မျက်လုံးများတွင်
 မျက်ရည်များ ဝဲလာသည်ဟု
 ကျွန်တော် ထင်ပေသည်။

ပြန်မှပဲ
 “ဟင် ဟုတ်လား၊ မနော်ဒီရောက်
 တာ ကြာပလား”

“ငါးနှစ်ရှိပြီ၊ အမေနဲ့ တစ်ခါမှ
 မတွေ့ရသေးဘူး၊ ကျွန်တော်ကျောင်း
 သွားမယ်ပြောတော့ အမေကသိပ်ငို
 တယ် အစ်ကို၊ ကျွန်တော်ကျောင်းသွား
 ချင်လွန်းလို့ လွတ်ရတာ၊ အမေက
 မလွတ်ချင်ဘူး၊ ခုလောက်ဆို အမေက
 သိပ်လွမ်းနေမှာပေါ့”

မနော်သည် မှိုင်းပြာနေသော
 တောင်တန်းကြီးများကို ငေးကြည့်
 နေ၏။ မနော်၏မျက်လုံးများတွင်
 မျက်ရည်များ ဝဲလာသည်ဟု ကျွန်တော်
 ထင်ပေသည်။

“မင်းတို့ ဘယ်နှယောက်ပြန်ကြ
 မှာလဲ”

“ကျွန်တော်ရယ်၊ မကန်ရယ်၊
 ဒမြာကံရယ်၊ နော်တောင်းရယ်၊
 ကွန်ဂျယ်ရယ် ငါးယောက်ပြန်မယ်”

“ဘယ်ကနေသွားရမှာလဲ”

“ဒီကနေပြီး ပူတာအိုသွားမယ်၊
 ပူတာအိုကနေပြီး ဟိုဘက်ကို ၁၀
 ညအိပ်လောက် သွားရမယ်”

“ဒီကနေ ပူတာအိုဆိုတော့
 ကားစီးသွားမှာလား”

“ဘယ်ကားစီးမလဲ အစ်ကို၊
 ခြေလျင်သွားကြမှာပေါ့”

မြစ်ကြီးနားက ပူတာအိုသို့
 ခြေလျင်ခရီးသွားရဦးမည်။ ထိုကမှ
 တစ်ဆင့် တစ်တောင်ဆင်း တစ်တောင်
 တက် သွားကြဦးမည်ဆိုသဖြင့်
 ကျွန်တော်မှာ လန့်သွားလေသည်။

“ဟာ ဟိုဘက်ကျတော့လည်း
 ခြေလျင်၊ မင်းတို့ဟာက ကားလေး
 ဘာလေးစီးသွားကြမှပေါ့၊ ဒီလောက်
 ခရီးကြီး ခြေလျင်လျှောက်ရရင်

သေရောပေါ့”

“မသေပါဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ ဒီလိုပဲ
 သွားနေတာ”

မနော်သည် ပြုံး၍နေလေသည်။
 မန်ခိန်ကျောင်းပတ်လည်ကြည့်ပြီး
 ကျွန်တော်တို့ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။
 ပြန်ခါနီးတွင် မနော်သည် ကျွန်တော်
 တို့ကို ကျောင်းပေါက်ဝအထိ ပို့လိုက်
 သည်။ ပြန်ခါနီးတွင် မနော်က

“အစ်ကိုတို့က တရားဟောဆရာ
 နော်”

“မဟုတ်ပါဘူးကွ၊ စာရေးဆရာ
 ပါ၊ မင်းတို့အကြောင်းရေးမလို့”

“ဩ ဩ ဟုတ်ပြီ၊ စာရေးဆရာ
 စာရေးဆရာ”

မနော်သည် မေ့ပျောက်မသွား
 အောင်ပင် ပါးစပ်က တတွတ်တွတ်
 ရေရွတ်နေ၏။ ပြီးမှ

“ကျွန်တော်တို့အကြောင်း ဘာ
 တွေရေးမှာလဲ”

“ဖတ်ရမှာပေါ့ကွာ”

ကျွန်တော်က ပြုံး၍ ပြလိုက်သည်။
 မနော်သည် သဘောကျသလို ‘စာရေး
 ဆရာ’ ‘စာရေးဆရာ’ ဟု ပါးစပ်က
 တတွတ်တွတ် ရေရွတ်နေသည်။

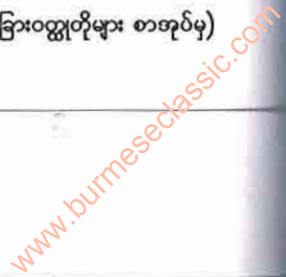
“ဟင် ကျွန်တော်မှ ဗမာစာ မဖတ်
 တတ်ဘဲ”

ကျွန်တော်က မစ္စတာနော်ဂျာ၏
 ပခုံးကိုပုတ်၍ ပြလိုက်သဖြင့် မနော်
 သည် ခေါင်းတဆတ်ဆတ်ညိတ်ရင်း
 ကျွန်တော်တို့ကို ငေးကြည့်ရင်း ကျန်ရစ်
 ခဲ့ပေသည်။

မြသန်းတင့်

(မနော်နှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ စာအုပ်မှ)

ပတ်ဝန်းကျင်ကလေးကဏ္ဍ

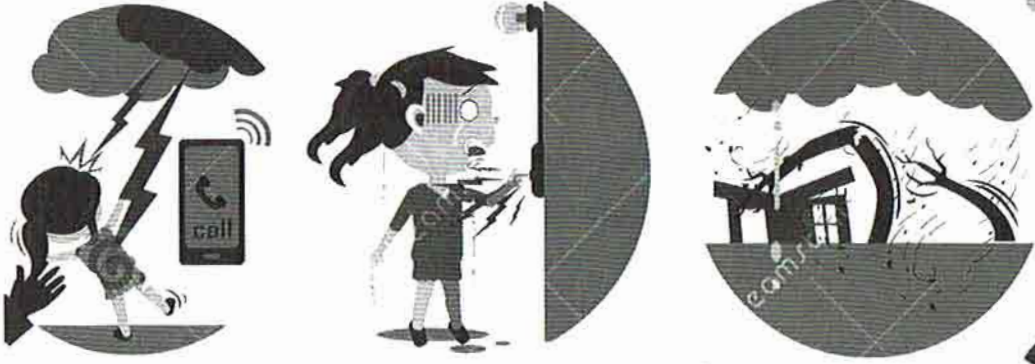

မိုးရာသီမှာ အန္တရာယ်ကင်းအောင် ဘယ်လိုနေထိုင်ကြမလဲ

ညိုယဉ်ဆောင်း

မင်္ဂလာပါ ကလေးတို့ရေ . . . ။
မကြာခင်အချိန်မှာ ကလေးတို့ နွေရာသီ
ကျောင်းပိတ်ရက်ရှည်ကြီးကုန်ဆုံးလို့ ကျောင်းတွေ
ပြန်ဖွင့်တော့မယ်နော်။ ကလေးတို့ကျောင်းတွေ
ပြန်ဖွင့်တဲ့အချိန်မှာပဲ မိုးရာသီကာလကိုဖြတ်သန်း
ကြရမယ်။
ဒါကြောင့် ဒေါ်လေးက ကလေးတို့
မိုးရာသီကာလကို အန္တရာယ်ကင်းစွာဖြတ်သန်းနိုင်
ဖို့အတွက် ဒေါ်လေးသိသလောက်ဗဟုသုတလေး

တွေကို ကလေးတို့အတွက်ပြောပြချင်တယ်ကွယ်။
ကလေးတို့ရေ အခုနောက်ပိုင်း မိုးတွင်း
ကာလမှာ လေပြင်းတိုက်လို့ သစ်ပင်တွေပြိုလဲတာတို့
သစ်ကိုင်းတွေကျိုးကျတာတို့၊ မိုးထစ်ချွန်းရွာပြီး
မိုးကြိုးပစ်ခံရတာတို့၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းတွေကနေ
ဓာတ်လိုက်တာတို့ စသည်ဖြင့် မကြာခဏကြား
နေရတယ်။ နောက်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွေ
ပျက်စီးပြီး ရာသီဥတုတွေဖောက်ပြန်လို့ မုန်တိုင်း
တွေ မကြာခဏဖြစ်ပေါ်နေတဲ့သတင်းတွေ ကလေး

တောင်ကုန်း၊ သစ်ပင်တွေကို ပစ်ချတတ်သလို သံထည်ပစ္စည်းတွေ၊ ချွန်ထက်တဲ့အရာတွေကိုလည်း ပစ်ချတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကလေးတို့အပြင်ကို ရောက်နေတုန်း လျှပ်စီးတွေလက်ပြီး မိုးကြိုးတွေ ပစ်ချခဲ့ရင် ကွင်းပြင်လိုမျိုး ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖြစ် နေတဲ့နေရာမျိုးကို ဖြတ်မပြေးပါနဲ့။ သစ်ပင်တွေ အောက်ကိုလည်း ပြေးမပုန်းပါနဲ့။ မိုးကြိုးက ထင်ထင်ရှားရှားဖြစ်တဲ့အရာတွေ၊ ချွန်ချွန်ထက်ထက် အရာတွေကိုပစ်ချတတ်တယ်လေ။ ကလေးတို့ ရောက်တဲ့နေရာမှာပဲ ခေါင်းကို လက်နဲ့အုပ်ပြီး ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေပါ။ မြေပြင်ပေါ်ကို မှောက် မနေပါနဲ့။ မှောက်နေတဲ့အခါ ခန္ဓာကိုယ်ကအလျား လိုက်ဖြစ်နေတော့ မြင်ကွင်းကို ပိုထင်ရှားစေပြီး ရုတ်တရက် ပစ်ချလိုက်နိုင်တယ်လေ။ မိုးကြိုးပစ် တာတွေ ရပ်သွားတော့မှ ကလေးတို့ လိုရာခရီး ကိုဆက်သွားပါ။

ကလေးတို့ ကျောင်းပိတ်ရက် အိမ်မှာနား နေရင်းလည်းမိုးသက်လေပြင်းကျလာနိုင်တယ်။ ကလေးတို့ တီဗွီကြည့်နေရင်း မိုးသက်လေပြင်းကျ လာပြီး မိုးထစ်ချွန်းရွာလာပြီဆိုရင် တီဗွီကိုပိတ်ပစ် လိုက်ပြီး တီဗွီပလတ်ကိုပါဖြုတ်ထားရမယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆို တီဗွီက လျှပ်စစ်နဲ့ ကြည့်ရတာ လေ။ မိုးကြိုးက လျှပ်စစ်ပစ္စည်းတွေကို အလွယ် တကူစီးဝင်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် တီဗွီကြည့်ရင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်စီးဝင်ပြီး မိုးကြိုးပစ်ခံရနိုင်တယ်။ တီဗွီတင်မကဘူး၊ အခြားလျှပ်စစ်ပစ္စည်းတွေဖြစ်တဲ့ မီးပူ၊ ပန်ကာ၊ ကက်ဆက်၊ ရေခဲသေတ္တာ အစရှိ

တာတွေကိုလည်း ခလုတ်တွေဖြုတ်ထားရင် ပိုပြီး အန္တရာယ်ကင်းနိုင်တာပေါ့ကွယ်။

နောက်ထပ် အရေးကြီးဆုံးတစ်ခုကတော့ တယ်လီဖုန်းပဲ။ အိမ်တွင်းသုံးတဲ့ ကြိုးဖုန်းတွေကို လည်း ဖုန်းကြိုးတွေ ဖြုတ်ထားပါ။ လက်ကိုင်ဖုန်းက တော့ ပိုပြီး အန္တရာယ်ရှိတယ်။ လက်ကိုင်ဖုန်းပြောနေ ရင်း မိုးကြိုးပစ်ရင် မိုးကြိုးက လက်ကိုင်ဖုန်းကတစ်ဆင့် ပြောတဲ့သူကို လျှပ်စစ်စီးဝင်ပြီး အသက်အန္တရာယ်ပါ ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်။ ဒါတွေကို ကလေးတို့သိထားတဲ့အခါ လူကြီးတွေက အလုပ်တွေများပြီး သတိမထားမိရင် တောင် ကလေးတို့က အခု ဒေါ်လေးပြောတာတွေ ကို လူကြီးတွေကိုပြောပြပြီး သတိပေးနိုင်တာပေါ့ ကဲ... ဒါလောက်ဆို ကလေးတို့လည်း မိုးရာသီမှာကျရောက်နိုင်တဲ့ အန္တရာယ်တွေကို သတိပြုမိသွားလောက်ပြီပေါ့။

ဒါကြောင့် ကလေးတို့ကျောင်းဖွင့်ချိန် ရောက်လို့ မိုးထဲလေထဲမှာ ကျောင်းတက်ခဲ့ရရင် ဒေါ်လေးပြောတာတွေကို မှတ်ထားပြီး အန္တရာယ် ကင်းအောင်နေကြရမယ် နော်။ ကျောင်းကိုသွားတဲ့ အခါမှာလည်း မိုးကာတို့၊ ထီးတို့ကို ယူသွားဖို့ မမေ့နဲ့နော်။ ကလေးတို့ မိုးရာသီ ကျောင်းဖွင့်ချိန်ကို အန္တရာယ်ကင်းပြီး ပျော်ရွှင်စွာနဲ့ ဖြတ်သန်းနိုင်ကြပါ စေလို့ ဒေါ်လေးက ဆုတောင်းပေးလိုက်ပါတယ် ကွယ်။

● ညိုယဉ်ဆောင်း

ကမ္ဘာကြီးအေးမြ

သစ်ပင်စိုက်စို့ ညှိထွေးရယ်
 အရိပ်ရပါတယ်။
 အသီးစားမယ်ဆိုပါတော့
 ချိုချစ်စုံလှပေါ့။
 တောင်ကုန်းဟော့ဟော့ မြေပြောင်ပြောင်
 မိုးမရွာဘဲခေါင်။
 မိုးခေါင်တဲ့အခါ နေရိုနိုပြင်း
 သောက်ရေသုံးရေကင်း။
 လယ်ယာမြေခင်း ခြောက်ကာလေ
 ပတ်ကြားအက်လို့နေ။
 တောကောင်လေးတွေ သေကြေကြ
 အိုးအိမ်မဲ့နေရ။
 စိုက်ကြပျိုးကြ သစ်ပင်တွေ
 နေရာအနံ့လေ။
 မြေဆီလွှာကို ထိန်းသိမ်းမှ
 ကမ္ဘာကြီး အေးမြမြ။

မောင်ငြိမ်းအေး

JOURNAL YOUTH CIRCLE,
Vol-1-, No 3- 2014 မှ

ပတ်ဝန်းကျင်အက်ဆေး

၁၉၉၆

မောင်ခိုင်လတ်

ကမ္ဘာလုံးကျွတ် စီးပွားပျက်ကပ်ကြီး ကျရောက်နေစဉ် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ မာရီလန်ဒ်ရှိ ကုမ္ပဏီကြီးက အမေရိကန် သတင်းစာတိုင်းလိုလိုတွင် မျက်နှာပြည့် ကြော်ငြာများ ထည့်သွင်းခဲ့ကြောင်း နယူးယောက်တိုင်းမ် သတင်းစာ၏ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် တွမ်ဖရက်ဒ်မန်း (Tom L. Friedman) က ဆိုလေသည်။

ကြော်ငြာမှာ ကမ္ဘာကြီးသည် (၁၀) နှစ်သား အရွယ်ရှိပြီ . . . ဟူ၏။ သူ့ကြော်ငြာသောနှစ်ကား ၁၉၉၈ အောက်တိုဘာလအတွင်းဖြစ်သည်။ ဘယ်နှယ် ကမ္ဘာကြီးက ခုမှ (၁၀) နှစ် သားအရွယ်ရှိရတာလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ၊ မေးခွန်းတွေက တောင်ကျရေတွေလို

ဒရဟောစီးဆင်းကုန်ကြတော့သည်။ နောင်မှ မာရီလန်ဒ်၏ ကြော်ငြာကို သဘောပေါက်လာကြသည်။ အကြမ်းအားဖြင့် စစ်အေးခေတ်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှ ဘာလင်တံတိုင်းကြီး ဖြိုချဖျက်ဆီးခဲ့သည့် ၁၉၈၉ ထိ ကြာရှည်သည်။ ထိုစစ်အေးခေတ်နေရာတွင် အခြား နိုင်ငံ

တကာစနစ်က အစားထိုးဝင်ရောက်လာ
လေသည်။ ဤစနစ်ကား ကမ္ဘာလုံး
ဆိုင်ရာ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်
ဖြစ်တော့သည်။ ထိုသို့သောခေတ်သစ်
ကမ္ဘာကြီးသည် ၁၉၉၈ တွင် (၁၀)
နှစ်သားဖြစ်နေခြင်းကို ရည်ညွှန်း၍
ကမ္ဘာကြီးကို (၁၀) နှစ်သားအရွယ်
(လမ်းကောင်းကောင်းလျှောက်တတ်
သော နုပျိုသစ်လွင်သောအရွယ်) ဟု
တင်စားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာကလက်ခံသော စစ်
အေးခေတ်ပြီးဆုံးနှစ်မှာ အမှန်ပင်
၁၉၈၉ ဖြစ်သည်။ အရှေ့အနောက်
အုပ်စုဝင်နိုင်ငံများ၏ သွေးမထွက်သော
စစ်ပွဲကြီး နိဗ္ဗိတံခဲ့ပြီ။ သို့သော် အခြား
သောစစ်အေးခေတ်တစ်ခုကား ဂလို
ဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်ထဲမှာ
ကြွင်းကျန်ရစ်လေသည်။ အထူးသဖြင့်
အာရှနှင့် အာဖရိကမှာဖြစ်သည်။ ဤ
စစ်အေးခေတ်ကာလသည် လူနှင့်လူချင်း
ဖြစ်သော စစ်အေးခေတ်မဟုတ်ပေ။
တိရစ္ဆာန်တို့ဖြစ်သော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။
အတိအကျဆိုရလျှင် လူနှင့်ဆင်တို့၏
စစ်အေးကာလဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဆင်တွေအများဆုံး
ရှိသောနိုင်ငံများမှာ အာဖရိကနိုင်ငံများ
နှင့် အာရှနိုင်ငံများဖြစ်သည်။ အပူပိုင်း
နိုင်ငံတွေမှာဖြစ်သည်။ လူဦးရေတိုးပွား
လာခြင်း၊ လယ်ယာမြေနှင့် ဥယျာဉ်များ
ခုတ်ထွင်တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်လာကြခြင်း၊
လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်မှုစနစ် ထွန်း
ကားပျံ့နှံ့လာခြင်းတို့သည် လူတို့၏
လောဘကို ရေလောင်းပေါင်းသင်ပေး
လိုက်သလိုဖြစ်လာကြသည်။ လယ်ယာနှင့်
များကလည်း ဥယျာဉ်ခြံများ တစ်ခြံပြီး
တစ်ခြံ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်လာကြသည်။
ခေတ်မီလယ်လုပ်ကိရိယာများကလည်း

ဆင်တွေ၏တုံ့ပြန်ပုံကလည်း ကြောက်မနားလိလိပင်။
လူတို့စိုက်ပျိုးထားသမျှ စပါးခင်း၊ ကြံစိုက်ခင်းတွေကို
အကုန်ဝင်ရောက်စားသောက်ပြီးကျန်လျှင်လည်း
နှင်းခြေဖျက်ဆီးပစ်ကြသည်။
ကွမ်းသီးပင်တွေကို ကိုယ်လုံး နှင့်တိုက်လှဲကြသည်။
ရေတွင်းတွေ ထဲသို့ ခဲလုံးတွေ သစ်တုံးတွေ ပစ်ချပြီး ဖိုပစ်ခဲ့ကြသည်။

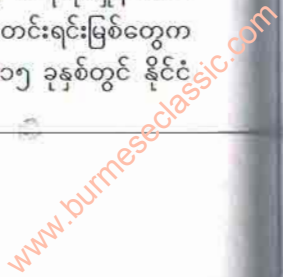
လူ ချမ်းသာလယ်သမားများကို
သန်းကြွယ်သူဌေးကြီးတွေဖြစ်အောင်
အစွမ်းကုန် ပံ့ပိုးပေးကြသည်။

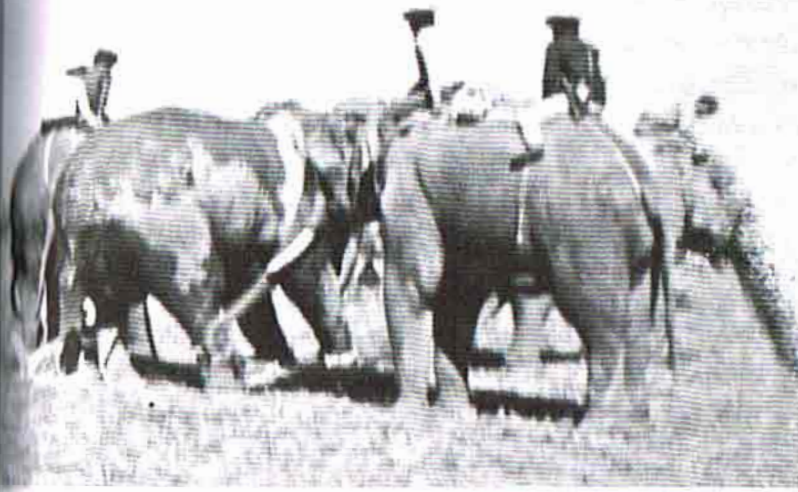
ဤသည်၏ အကျိုးဆက်မှာ
မြေများကို အလုအယက်ရှာဖွေလာကြ
ခြင်းဖြစ်ပြီး ပထမတွင် စွန့်ပစ်မြေများ၊
ထို့နောက် အလပ်မြေများ လူတို့
အရောက်အပေါက်မရှိသော သစ်တော
မြေများ၊ သစ်တောစိုက်ခင်းများ။
ထိုအချိန်က စ၍ လူနှင့်ဆင်တို့၏
စစ်အေးတိုက်ပွဲခေတ် စတင်ခဲ့ပြီဖြစ်
သည်။ ၁၉၉၀ အလွန်၊ ၂၀ ရာစု၏
ဆည်းဆာနှစ် ကာလများ။

စစ်အေးကာလမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်
ဦး ကိုယ်ထိလက်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်း
မရှိကြသေး။ သည်နေရာကို လူတွေ
တောတိုးခုတ်ထွင်လျှင် အခြားနေရာ
သို့ ဆင်တွေရွှေ့ပြောင်းသွားကြသည်။
သည်မှာဘက်ကမ်းတွင် သစ်တောတွေ
မရှိလျှင် ဟိုမှာဘက်ကမ်းသို့ အိမ်ပြောင်း
ရွှေ့ကြရုံပဲဖြစ်သည်။ ဟိုမှာဘက်ကမ်း
မှာ ထပ်မံခုတ်ထွင်လျှင် မခုတ်ထွင်
သေးသည့် အခြားတစ်နေရာ၊ နောက်

အခြားတစ်နေရာ။
သည်လိုနှင့် ဆင်တွေလည်း
အကြိမ်ကြိမ်ရွှေ့ပြောင်း၊ လူတွေက
နေရာအနှံ့လိုက်လံခုတ်ထွင်ရှင်း
လင်းကြပြန်သည်။ နောက်ဆုံး ဆင်
မိသားစုတစ်ခု နေရာအဖြစ် သူတို့
ပိုင်ဆိုင်ကြရသည်မှာ ရေတမာပင်ပျို
ကလေး နှစ်ပင်သုံးပင်နှင့် ငါးပေခြောက်
ပေခန့်မြင့်သည့် ခြုံပုတ်ကလေး သုံး
လေးခုသာ။ ဤသို့နေရသည်ပင် စိတ်ချ
လက်ချ နေနိုင်သည်မဟုတ်သေး။
တထိတ်ထိတ် တလန့်လန့်နေခြင်းပင်
ဖြစ်သည်။ သကောင့်သားတစ်ဦးဦးက
ဤရေတမာပင်ကလေး၊ ဤခြုံပုတ်
ကလေးတွေကိုပင် ချမ်းသာမပေး
ချင်ကြ။ လောင်စာအတွက် ခုတ်လှဲ
ကြပြန်လေသည်။

ယခင် ၂၀ ရာစုအလယ်ပိုင်း
၁၉၅၀ အထိမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သစ်တော
ဧရိယာမှာ နိုင်ငံဧရိယာအကျယ်အဝန်း
စုစုပေါင်း၏ ၆၂. ၈ ရာခိုင်နှုန်းအထိ
ရှိခဲ့ကြောင်း သတင်းရင်းမြစ်တွေက
ဆိုပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံ

ဧရိယာ၏ ၄၂.၉၂ သာရှိတော့ကြောင်း သစ်တောဌာနမှ ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ လူတွေ၏လောဘသည် နိုင်ငံပိုင်သစ် တောဧရိယာတွေကိုပင် လုံးဝဂရုမစိုက် တော့သည့်အခြေအနေထိ ရောက်ရှိ လာသည်မှာ ကိန်းဂဏန်းတွေအရ မည်သို့မျှ ဆင်ခြေပေး လျှောက်လဲရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။

၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင်ကား မြန်မာနိုင်ငံ တွင် လူနှင့်ဆင်တို့၏ ပဋိပက္ခမှာ စစ်အေးအသွင်ထက် ကျော်လွန်လာခဲ့ ပြီး ပျောက်ကြားစနစ်ဖြစ်လာခဲ့ပြီ။ နေ့ခင်းဘက် လူတွေတောတိုးရှင်းလင်း ချိန်ဆင်တွေက တစ်နေရာပြီးတစ်နေရာ ရွှေ့ပြောင်းရှောင်တိမ်းပြီး ရှောင်စရာ နေရာမရှိတော့လျှင် မြစ်ချောင်းတွေထဲ ဆင်းနေကြသည်။ ညအချိန်ရောက်ပြီ ဆိုလျှင်တော့ လူတွေ၏စိုက်ခင်းတွေ ကို ဝင်ရောက်စားသောက်ရုံမက ထောင်းထောင်းကျေအောင် ဖျက်ဆီး ကြတော့သည်။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်လောက်က လူတွေ နှင့် ဆင်တို့သည် ငြိမ်းချမ်းစွာ ယှဉ်တွဲ

နေထိုင်ကြကုန်၏ ဟုပြောလျှင် ပုံပြင် ဟု ပြောကြတော့မည်ဖြစ်သည်။ လူတွေ ၏စိုက်ခင်းကို မဖျက်ဆီးရုံမက တောဝက်များ၊ မြေခွေးများ၏ရန်မှပင် ကာကွယ်ပေးသည်ဟု ကျေးရွာတိုင်းက ဆိုကြသည်။ ခေါင်းဆောင်ဆင်ကြီးဖြစ် သော ဘိုးတော်ကို နာမည်ခေါ်၍ပြော လျှင် အကုန်နာခံသည်ဟု ဆိုကြသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် လူတွေက သူတို့၏စိုက်ခင်းအချို့ကို ဆင်တွေ အတွက် ဖယ်ချန်ထားလေ့ရှိပြီး သူတို့ နေထိုင်ရာဝန်းကျင်ကိုလည်း ဘေးမဲ့ တောအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးကြသည်။ နောက်ပိုင်းမျိုးဆက်တွေကျတော့ တွေ့သမျှသစ်ပင် အကုန်ခတ်၊ တွေ့သမျှ တော အပြောင်ရှင်းခြင်းဖြင့် မိမိ၏ လောဘကို ဇက်ကုန်လွတ်ပေးလိုက် တော့သည်။

ဆင်တွေ၏တုံ့ပြန်ပုံကလည်း ကြောက်ခမန်းလိလိပင်။ လူတို့စိုက်ပျိုး ထားသမျှ စပါးခင်း၊ ကြံစိုက်ခင်းတွေကို အကုန်ဝင်ရောက်စားသောက်ပြီး ကျန် လျှင်လည်း နင်းခြေဖျက်ဆီးပစ်ကြ

သည်။ ကွမ်းသီးပင်တွေကို ကိုယ်လုံး နှင့်တိုက်လှဲကြသည်။ ရေတွင်းတွေ ထဲသို့ ခဲလုံးတွေ၊ သစ်တုံးတွေ ပစ်ချပြီး ဖွဲ့ပစ်ခဲ့ကြသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မော်လ မြိုင်ကျွန်းမြို့နယ်၊ ချိုးဖြူ အောင်လှိုင်၊ ကြက်ရှာ၊ မဘေရွာများတွင် ညတိုင်း လိုလို သံပုံးတွေတီးသံ၊ လူစုလူဝေးနှင့် တောခြောက်သံတွေ ကြားလာရပြီ။ မိုးလင်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဆင်များ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးခံရသည့်သတင်းများ ကြားရလေ့ရှိသည်။ ပြိုလဲသွားသော အိမ်များ၊ သစ်ပင်များ၊ ဆင်နင်းခံရသော သတင်းများ မကြားချင်အဆုံးပင်။

ထိုအခြေအနေတွင် မြို့နယ်ခံ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ တောအုပ်ကြီး ဦးတင်စိုးက ဆင်ရိုင်းများအတွက် နေစရာမရှိတော့ကြောင်း၊ လာရောက် ဖမ်းဆီးပြီး သင့်တော်ရာ အခြားတစ်နေရာ သို့ ဘေးမဲ့လွတ်ပေးသင့်ကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့် သို့တင်ပြအကူအညီတောင်းခံပါသည်။ တစ်နှစ်ကျော်သည်အထိ အကြောင်းမ ထူးကြောင့် ကျွန်တော့်ဆီရောက်လာပြီး စာနယ်ဇင်းတစ်ခုခုမှ ရေးသားတင်ပြ ပေးဖို့ ပြောလာသည်။ သူ၏တာဝန် ဝတ္တရားထက် ပိုမိုသော မေတ္တာစေတနာ ကို နားလည်ခံစားရသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ သတ္တဝါတွေ၏အသက်ကို စွန့်နိုင်သမျှ ကူကယ်ရာကျသောကြောင့် လည်းကောင်း ကျွန်တော် အချိန်ယူပြီး ရေးသားပေးခဲ့ပါသည်။ ဆင်များသွား လာလှုပ်ရှားနေပုံ၊ တောင်မရှိသဖြင့် ခြုံပုတ်တွေထဲတိုးဝင်နေရပုံဓာတ်ပုံ တွေကို ဦးတင်စိုးက ခက်ခက်ခဲခဲ ရိုက်ကူးပေးရှာသည်။ စတိုင်သစ်မဂ္ဂဇင်း မှာ ရာဇဝင်နဲ့ဆင် ဟု ဖော်ပြပါရှိခဲ့။

www.burmeseclassic.com

သိပ်မကြာမီ ဦးတင်စိုးထံ အကြောင်းကြားစာရောက်လာပါတော့သည်။ ဆင်ဖမ်းအဖွဲ့လာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဖမ်းရန်လွယ်ကူမည့်နေရာသို့ ဆင်များကို ခြောက်လှန်ပို့လွှတ်ပြီး အမြဲမပြတ်စောင့်ကြည့်နေရန် ကျေးရွာသားများအကူအညီနှင့် လူငယ်များ စုစည်းထားရန် အကြောင်းကြားစာဖြစ်လေသည်။

တကယ်တမ်းဖမ်းဆီးသောနေ့မှာ (၁၄) ရက်တိတိ ကြာမြင့်လေသည်။ မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့နယ်တွင် သစ်တောကြီးဝိုင်း (၃) ခုရှိလေသည်။ လပွတ်ကွဲကြီးဝိုင်း၊ ကလရိုက်ကြီးဝိုင်းနှင့် ညီနောင်ကြီးဝိုင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အကွက် အမှတ် ၂၂/၂၄ မှာဖြစ်သည်။ ဆင်ဖမ်းအဖွဲ့ဝင် စုစုပေါင်း (၅၀) ခန့် ရန်ကုန်မှ လိုက်ပါလာပြီး ဒေသခံလူငယ်များပါ ပေါင်းဖွဲ့လိုက်လျှင် လူဦးရေပေါင်း (၇၀) ကျော်ခန့် ပါဝင်သည်။

ဖမ်းဆီးသောနေ့မှာ ၁၉၉၆ ဇန်နဝါရီ (၇) ရက်မှ ဇန်နဝါရီ (၂၀) ရက်နေ့အထိဖြစ်ပြီး တောဆင်ရိုင်းများ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းဟု အမည်ပေးခဲ့လေသည်။ ဒေသခံအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်မှာ တောအုပ်ကြီးဦးတင်စိုးအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ဆင်ဖမ်းအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်မှာ ဦးသန်းတင်နှင့် ဆင်ဆရာဝန်အဖွဲ့ကို ဦးဝမ်ထွန်းဦးဆောင်လေသည်။ မေ့ဆေးသေနတ်အဖွဲ့၊ သင်္ဘောတင်အဖွဲ့နှင့် ဆင်ယဉ်အဖွဲ့ဟူ၍ အဖွဲ့အသီးသီးကို စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းထားလေသည်။ မှတ်တမ်းတင်ကင်မရာအဖွဲ့နှင့် သတင်းပြန်ကြားအဖွဲ့လည်း အားဖြည့်ထားသေးသည်။

ဆင်များတင်ရန်အတွက် ရတနာ

သစ်မော်တော်ကြီး မောင်းလာခဲ့ပြီး သင်္ဘောပုံစံမှာ မြစ်ကူးယာဉ် ဇက်အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ ဆင်ယဉ် (၅) ကောင်လည်း ပါဝင်လေသည်။ တောဆင်ရိုင်းများကို မေ့ဆေးသေနတ်နှင့်ပစ်ပြီး ဆင်ယဉ်နှစ်ကောင်က တစ်ဖက်တစ်ချက်မှ ညှပ်၍ ကြီးနှင့်သိုင်းချည်ကာ သင်္ဘောပေါ်တင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကလန်ကဆန်လုပ်လျှင် သို့မဟုတ် ခြေစုံရပ်ပြီး ပေကပ်နေလျှင် ဆင်ယဉ်တစ်ကောင်က နောက်မှ ဦးကင်းနှင့်ထိုး၍ တွန်းခြင်း၊ ဆင်ယဉ်နှစ်ကောင်က ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်မှ ထိန်းမတ်တွန်းတိုက်ပေးခြင်းဖြင့် တဖြည်းဖြည်း မော်တော်ပေါ်သို့ တင်ခြင်းဖြစ်သည်။ မော်တော်ပေါ်တွင် ခြေထောက်တွေကို ထူးခတ်ထားခံရသည့် ဖမ်းမိသောဆင်ရိုင်းတွေကို ဆင်ယဉ်တွေက နှာမောင်းဖြင့် ရေဖျန်းပေးခြင်း၊ အစားအသောက်များယူပေးခြင်းဖြင့် တစ်ရက်နှစ်ရက်အတွင်း အဖွဲ့ကျသွားတော့သည်။ ရုန်းခြင်း၊ ကန်ခြင်း အလျဉ်းမရှိတော့။ ဖမ်းမိသောဆင်ရိုင်းများအားလုံး စုစုပေါင်း (၁၁) ကောင်ဖြစ်သည်။ အားလုံး ဟိုင်းဆင်အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး အာဖရိက တောဆင်ရိုင်းတွေလို အစွယ်မကောက်ပေ။ အာဖရိကတောဆင်ရိုင်းတွေမှာ စွယ်စုံဆင်အမျိုးအစားတွေဖြစ်ပြီး အာရှဆင်တွေထက် အရပ်ပိုမြင့်သည်။ အာရှဆင်တွေက (၁၀) ပေခန့်သာမြင့်သော်လည်း အာဖရိကတောဆင်ရိုင်းတွေက (၁၁) ပေခွဲအထိ မြင့်မားကြသည်။ မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့နယ်မှ ဖမ်းဆီးရမိသော တောဆင်ရိုင်း (၁၁) ကောင်အနက် မိုးနဲသင်အရွယ်တစ်ကောင်ကို ပုသိမ်မြို့သစ်ထုတ်လုပ်ရေးစခန်းတွင် မွေးမြူ

ထားပြီး (၁၀) ကောင်ကို ငပုတောမြို့နယ် မြစ်တစ်ရာသစ်တောကြီးဝိုင်းသို့ ဘေးမှ ပို့လွှတ်ထားလေသည်။ နာမည်ကျော် ဘိုးအော်၊ ဂျစ်ကားနှင့် နှာကျားတို့လည်း ကျန်းမာချမ်းသာရှိခဲ့လား။

ကျွန်တော်တော့မထင်ပါ။ ရန်ကုန်တိုင်းနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းတို့တွင် ဆင်မုဆိုးတွေက ဆင်တွေသတ်၊ အစွယ်ဖြတ်ရုံမက ဆင်သားတွေကိုပင် အမဲပေါ်သလို ပေါ်ရောင်းနေကြပြီဟု သတင်းစာတွေမှာ မကြာခဏ ဖတ်နေရသည်။ ၂၀၁၀ မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း လူတွေ၏ သတ်ဖြတ်မှုကြောင့် ဆင်ပေါင်း (၅၉) ကောင် သေဆုံးခဲ့ရပြီး ၂၀၁၇ မတ်လ အထိ (၃) လအတွင်း တောဆင်ရိုင်း (၇) ကောင်သတ်ဖြတ်ခံရကြောင်း သစ်တောဝန်ကြီးဌာနမှ သတင်းထုတ်ပြန် ခဲ့သည်။

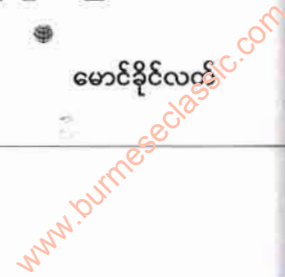
ပြောရလျှင်တော့ နိုင်ငံတကာမှာ ဆင်တွေ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သတ်ဖြတ်ခံနေရခြင်းဖြစ်သည်။ အာဖရိကတိုက် အနောက်အလယ်ပိုင်းရှိ ဂါဘွန် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံတည်းမှာပင် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ဆင်ကောင်ရေ (၂၅၀၀၀) ထိ သတ်ဖြတ်ခံနေရသည်ဟု အေယူအဖွဲ့ကြီးကဆိုသည်။ အများစုမှာ အိမ်နီးချင်း ကင်မရွန်းနိုင်ငံမှ ဆင်မုဆိုးများလက်ချက်ကြောင့်ဟု ဆိုလေသည်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် . . .

လူထုစုပေါင်းအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ တောဆင်ရိုင်း (၁၁) ကောင်ကို ကယ်ဆယ်နိုင်ခဲ့သည်ကား အမှန်ပင်ဖြစ်လေသည်။

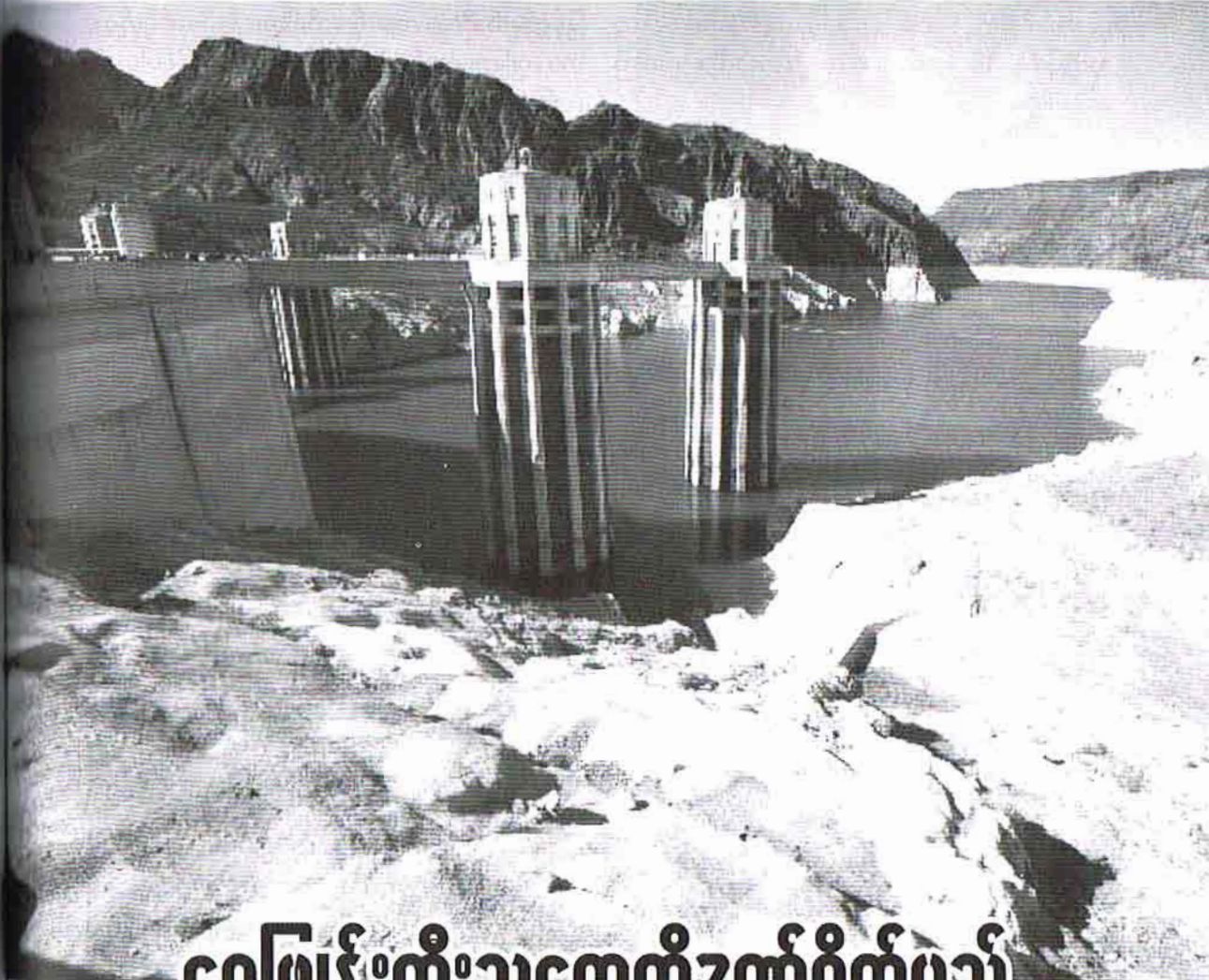
၁၉၉၆ မှာဖြစ်သည်။ ။

မောင်ခိုင်လတ်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆင်းပါး

ရေဖြူးတီးသူတွေကို ဒဏ်ရိုက်မည်

မောင်မွန်ရည်

**မိုးခေါင်ရေရှားဖြစ်နေချိန်တွင် ပြည်နယ်အကျိုး
ရှေ့ရှုပြီး ရေဥပဒေသစ်ကို ကယ်လီဖောနီးယားပြည်နယ်
ကအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။**

ရေကန်တွေ ခမ်းခြောက်ကုန်ပါတယ်။ မြက်ခင်း
ပြင်တွေလည်း ညှိုးနွမ်းကုန်ပါတယ်။ တောင်သူတွေလည်း

စိုက်ပျိုးမရလို့ မြေယာကို စွန့်ခွာကြပါတယ်။ ဒီပြဋ္ဌာနကတော့
ကယ်လီဖောနီးယားပြည်နယ်မှာ ရာနှုန်း၈၀-ကျော်နီးပါး
ဆိုးဆိုးရွားရွားမိုးခေါင်လို့ဖြစ်ပါတယ်။ အခုအဖြစ်အပျက်
ဟာ နှစ်ပေါင်း ၄၀ အတွင်း ပြည်နယ်မှာတွေ့ကြုံရတဲ့
အဆိုးရွားဆုံးမိုးခေါင်မှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မိုးခေါင်တဲ့အတွက်
တောမီးတွေ လောင်ပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ စားကျက်

တွေ ပျက်စီးကုန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒေသခံများကတော့ သူတို့ပြည်နယ်ရဲ့ မိုးခေါင်မှုကို ဆိုးရွားတယ်လို့ မယူဆကြ သေးပါဘူး။

ရေအာဏာပိုင်တွေဟာ ကယ်လီဖော်နီးယားမှာ နေထိုင်ကြသူတွေ ရေဖြန်းတီးတာကိုတွေ့ရင် အဲဒီနေ့အတွက် ဒေါ်လာ-၅၀၀ ဒဏ်ရိုက်ဖို့အင်္ဂါနေ့က ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြ ပါတယ်။ ဒီဥပဒေအရ အပြင်သုံးဖြစ်တဲ့ ကားရေဆေးတာ ကိုလိုအပ်တာထက်ပိုပြီး ရေသုံးတာမျိုး ဒါမှမဟုတ် လူသွား လမ်းတွေနဲ့ ကားလမ်းတွေကို ရေအလွန်အကျွံသုံးပြီး ဆေးကြောတာလိုမျိုး ရေဖြန်းတီးမှုတွေကို ဒဏ်ရိုက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

‘မိုးခေါင်တဲ့အခါမျိုးမှာ အပြင်မှာ အရမ်းကာရော ရေဖြန်းတီးမှုဟာ လက်ခံနိုင်စရာအကြောင်း မရှိပါဘူး’ လို့ ဖယ်လီစီယာမာကပ်(စ်)က TIME မဂ္ဂဇင်းကို ပြောပါ တယ်။ သူမက ပြည်နယ် ရေသယံဇာတများထိန်းချုပ်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပါတယ်။ ‘မိုး ဘယ်တော့

ပြန်ရွာမယ်ဆိုတာ ကျမတို့ မသိပါဘူး။ ဒီလိုဒဏ်ရိုက်တာ ဟာ ထူးခြားကောင်းမွန်တဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ထူးခြားတဲ့ အခြေအနေတရပ် ဖြစ်နေတာကိုး . . . ’

သုံးနှစ်နှင့် ရေတွက်ခြင်း

ကယ်လီဖော်နီးယားမှာ မိုးခေါင်နေတာ သုံးနှစ် ရှိပါပြီ။ ယခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဂျာရီ ဘရောင်း(န်) က ပြည်နယ်ကို အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေငြာလိုက်ပါတယ်။ ပြည်နယ်တွင်းမှာ နေထိုင်ကြသူတွေ ကို တကယ်လို့သာ ဒီဇွေမှာမိုးမရွာရင် ပြည်နယ်ရဲ့အခြေ အနေဟာ ပိုဆိုးသွားနိုင်တယ်လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ တချို့တောင်သူတွေဆိုရင် လာမဲ့နှစ်မှာသူတို့ရဲ့ ရေတွင်းတွေ ခမ်းခြောက်သွားပြီးသူတို့အတွက် သောက်ရေတောင်ပြတ်မဲ့ အနေအထားကို သဘောပေါက်နေကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကယ်လီဖော်နီးယားမှာ နေထိုင်ကြသူတွေကတော့ သတိပေး ချက်တွေကို အလေးမထားကြပါဘူး။ ဘုတ်အဖွဲ့စစ်တမ်း

အရ ပြည်နယ်မှာ ရေသုံးစွဲမှုဟာ မေလမှာ ၁-ရာခိုင်နှုန်း အမှန်တကယ် မြင့်မားလေ့ရှိပါတယ်။

ဘုတ်အဖွဲ့က ရေသုံးစွဲမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဥပဒေသစ် ကြောင့် တစ်နှစ်ကို လူပေါင်းသုံးသန်းခွဲကျော်ကို ရေလုံလုံ လောက်လောက် ပေးနိုင်မယ်လို့ ခန့်မှန်းပါတယ်။ မြို့တော် တွေဟာ ရေဖြန်းတီးသူတွေကို ဒဏ်ငွေ ဘယ်လောက် ရိုက်မယ်ဆိုတာလွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိ ပါတယ်။ အကြိမ်ကြိမ် ဥပဒေချိုးဖောက်သူတွေအနေနဲ့ တစ်ရက်ကို ဒေါ်လာ-၅၀၀ ဒဏ်ရိုက်တာကိုခံရမှာပါ။ တခါတရံ ချိုးဖောက်သူတွေကိုတော့ သတိပေးတာမျိုး ဒါမှမဟုတ် ဒဏ်ငွေ အနည်းအကျဉ်းလောက်နဲ့ပဲ ပြီးသွား မှာပါ။ ဒီဥပဒေဟာ ဩဂုတ်လအစပိုင်းမှာ သက်ရောက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မာကပ်ကတော့ အခြေအနေ ဘယ်လောက်ဆိုး တယ်ဆိုတာကို ဒီဥပဒေက သက်သေပါပဲလို့ ပြောပါတယ်။ 'စိတ်စေတနာကောင်းနဲ့ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းလုပ်မယ်လို့ တော့ ကျမတို့ မျှော်လင့်ပါတယ်' လို့ သူမက ပြောပါတယ်။ 'ပြည်သူတွေအနေနဲ့လည်း သတိထားမိမယ်လို့ ထင်ပါတယ်'

ပြဿနာ ကြီးထွားလာခြင်း

ကယ်လီဖော်နီးယားပြည်နယ်ပဲ မိုးခေါင်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အမေရိကန်နိုင်ငံ အနောက်တောင်ပိုင်းက ပြည်နယ်တွေလည်း အခက်အခဲတွေ တွေ့ကြုံနေရပါတယ်။ နီဗားဒါးပြည်နယ်၊ လပ်(စ်) ဗီးဂက်(စ်) မှာရှိတဲ့ မီယာ(ဒ်) ရေကန်ကြီး (Lake Mead) လည်း ၁၉၃၀-နှစ်များကစလို့ အခုဆိုရင် ရှိရမဲ့ ရေပမာဏအနိမ့်ဆုံးကိုရောက်ရှိနေပါ တယ်။ အဲဒီရေကန်ကြီးရေအပြည့်ရှိနေရင် ပင်လယ်ရေ မျက်နှာပြင်အထက် ၁၂၉၆-ပေ မြင့်ပါတယ်။ အင်္ဂါနေ့မှာ တော့ ဒီရေကန်ကြီးရဲ့ ရေဟာပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက် ၁၀၈၂-ပေပဲ ရှိပါတော့တယ်။ ရှိ(စ်) ဒါဗီး(စ်) ရဲ့ အဆိုအရ လှောင်ထားတဲ့ ရေပမာဏဟာ ၃၉-ရာနှုန်း လောက်ထိ ကျသွားပါတယ်။ ရှိ(စ်) ဒါဗီး(စ်)ဟာ နီဗားဒါးပြည်နယ်၊ ဘောင်လာမြို့မှာရှိတဲ့ ရေစီမံခန့်ခွဲရေး အဖွဲ့ဖြစ်တဲ့ အမေရိကန် မြေယာဖော်ဆောင်ရေးဌာန အတွက် ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဖြစ်ပါတယ်။

'ကျမတို့အနေနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့ အနေအထား

ကိုတွက်ချက်ထားပါတယ်' လို့ ဒါဗီး(စ်) က ပြောပါတယ်။ 'အဓိကအားဖြင့် ၂၀၁၂ နဲ့ ၂၀၁၃ မှာပူပြင်းတဲ့နေရာသီ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့နေရာတွေကို ခန့်မှန်းထားပါတယ်'

လက်(စ်) ဗီးဂက်(စ်) ဟာ နှစ်စဉ် ခရီးသွား သန်း-၄၀ နဲ့ အခြေချနေထိုင်သူ-၂ သန်းသောက်ရေရဖို့ အတွက် မီယာ(ဒ်) ရေကန်ကြီးကိုမှီခိုနေရပါတယ်။ ရေကန်ကြီးမှာ ၇-ပေလောက် ရေကျသွားရင် နီဗားဒါးနဲ့ အရီဇိုနားပြည်နယ်တွေဟာ ရေဖြတ်တာကို ခံကြရမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒါဗီး(စ်) အနေနဲ့တော့ ရေဖြတ်တောက်ရမယ့် အခြေအနေအထိ ဖြစ်လာမယ်လို့မျှော်လင့်မထားပါဘူး။ ဌာနအနေနဲ့ ၂၀၁၅-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှာတော့ ရေပမာဏ နဲ့တော့ တက်လာမယ်လို့ တွက်ဆထားတယ်လို့ သိရပါ တယ်။

မောင်မွန်ရည်

မှတ်ချက်။ ယခုနောက်ဆုံးရရှိသည့် နိုင်ငံတကာသတင်းများ အရ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ကယ်လီဖိုးနီးယားဒေသ တွင် မိုးခေါင်ရေရှားမှုမှာ ရပ်တံ့သွားပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

Ref: "Fines for Water-Wasters",
by Stephanie Kraus with reporting
from AP and TIME on July 16, 2014.

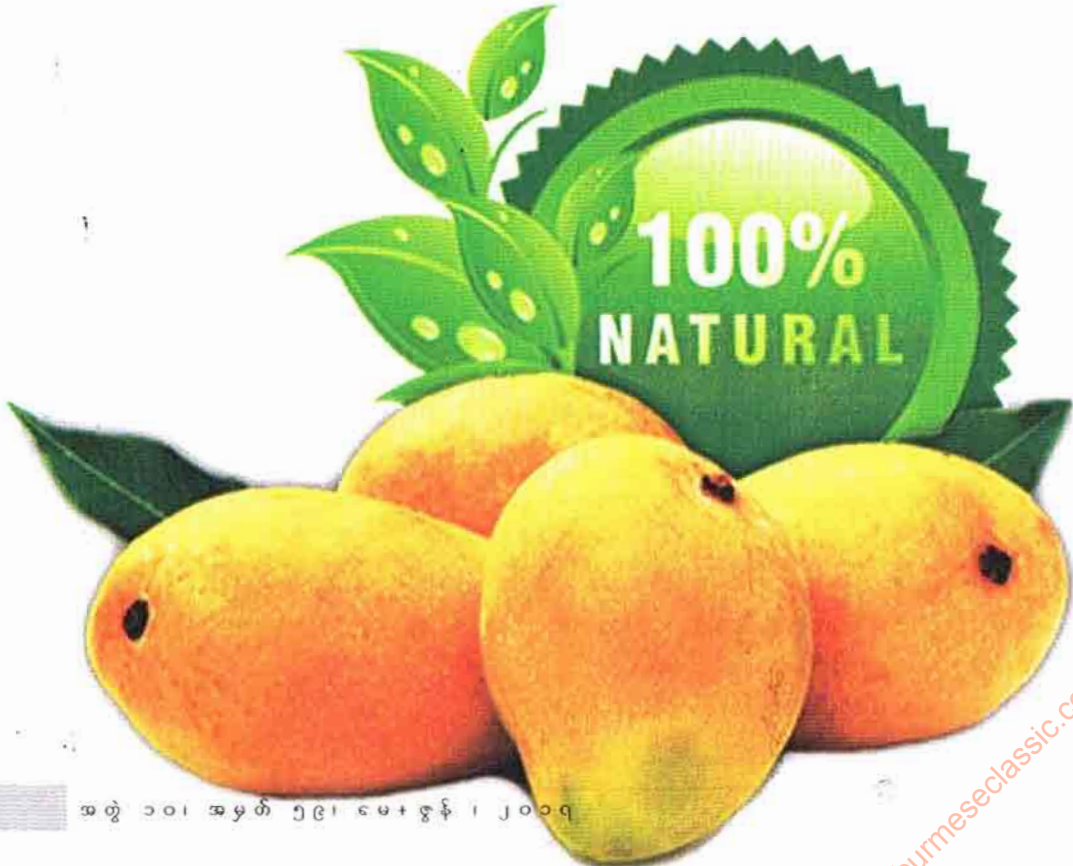

အစိမ်းရောင်ချစ်သူ

ဦးစန္ဒီမ (စလင်း)

သည်နှစ် သရက်သီးပေါ်ချိန်တွင် မိမိကျောင်း မှာစိုက်ထားသည့် စိန်တစ်လုံးသရက်ပင်နှစ်ပင် အလုံး (၁၀၀) ကျော်သီးပါသည်။ အစက အဲသည်လောက်သီးမှန်း မသိ၊ အဖူးဖူးချိန် အပွင့်ပွင့်ချိန် သီးကင်းချိန်များ လုံးဝ ဆေးမပက်။ သည်တော့ အသီးတင်လိမ့်မည် ထင်မထား။ အများစုက အကြိမ်ကြိမ် ဆေးပက်နေကြသည်မဟုတ်ပါ လား။ ဒါမှာသာ အသီးတင် အလုံးလှပါသတဲ့။ စာရေးသူ ကတော့ အလုံးလှချင်လှ မလှချင်နေ၊ အသီးတင်ချင်တင် မတင်ချင်နေ၊ သဘာဝအတိုင်းပဲထားလိုက်သည်။ လှည့်

မကြည့်။ သရက်သီးမှည့်ချိန်ရောက်တော့ အဆွတ်ငှားပြီး ရွမ်းပြင်းသည့်အသီးတွေဆွတ်စေသည်။ ကုက္ကိုရွက်နှင့် အုပ်ရသည်။ (၄) ရက်လောက်ရှိတော့ ဝင်းမှည့်ပြီး အနံ့ သင်းလာသည်။ ဆွမ်းတော်နှင့် တွဲကပ်သည်။ အလုံးလိုက် ကပ်သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းတချို့ လှူစေပါသည်။ တိုက်ဆိုင်သူများ စားချင်ယူသွားစေပါသည်။
ထိုအခါ စိတ်ထဲ ကြည်နူးရသည်။ ကိုယ်စိုက် သည့်အပင်ကသီးတာဆိုတော့ တန်ဖိုးလည်းထားသည်။ စိန်တစ်လုံးဆိုတာ မွေးလည်းမွေး၊ ချိုလည်းချိုလှသည်။

သည်ဒကာက သူ့အပင်ကအသီးအပွင့်များ ရောင်းရငွေကို အလွန်တန်ဖိုးထားသူဖြစ်ပြီး
 ရွာမှာနေသည့် သူ့အမေက သူ့ဆီကို သေးဝါးလို့၊ လက်ဖက်လို့၊ ကိတ်မုန့် လို့၊ ရှူသေးလို့မျိုးမှာလျှင်
 သူ့အမေကို ငွေကြေး၊ သေးဝါး၊ စားစရာများဖြင့် သွားရောက်ကန်တော့ဖြစ်သည်။
 ဒါလည်း သူ့အပင်ကထွက်သည့် အသီးအရွက်ဖိုးငွေနှင့် ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်သည်။
 သူက တခြားအလှူအတန်းလုပ်လျှင်လည်း အမွန်တမြတ် သည်ငွေကိုအသုံးပြုသည်။
 များများစားစား မပါဝင်နိုင်တောင် စတိသဘောမျိုး ထည့်သုံးလေ့ရှိပါသည်။

ပြီးတော့ ဈေးလည်းကြီးသည်။ ပေါ်ဦးပေါ်ခါဆိုလျှင် တစ်လုံး ၇၀၀ ကျပ် လောက်အထိရှိသည်။ ဤသို့ ပေးလှူရပြီး ကြည့်နူးလာသည်နှင့် နောက်ထပ် စိန်တစ်လုံး သရက်ပင် စိုက်ချင်စိတ်ပေါ်လာသည်။ အစေ့ကိုစိုက်လျှင် ကြာမည်စိုး၍ ကိုင်းကူးဝယ်လိုက်သည်။ တစ်ပင် (၃၅၀၀) ကျပ်။ ဒါတောင် နီးနီးနားနားမရ၊ မကွေးသွားဝယ်ရသည်။ မြတ်လေးပင်၊ ခရေပင်၊ ငှက်ပျောပင်၊ ရှောက်ပင်၊ သံပရာပင်၊ သံပရိပင်များစိုက်ဖြစ်သည်။ အရင်စိုက်ထားသည့် အပင်များ သေသွားလို့ပါ။ စိုက်လို့သာစိုက်ရသည်။ ပရိသတ်မရှိသည့်မိမိအဖို့ ရေလောင်းပေးမည့်သူမရှိ။ တောရွာတချို့က ရင်းနှီးသူလူငယ်တချို့ ကျောင်းရောက် လာလျှင် သစ်ပင်များ ရေလောင်းခိုင်းရသည်။

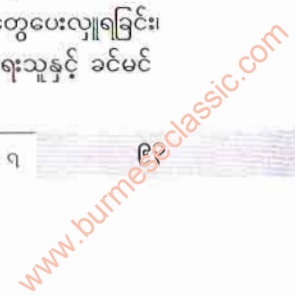
ကျောင်းမှာ သန့်ရှင်းရေးအငှားခိုင်းသူကြုံ လျှင်လည်း ရေအလောင်းခိုင်းရသည်။ ရွာတွေမှာရော၊ မြို့ပေါ်မှာပါ အလုပ်သမားက အတော်ရှားပါးလှသည်။ တချို့နိုင်ငံရပ်ခြားသွားပြီး အောက်ခြေသိမ်းအလုပ်လုပ် သူတွေများလှသည်။ ခုအချိန် နှမ်းရိတ်ကြရာတွင် အလုပ် သမားရှားပါးလွန်းသဖြင့် ဟိုရွာသည်ရွာက အလုပ်သမား တွေ ထော်လာရှိနှင့်တချို့ လိုက်ထရပ်တချို့နှင့် ကြိုရ ပြန်ပို့ရလေသည်။ အလုပ်သမားဈေးတွေ အရင်နှစ်က ထက် တစ်ဆထပ်ပေးကြရသည်။

၂၀၁၄- ၂၀၁၅ ဆက်တိုက် မိုးခေါင်လိုက်သည် နှင့် စိုက်ပျိုးရေး အတော်ဒုက္ခရောက်ကြရသည်။ နွေလယ် မလုပ်ကြရ။ ဆည်ထဲမှာကို ရေမရှိပါ။ မုန်းမြောင်းသောက် တချို့ကတော့ လုပ်ကြရသည်။ ဒါက အနည်းစု၊ တချို့

ကျတော့ ရေတွင်းတူး၊ ရေစုပ်စက်နှင့်ရေတင်ပြီး ပဲတီစိမ်း၊ ပဲစိမ်းငုံ၊ စမုံနက်နှမ်းတွေ ကြကြသည်။ အပင်ပေါက် လာပြန်တော့ စက်နှင့်ရေဖျန်းကြရပြန်သည်။ ဓာတုဆေး တွေ ပက်ဖျန်းကြရပြန်သည်။ အရင်းအနှီးကမနည်း။ စမုံနက်နှမ်းကတော့ တွက်ခြေကိုက်သည်။ တစ်တင်း ၆၇၀၀၀/ ၆၈၀၀၀ ကျပ်။ မိုးခေါင်ခြင်းအကျိုးရလဒ်က တော့ ရေရှားပြီး သစ်ပင်တွေသေကုန်သည်။

စာရေးသူကျောင်းခိုင်းထဲက ပိန္နဲပင် ၃ ပင်၊ သံပရာပင် ၂ ပင်၊ ရှောက်ပင် ၁ ပင်၊ သဖန်းပင် ၂ ပင်၊ ကျွဲကောပင် ၂ ပင်၊ မြတ်လေးပင် ၁ ပင်၊ ခွေးတောက်ပင် ၁ ပင်၊ စပါးလင်ပင် အတော်များများ သေကုန်ပါပြီ။ ယခုစာရေးနေချိန် ၁၃၇၇ ခု၊ ပထမပါဆိုလဆန်းရက်အထိ မြောင်းရေမလာသေး။ ဟုတ်တိပတ်တိ မိုးမရွာသေး။ ဒါတိုင်းနှစ်တွေ နယုန်လပြည့်ကျော်လောက်တွင် ဇောင်ချမ်းချင်ပေါ်နေပါပြီ။ သည်နှစ်တော့ ဝါဆိုလအထိ မပေါ်သေး။ ဒါတိုင်း သည်အချိန် ဆွမ်းစားတွေမှာ ဆွမ်း ထုပ်တွေထဲမှာ ဇောင်ချမ်းချင်ဟင်းတွေ တွေ့ရသော်ငြား သည်နှစ်မတွေ့သေး။ စုံစမ်းကြည့်တော့ တစ်ခါတစ်ခါ ဈေးထဲလာရောင်းပါသတဲ့။ ဒါလည်း ၁၀ ခါ ၁ ခါ တွေ့ ရခဲ့ပါသတဲ့။ တစ်ပိဿာ ၃၂၀၀ ကျပ်၊ သံလျက်သီးကို ဇောင်ချမ်းချင်အတုလုပ်ရောင်းတာတောင် မတွေ့ရပါ။ မျှစ်ပေါ်တာနောက်ကျသည်။ တစ်ပိဿာ ၂၀၀၀ ကျပ်။ မန်ကျည်းသီးစိမ်း နို့ဆီတစ်ဘူး ၇၀၀ ကျပ်။

သစ်ပင်စိုက်ပြီး အသီးအပွင့်တွေပေးလှူရခြင်း၊ ပီတိအကြောင်း ပြန်ဆက်ပါမည်။ စာရေးသူနှင့် ခင်မင်

ရင်းနှီးသည့် အသက် (၆၀) ခန့် ဒကာတစ်ယောက်ကလည်း သစ်ပင်စိုက်တာ အလွန်ဝါသနာပါသည်။ သူ့သစ်ပင်တွေ ရေပြတ်မခံ ရေလောင်းပေါင်းသင် လုံးဝမခုတ်ရ၊ မထိရ၊ အရိပ်တကြည့်ကြည့်နှင့်နေသူဖြစ်သည်။ ဈေးထဲတွင် သူ့မိသားစုက အလှကုန်ရောင်းသည်။ သူ့အိမ်ပိုင်းထဲ ကထွက်သည့် သရက်သီး၊ ဩဇာသီး၊ မာလကာသီး၊ ဒန့်ဒလွန်သီး၊ အုန်းသီး၊ မန်ကျည်းသီး၊ ကြောင်လျှာသီး၊ ငှက်ပျောသီး၊ စောင်းလျားသီး၊ သလဲသီး၊ သပြေပန်းများ ကို ဆိုင်ရှေ့ခင်းပြီး ဒကာကိုယ်တိုင်ရောင်းသည်။ ရသည့် ငွေကို ကိုယ်တိုင်သိမ်းသည်။ ဈေးဆိုင်က နေ့စဉ်ရောင်းရ ငွေကိုတော့ သူ့အမျိုးသမီးကသိမ်းသည်။

သည်ဒကာက သူ့အပင်ကအသီးအပွင့်များ ရောင်းရငွေကို အလွန်တန်ဖိုးထားသူဖြစ်ပြီး ရွာမှာနေသည့် သူ့အမေက သူ့ဆီကို ဆေးဝါးလို့၊ လက်ဖက်လို့၊ ကိတ်မုန့် လို့၊ ရှုဆေးလို့မျိုးမှာလျှင် သူ့အမေကို ငွေကြေး၊ ဆေးဝါး၊

စားစရာများဖြင့် သွားရောက်ကန်တော့ဖြစ်သည်။ ဒါလည်း သူ့အပင်ကထွက်သည့် အသီးအရွက်ဖိုးငွေနှင့် ဝယ်ယူခြင်း ဖြစ်သည်။ သူက တခြားအလှူအတန်းလုပ်လျှင်လည်း အမွန်တမြတ် သည်ငွေကိုအသုံးပြုသည်။ များများစားစား မပါဝင်နိုင်တောင် စတီသဘောမျိုး ထည့်သုံးလေ့ရှိပါသည်။

စာရေးသူက သည်ဒကာ သစ်ပင်စိုက်ပုံတွေ ပြုစုယူယပုံတွေ စည်းစနစ်ကောင်းပြီး တန်ဖိုးထားအသုံး ချတတ်ပုံတွေကို သဘောကျနေမိသည်။ တချို့လူငယ်တွေ ကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ တန်ဖိုးကို ပြောပြလျက် မိမိဇာတ်ကောင် သစ်ပင်ချစ်သူဒကာအကြောင်း ပြောဖြစ် သည်။ အတူယူတတ်ဖို့ အားကျစ်ထားဖို့တွေလည်းပါသည်။ ထို့အတူ ကမ္ဘာမြေပေါ်မှာ သစ်ပင်ချစ်သူတွေ များစွာ ပေါ်ပေါက်ပါစေကြောင်း ဆုတောင်းနေမိသည်။

ဦးစန္ဒီမ (စလင်း)

ပတ်ဝန်းကျင်ဆောင်းပါး

ရေတွေ့ရေတွေ့တက်လာနေ

ထင်အောင်ကျော်

လေပြည်ရိုင်းကြောင့် လှိုင်းကြက်ခွပ်များထနေသည့် ရောင်စဉ်ဖြာဆားငန်တိုင်ရေပြင်ဝယ် စပိဘုတ်က ဦးကလေးမောရင်း ခုန်ပျံ့ပြေးနေသည်။ ရှေ့ဆီမှာတော့ မောလဒိုက်သမ္မတနိုင်ငံ၏ စည်ကားသက်ဝင်နေသော ကျွန်းမြို့တော်မာလီ ရှိနေသည်။ သည်ကျွန်းက အိန္ဒိယတောင်ဘက်စွန်းမှ အနောက်တောင်ဘက် ကီလိုမီတာ ၆၅၀ ခန့် ကွာလှမ်းသည်။ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး လှမ်းမြင်နေရသည်ကတော့ ဆိပ်ခံတွင် ဆိုက်ကပ်ထားသည့် ရေယာဉ်များဖြစ်ပြီး ယင်းတို့မှာ ဟိုမှာဘက်တွင်တော့ တံလျှပ်သဖွယ် မောလွင့်နေသော အထပ်မြင့် တိုက်တာ အဆောက်အအုံကြီးများပင် ဖြစ်ပါသည်။

လူမှုဝန်းကျင်ပစ္စည်း

ဆောင်းပါးရှင် နက်ရှိုင်းတစ်ယောက် ပင်လယ် အဏ္ဏဝါက ဘယ်မှာဆုံးပြီး ပထဝီကုန်းမြေက ဘယ်မှာ စသည်ကို မသိနိုင်အောင်ပင် ဖြစ်ရသည်။ မာလီတွင် ဈေးများက လူသူများဖြင့် ရှုပ်ထွေးနေ၏။ ငါးဈေးများ ဆိုလျှင် လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေတတ်၏။ သောကြာနေ့ စုပေါင်းဝတ်ပြုသည့် ဗလီကြီး၏ ရွှေရောင်အမိုးခုံးကြီးက လက်လက်တောက်နေ၏။ သည်လိုစည်ကားသက်ဝင်လှ သော မာလီမြို့တော်သည် ကြာရွက်ပေါ်တွင် တည်ထား သည့်အလား ထင်မှတ်ရလေသည်။ မြို့က ပင်လယ်ရေ မျက်နှာပြင်နားကပ်နေရာ ရေပေါ်မှာ မျောပါနေသလို ပင်။

သည်လို ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်နှင့် ကပ်လျက် တည်ရှိနေခြင်းက အတိတ်ကာလတစ်လျှောက်လုံး ဘာမှ မထူးခြားခဲ့။ တစ်ခုပဲရှိ၏။ ယမန်နှစ်ကုန်ခါနီး တနင်္ဂနွေ တစ်ရက် မနက်ခင်းဝယ် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဆူနာမီကြီးကြောင့် ပင်လယ်ထဲမှတက်လာသော လှိုင်းလုံးကြီးများသည် ကမ်းခြေတစ်လျှောက်ချထားသည့် ပင်လယ်ကာတံတိုင်း ကိုပင် ကျော်တက်လာခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် မြို့တော်တစ်ဝန်း နောက်ကျိနေသော သံရေများ လွှမ်းသွားသည်။ သည် အဖြစ်က နောင်ဖြစ်လာမည့်အဖြစ်ဆိုးကို နိမိတ်ပြလိုက် သလိုပင်ဖြစ်သွားသည်။ နောင်တွင် သည်လိုအဖြစ်မျိုးတွေ မကြာခဏဖြစ်လာမှာကို မြို့ခံလူထုက စိုးရိမ်နေကြသည်။ သူတို့စိုးရိမ်သည့်အထဲတွင် ရုတ်တရက်ပေါ်လာသော ဆူနာမီလှိုင်းများသာမက တဖြည်းဖြည်းဆိုးရွားလာနေ သည့် ကမ္ဘာမြေပူနွေးလာမှုကြောင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာ ပြင် မြင့်တက်လာနေမှုလည်း ပါသည်။

ကျွန်းပေါင်း ၁၁၉၂ ကျွန်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော မောလဒိုက်သည် ကမ္ဘာပေါ်ဝယ် အငြင်းပွားစရာဖြစ်ရ လောက်အောင်ပင် မြေမျက်နှာပြင်အနိမ့်ဆုံးသော နိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ပျမ်းမျှအမြင့် က တစ်မီတာကျော်သည်ဆိုရုံမျှသာရှိပြီး အမြင့်ဆုံးနေရာ ကမှ ၃ မီတာသာသာမျှသာရှိလေသည်။ ယခုအထိတော့ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုတွင် တစ်ကြိမ်ဆိုသလို မိုးသက်မုန်တိုင်း များကျရောက်ပြီး ဒီတက်လာမှုက နိုင်ငံအတွက် အဓိက ပြဿနာဖြစ်နေသည်။

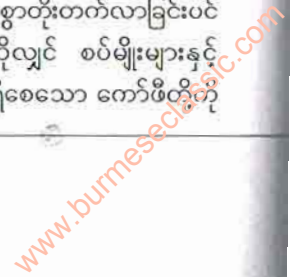
သို့သော် လူထုအတွက် ထမင်းလုံးတစ္ဆေခြောက် နေသည်က ဖန်လုံအိမ်အာနိသင်ကြောင့် ပင်လယ်ရေ

မျက်နှာပြင်သည် မြင့်တက်သည်ထက် မြင့်တက်လာမည့် အရေးကို ဖြစ်သည်။ သည်အဖြစ်က ရှောင်လွှဲမရနိုင် သလိုလည်း ဖြစ်နေသည်။ တကယ်တမ်းဆိုလျှင်တော့ ကျွန်းနိုင်ငံငယ်ကလေးတစ်ခု၏ သည်ခံစားချက်အမြင် ကို ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံ၌ တင်ပြခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ထိုအချိန်ကစပြီး ကမ္ဘာမြေပူနွေးလာ ခြင်းကို လူအများက သတိပြုမိခဲ့သည့်တိုင် (အပူချိန်မြင့် တက်လာမှုကို ယခုအခါ မငြင်းနိုင်တော့သည့်တိုင်) သည်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ထိထိရောက်ရောက်ဆောင် ရွက်မှုများကတော့ မရှိသလောက်ပါ။ ပထမဦးဆုံး 'မြေ ကမ္ဘာနေ့' ကို ၁၉၇၀ ပြည့် ဧပြီလ ၂၂ ရက်က ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သည်နှစ်ဆိုလျှင် ၃၅ နှစ်ပင် တိုင်ခဲ့ပြီ။ ထိုအတိတ်ကာလတုန်းကတော့ ဂေဟဗေဒအပေါ် အလေးထားသောလူတစ်စုသည် ဗီယက်နမ်စစ်ဆန့်ကျင် သူများ၊ အမျိုးသမီးရေးရာလှုပ်ရှားသူများနည်းတူ စိတ်ကူး တွေးအခါ၊ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများအား ဖြင့် ကမ္ဘာကြီးကို ကယ်တင်ရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။

သည်ကနေ့ကြည့်မည်ဆိုလျှင်တော့ သူတို့၏ လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများက အတိုင်းအတာတစ်ရပ်အထိ တော့ ပေါက်မြောက်ခဲ့ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးကမ္ဘာရှိ လေထုနှင့် ရေထုမှာ ၁၉၇၀ ပြည့်ကာလတုန်းကထက်စာလျှင် အများကြီးသန့်စင်သွားခဲ့ပါပြီ။ သစ်တော၊ ရွှံ့ညွှန်တော နှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ကျက်စားနေထိုင်ရာ နေရာ များစွာသည်လည်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခံနေရာ များ ဖြစ်နေပါပြီ။ တစ်ချိန်က မျိုးတုံးလုတိရစ္ဆာန်မျိုးများ ထဲမှာ ပါခဲ့သည့် အမေရိကန်လင်းယုန်ငှက်များနှင့် အမေရိကန် မိကျောင်းများသည်လည်း ရှင်သန်ပွားများလျက် ရှိနေချေပြီ။

ကမ္ဘာနေရာဒေသအတော်များများတွင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ပတ်သက်၍ သိပ်ပြီးအလေးမထားကြ သော်ငြား အနောက်တိုင်း၌မူ ထိန်းသိမ်းရေးစိတ်ဓာတ် အတော်ကလေးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပစ္စည်း များကို တစ်ကျော့ပြန်သုံးစွဲရေးအတွက် စွန့်ပစ်သော အမှိုက်ပုံများကို အိမ်များ၊ ရုံးများနှင့် လမ်းထောင့်နေရာ များတွင် သန်းနှင့်ချီပြီး တွေ့လာရသည်။ ယင်းမှာ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်က အခြေအနေထက် များစွာတိုးတက်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ စားသုံးသူတချို့ဆိုလျှင် စပ်မျိုးများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိခိုက်မှုမရှိစေသော ကော်ဖီတို့ကို

မောလဒိုက်ကျွန်းများ ရေအောက်မြုပ်သွားမလား မြုပ်မသွားဘူးလားဆိုခြင်းကိုတော့ ကံသေကံမမပြောနိုင်သေးပါ။
 မာလီသည် ဗင်းနစ်လောက် အန္တရာယ်မကြီးသေးဘူးဆိုသည့်တိုင် နိမ့်ကျနေသောမြေလွှာနှင့် မြင့်တက်လာနေသော
 ပင်လယ်ပြင်တို့ကြောင့် မုန်တိုင်းဖန်ရေလှိုင်းများနှင့် ပုံမှန်မဟုတ်သော ဒီလှိုင်းကြီးများဖြစ်လာသည့်အခါတိုင်း
 မြို့သည် ရေလွှမ်းခံနေရပါသည်။ သို့စေကာမူ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်က အများကြီးမြင့်တက်လာခြင်းမျိုးမရှိသေးဟု
 သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တည်ဆောက်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အကြီးတန်းသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာဆန်းစစ်သူ
 အာမက်အလီမန်နစ်က ဆိုပါသည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်က ၁၅ စင်တီမီတာ မှ စင်တီမီတာ ၃၀ အတွင်းပဲ တက်သည်။

ပင် ဝယ်ယူသုံးစွဲဖို့ ကြံစည်နေကြပေပြီ။ ထို့ပြင် သဘာဝ
 ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာအုပ်စုများကို ရန်သူဟု မှတ်ယူခဲ့သော
 ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများသည်ပင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်
 အပေါ် ပိုမိုတာဝန်ယူနိုင်ဖို့အတွက် အဆိုပါအုပ်စုများနှင့်
 လက်တွဲဆောင်ရွက်လာကြပါပြီ။

ကဏ္ဍအတော်များများမှ အောင်ပန်းဆင်နိုင်ခဲ့
 ပါသည်။ သို့တိုင် တကယ်တမ်းကျတော့ လူထုစိတ်ပါ
 လာအောင်လုပ်ရသည်မှာ ယခင်ကထက်ပိုပြီး ခက်လာ
 သည်။ အထူးသဖြင့်ကတော့ ပြဿနာရပ်များက ရောထွေး
 နေပြီး ကျလာမည့်အန္တရာယ်ကလည်း အလှမ်းဝေးသလို
 ဖြစ်နေသောကြောင့်ပါ။

သည်တော့ ရုလဒ်ကဘာလဲ။ ရေနံ၊ ကျောက်အိမ်သွေး၊
 ထင်းနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များလောင်ကျွမ်းရာမှ
 ထွက်ရှိလာသော ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့
 ပမာဏ အမြောက်အမြားသည် လေထုလွှာထဲသို့ ဆက်
 လက်ထွက်နေပြီး သည်လေထုလွှာထဲဝယ် နောင်နှစ်ပေါင်း
 ၁၀၀ အထိ တည်ရှိနေပေလိမ့်မည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် တိုကျို
 သဘောတူညီချက်က ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ၏ ဓာတ်ငွေ့ထုတ်
 လွှတ်မှုကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မတိုင်မီကအနေအထားသို့
 လျော့ချရန် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုသတ်မှတ်
 ချက်အတိုင်း ယနေ့တွင် အောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်
 နိုင်ပြီဆိုသည့်တိုင် ကမ္ဘာမြေပူနွေးလာမှု ရပ်တန့်သွားစေ
 ရန်အတွက် အလွန်တရာပင် အခါနှောင်းနေပေပြီ။
 ဆိုလိုတာကတော့ ရာသီဥတုနှင့် သမုဒ္ဒရာရေစီးကြောင်း
 များ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲလာသည်ကို မကြာ
 မတင်မှာပဲ စပြီး မြင်တွေ့လာကြရတော့မည်ဆိုခြင်း ပင်။

သေချာတာက အပူချိန်တက်လာသည်နှင့်အမျှ
 ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်လာပေမည်။ သည်လို
 ပင် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်လာမှုကို အဆုံးတစ်နေ့
 တွင် တတ်နိုင်သလောက် လျော့သွားအောင် (၂၀၁၅
 ခုနှစ်အရောက်တွင် ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်နှုန်းကို
 အနိမ့်ဆုံး ၁၀ စင်တီမီတာမှ အမြင့်ဆုံး တစ်မီတာ
 အထိပဲရှိအောင်) လုပ်ဆောင်နိုင်သော်ငြား လုပ်ဆောင်ခဲ့
 ပြီးသား အခြေအနေတွေကြောင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာ
 ပြင် မြင့်တက်လာနေသည်ကိုမူ ဘာမှမတတ်နိုင်တော့
 ကြောင်း အမေရိကန်နိုင်ငံ ကိုလိုရာဒိုပြည်နယ် ဘိုလ်ဒါ
 ရှိ လေထုသုတေသနဗိမာန်မှ မိုးလေဝသပညာရှင်
 တွမ်ဝစ်ဂလေက ပြောပါသည်။

အကြောင်းကတော့ လေထုလွှာနှင့် သမုဒ္ဒရာများ
 ၏ စက်ဝန်းများကစပြီး ပြောင်းလဲလာနေပြီဖြစ်သောကြောင့်
 ပါ။ လူတို့က မည်သို့ပင်တားဆီးစေကာမူ သည်ရာစုကုန်
 ပြီး ကျော်လွန်သွားသည်အထိ သမုဒ္ဒရာအကြွေဝါရေမျက်နှာ
 ပြင်က ဆက်ပြီးမြင့်တက်လာနေပေဦးမည်။ လူတွေက
 ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့ကို ဆက်ပြီးထုတ်လွှတ်
 နေဦးလေ သမုဒ္ဒရာများက မြင့်တက်လာလေဖြစ်နေ မည်။

ယင်းမှာ မောလဒိုက်ပြည်သူ ၃၀၀၀၀ အတွက်
 ကြောက်စရာသတင်းဆိုးကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်
 သည်အန္တရာယ်က ပင်လယ်နားတွင် နေထိုင်သူအားလုံး
 အတွက် အကျိုးဝင်ပါသည်။ ဗင်းနစ်၊ ရီယိုဒီ၊ ဂျနေရှီ၊
 တိုကျို၊ နယူးယောက်၊ အီဂျစ်နိုင်ငံမြစ်ဝှမ်း၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
 ဂင်္ဂါမြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု
 ပင်လယ်ကွေ့ကမ်းရိုးတန်း မစ္စစ္စပီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်နေရာ

များလည်း အပါအဝင်ပါ။ စုစုပေါင်း ကမ္ဘာ့လူဦးရေ တစ်ဝက်ရှိ ၃ ဘီလီယံသော လူထုသည် ပင်လယ်မှ ကီလို မီတာ ၁၅၀ အတွင်းနေရာများ၌ နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ သူတို့ထဲမှ အနည်းဆုံး လူသန်း ၁၀၀ ခန့်သည် မောလဒိုက် ကဲ့သို့ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် တစ်မီတာသာ မျှသာ မြင့်သောနေရာများတွင်သာ နေထိုင်နေကြသည်။

'ကျွန်တော်တို့ မနက်ဖြန်မှာ ကြုံတွေ့ရမယ့် ကြမ္မာမျိုးကို သန်ဘက်ခါကျရင် ခင်ဗျားတို့လည်း ကြုံလာ ရမယ်' ဟု မောလဒိုက်သမ္မတ ဂါယွန်းက မှတ်ချက်ပြု လေ့ရှိပါသည်။

ဘယ်လိုကြမ္မာမျိုးလေလဲ။ မောလဒိုက်သည် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာကြီးအောက် စုံးစုံးမြုပ်သွားလေမည်လား။ ဆောင်းပါးရှင် နက်ရှ်တစ်ယောက် မောလဒိုက်သို့ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ကြာ သွားရောက်လေ့လာခဲ့စဉ်အတွင်း သည်မေးခွန်းကိုပဲ ထပ်ဖန်လဲလဲ မေးနေမိခဲ့သည်ဆို၏။

ဘယ်တော့၊ ဘယ်လောက်မြန်မြန်

မာလီမှ ဆားငန်အိုင်တစ်ဖက်ရှိ လေဆိပ်ကျွန်း သင်္ဘောဆိပ်ခံပေါ်တွင် ဒီရေတိုင်းကိရိယာတစ်ခု ရှိသည်။ အဆိုပါကိရိယာက ဟိုနီလူလူရှိ ဟာဝိုင်အိတက္ကသိုလ် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မှတ်တမ်းဗီမာန်သို့ သတင်းအချက် အလက်များ လှမ်းပို့ပေးနေခဲ့သည်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ် ကတည်းက ဖြစ်သည်။ သတင်းကောင်းက မာလီဝန်းကျင် ရှိ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်သည် ကမ္ဘာ့တခြားနေရာ အတော်များများမှာလို မြန်မြန်ဆန်ဆန်ကြီး မြင့်တက်လာ မည့်ဟန်မရှိခြင်းပင်ဖြစ်ကြောင်း အဆိုပါဗီမာန် ညွှန်ကြား ရေးမှူးဖြစ်သူ အက္ကဝါဗေဒပညာရှင် မာဒ်မယ်ရီဖီးက ပြောပါသည်။

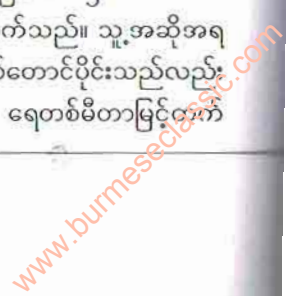
ထိုအဆိုအရ စိတ်အေးစရာဖြစ်သော်လည်း ပူနွေးလာသောရေသည် ဒေသန္တရတိုက်လေနှင့် ရေစီး ကြောင်းများကြောင့် အခြေအနေရှုပ်ထွေးသွားတတ်သည်။ ထို့ပြင် မြေဆီလွှာအနေအထား သို့မဟုတ် တက်တိုနှစ် ချပ်လွှာများ ပြတ်ရွှေ့ခြင်းတို့အားဖြင့် မြေသားထုကြီး အပြောင်းအရွှေ့ဖြစ်သည်နှင့်အမျှ ပင်လယ်ရေမျက်နှာ ပြင်သည်လည်း ပြောင်းလဲသွားတတ်ပါသည်။

သတင်းဆိုးကတော့ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ပင်လယ်ရေ မျက်နှာပြင်က ဆက်လက်မြင့်တက်နေလျက်ရှိရာ အနိမ့်

ပိုင်းနေရာများအတွက် ရတက်မအေးနိုင်ဖြစ်နေရသည်။ ပြဿနာကို ပိုပြီးဆိုးရွားစေသည်က ဖလော်ရီဒါနိုင်ငံ တကာတက္ကသိုလ် ကမ်းရိုးတန်းရေးရာကျွမ်းကျင်သူ စတီဖင်လယ်သာမင်က 'ရှင်သန်ရေး သဘာဝမြေလွှာ ပုံစံများ' ပျက်စီးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုသဘာဝမြေလွှာအနေအထားက မြင့်တက်လာသော ပင်လယ်ပြင်နှင့် ကုန်းမြေကြားတွင် ကြားခံပေးထားသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၏ ဖွားဖက်တော်ဖြစ် သော ရွှံ့ညွှန်တောများကိုကြည့်ပါဟု သူကပြောသည်။ မြစ်ရေစီးနှင့်အတူ ပါရီလာသောနန်းအနည်အနှစ်များကို အပင်များက တစ်တုတ်သလို ဆီးကာယူထားတတ်ရာ ထိုကဲ့သို့ယူနိုင်လေ ရွှံ့ညွှန်တောများ၏မျက်နှာပြင် မြင့်တက် လာလေဖြစ်တော့သည်။ ပြဿနာက လူတွေသည် မြစ်ရေ တက်လာသည်ကို မကြိုက်။ သို့ဖြင့် ကမ်းနံဘေးတွင် ရေကာတာကြီးများဆည်ဖို့စစ်ရာ နန်း အနည်အနှစ်တွေသည် မြစ်ဝများမှတစ်ဆင့် စီးထွက်ကုန် တော့သည်။ လူတွေက ရွှံ့ညွှန်တောတွေကိုလည်း သိပ်မကြိုက်ရကား ရေတွေ ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ သည်တွင် ကမ္ဘာ့မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ များသည် မြင့်တက်လာရမည့် အစား နိမ့်ပင်ဆင်းလာကြ တော့သည်။ ပြောရလျှင်တော့ နယူးအော်လင်းနှင့် ဗင်းနစ်တို့တွင် ရေကြီးသည်ဆိုခြင်းမှာ ကိုယ့်ရှူးကိုယ်ပတ် ခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

မောလဒိုက်ကျွန်းများ ရေအောက်မြုပ်သွားမလား မြုပ်မသွားဘူးလားဆိုခြင်းကိုတော့ ကံသေကံမ မပြောနိုင် သေးပါ။ မာလီသည် ဗင်းနစ်လောက် အန္တရာယ်မကြီး သေးဘူးဆိုသည်တိုင် နိမ့်ကျနေသောမြေလွှာနှင့် မြင့် တက်လာနေသော ပင်လယ်ပြင်တို့ကြောင့် မှန်တိုင်းဖန် ရေလှိုင်းများနှင့် ပုံမှန်မဟုတ်သော ဒီလှိုင်းကြီးများဖြစ် လာသည့်အခါတိုင်း မြို့သည် ရေလွှမ်းခံနေရပါသည်။ သို့စေကာမူ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်က အများကြီးမြင့် တက်လာခြင်းမျိုးမရှိသေးဟု သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တည်ဆောက်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အကြီးတန်းသဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာဆန်းစစ်သူ အာမက်အလီမန်နစ်က ဆိုပါသည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်က ၁၅ စင်တီမီတာ မှ ၈၀ စင်တီမီတာ ၃၀ အတွင်းပဲ တက်သည်။ သူ့အဆိုအရ မောလဒိုက်မြို့တော်၏ အနောက်တောင်ပိုင်းသည်လည်း ပြဿနာနှင့်ရင်ဆိုင်လာရမည်။ ရေတစ်မီတာမြင့်တက်

ရေကာတံတိုင်း

မာလီ၏ အန္တရာယ်ရှိသော ကမ်းခြေနေရာတွင်
အင်တေတုံးကြီးများ၊ ရုထားပြီး ကာကွယ်ထားရသည်။

လာပါက ဒီလှိုင်းများက မြို့တော်တစ်ခုလုံးကို ဖျက်ဆီးပစ်ပေလိမ့်မည်။

မည်သည့်အချိန်မှာ မာလီသည် ထိုအဖြစ်မျိုးနှင့် ကြုံရမည်နည်း။ အခြေအနေတွေပေါ်မှာ တည်နေပါသည်။ ပစ္စက္ခတွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်နှုန်းက ၂ မီလီမီတာနှင့် ၃ မီလီမီတာကြား ရှိနေ၏။ ဆိုလိုသည်က ၃၀ စင်တီမီတာမြင့်တက်လာဖို့ ရာစုနှစ်တစ်ခုကြာမည်။ လူအများက ဒါကို စိုးရိမ်နေခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် ရာစုနှစ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ထို့ထက်ကြာမြင့်သော ကာလစဉ်တစ်လျှောက် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် ၃၀ စင်တီမီတာ မြင့်တက်လာခြင်းသည် အားလုံးပျက်သုဉ်းရဖို့တော့ မဟုတ်ပါ။ ရာစုနှစ်တစ်ခုဆိုသည်မှာ အတော်ကြာပါသည်။ သည်အချိန်အတွင်း ပင်လယ်ကာတံတိုင်းကြီးများနှင့် တခြားအကာအကွယ်များကို ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ဖို့ အချိန်လုံလောက်ပါသည်။

သို့သော် တစ်ခုရှိသည်က ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်နှုန်းသည် ပိုမိုမြန်ဆန်လာနိုင်ပါသည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များကစပြီး သမုဒ္ဒရာအပူချိန်သည် ပိုပြီး

မြန်မြန်ဆန်ဆန် မြင့်တက်လာကြောင်း သိပ္ပံပညာရှင်များကပြောသည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်နှုန်းနှစ်ဆအထိတက်လာနိုင်လောက်သော အနေအထားမျိုး ဟုဆိုသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ကမ္ဘာမြေပူနွေးလာမှုကလည်း ပိုတိုးလာသောကြောင့် ရေခဲတောင်ကြီးများ၊ ရေခဲချပ်လွှာကြီးများ အရည်ပျော်ဆင်းမှု ပိုများလာသည်။ တခြားအကြောင်းခြင်းရာများဖြစ်သည့် အန္တာတိကတွင် ဆီးနှင်းကျဆင်းမှုပမာဏနှင့် တာတမံကြီးများအတွင်း သိုလှောင်ခံထားရသော ရေပမာဏ စသည်တို့၏ အကျိုးဆက်များကြောင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက်မှုကို မြန်စေမည်လား၊ နှေးစေမည်လားဆိုသည်ကိုတော့ မသိကြရသေးပါ။

အားရှိရဲ့လား၊ ချည့်နဲ့နေလား

မောလဒိုက်ကျွန်းများသည် တောက်လက်နေသော သဲဖြူကမ်းခြေများနှင့်အတူ လှမျိုးကြွယ်သလောက် နုသည်ဟုလည်း ထင်ရက်စရာပါ။ 'မမောနိုင်မပန်းနိုင်' အဆက်မပြတ်ရိုက်ခတ်လာနေသည့် လှိုင်းများဒဏ်ကို ကာလရှည် ကြံ့ကြံ့ခံနေခြင်းအပေါ် ချားလ်ဒါဝင်

တစ်ယောက်ပင် အံ့ဩခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော် ဒါဝင်ရှင်းပြ ခဲ့သလိုပင် သည်ကျွန်းများက ထင်သည်ထက်ပိုပြီး ကြံ့ခိုင်ကြပါသည်။ တကယ်တော့ သည်ကျွန်းများက ပင်လယ်ကြမ်းပြင်မှနေ ရေမျက်နှာပြင်ပေါ် အထိရှိနေသော ထုထည်ကြီးမားလှသည့် ထုံးကျောက်ကျောက်တန်းကြီး များဖြစ်ပါသည်။ သည်ထုံးကျောက်များက အဏ္ဏဝါသတ္တဝါ ငယ်များ၏ အရိုးစုများဖြင့် ဖွဲ့စည်းဖြစ်တည်လာသည်။ ယင်းတို့ထဲတွင် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းသန်းချီကာလ တစ်လျှောက် မီးသေတောင်ဆင်ခြေလျှောများပေါ် ရှင်သန်ကြီးထွားခဲ့သည့် သန္တာကောင်များ၏ မျိုးဆက် ပေါင်းများစွာလည်း ပါဝင်သည်။ သည်သို့အားဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက်အထိရောက်အောင် ဖွဲ့စည်း ဖြစ်တည်လာခဲ့သည်။

သည်လိုဆိုလိုက်၍ ယခုအချိန်ထိ မောလဒိုက် သည် အထက်ကဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရှိနေသည်ဟု မဆိုလို ပါ။ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း နှစ်သောင်းနောက်ဆုံး ရေခဲ ခေတ်၏ အထွတ်အထိပ်အချိန်တွင် မောလဒိုက်သည် ယနေ့မြင်တွေ့နေသလို ပင်လယ်ရေပြင်နှင့်ကပ်လျက် နိ မ့်နိမ့်ကလေးရှိနေတာမျိုးမဟုတ်ကြောင်း မာလီရှီ အဏ္ဏ ဝါသုတေသနဗိမာန် ညွှန်ကြားရေးမှူး အဗ္ဗဒူလာနာဆီးယား က ပြောသည်။ ချမ်းအေးလှသော သမုဒ္ဒရာအပူချိန်နှင့် ရေပမာဏအမြောက်အမြားက ရေခဲအဖြစ် အေးခဲနေ ခြင်းကြောင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်သည် မီတာ ၁၂၀ ခန့်အထိ ယခုထက်နိမ့်ဆင်းနေသည်။ ထို့ကြောင့် ထုံးကျောက်သားများက ပင်လယ်ရေပြင်အပေါ် အတော် မြင့်မြင့်အထိ တိုးတက်နေခဲ့လေသည်။

ထို့နောက် ကမ္ဘာမြေပူနွေးလာကာ ရေခဲတွေ အရည်ပျော်ဆင်းလာပြီး ထုံးကျောက် ကျောက်တန်းများ ကို ဖုံးလွှမ်းသွားခဲ့သည်။ သည်အခါ သန္တာကျောက်တန်း များသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်နား ကပ်လာခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် သန္တာကျောက်တန်းမှဖြစ်လာသော သဲနှင့် ကျောက်စရစ်ခဲလေးများက ရေတိမ်နေရာများမှာ စုပုံမိ ရင်း ယနေ့တိုင်မြင်တွေ့နေရသည့်ကျွန်းများ ဖွဲ့စည်းဖြစ် တည်လာခဲ့တော့သည်။

ထိုကျွန်းများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်သည် မုတ်သုံရာသီ ကိုလိုက်၍ အစဉ်အမြဲ ပြောင်းလဲနေသည်။ စင်စစ် နှစ်စဉ်ပင် သဲထုသည် လှိုင်းနှင့်အတူ ဝဲလှည့်ရွေ့လျား

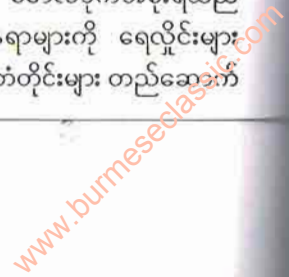
နေသည်။ တစ်ရာသီတွင် ကမ်းခြေသဲသောင်များ ကျယ်ပြန့်လာပြီး နောက်တစ်ရာသီတွင်မူ သဲသောင်များ ကျဉ်းမြောင်းသွားတတ်ပြန်သည်။ သည်ဖြစ်စဉ်က ကာလ ကြာရှည်စွာ ဖြစ်နေခဲ့သည်။

မောလဒိုက်သည် ယနေ့ရှိနေသော အနေအထား ထက် အနည်းငယ်မျှနိမ့်သော ကျောက်တန်းများမှ ဖြစ်တည်လာခဲ့ကြောင်း အထောက်အထားတချို့ကို နယူးဇီလန်နိုင်ငံ အုတ်ကလင်းတက္ကသိုလ်မှ ပထဝီဝင် ပညာရှင် ပေါလ်ကင်ချ်က စုဆောင်းရရှိထားသည်။ သည်အချက်က ကျွန်းများဖွဲ့စည်းတည်စဉ်ကာလတစ် လျှောက် အင်အားကြီးမားသော လှိုင်းလုံးကြီးများသည် ကျောက်တန်းများကို ရိုက်ပုတ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ သဘာဝအရကိုက ကျွန်းများသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာ ပြင် မြင့်တက်လာသည့်ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိသည်ဟု ကင့်ချ်က ယူဆသည်။

သည်လို ကျွန်းများတွင် နေထိုင်သူများသည် တကယ်ပင် လှိုင်းဒဏ်မှအကာအကွယ်ကို လိုချင်ပြီး ကျွန်း၏ကျောက်တန်းများက နှစ်ပေါင်းထောင်ချီ၍ ထိုအကာအကွယ်ကို ပေးခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ကာကွယ် ပေးထားသည့်တန်ဖိုးသည် ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် သီသာခဲ လေသည်။ ထိုစဉ်က မာလီမြို့တော်ကို ကျောက်တန်းများ အပြင်ဘက်အထိ ချဲ့ခဲ့ရာ ယင်းကျောက်တန်းများသည် သန္တာသဲများနှင့် ကျောက်စရစ်လွှာထုကြီးအောက် ရောက် သွားရသည်။

ထိုနှစ်ဧပြီတွင် ဧရာမလှိုင်းလုံးကြီးများက မြို့ တော်ကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။ (တချို့က အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ အဝေးတစ်နေရာဆီမှ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းကြောင့်ဟု ဆိုကြသည်။) တိုးချဲ့ထားသော မြေအားလုံးကို ရေလှိုင်း ကြီးများက တိုက်စားဝါးမျိုသွားသည့်အပြင် သမ္မတ ဂါယွန်းစီးလာသောကားကိုပင် ပင်လယ်ထဲဆွဲချသွားလု ခမန်းအထိ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်တော့ မောလဒိုက်ကို ပင်လယ်အဏ္ဏဝါကြီးက ဝါးမျိုသွားမည့်အန္တရာယ်ရှိနေ ကြောင်း ရာဇဝင်မှာစာတင်သည့်မိန့်ခွန်းများကို သူစပြော လာတော့သည်။

ဂျပန်အကူအညီဖြင့် မောလဒိုက်အစိုးရသည် မာလီ၏ ပင်လယ်ကမ်းခြေနေရာများကို ရေလှိုင်းများ ဒဏ်ခံနိုင်အောင် ပင်လယ်ကာတံတိုင်းများ တည်ဆောက်

ခဲ့သည်။ (ယင်းအတွက် ဒေါ်လာသန်း ၆၀ ကုန်ကျခဲ့ရာ ယင်းမှာ ၂၀၀၂ ခုနှစ် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှု တန်ဖိုး၏ ၁၀% ခန့် ရှိပါသည်။) ထို့ပြင် တခြားသော ကျွန်းများအား အကာအကွယ်ပေးထားသည့် သန္တာ ကျောက်တန်းများကိုလည်း ကာကွယ်လာသည်။ ထိုသို့ ကာကွယ်လုပ်ဆောင်ချက်များအနက် ရွာသားများသည် ဗလီများ သို့မဟုတ် နေအိမ်များဆောက်လုပ်ရန်အတွက် သန္တာကျောက်တုံးကျောက်ခဲများအား မိုင်းခွဲယူခြင်းကို ပိတ်ပင်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ သို့သော် အစိုးရမထိန်း ချုပ်နိုင်သည်က ပတ်ဝန်းကျင်သမုဒ္ဒရာရေထုအပူချိန်ကို ဖြစ်သည်။ တစ်ခုရှိသည်ကတော့ သည်အချက်က အနာဂတ်အတွက် လုံးဝနိမိတ်ဆိုးတော့လည်း မဟုတ်ပါ။

အကြောင်းရင်းကဘာလဲ။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာ ပြင်မြင့်တက်လာသည်နှင့်အမျှ ကျန်းမာသန်စွမ်းသော ကျောက်တန်းများကလည်း ကြီးထွားမြင့်တက်လာနိုင် သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် သမုဒ္ဒရာအပူချိန် အလွန်အမင်းမြင့်တက်လာလျှင်မူ သန္တာကျောက်တန်းများ သည် ဖြူလျော်သွားသောရောဂါတစ်မျိုး ရတတ်သည်။ သည်ရောဂါက လူတို့တွင်ဖြစ်တတ်သော အဖျားရောဂါနှင့် တူသည်။ သန္တာကျောက်ခက်များကို သေဆုံးခြင်းမရှိစေ သော်လည်း သမုဒ္ဒရာအပူချိန်မြင့်တက်မှုလွန်ကဲပြီး အချိန်လည်း ရှည်ကြာလွန်းမည်ဆိုလျှင်တော့ အားလုံး သေကြေပျက်သုဉ်းကုန်မည်ဖြစ်သည်။

ထိုအဖြစ်မျိုး ယခင်ကလည်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါပြီ။ ၁၉၉၇- ၁၉၉၈ အယ်လ်နီညိုကြောင့် ပင်လယ်မျက်နှာ ပြင်အပူချိန် ကာလတာရှည်မြင့်တက်ခဲ့ရာ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ တွင်းရှိ သန္တာကျောက်ခက်များသည် တောမီးလောင် ပျက်စီးသွားသလို ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ တချို့နေရာများ၌ သန္တာကျောက်တန်းများ ပျက်စီးမှုမှာ ၇၀% အထိ ရှိပါ သည်။

ကျောက်တန်းများ ပြန်လည်နာလန်ထူလာပြီ ဖြစ်ကြောင်း ဘန်ယန်ထရီးအပန်းဖြေစခန်းမှ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးညွှန်ကြားရေးမှူး အဗ္ဗဒူလ် အဇီး အဗ္ဗဒူဟာကင်းမ်က ပြောပါသည်။ သို့သော် ကမ္ဘာ့ သမုဒ်အဏ္ဏဝါများက ဆက်လက်ပူနွေးနေဦးမည်ဆိုလျှင် တော့ ဘာဖြစ်လာမည်ကို ဘယ်သူမျှမသိပါ။

၁၉၉၈ ခုနှစ် သန္တာကျောက်တန်းများပျက်စီးမှု

သည် ဆူနာမီဒီလှိုင်းကြီးများကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသလို ပင် လူအများကို ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်သွားစေခဲ့သည်။ အကြောင်းကတော့ သန္တာကျောက်တန်းများသည် ကုန်းမြေ ကို ပင်လယ်ရေလှိုင်းများဒဏ်မှ အကာအကွယ်ပေးရုံမျှ မက နိုင်ငံ၏ အဓိကစီးပွားရေးအတွက် အခရာကျသော ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျောက်တန်းများသည် ဒေသခံတူနာငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဖို့အတွက် ငါး များခိုအောင်းရာအဖြစ် တည်ရှိနေသလို ရေအောက်အလှ ကြောင့်လည်း နိုင်ငံခြားသားဧည့်သည်များကို မြှူဆွယ် ဖိတ်ခေါ်နေသည်။

“နုလုံးခွန်နေတာ ရပ်သွားရင် အသက်ရှင်နိုင် ပါဦးတော့မလား” ဟူ၍ မောလဒိုက်အစိုးရအဖွဲ့ ပြောရေး ဆိုခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် အရာရှိချုပ် အာမက်ရှာဟိဒ်က မေးခွန်း ထုတ်ပါသည်။

နေမလား၊ ပြေးမလား

နားလားဖို့ရှိရွာကလေးသည် အတိတ်ခေတ်ထဲ မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့သလားအောက်မေ့ရသည်။ နေ့အချိန် နေပူစဉ် လူတွေက ခေါင်ရမ်းပင်ရိပ်နှင့် အုန်းပင်ရိပ်များ အောက်ဝယ် နားနားနေနေ ငိုက်မျဉ်းနေလေ့ရှိသည်။ ကျွန်းကလေးကတော့ ချစ်စရာပါ။ အရွယ်ကလည်းငယ် ပြီး ကီလိုမီတာဝက်လောက်ပင်မကျယ်။ သဲထူထူ ရွာလယ် လမ်းကနေသွားလျှင် အစိမ်းရောင်လဲ့နေသော ကုန်းတွင်း ရေငန်အိုင်နှင့် ယင်း၏ဟိုမှာဘက်တွင် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာကို မျက်နှာမူထားသော ရေတိမ်ပိုင်းသန္တာကျောက်တန်း များအပေါ် ရေလှိုင်းများပုတ်နေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။

မောလဒိုက်တွင် နားလားဖို့ရှိလို့ကျွန်းများ အတော်များများရှိပါသည်။ ထိုကျွန်းများမှ လူတွေသည် ဟာလ်ဟမ်မာလီကဲ့သို့ ဘေးကင်းလုံခြုံသော လူလုပ်ကျွန်း များဆီသို့ အချိန်မီရွှေ့ပြောင်းလာကြလိမ့်မည်ဟူ၍ အစိုးရတာဝန်ရှိသူများက မျှော်လင့်နေသည်။ ယင်းကို မြို့တော်နှင့်မျက်နှာချင်းဆိုင် ဆားငန်အိုင်တစ်ဖက်တွင် တည်ဆောက်ထားပါသည်။ ဟာလ်ဟမ်မာလီသည် တစ် ပြင်လိုဖြစ်နေသော်ငြား စိတ်ဝင်စားစရာတစ်ခုကတော့ ရှိပါသည်။ ယင်းမှာ ကျွန်းသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက် ၂ မီတာခန့်အထိ မြင့်တက်နေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မာလီမြို့တော် နေရာအတော်များများထက် နှစ်ဆပိုမြင့်သော

ညောင်ကွန်းခိုခန်း

မောလဒိုက်၏ စံပြုအပန်းဖြေခန်းပုံစံဖြစ်သော တည်းခေါပ်များ၊ စက်ဝိုင်းသဏ္ဍာန်ထောက်လှုပ်ထားသည်။

သတင်းဆိုးကတော့ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း ပင်လယ်ရေ
 မျက်နှာပြင်က ဆက်လက်မြင့်တက်နေလျက်ရှိရာ
 အနိမ့် ပိုင်းနေရာများအတွက်
 ရတက်မအေးနိုင်ဖြစ်နေရသည်။
 ပြဿနာကို ပိုပြီးဆိုးရွားစေသည်က
 ပလော်ရီဒါနိုင်ငံ တကာတက္ကသိုလ်
 ကမ်းရိုးတန်းရေးရာကျမ်းကျင်သူ စတီဖင်လယ်သာမင်က
 “ရှင်သန်ရေး သဘာဝမြေလွှာ ပုံစံများ”
 ပျက်စီးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။
 ထိုသဘာဝမြေလွှာအနေအထားက
 မြင့်တက်လာသော ပင်လယ်ပြင်နှင့် ကုန်းမြေကြားတွင်
 ကြားခံပေးထားသည်။

အနေအထားပါ။
 တခြားစီမံကိန်းများကိုလည်း အကောင်အထည်
 ဖော်ဆောင်နေကြောင်း စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးနှင့် အမျိုးသား
 ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီး ဟမ်ဒန်ဟာမီးဒ်က ပြောပါသည်။
 သူက မြေပုံတစ်ချပ်ကို ဆွဲယူပြီး ဆောင်းပါးရှင် နက်ရှ်ကို
 ရှင်းပြခဲ့သည်။
 မြေပုံပေါ်တွင် သန္တာကျွန်းခွေတစ်ခုစီအပေါ်၌
 အမှတ်အသားတစ်ခုစီ ပြထားသည်။ ဟာမီးဒ်က
 ကန်ဒူးလ်ဟူးကျွန်းကို ပြသည်။ ဒီရေမြင့်တက်ချိန်နှင့် မှု
 တ်သို့မိုးကြီးချိန်တို့ဆုံမိတိုင်း ရေကြီးသည့်ဒဏ်ကို
 ကျွန်းသူကျွန်းသားတွေ ကာလတာရှည်ခံစားခဲ့ရကြောင်း
 သူက ပြောပြသည်။ နောက်ဆုံးဒုက္ခပေးသွားသည်က
 ဆူနာမီဒီလှိုင်းဖြစ်သည်။ အိမ်ခြေ ၅၀၀ အနက် ရှစ်လုံး
 မှာ လူနေမရအောင် ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ယခုအခါ
 ရွာအကြီးအကဲများ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ လူအားလုံးကို
 ဒုဗာဖာရူးကျွန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးရန် အစိုးရက စီစဉ်
 နေသည်။ အဆိုပါကျွန်းမှာ ကီလိုမီတာ ၂၀ အကွာရှိ
 လူမနေသောကျွန်းဖြစ်သည်။
 သို့စေကာမူ သစ်ပင်များ၊ ချုံနွယ်များဖြင့် စည်း
 သတ်ထားသော ဒုဗာဖာရူးကမ်းခြေတွင် အင်္ဂါတေ

အနာဂတ်
ယခုမှ နောင်နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ တွင် ကလေးများသည်
မောဒလိုက် ရေငန်ကမ်းခြေများ၌ ဆော့ကစား ဖျော်ပါးနိုင်ဦးမည်လား။

ကျောက်သားတမံများဖြင့် အားဖြည့်ရဦးမည်ဖြစ်သလို ကျွန်းအလယ်ပတ်အနီးရှိ အဓိကကျသောနေရာများ၌ လည်း မြေသားများဖို့ပေးရဦးမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လူလုပ်အမြင့်နေရာများဝယ် စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးပေးခန်းနှင့် ဗလီဝတ်ကျောင်းကဲ့သို့ အဆောက်အအုံများကိုလည်း ဆောက်လုပ်ရဦးမည်။ သည်လိုနေရာမျိုးကို အစိုးရအရာရှိများက “ဘေးကင်းလုံးခြုံသောကျွန်း” ဟု ခေါ်ပါသည်။

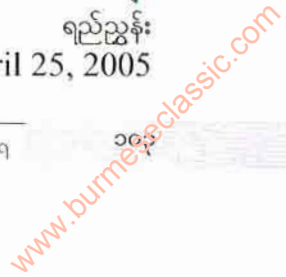
“နေလို့မရတော့ဘူးဆိုရင်တော့လည်း ကျုပ်တို့ မောလဒိုက်ကို စွန့်ခွာသွားရမှာပေါ့လေ။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်နိုင်ရင်တော့ ဒီမှာပဲနေချင်ပါတယ်” ဟု သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တည်ဆောက်ရေးဝန်ကြီးဌာန မဟာဗျူဟာရေးရာ မူဝါဒ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး အမ်ဂျွန်အဗ္ဗူလာက ပြောပါသည်။

ဆောင်းပါးရှင် နက်ရှ်တစ်ယောက် မာလီမှ မပြန်ခင် မြို့တော်တစ်ခွင် လျှောက်သွားရင်း ရေကာတာ တံတိုင်းကြီးများဆီ ရောက်လာခဲ့သည်။ မြို့တော်၏ အန္တရာယ်အရှိဆုံးနေရာကို အင်တေတုံးကြီးများချထားပြီး ကာကွယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ရေကာတာတံတိုင်းကြီး နောက်ကွယ်တွင် ရေလှိုင်းရိုက်ခတ်သံများ ဟည်းနေသည်။

ရှေ့ဘက်တွင်တော့ တူးမြောင်းငယ်ကလေးထဲ ရေပြာပြာဝယ် ကလေးငယ်များ မြူးထူးပျော်ပါးနေကြသည်။ ယခုမှသည် နောင်ရာစုနှစ်အတော်ကြာသောအခါ မောလဒိုက်သည် မည်သို့ရှိလေမည်နည်းဟု နက်ရှ်က တွေးကြည့်နေမိသည်ဟု ဆိုပါသည်။

တချို့ယူဆသလို သန္တာကျောက်ခက်များက ပူနွေးသောရာသီဥတုနှင့် အသားကျသွားလေမည်လား။ သို့မဟုတ်ကလည်း လူတွေသည် ကျောက်တန်းတုများ တည်ဆောက်ပြီးပဲ အကာအကွယ်ယူနေထိုင်သွားကြမည်လား။ သည်အခါ ယခုကျွန်း ၂၀၀ ကျော်တွင် ပြန်ကျနေထိုင်နေသောလူတွေ ဘယ်လိုလုပ်မည်နည်း။ ဒုတိယတွေ့လိုပဲ အခိုင်အခံ့တာတမံကြီးများဆောက် လုပ်ပြီး စုပေါင်းနေထိုင်ကြမည်လား။ ထိုအနေအထား က ဒီလှိုင်းလုံးကြီး လွှမ်းမိုးခံရခြင်းကို ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျသည့်အဖြစ်မျိုးလောက် မဆိုးဘူးဆိုစေကာမူ အသည်းအေးစရာတော့ ဖြစ်ပါသည်။

ထင်အောင်ကျော်
ရည်ညွှန်း
Times, April 25, 2005

ဓာတ်ပုံအယ်ဘမ်

တရားမဝင်သစ်မှောင်ခိုမှုများ

Kangfang BP 22
in April 2010.

Yew+ Coffinwod roots
Towards into China
from Kangfang gate BP 22
in April 2010.

Taiwania Cryptomerioides Dan.
Coffinwod from BP 27,
in October 2011
everyday 30-60 trucks extracting
in to China.

MAI JA YAUNG 9-2-08 မြန်မာပြည်မှ
ညောင်ပင်ကို Crane ဝင်ရောက်ခြင်း
မရွေးဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာတာ

Yew table
from Teng Chang Market 2010

Burma roots
in Teng Chang Market 2010

ရေငတ်သောရွေးရက်များကို အန်တုခြင်း

ဆင်တဲဝမြတ်ဖုန်း

ခရဲကလာသူ ပြာပူမကြောက်

“ရန်ကုန်မှာ ရေ ၆ ရက်ဖြတ်မတဲ့” ဆိုသော သတင်းကြောင့် လူတွေ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်ကုန်ကြသည်။ စည်ပင်က အကြီးစားပြင်ဆင်မှာဆိုပဲ။ ရက်ကြာကြာ ရေဖြတ်မှာလိုဆိုတော့ တချို့က ယုံခက်ခက်ဖြစ်နေပုံရသည်။ တကယ်ရေဖြတ်မှာလားဟု စုံစမ်းကြသည်။ ရေပြတ်လပ်မှုမရှိဘဲနေလာကြရာမှ ပြုန်းဆို သည်သတင်းကို ကြားလိုက်ရတော့ ရေလှောင်ဖို့ ရေစည်တွေ၊ ရေပုံးကြီးတွေ အပြေးအလွှားသွားဝယ်ကြရသည်။ ဆိုင်တွေ ဖိုးကျိုင်းတုတ်ဖြစ်ပြီပေါ့။ ရောင်းမလောက်အောင်ဖြစ်သွား

ကြပြီး တချို့ဆိုင်တွေဆို ပစ္စည်းတွေပင် ပြတ်ကုန်သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် မတ်လဆန်းမှာ တကယ်ပဲ ရေဖြတ်လိုက်သည်။ ရေသွယ်ထားသည့်အိမ်များကော၊ လမ်းထိပ်ရေကန်များပါ ရေလုံးဝမလာတော့ပြီ။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသူများက ဟန်မပျက်နေနိုင်ကြသော်လည်း၊ နံ့ကောင်လိုလူစားမျိုးတွေကတော့ ရေချိုးဖို့ဆိုတာ ဝေးလို့ မျက်နှာသစ်စရာပင် ရေမရှိ။ ခင်ရာမင်ရာအိမ်တွေဆီက ရေတစ်ပုံးလောက်ရဖို့အရေး ရှေ့မျက်နှာနောက်ထားလို့ အောက်ကျိုကြရပြီပေါ့။
ထိုအခြေအနေကို သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်

ရန်ကုန်မြို့နယ် ရေဖြတ်ကြားတွင် အောက်ဆုံးပြန် ကုန်ထုတ်လုပ်ထားသောရေကို အလှူအသန့်ခွပ်ယူနေကြရန်

ရေခဲနှင့်ထိလုနီး ကျွန်တော်တို့၏နှုတ်ခမ်းများသည် အလန်တကြားပင် နောက်တွန့်သွားမိ တော့သည်။
ရေ၏အရောင်အဆင်းကို ရုတ်တရက်မြင် လိုက်ရသောကြောင့်ပင်။ ရွံ့ရှေ့ ရွံ့နွံတွေကို ရေဖျော်ထားသည်နှင့်တူသော
ခပ်ညစ်ညစ်ရေ။ “ကြည်လင် မှု” ဆိုသော ဝေါဟာရ၏ တစ်ဖက်စွန်းရောက်နေသော နောက်ကျိနေသောရေကို
မည်သို့ သောက်သုံးရပါမည်နည်း။ ကျွန်တော်တို့၏အမူအရာကြောင့် ဒေသခံတို့၏ သန့်စင်သောအပြုံးများ
ပျက်ပြယ်သွား၏။ နောက် ဝမ်းနည်းသည့် အရိပ်အယောင်တွေ သူတို့မျက်နှာပေါ်မှာ အထင်းသား။

များက မျက်နှာလွဲမနေကြပါ။ ရေဂါလံ ၁၆၀၀ ဆန့်
ဘောက်ဆာကားကြီးများဖြင့် လမ်းထိပ်ကန်တွေထဲ
ရေလာထည့်ပေးသည်။ ဘာပြောကောင်းမည်နည်း။
ရပ်ကွက်ထဲကလူတွေ အပြေးအလွှားရောက်လာကြပြီး
ပုံးတွေခွက်တွေနှင့် အလှအယက်ခပ်လိုက်ကြတာ၊ ခဏနှင့်
ရေကန်မှာ လူတွေ တရုန်းရုန်းဖြစ်သွားတော့ သည်။
အသံဗလံတွေလည်း ဆူညံပွက်လောရိုက်သွားတော့ သည်။

ကျွန်တော်တို့အိမ်မှာတော့ အုတ်ရေကန်အပြည့်
ရေကြိုထည့်ထားသဖြင့် ကြံ့မြဲမပျက်နေနိုင်ခဲ့သည်။

တစ်ချိန်တုန်းကတော့ ကျွန်တော်တို့အိမ်ကိုယ်
တိုင်လည်း ရေဒုက္ခခံခဲ့ရသည်ပင်။ ကြာတော့ ကြာခဲ့ပြီ။
လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀ ကျော်ကပေါ့။ ယနေ့ လူငယ်လူရွယ်
တွေ ထိုရေဒုက္ခမျိုးကို ကြုံဖူးကြမည်မထင်။

မိုးရာသီကာလ ရန်ကုန်မှာ ရေအလွန်ပေါ့သည်။
မိုးရွာချလိုက်ပုံက ရေကန်ကြီးကိုမှောက်ပြီး သွန်ချလိုက်
သလိုပင်။ မြေပြင်သည် ရေပြင်အောက်ရောက်သွားတော့
သည်။ လမ်းထိပ်ရေကန်တွေမှာလည်း ၂၄ နာရီပတ်လုံး
လာလိုက်သည့်ရေတွေ အပြည့်အလျှံ။

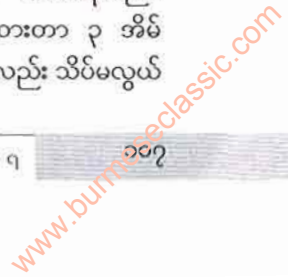
အဲ မိုးလည်းကုန်ရော အားလုံးခန်းခြောက်သွား
တော့သည်။ ကန်တွေမှာလည်း လုံးဝနီးပါး ရေမလာတော့
သလောက်ပင်။

မိုးအခါ စက်တွင်းခေါ် အဝီစိတွင်းတွေကို
အားကိုးလာရသည်။ စက်တွင်းက အိမ်ခြေနှင့်မမျှ။
အိမ်ထောင်စုတစ်ထောင်ခန့်ရှိသော ကျွန်တော်တို့ရပ်ကွက်
မှာ စက်တွင်းက ၂ တွင်းသာရှိသည်။ ပလတ်စတစ်ပိုက်

အရှည်ကြီးတွေဖြင့် ရေလိုက်ထည့်ပေးရသဖြင့် တော်
တော်နှင့် ကိုယ့်အိမ်ရှိရာသို့ ရေပိုက်မရောက်နိုင်။
ရေတစ်စည်လောက်ရဖို့အရေး တစ်ရက်ခွဲလောက်စောင့်
ရသည်။ ထမင်းအိုးတည်ချိန်ရောက်လို့ ရေမရှိဘူးဆိုလျှင်
ရေထည့်နေသောအိမ်ဆီသွားပြီး ရေတစ်ပုံးလောက်ပေး
ဖို့ တောင်းတောင်းပန်ပန်ပြောဆိုယူရသည့်အဖြစ်။

လမ်းထိပ်ရေကန်မှာ ထူးထူးဆန်းဆန်း ည ၂
နာရီ၊ ၃ နာရီလောက် တစ်နာရီခန့်ကြာအောင် ရေလာ
တတ်သည်။ လာသည့်ရေက သေးသေးမျှင်မျှင်ရယ်။
ကြက်အိပ်ကြက်နိုးဖြင့် ရေကန်မှာ ရေလာ မလာ ထထ
ကြည့်ရသည်မှာ အမော။ ရေလာပြီဆိုလျှင် (တခြားအိမ်
ကလူတွေအသံမကြားရအောင်) ရေပုံးကို အသာဆွဲထွက်၊
ခြေသံပြင်းပြင်းမနင်းရဲ။ တခြားလူတွေနီးသွားလျှင်
ရေကန်မှာ လူတွေအုံလာမည်။ ထိုအခါ ပုံးတွေ တန်းစီ
ရတော့မည်။ ရေတစ်ပုံးရဖို့ တမေ့တမောစောင့်ရပေဦး
တော့။ လူတွေများသည်ထက်များလာချိန်မှာပင် သေးသေး
မျှင်မျှင်ရေက လုံးဝပြတ်တောက်သွားတော့သည်။ အားလုံး
ရေပုံးအလွတ်တွေဆွဲလို့ တပ်ခေါက်ပြန်ကြရ သည်မှာ
ရိုးနေပြီ။

နောက် ရေရနိုင်သည့်နေရာတစ်ခုက ရပ်ကွက်
ထိပ်က မီးသတ်ရေကန်။ အဲဒီရေကိုတော့ သောက်လို့
မရ။ လျှော်ဖွပ်ဆေးကြောဖို့လောက်သာ သုံးနိုင်သည်။
ကန်ကရေကို ရေစည်လှည်းတွေနှင့် သယ်ရသည်။
ရပ်ကွက်ထဲမှာ ရေစည်လှည်းထောင်ထားတာ ၃ အိမ်
သာရှိသည်။ ထိုရေစည်လှည်းငှားရတာလည်း သိပ်မလွယ်

လှ။ ကြိုတင်စာရင်းပေးထားတာတောင် နှစ်ရက်လောက် စောင့်မှ ရေစည်လှည်းရနိုင်သည်။ လှည်းရပြီဆိုလျှင် နေ့ညမရွေးမနေနိုင်။ ညအချိန်မတော်ကြီးမှာရလျှင်လည်း အဲဒီအချိန်မှာ ရေထဲတွန်းရသည်။ ထိုစဉ်က ရပ်ကွက်လမ်း တွေကလည်း ဆိုးမှဆိုး။ ခင်းထားတာကြာပြီမို့ ဝင်လမ်း တွေက ကုန်းကမူ၊ ချိုင့်ခွက်တွေဖြစ်နေပြီမို့ လှည်းတွန်းသံ 'ဂလုံး ဂလွမ်း' သံတွေက တစ်ညလုံး ဆူလို့လဲ။ ဒါ ဟိုးတုန်းက ကျွန်တော်နေခဲ့သော မြောက်ဥက္ကလာရပ်ကွက် တစ်ခုရဲ့ သရုပ်မှန်ပါပဲ။

အဲဒီလိုရေဒုက္ခခံခဲ့ရတာ ရိုးနေပြီဖြစ်လို့၊ ခုလို ရေ ၆ ရက်လောက် ရေဖြတ်တာလောက်ကိုများ အပျော့ ထင်သည်။ ငရဲမှာနေခဲ့ဖူးတော့ ပြာပူလောက်တော့ ဘယ်ကြောက်မလဲ။

မိုးခေါင်ရေရှားရပ်ဝန်းသားတစ်ယောက်ရဲ့ ခံစားမှု

ကျွန်တော့်ဇာတိက တောင်သာမြို့နယ်ထဲက အညာရွာလေးတစ်ရွာ။ ကျောင်းမှာ ပထဝီသင်ရတော့ 'မိုးခေါင်ရေရှားရပ်ဝန်း' ဆိုတာကို သိလာရသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာသည် ထိုရပ်ဝန်း၏ ဗဟိုချက်လောက်မှာ တည်ရှိနေသဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အဆိုပါရပ်ဝန်းသား ဖြစ်ရလေခြင်း ဆိုပြီး စိတ်ပျက်အားငယ်မိခဲ့သည်။

မိုးခေါင်တာက စာတစ်စောင်ပေတစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့ဆို နိုင်လောက်ပါပေသည်။ နေရာတိုင်း ရေရှားတာတော့ မဟုတ်။ မြစ်ချောင်းတွေနှင့်နီးသော ရွာတွေမှာ ရေမရှား။ တစ်မြို့နယ်လုံးခြုံကြည့်လျှင်တော့ ကုန်းတွင်းရွာအားလုံး လိုလိုပင် ရေအလွန်ရှားကြသည်။

ကန်ရေကိုသာအားထားကြရသော ကုန်းတွင်း ပိုင်းရွာတွေမှာ နွေဦးရောက်သည်နှင့် ရေတွေခန်းခြောက် ကုန်သည်။ ၃ မိုင် ၄ မိုင်ဝေးသောချောင်းဆီသို့ ရေစည် လှည်းတွေနှင့် ရေသွားတိုက်ကြရသည်။ နေပူလျှင် နွား တွေ အပူရှုပ်သေကုန်မှာစိုးသဖြင့် နေထွက်လျှင် ချောင်း ရောက်အောင် အရုဏ်မတက်မီကတည်းက ရေစည်လှည်း နှင့် ထွက်ကြရသည်။ တစ်နေကုန်နေခိုကြရမှာဖြစ်လို့ လူစာ၊ နွားစာတွေကို တစ်ပါတည်းယူဆောင်ခဲ့ရသည်။ ချောင်းထဲမှာ လက်ယက်တွင်းကရေကို လူရောနွားရော ရေအဝသောက်၊ ရေအဝချိုး၊ နေဝင်ချိန်နေအေးမှ ရွာကို ပြန်။ ရေတစ်စည်ရဖို့အရေး ထိုမျှအားစိုက်ရသည်။ ဒါ

ကြောင့်လည်း ရေကို ဖြုန်းတီးရာမရောက်အောင် ဂရုပြု ရသည်။ 'လူချိုးတဲ့ရေ နွားကသောက်' ရသည်မှာ တကယ့် အဖြစ်တွေပါ။

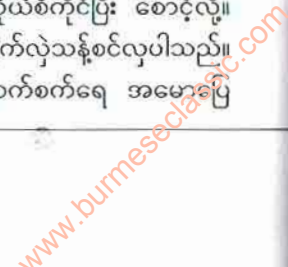
ကျောက်ပန်းတောင်းနယ်က ရွာတစ်ရွာမှာတော့ နွေရောက်လို့ ရေကန်ကြီးခန်းခြောက်သွားသည့်အခါ ကန်အောက်ခြေအစိုဓာတ်ထဲမှရေကို ညှစ်ထုတ်ယူကြ ရသည်။ ရေကန်အောက်ခြေမှာ ၂ ပေ ပတ်လည်လောက် တွင်းလေးတွေ ၄ ပေလောက် နက်အောင်တူးချကြရ သည်။ အစိုဓာတ်လွှာထဲမှရေက တွင်းထဲ တဖြည်းဖြည်း စိမ့်ဝင်လာသည်။ ရေများလာတော့မှ ရေမှုတ်နှင့်ခပ်ယူ ရသည်။ ကန်ထဲမှာ သူတွင်းကိုယ့်တွင်း အဖုံးလုပ်ပြီး တံခါးပိတ် သော့ခတ်ထားကြရသည်။ ကိုယ့်တွင်းကရေ ကို သူများ ခိုးမခပ်နိုင်အောင်ပေါ့။

ကျွန်တော်ငယ်စဉ်က အတွေးဝင်ခဲ့သည်မှာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ အခြားဒေသများသည် ကျွန်တော် တို့ မိုးခေါင်ရေရှားရပ်ဝန်းဒေသများနှင့်မတူ ခြားနားစွာ ရေပေါများမှာပဲဟူ၍ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် နောင်သော အခါမိုးခေါင်ရေရှားရပ်ဝန်းကိုကျော်လွန်၍ အခြားဒေသ များသို့ရောက်ရှိသည့်အခါတွင်မှ ကျွန်တော်၏ ငယ်စဉ် က အတွေးသည် မမှန်ကြောင်း သိလာရပါတော့သည်။

မိုးခေါင်ရေရှား ဒေသအချို့

နေရာနှစ်ခုတို့သာ ဖော်ပြပါမည်။ ဘူမိဗေဒ သမားဖြစ်လာသော ကျွန်တော်၏ ကွင်းဆင်းခရီးစဉ်များ ၌ ယနေ့တိုင်မမေ့နိုင်လောက်အောင် ရေရှားပါးမှုအချို့ ကို ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ဖူးပါသည်။

ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်၏အနောက်ဖျား ပြက္ခရွေ တောင်ကြော၌ လှုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ်ကဖြစ် သည်။ တောင်ကြောကြီး၏ မြောက်ဘက်အစွန်းက ပြက္ခရွေ တောင်ထိပ်၏အောက်ခြေရှိ မှော်အိုင် ပ. လ. ၈ ရိုက်ကွင်းသို့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ စခန်းချရန် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဒေသခံ များမှာ ဧည့်သည်မျှော်နေကြသူများပီပီ ကျွန်တော်တို့ကို ဝမ်းသာလှိုက်လှိုက် ဆီးကြိုကြရွာသည်။ မောမောနှင့် နေပူထဲ မှ လာခဲ့ရသော ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုသည့်အနေဖြင့် သောက်ရေခွက်ကလေးတွေ ကိုယ်စီကိုင်ပြီး စောင့်လို့။ သူတို့၏အပြုံးက တကယ်ပင် လှိုက်လှိုက်သန့်စင်လှပါသည်။ ထိုခဏ၌ 'ဖန်ပြာခွက်နဲ့ ကျောက်စက်ရေ အမောပြေ

အောင်တိုက်ပါမမ' ဆိုသော သံချပ်စာသားကို ပြေးသတိရ လိုက်မိသည်။ သို့ပေမဲ့ . . . ။ ရေဆာလောင်မှုကို ပြေပျောက်သွားစိမ့်သောငှာ ကမ်းလာသောရေခွက်များကို လှမ်းယူ၍ သောက်မည်ပြုဆဲခဏမှာပင်၊ ရေခွက်နှင့်ထိလှ နီး ကျွန်တော်တို့၏နှုတ်ခမ်းများသည် အလန်တကြားပင် နောက်တွန့်သွားမိ တော့သည်။ ရေ၏အရောင်အဆင်းကို ရုတ်တရက်မြင် လိုက်ရသောကြောင့်ပင်။ ရွံ့ရေ ရွံ့နွံတွေကို ရေဖျော်ထားသည်နှင့်တူသော ခပ်ညစ်ညစ်ရေ။ 'ကြည်လင် မှု' ဆိုသော ဝေါဟာရ၏ တစ်ဖက်စွန်းရောက်နေသော နောက်ကျိနေသောရေကို မည်သို့ သောက်သုံးရပါမည်နည်း။ ကျွန်တော်တို့၏အမူအရာကြောင့် ဒေသခံတို့၏ သန့်စင် သောအပြုံးများ ပျက်ပြယ်သွား၏။ နောက် ဝမ်းနည်းသည့် အရိပ်အယောင်တွေ သူတို့မျက်နှာပေါ်မှာ အထင်းသား။ မတတ်နိုင်။ စိတ်မကောင်းရုံမှအပ ကျွန်တော်တို့လည်း ဘာမှမတတ်နိုင်ခဲ့။

ပြက္ခရွေ့တောင်ကြောသည် မီးသင့်ကျောက်များ ဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည့် ကျောက်တောင်ကြီးဖြစ် သည်။ မှော်အိုင်စခန်းသည် ကျောက်တောင်ခြေမှာရှိသဖြင့်

ထိုစခန်း၏အောက်မှာ မီးသင့်ကျောက်ထုခံနေမည်မှာ အသေအချာပင်။ အောက်မှာ ရေကြောရှိနိုင်သော အနည်ကျသဲလွှာမရှိနိုင်။ အပေါ်ယံစီးဆင်းလာသော မိုးရေကိုသာ ကန်ဆည်၍သို့လှောင်ထားပြီး သုံးစွဲကြရ သည်။ ရေများတုန်းကမသိသာသော်လည်း နွေရာသီ ရေခန်းခြောက်ပြီး ရေနည်းလာသည့်အခါ လက်ကျန်ရေ က သိသိသာသာကြီးနောက်ကျီလာခြင်းပင်။

ထိုရေဖြင့်ထမင်းချက်တော့ ဖြူဖွေးသောဆန် သည် ဘဝပြောင်းကာ မဲညစ်ညစ်ထမင်းဖြစ်သွားသည်။ ဟင်းကိုလည်း ထိုရေဖြင့်ပင်ချက်ရသည်။ သောက်ဖို့ဆို တာဝေးလို့ ထိုရေဖြင့် မျက်နှာသစ်ဖို့ကိုပင် မိမိလက်ကို မိမိမျက်နှာဆီသို့ အရောက်မပို့နိုင်ခဲ့။ ထိုစခန်း၌ ဂု ညအိပ်မျှသာနေခဲ့ကြရသော ကျွန်တော်တို့၏ဒုက္ခသည် နှစ်များစွာ ထိုစခန်း၌ ကျောက်ချနေခဲ့ကြရ ဆက်လက် ၍လည်း နေကြရဦးမည့် စိုက်ကွင်းအလုပ်သမားများ၏ ဒုက္ခနှင့်နှိုင်းစာလျှင် ဆီးစေ့နှင့် မြင့်မိုရ်တောင်ပမာသာ ဖြစ်တော့မည်။ ထိုသို့သော အရပ်ဒေသသို့ ရေပေးလျှမည့် ပရဟိတအဖွဲ့များလည်း လက်လှမ်းမမီ။ လက်တွေ့ဖြစ်

www.burmeseclassic.com

နိုင်စရာရှိသည်ကတော့ . . . ။

ပိုးမွှားများကို မသေစေနိုင်သော်လည်း မိနစ်ပိုင်းအတွင်း ရေကိုကြည်လင်စေနိုင်သည့် (ဂျပန်နိုင်ငံထုတ်) ရေကြည်ဆေးမှုန့်ဖြစ်စေ၊ ရေကိုလည်း သန့်နိုင်ပိုးမွှားများကိုလည်း သန့်စင်နိုင်သော (အိုင်ယာလန်နိုင်ငံထုတ်) အက္ခာတက် (Aquatab) ရေသန့်ဆေးပြားဖြစ်စေ သူတို့ဆီအရောက် ပို့ဆောင်ပေးရန်ပင်ဖြစ်တော့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အဆိုပါရေသန့်ဆေးမှုန့်၊ ဆေးပြားတွေ ရောက်မှရောက်ပါသေးရဲ့လား မသိ။

နောက်တစ်နေရာကတော့ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းက ဘော်ဆိုင်းဗေသ၊ ငွေနှင့် ခဲသတ္တုတူးဖော်ရာ သတ္တုတွင်းဒေသ။ ဟဲဟိုး၏မြောက်ဘက် ၁၉ မိုင်အကွာ၊ ပေ ၃၀၀၀/၄၀၀၀ ခန့်မြင့်သော တောင်ပေါ်မြေမြင့်ဒေသဖြစ်သည်။

မိုးခေါင်ရေရှားရပ်ဝန်းသား ကျွန်တော်သည် ထိုဒေသသို့ ရောက်ရှိလာရသောအခါ ရေအလွန်ရှားကြောင်းတွေ့ရတော့ အံ့ဩသွားမိသည်။ မိုးရေချိန်သင့်တင့်ပြီး ချမ်းအေးလှသောဒေသမှာ ရေအလွန်ရှားသည်ဆိုပါလား။

ကိုယ်ကိုယ်တိုင်နေရတော့မှ ရေတကယ်ရှားတာကို လက်ခံရတော့သည်။ ထုံးကျောက်ဒေသဖြစ်၍ ရွာသမ္မု မိုးရေများသည် ချောင်းအဖြစ်စီးဆင်းမသွားဘဲ မျိုပေါက် (Sink Hole) များမှ မြေကြီးထဲစီးဝင် (ငုပ်ဝင်) ပျောက်ကွယ် သွားသောဒေသပင်။ ထို့ကြောင့် မိုးမနည်းသော်လည်း ရေရှားသည်မှာ ပကတိအရှိတရားပင်။

ဘော်ဆိုင်းမြို့ထဲမှာ မိုးရေလျှောင်ထားသော ရေကန်တစ်ခုရှိသည်။ ရေချိုးတော့လည်း သည်ကန်ကရေ။ တချို့နှစ်တွေမှာ ရေခန်းသွားတတ်သေးသည်။ သောက်ရေကတော့ မိုးတွင်းမှာ မိုးရေကိုခံပြီးသုံးကြရသည်။ မိုးကုန်ပြီဆိုလျှင် မိုးရေမရနိုင်တော့။ ကံအားလျော်စွာ မိုးကုန်မှ ရေစိမ့်ထွက်လေ့ရှိသော 'မိုးမခ' ဆိုသော ရေတွင်းငယ်လေးတစ်တွင်း (ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ) ရှိပေလို့သာပေါ့။

ပြက္ခန္ဓာတောင်ခြေ မှော်အိုင်စခန်းကရေနှင့် ဘော်ဆိုင်းရေက ပိန်မသာ လိမ်မသာဆိုရမည်။ သို့ပေမဲ့ မှော်အိုင်စခန်းမှာ ကျွန်တော်ကွင်းဆင်းခဲ့ရတာက သုံးညတည်းသာ။ ဘော်ဆိုင်းမှာ ကျွန်တော်နေခဲ့ရတာက သုံးနှစ်မက။ ရေကိစ္စသည် နိစ္စဓူဝ ကိစ္စဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ နိစ္စဓူဝဒုက္ခကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတော့သည်။

ရေပရဟိတ

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ နွေပေါက်လာပြီဆိုလျှင် ရေရှားပါးမှု၊ ရေပြတ်လပ်မှုသတင်းတွေ ဟိုက သည်က ကြားလာရစမြဲပင်။ ရေတွင်းတွေက ရေအထွက်ဆုံ့အလာ၊ မိုးရေလျှောင်ကန်တွေက ရေတွေခန်းခြောက်လာ။ ကျွဲနွားတွေအတွက်မဆိုထားဘိ၊ လူတွေအတွက်ပင် သောက်သုံးရေအခက်တွေ့လာရသည်။

ထိုအခြေအနေတွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများကလည်း ကူညီကြပါ၏။ ပရဟိတလူမှုရေးပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့

များကလည်း သွားရောက်ကူညီကြပါ၏။ နေရာအတော်များများမှာ ရေလျှံသည့်သတင်းတွေကိုလည်း ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကြားသိနေရပါ၏။

ထိုသို့ ရေရှားပါးမှုသတင်းတွေကြားလာရသည့် အခါတိုင်း ဟိုတစ်ချိန်က ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ရေရှားပါးသည့်ဒေသနှစ်ခုကို သတိရနေမိသည်။ သူတို့ခံစား ဘယ်လိုနေကြရှာပါလိမ့် ရေအခက်အခဲပြေလည်သွားပါပြီလား။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ကတော့ ရေလုံလောက်သည်ဟုဆိုနိုင်သည့် ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာ အခြေချနေပြီဆိုပြီး ရေရှားသောဒေသကလူတွေကို မေ့မစ်ပါ။ သတိတရ နားစွင့်နေလျက်ပင်။

ပြက္ခန္ဓာတောင်ခြေကသတင်းကိုတော့ ဘာမှ မကြားရ။ သို့ရာတွင် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း၊ ဘော်ဆိုင်းက သတင်းကိုတော့ ကြားလာရသည်။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သတင်းပါ။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထဲမှာ ကြားခဲ့ရသော မင်္ဂလာသတင်းဖြစ်သည်။ အလှူရှင် ကမ္ဘောဇအလင်းတန်းဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် ရေအရင်းအမြစ်ဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်းပြီး စက်ရေတွင်းများတူးဖော်ရာမှာ သန့်ရှင်းသောရေများ တစ်နာရီလျှင် ရေဂါလံ ၁၀၀၀ ခန့် ထွက်ရှိခဲ့သဖြင့်၊ ရေရရှိမှုအတွက် အထိမ်းအမှတ်အောင်ပွဲကို ခြံမိခြံမိ သဲကျင်းပခဲ့ကြကြောင်း ကြားသိခဲ့ရသည်။

ယခင်က UNDP အပါအဝင် NGO, INGO အဖွဲ့အစည်းများက အကြိမ်ကြိမ်တူးဖော်ခဲ့ပေမဲ့ ရေမထွက် ခဲ့။ ယခု ကမ္ဘောဇဖောင်ဒေးရှင်းကတူးမှသာ ရေချိုများထွက် ရှိလာခြင်းဖြစ်ရာ ဒေသခံများထံသို့ ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာ ရောက်ရှိလာခြင်းဟု ဆိုရပါတော့မည်။

ရေထွက်ရှိပါသော်လည်း နွေရာသီမှာရေထွက် အားကျဆင်းသွား၍ ရေပေးဝေချိန် သတ်မှတ်ပြီး ရေများ ပေးဝေခဲ့ရသည်။ သို့ဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလ၌ အနက်ပေ ၂၀၀၀ အထိ တူးဖော်နိုင်သော အင်္ဂလန်နိုင်ငံထုတ် DANDO အမျိုးအစား ရေတွင်းတူးစက်သစ်ကြီးဖြင့် ထပ်မံတူးဖောက်ခဲ့ရာ အနက်ပေ ၆၃၀ ၌ တစ်နာရီလျှင် ရေဂါလံ ၃၀၀၀ ခန့်အထိ ထွက်ရှိခဲ့သည်ဆိုသော မင်္ဂလာ သတင်းကောင်းကို ကြားသိလာရပြန်ပါသည်။

ဘော်ဆိုင်းဒေသတစ်ခုလုံးကို ထုံးကျောက်၊ ဒိုလို မိုက်ထုံးကျောက်များဖြင့်သာ အဓိကတည်ဆောက်ထားသည် ဖြစ်ရာ ရေစားလွယ်သောထုံးကျောက်များကို မိုးရေကစားပြီး

မျိုပေါက်များမှတစ်ဆင့် မြေအောက်ရေစီးကြောင်း (Underground Stream) များအဖြစ် ဇီဝင်ပျောက်ကွယ် သွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးရေများကို ထိန်းမထားနိုင် သဖြင့် ဘော်ဆိုင်းလိုဒေသမျိုးမှာ ရေရှားခြင်းဖြစ်သည်။ ထုံးကျောက်ဒေသအတွင်း အစိစိတွင်းတူးလျှင် ရေမထွက် နိုင်ဟု လက်ခံခဲ့ကြသည်။ ယခုလက်တွေ့မှာတော့ ဘော်ဆိုင်းမှာ ရေထွက်ခဲ့ပြီ။ အဘယ်ကဲ့သို့သော ခေတ်မီ နည်းပညာသစ်များဖြင့် လေ့လာစူးစမ်းပြီး ရေရရှိအောင် စွမ်းဆောင်လိုက်ခဲ့ပါသနည်း။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းပါ ၏။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရေရှားခဲ့ သော ဘော်ဆိုင်းနှင့် အနီးဝန်းကျင်ဒေသတွေမှာ သောက် သုံးရေအဆင်ပြေသွားပြီဖြစ်၍ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ရပါသည်။

ယခု နွေရာသီရောက်ရှိလို့လာခဲ့ပြန်ပါပြီ။ ရေရှား ပါးပြတ်လပ်သည့်သတင်းတွေလည်း ကြားလာရပြန်ဦးတော့ မည်။ ပရဟိတရေလျှံအဖွဲ့များလည်း ဟိုက သည်က ထွက်ပေါ်လာကြမည်မှာ သေချာလှပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို အကြောင်းပြု၍ လူငယ်လူရွယ်များကြားတွင် ပရဟိတ လူမှုရေးစိတ်ဓာတ်များ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာသည်မှာ အနာဂတ် အတွက် အားရဖွယ်ပင်။ အဆိုးထဲမှ အကောင်းဟု ဆိုရ ပါမည်။

ဘော်ဆိုင်းကို စံနမူနာထား၍ပြောရလျှင် ယခင် က UNDP စသောအဖွဲ့များလည်း 'ရေထွက်ပါစေ' ဆိုသောစေတနာဖြင့် တူးဖောက်ခဲ့သည်သာဖြစ်သည်။ ရေမရခဲ့။ ဤတွင် သတိပြုရမည်မှာ စေတနာရှိရုံဖြင့်မပြီး၊ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် (နည်းပညာ) လည်း လိုအပ်သည်ဆို သော အချက်ပင်။ စေတနာချင်းတူပါသော်လည်း ကမ္ဘောဇ အလင်းတန်းအဖွဲ့က နည်းပညာသာသဖြင့် ရေငတ်နေသော ဓနုတိုင်းရင်းသားများကို ရေအဝတိုက်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရေငတ်သောနေ့ရက်များကို အန်တုနိုင်ဖို့ဆိုလျှင် စေတနာအပြင် နည်းပညာသစ်များ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါ ကြောင်း ပရဟိတလူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များအား အသိပေး မျှဝေလိုက်ရပါကြောင်း။ ။

ဆင်တဲဝ မြတ်ဖုန်း

တရားဝန်ထမ်းချုပ်စေ့

ဦးစန်းအောင်

(၁)

ထမင်းအသက် (၇) ရက်၊ ရေအသက်တစ်မနက် လို့ သောက်ရေအတွက် အရေးကြီးကြောင်း မြန်မာစကားပုံမှာ တင်စားထားပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက ရေတစ်ပိဿာရှိလျှင် သုံးစွဲနိုင်ကြောင်း (တစ်နည်း) ရေတစ်ပိဿာရှိလျှင် ရေသန့်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း စွဲမြဲမှတ်ထားကြပါတယ်။ နောက် ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံး၏ ရေအခြေအနေကိုလေ့လာကြည့်လျှင် ကုန်းမြေနှင့် ရေချိုရှိသောအပိုင်းသည် (၂၉) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကျန် (၇၁) ရာခိုင်နှုန်းသည် ပင်လယ်နှင့် ရေငန်တွေဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များ အသုံးပြုနိုင်သော ရေချိုသည် အနည်းငယ်သာရှိကြောင်း သတိပြုသင့်ပါသည်။

ယနေ့ ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်းနေတယ်လို့ ပြောဆိုကြပြီး အပူဒဏ်ကို အလူးအလဲခံနေရပေမဲ့ ရေအကြောင်းကို အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ထားနေကြပါသည်။ မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရေချိုရနေသေးသဖြင့် သတိမထားမိကြတာမဆန်းပါဘူး။ သို့သော် မိမိတို့သုံးစွဲနေသော ရေချိုရေပြင်ကြီးလည်း ခေတ်နှင့်အညီ ပြောင်းလဲနေပါပြီ။ ယနေ့ထက်တိုင် မြစ်ဘေးချောင်းဘေးရှိ ကျေးရွာလူထုများသည် မြစ်ရေချောင်း ရေကို သုံးစွဲနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

သာဘဝတရားကြီးက ကောင်းမွန်အောင်ဖန်တီးထားသော ရေချိုရေပြင်ကြီး မပျက်စီးစေရန်၊ သန့်ရှင်းသောရေကောင်းရေသန့် ဖြစ်နေစေရန် သဘာဝမြစ်ချောင်းထဲသို့ ဓာတုဆေးဝါးများမရောက်ရှိစေရန်အရေးကြီးပါသည်။ အမှိုက်များကို ရေထဲမချမှီစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ အိမ်သာများကို မြစ်ချောင်းနံဘေးတွင် မတည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ခေတ်နှင့်အညီပြောင်းလဲနေသော ရေချို ရေပြင်ကြီးသည် တဖြည်းဖြည်း ညစ်နွမ်းလာသည်ကို သတိမပြုမိကြပါ။ ကျွန်တော်တို့ဒေသရှိ မြစ်ချောင်းများမှ ရေချိုသည် လူတိရစ္ဆာန်တွေအတွက် အသုံးပြုနိုင်သလို ၎င်းရေထဲရှိ သယံဇာတဖြစ်သော ငါး ပုစွန်များကိုလည်း အစာအဖြစ် ထုတ်ယူစားသုံးကြပါသည်။ ၎င်းအပြင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက်လည်း ထုတ်နုတ်သုံးစွဲ ကြပါသေး သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အနီးမှာရှိသော မြစ်ချောင်း များထဲမှရေသည် ကျေးဇူးရှင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်ကြီးလို့ သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

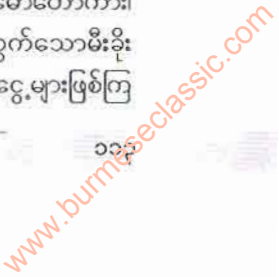
(၂၁) ရာစု ယနေ့ကာလသည် စက်မှုထွန်းကား ပြီး တိုးတက်သောကာလဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်မှ ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်သလို၊ ဓာတုပစ္စည်း တွေကလည်း ဒုနှင့်ဒေး ထွက်ပေါ်လာပြီး သုံးစွဲနေကြပါ သည်။ ရေချိုငါးပိနှင့် ငန်ပြာရည်နေရာတွင် အချို့မှုန့်များ အစားဝင်လာခြင်း၊ ငှက်ပျောဖက်၊ ဓနိဖူးရွက်နှင့် တောင် စွန်ဖက်နေရာတွင် ပလတ်စတစ်အိတ် အစားဝင်လာခြင်း၊ နွားချေး၊ ကျွဲချေးနှင့် ကောက်ရိုးဆွေး၊ သစ်ရွက်ဆွေးတို့ နေရာတွင် ပုလဲ၊ တီစူပါ၊ ပိုတက်ဓာတ်မြေဩဇာများ အစားထိုးလာကြပါသည်။ သောက်ရေကန်တူးပြီး မိုးရေခံ သောက်သည့်ဘဝမှ အပီစီတွင်းများတူးပြီး သုံးလာခြင်း လည်း တွေ့ရပါမည်။ လှေ၊ လှည်းနေရာတွင် စက် (အင်ဂျင်) ကိုအသုံးပြုသော မော်တော်ကား၊ ဆိုင်ကယ် စသော စက်တပ်ရေယာဉ်များ အစားဝင်လာပါသည်။ ၎င်းအပြင် သစ်ပင်များတွင်ကျရောက်တတ်သော ပိုးမွှား ကို နှိမ်နင်းရန် ပိုးသတ်ဆေးအမျိုးမျိုးလည်း ထွက်ပေါ် လာသည်ကို သိရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။

တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုနှင့် သုံးစွဲအသုံးပြုသော ဓာတုပစ္စည်းများအပေါ် သုံးစွဲသောသူသည် အသိတရား ရှိရန်လိုအပ်ခြင်း၊ စည်းကမ်းတကျသုံးစွဲခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်း

စသောစနစ်များရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ အကြောင်းမူကား (၂၉) ရာခိုင်နှုန်းပေါ်တွင်ရှိသော မြေနှင့် ရေချိုသည် သုံးစွဲမှုပစ္စည်းတိုင်းတွင် အနည်းနှင့်အများဆိုသလို တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍လည်းကောင်း ထိစပ်နေပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လယ်မြေများအတွက် ဓာတ်မြေဩဇာများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများ ပက်ဖျန်းခြင်းသည် လယ်မြေအတွင်းရှိ မြေနှင့် ရေကို တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ပြီး ၎င်းလယ်မြေများမှရေသည် မြစ်များ၊ ချောင်းများနှင့် စီးဝင်ခြင်း စီးထွက်ခြင်းကြောင့် မြစ်ထဲချောင်းထဲရှိ ရေထဲ သို့ အနည်းနှင့်အများဆိုသလို ရောက်ရှိကြကုန်၏။ မြစ်ဘေး၊ ချောင်းဘေးတွင် ဓာတ်ငွေ့ဖြင့်လည်သော ဆန်စက်များ၊ အရက်ချက်စက်ရုံများ၊ ဘက်ထရီအားသွင်း သောစက်ကလေးများ ရှိကြပါသည်။ စက်ရုံများမှ ထွက် ရှိသောရေဆိုးတို့သည် စနစ်တကျမစွန့်ပစ်ပါက ၎င်းရေဆိုး များတွင် အမိုးနီးယားများ၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဆာလဖိတ် စသော ဆိုးကျိုးကို ဖြစ်စေသော ဓာတ်ပေါင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ဘက်ထရီအားသွင်းသောစက်ရုံကလေးများသည် ခဲဆိပ် များကို ရေထဲသို့စွန့်ပစ်ခြင်းဖြင့် ခဲအဆိပ်များသည် ရေထဲသို့ ရောက်ရှိကြကုန်၏။

(၂)

ရေကို ဓာတုဗေဒနည်းဖြင့် စမ်းသပ်ကြည့်လျှင် (H₂O) ဟိုက်ဒရိုဂျင် ၂ ဆနှင့် အောက်ဆီဂျင် ၁ ဆ ပါဝင်ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားကြောင်း အကြမ်းအားဖြင့် သိထားစေလိုပါသည်။ ကာဗွန်ဓာတ်ပေါင်းများဖြစ်သော ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက် မပါဝင်ပါ။ ထို့ပြင် ရေသည် အခြားသော ဓာတုဓာတ်ပေါင်းများနှင့် ပေါင်းစပ်လိုက်ပါက ရေ၏မူလ အရည်အသွေးမဟုတ်တော့ပါ။ ဥပမာပေးရလျှင် စက်ရုံ အလုပ်ရုံမှထွက်သော မီးခိုးငွေ့များ၊ မော်တော်ကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ သင်္ဘောစက်များမှထွက်သောမီးခိုး များသည် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့များဖြစ်ကြ

ပါသည်။ ၎င်း ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်ဓာတ်ငွေ့များ သည် ရေနှင့်ပေါင်းစပ်လျှင် ကာဗွန်နစ်အက်ဆစ်ဖြစ်လာ သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်+ ရေ= ကာဗွန်နစ်အက်ဆစ်

ရေတွင်ပါဝင်သော မူလဓာတ်ပေါင်းတွင် အခြား သော ဓာတ်သတ္တုများ၊ ခြပ်စင်များ၊ ဓာတ်ငွေ့များ ပေါင်းစပ် လိုက်သဖြင့် ရေ၏အရည်အသွေးသည် မူလအခြေအနေမှ ပြောင်းလဲသွားကြောင်း အကြမ်းအားဖြင့် မှတ်ယူထားပါ။ ရေ၏အရည်အသွေးကို ပုံမှန်အားဖြင့် ချဉ်ဖန်နှုန်းဖြင့် ဖော်ပြလိုပါသည်။ ချဉ်ဖန်နှုန်းဆိုသည်မှာ မြေတွင်လည်း ကောင်း၊ ရေတွင် ၎င်းပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ် ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ လူတို့ဖန်တီး၍ဖြစ်စေ (လူများ ဓာတုပစ္စည်း သုံးစွဲပြီး စွန့်ပစ်မှု၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများမှ ဘေးထွက်ပစ္စည်း) မြေတွင်လည်းကောင်း၊ ရေတွင်လည်းကောင်း အချဉ်ဓာတ် များလာခြင်း၊ အဖန်ဓာတ်များလာခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်လာစေ ပါသည်။ ချဉ်ဖန်နှုန်းကိုလေ့လာရာတွင် (၁) မှ (၁) အထိ အမှန်အသားလုပ်ပါ။ အမှတ် (၁၄) ကို တစ်ဝက်ပိုင်းလိုက် ပါ။ (၁) မှ (၇) သည် အချဉ်ဖြစ်သောအပိုင်း (တစ်နည်း) အက်စစ်အပိုင်းဟုခေါ်ပြီး (၇) မှ (၁၄) အပိုင်းကို ဖန်သော အပိုင်း (တစ်နည်း) ထုံးဓာတ်ရှိသောအပိုင်းဟု သတ်မှတ် ပါ။ အမှတ် (၇) သည် ချဉ်တာလည်းမရှိ၊ ဖန်တာလည်း မရှိသောအပိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရေကောင်းရေသန့် သည် ချဉ်ဖန်နှုန်း (၇) (pH₇) ဖြစ်ပါသည်။

မြစ်ချောင်းများရှိမူလရေသည် မူလပကတိအခြေ အနေတွင် ရေကောင်းရေသန့်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပတ်ဝန်းကျင်၏အခြေအနေကြောင့် (တစ်နည်း) လူသားများ ၏ ဖန်တီးမှုကြောင့် ရေ၏မူလကောင်းမွန်သော အရည် အသွေးကောင်းမှုသည် အချဉ်များခြင်း၊ အဖန်များခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အပြင်၊ ရေထဲတွင် အဆိပ်ဓာတ်ပေါင်းများ ဖြစ်လာရပါသည်။ ယနေ့အချိန်တွင် အမှိုက်များကို မြစ်၊ ချောင်းများထဲသို့ချခြင်းများ၊ တချို့သောဒေသတွင် အိမ်သာ များတည်ဆောက်ခြင်းများ ရှိနေပါသည်။ အမှိုက်ပုံများမှ ထွက်ရှိသော ဓာတ်ပေါင်းသည် အမိုးနီးယားနှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဆာလဖိဒ်ဓာတ်ကိုထုတ်ပါသည်။ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဆာလဖိဒ် သည် ဘဲဥ၊ ကြက်ဥပုပ်အနံ့ ရှိပါသည်။ ၎င်းအနံ့သည် ကောင်းမကောင်း သိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရေထဲတွင် မကောင်းသောအနံ့ဆိုးများ အညစ်အကြေးကိုဖြစ်စေပြီး

ရေ၏ မူလကောင်းမွန်သန့်ရှင်းသောရေမှ ညစ်ညမ်းသော ရေအဖြစ် ပြောင်းလဲရပါသည်။ ချဉ်ဖန်နှုန်းလည်း ပြောင်းလဲ နိုင်ပါသည်။

ရေ၏ ချဉ်ဖန်နှုန်းသည် (၇) ဖြစ်နေပါက သန့်ရှင်း သောရေဖြစ်သည်။ ချဉ်ဖန်နှုန်းပြောင်းလဲပါက လူတို့ သောက်သုံးမှုကြောင့် ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်နိုင်ပြီး ရေထဲ ရှိ ငါးပုစွန်တို့၏ အနေအထိုင် အစားအသောက်ကိုလည်း ထိခိုက်စေပါသည်။ ၎င်းအပြင် ရေထဲသို့ အဆိပ်များ၊ ခဲဆိပ်များ ကျရောက်သဖြင့် ရေနေသတ္တဝါများအား ခဲဆိပ် သင့်စေပြီး ၎င်းမှတစ်ဆင့် လူတို့စားသုံးမိပြီး လူသားများ ခဲဆိပ်သင့်စေပါသည်။ အဆိပ်သင့်သောရေများကို သုံးစွဲ မိပါက လူသားများအား အဆိပ်သည် မသိမသာ တဖြည်း ဖြည်းဝင်ရောက် အဆိပ်သင့်စေပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှု ရှိစေနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် သဘာဝတရားကြီးက ကောင်းမွန် အောင် ဖန်တီးထားသော ရေချိုရေပြင်ကြီး မပျက်စီးစေရန်၊ သန့်ရှင်းသောရေကောင်းရေသန့်ဖြစ်နေစေရန် သဘာဝ မြစ်ချောင်းထဲသို့ ဓာတုဆေးဝါးများ မရောက်ရှိစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ အမှိုက်များကို ရေထဲမချမိစေရန် အရေးကြီးပါသည်။ အိမ်သာများကို မြစ်ချောင်းနံဘေးတွင် မတည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိတို့နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သုံးနေသောရေ မိမိတို့ရိက္ခာကို ထုတ်လုပ်ပေးနေသောရေ မိမိတို့ကျန်းမာရေးကို ကောင်းစေခြင်း၊ မကောင်းစေခြင်းကို ဖန်တီးနေသောရေ (သို့မဟုတ်) ရေပြင်ကြီးအား မညစ်နွမ်း စေရန် မိမိတို့မှာသာ တာဝန်ရှိပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါ သည်။ ယနေ့အချိန် ရေချိုရေပြင်ကြီး ညစ်ညမ်းမှုအတွက် (တရားခံဘယ်သူလဲဟေ့လို့ အော်လိုက်ချင်ပါတယ်။)

ဦးစန်းအောင်

ရေနံနဲ့ ရေနံမှထွက်တဲ့လောင်စာဆီအမျိုးမျိုး ဖြန့်ဖြူးရောင်းချနေသူများက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင် နေကြပေမဲ့ ရေနံနဲ့စပ်လျဉ်းတဲ့ ရောင်းဝယ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံး၊ စနစ်နဲ့ သိုလှောင်ပုံသိုလှောင်နည်း၊ ထားသိုဖြန့်ဖြူး ရောင်းချခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို သေသေ ချာချာသိရှိနားလည်ကြခြင်း မရှိကြသေးပါဘူး။ အခု ဥပဒေလို လိုက်နာကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမယ့် ရေနံဖြန့်ဖြူး ရောင်းချသူများအတွက် ပြဌာန်းချက်စာအုပ်ထွက်ရှိလာခဲ့ ပါပြီ။ ရေးသားပြုစုသူက စိန်မြင့် (သတ္တဦးစီး) ဖြစ်ပါတယ်။ စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက် သတ္တဦးအင်ဂျင်နီယာကြီးက ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်းချသူများအတွက် လက်စွဲစာစောင်ကို ရေးသားပြုစုထုတ်ဝေခြင်းပါ။ ဆရာဦးစိန်မြင့်က သတ္တဦး တွင်းဌာနမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ တိုင်းပြည်တာဝန်ထမ်းရွက် ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် အငြိမ်းစားယူပြီးတဲ့အချိန်မှာ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ဆောင်းပါးများ၊ အသိပညာပေးစာတမ်းများ၊ စာအုပ်များရေးသားပြုစုထုတ် ဝေနေသူဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နိုင်ငံအနှံ့ခြေဆန်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သတ္တဗေဒနဲ့ သတ္တဦး တူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်းဆိုင်ရာအသိပညာပေးဟောပြော ပွဲများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများမှာပါဝင်ဟောပြောခြင်း၊ ဦးဆောင် ဆွေးနွေးခြင်းများ ပြုလုပ်နေပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကျောက်မီးသွေးလောင်စာသုံးစွဲခြင်းသုံးစွဲခြင်းကို ကန့်ကွက် တားမြစ်ခြင်းပါ။

ယခုထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်တဲ့ လက်စွဲစာစောင်က လက်ရှိကျင့်သုံးဆဲဖြစ်တဲ့ **ရေနံဥပဒေ ၁၉၃၇** မှာ ဖော်ပြ ထားတဲ့ ရေနံပစ္စည်းသိုလှောင်ခွင့်လိုင်စင်များမှာ ပါဝင်တဲ့ ရေနံပစ္စည်းများသိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးခွင့်ရရှိသူများ လိုက်နာရန် ပြဌာန်းထားတဲ့စည်းကမ်းချက်များ (Conditions of Licence) များနဲ့ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစည်းကမ်းချက်များ၊ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာနဲ့ ရေးသားဖော်ပြထားတာဖြစ်တဲ့အတွက် ရေနံ ပစ္စည်းသိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးခွင့်လိုင်စင်ရလုပ်ငန်းရှင် (ရေနံ အရောင်းဆိုင်) များအနေနဲ့ လေ့လာနိုင်မှုမှာ အထိုက် အလျောက်အားနည်းနေတာကို ကျော်ဖြတ်နိုင်ပြီး အလွယ် တကူလေ့လာသိရှိလိုက်နာကြစေရန်ရည်ရွယ်ပြီး လိုရင်း အချက်များကို ပေါ်လွင်အောင် ဘာသာပြန်ဆိုဖော်ပြထား

ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ စာရေးသူက အမှာစကားပါးထားတယ်။

ရေနံဥပဒေ ၁၉၃၇ ခုက ကိုလိုနီခေတ်က အင်္ဂလိပ်တို့ ပြုစုပြဌာန်းခဲ့တာဖြစ်ပြီး ယနေ့မျက်မှောက် ကာလတိုင်အောင် လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်တဲ့ဥပဒေဖြစ်နေ တာကို သတိပြုကြဖို့လိုပါတယ်။ ရေနံထွက်ပစ္စည်းများရဲ့ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်ထွက်ရှိလာမှုများကိုခေတ်ကာလအလျောက် တိုးချဲ့ဖြည့်စွက်ရေးသားကြရမယ်လို့ ထင်မြင်မိပါတယ်။

ဆရာစိန်မြင့် (သတ္တဦးစီး) က မြို့ထဲမှာ ရေနံ ထွက်ပစ္စည်းရောင်းချတဲ့ဆိုင်တွေကို လက်ဦးထိုးဝေဖန်ပြော ဆိုလေ့ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံခြားရုပ်ရှင်ဇာတ်ကားတွေကြည့် နေတာပဲ။ သူများနိုင်ငံမှာ ဓာတ်ဆီဆိုင် မြို့ထဲတွေ့သလား လို့ မေးခွန်းထုတ်တတ်ပါတယ်။ ဆရာက ကျွန်တော်တို့ ပြည်တွင်းမှာ ရေနံပစ္စည်းသိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးခွင့်လိုင်စင်ရ လုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ ဓာတ်ဆီဆိုင်များတည်ထားရောင်းချ ပုံကို အားမလိုအားမရဖြစ်နေတာပါ။ အန္တရာယ်ကြီးမားလှ တဲ့ လောင်စာ Dangerous Petroleum သိုလှောင်ထား ရှိဖြန့်ဖြူးကြတာကို အသိအမြင်၊ စေတနာဇောနဲ့ ရင်မော နေသူပါ။ ဆရာရဲ့စေတနာကို သူ့ရဲ့အမှာစာမှာ အခုလို ဖော်ပြထားတယ်။

“ဖော်ပြထားသော လိုင်စင်စည်းကမ်းချက်များ အား ရေနံပစ္စည်းသိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးခွင့်လိုင်စင်ရ လုပ်ငန်းရှင် (ရေနံအရောင်းဆိုင်) များအနေဖြင့် လေ့လာသိရှိလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပေးပါက မကြာခဏ ကြားသိတွေ့မြင်နေရသော ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်းချပေးမှုများ စနစ်မကျခြင်း၊ စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်များလိုက်နာမှုအားနည်းခြင်း၊ ပျက်ကွက်ခြင်း များကိုအကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်နေသော မတော်တဆ မီးလောင်ပေါက်ကွဲခြင်း၊ အသက်အန္တရာယ်နှင့်အိုးအိမ်များ မီးလောင်ဆုံးရှုံးခြင်း အစရှိသည့် မလိုလားအပ်သော ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများ လျော့နည်းသက်သာနိုင်ပါလိမ့်မည်။”

ဆရာစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားပြုစုခြင်း က ပြည်သူလူထုအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်မှုကြောင့်ပါပဲ။ အထက် ကအမှာစကားမှာ ဆရာရဲ့ စိတ်ရင်းစေတနာကို ဖော်ပြနေ ပါတယ်။ စာအုပ်က ပါးပါးလေးပေမဲ့ အချက်အလက်၊ အတိုးအတားနဲ့ ဥပမာများက လေးနက်ဝေဆာပါတယ်။

လက်စွဲစာစောင်က ရေနံတင်သွင်း၊ သိုလှောင်၊ သယ်ယူ၊ ချက်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချတဲ့လုပ်ငန်းခွင်ထဲက

ဆရာစာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားပြုစုခြင်းက ပြည်သူလူထုအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်မှုကြောင့်ပါ။
အထက် ကအမှာစကားမှာ ဆရာရဲ့ စိတ်ရင်းစေတနာကို ဖော်ပြနေပါတယ်။
စာအုပ်ကပါးပါးလေးပေမဲ့ အချက်အလက်၊ အကိုးအကားနဲ့ ဥပမာများက လေးနက်ဝေဘာပါတယ်။

ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်၊ ဓာတ်ဆီဆိုင်ပိုင်ရှင်၊ လောင်စာဆီဆိုင်က ဝန်ထမ်းနဲ့ ကော်ပိုရေးရှင်းထဲမှာ ပါဝင်ပတ်သက်သူတွေသာ ဖတ်ရှုလိုက်နာရမယ့် သီးသန့်စာအုပ်မဟုတ်ပါဘူး။ နေ့စဉ် နဲ့အမျှ မော်တော်ယာဉ်၊ ဘတ်စ်ကား၊ အငှားကား၊ ဟိုင်းဝေး ခရီးသည်တင်ကားများ စီးနင်းသူတို့လည်း ဖတ်ရှုလေ့လာ မှတ်သားသင့်ပါတယ်။ မော်တော်ယာဉ်စီးနင်းသူခရီးသွား ကလည်း ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်းနဲ့သွားပြီး ဆက်စပ် ယှက်နွယ်နေတာကို တွေ့ရှိရပါမယ်။

ရေနံဥပဒေပုဒ်မ (၈၂)၊ အပိုဒ်ခွဲ (၃) မှာ “မော် တော်ယာဉ်အား ဆီဖြည့်နေစဉ် မော်တော်ယာဉ်အတွင်း ခရီးသည်များမရှိစေရ” လို့ ပြဌာန်းထားတာကို လိုက်နာသူ ရှိသလို မလိုက်နာတာတွေလည်း နေ့စဉ်ဘဝမှာ တွေ့မြင် ရင်ဆိုင်နေကြရတယ် မဟုတ်လား။ တက္ကစီကားထဲမှာ ထိုင်နေရင်းနဲ့ ဒရိုင်ဘာက ဆီဖြည့်တာကြုံကြဖူးမှာပါ။ တကယ်တမ်းစဉ်းစားကြည့်ရင် အသက်ပေးပြီး စွန့်စားလိုက် ပါ စီးနင်းရတာပါလား။ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရေးခရီးစဉ် လုပ်ကြည့်ရင် ကားပေါ်မှာတော့ ဆီဖြည့်စဉ် လူပါတာမြင် ဖူးကြလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ခရီးသည်ပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ် များကို လေယာဉ်ဆီဖြည့်ပေးရာမှာ ရေနံဥပဒေပုဒ်မ (၇၁)၊ အပိုဒ်ခွဲ (၃) မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ “လေယာဉ်ဆီဖြည့် ပေးနေစဉ်အတွင်း လေယာဉ်အတွင်း ခရီးသည်များ မရှိ စေရ။” ဆိုတဲ့ပြဌာန်းချက်ကို တိကျစွာလိုက်နာကြတာကို တွေ့ရှိရကြောင်း စာရေးသူက ဖော်ပြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားကြည့်ကြရမှာက မော်တော် ကားဆီဖြည့်ရင် ကားပေါ်မှာထိုင်နေမလား၊ ကားအောက် ဆင်းနေမလား။ လေယာဉ်ပျံဆိုင်ကော။ သူ့ကျတော့ ထိုင်နေချင်လို့လည်းမရဘူး။ လေယာဉ်ဆီဖြည့်ပြီးမှ ခရီးသည်တွေ လေယာဉ်ပေါ်တက်ရောက်ခွင့်ရှိကြတာ မဟုတ်လား။ မော်တော်ကားဆီဖြည့်ရင်လည်း ကားအောက်

ဆင်းပြီး ဆိုင်ပြင်ဝက စောင့်ဆိုင်းနေကြရမှာ။ ကားပေါ် လည်း လေယာဉ်ပျံလို ဆီဖြည့်ပြီးမှ တက်ရောက်ကြရမှာ။

ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်းချသူများအတွက် လက်စွဲ စာစောင်မှာ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များ လိုက်နာမှုအခြေအနေ နှိုင်းယှဉ်ချက် (ယခင်နှင့်ယခု) သို့လျှောက်ခွင့်လိုင်စင်များနှင့် ဆီသယ်ခွင့်ပါမစ်များလျှောက်ထားခြင်း၊ မြေအောက်သို့ လျှောက်ကန် (K လိုင်စင်) နှင့်ပတ်သက်သော လိုင်စင် စည်းကမ်းများ၊ မြေပေါ်သို့လျှောက်ကန် (L လိုင်စင်နှင့် ပတ်သက်သော လိုင်စင်စည်းကမ်းများ၊ သို့လျှောက်ကန် (M လိုင်စင်) နှင့် ပတ်သက်သော လိုင်စင်စည်းကမ်းများ၊ သို့လျှောက်ကန်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေနံဆိုင်များတွင် လျှပ်စစ်ကိရိယာပစ္စည်း တပ်ဆင်အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များ၊ သို့လျှောက်ခွင့်လိုင်စင်လျှောက်ထား ခြင်း၊ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ထုတ်ပေးရန်ငြင်းပယ်ခြင်းနှင့် အယူခံဝင်ခြင်း ဆိုင်ရာဥပဒေပြဌာန်းချက်များ၊ ရေနံဥပဒေ ၁၉၃၄ နှင့် ၁၉၃၇ များ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ၊ ရေနံပစ္စည်းများ ၏ အမျိုးအစားခွဲခြားချက်များနဲ့ ကြီးကြပ်ကော်မတီ၏ ကြေညာချက်များရေးသားပြုစုဖော်ပြထားတယ်။

ဆရာစိန်မြင့်ရဲ့ ပြုစုရေးသားချက်များက တိကျ သေချာပြီး သိပ္ပံနည်းကျတဲ့ အင်ဂျင်နီယာပညာဖြင့် ချဉ်းကပ်သူတေသနပြု ကြိုးပမ်းချက်မှာ ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်း ချသူများ မလွဲမသွေ ဝယ်ယူဖတ်ရှုပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးရမှာ ဖြစ်သလို လက်တစ်ကမ်းမှာ အမြဲတမ်းဆောင်ထားရမယ့် ပြဌာန်းချက်ဖြစ်တယ်လို့ဆိုရင် မလွန်ပါဘူး။ အထက်က ပြောခဲ့သလို မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်သူနဲ့ စီးနင်းသူခရီး သည်တို့လည်း ဖတ်ရှုလေ့လာကြရင်တော့ အကောင်းဆုံး ပါပဲလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ဆရာစိန်မြင့် (သတ္တဦးစီး) ရဲ့ မျှဝေပေးမှုကို တန်ဖိုးထားအသိအမှတ်ပြုရကြောင်းပါ

ဆရာစိန်မြင့်ရဲ့ပြုစုရေးသားချက်များက တိကျ သေချာပြီး သိပ္ပံနည်းကျတဲ့ အင်ဂျင်နီယာပညာဖြင့်
 ချဉ်းကပ်သုတေသနပြု ကြိုးပမ်းချက်မှာ ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်းချသူများ မလွဲမသွေ ဝယ်ယူဖတ်ရှုပြီး
 လိုက်နာကျင့်သုံးရမှာ ဖြစ်သလို လက်တစ်ကမ်းမှာ အမြဲတမ်းဆောင်ထားရမယ့် ပြဌာန်းချက်ဖြစ်တယ်လို့ဆိုရင်မလွန်ပါဘူး။
 အထက်က ပြောခဲ့သလို မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်သူနဲ့
 စီးနင်းသူခရီးသည်တို့လည်း ဖတ်ရှုလေ့လာကြရင်တော့ အကောင်းဆုံးပါပဲလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။

ခင်ဗျာ။

- လက်စွဲစာစောင်ကပေးတဲ့ အသိပညာထဲက အရေးကြီးတဲ့အချက်တချို့ကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါရစေ။
- (၁)။ မြို့တွင်းဖြစ်ပါက မည်သည့်ဆီမှီးကိုမဆို မြေအောက် သံကန်ဖြင့်သာ သိုလှောင်ရမည်။
 - (၂)။ ဒီဇယ်ဆီကို မြေပေါ် သံကန်များဖြင့် သိုလှောင်မည်ဆိုပါက အများဆုံး ၁၆၀၀၀ ဂါလန်အထိသာ သိုလှောင်ရမည်။
 - (၃)။ ရေနံဖြန့်ဖြူးရောင်းချရန်အတွက် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနတွင် သိုလှောင်ခွင့်လိုင်စင် လျှောက်ထားရမည်။
 - (၄)။ မီးလောင်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲခြင်းအန္တရာယ်များ မဖြစ်စေရန် လိုအပ်သော ကြိုတင်ကာကွယ်မှုလုပ်ငန်းများအားလုံး ဆောင်ရွက်ထားရမည်။
 - (၅)။ သိုလှောင်ခွင့်လိုင်စင်များ၏ သက်တမ်းသည် နှစ်စဉ် ဒီဇင်ဘာလ (၃၁) ရက်တွင် ကုန်ဆုံးသည်။ အချိန်မီ ကြိုတင်သက်တမ်းတိုးလျှောက်ထားရန် လိုအပ်သည်။
 - (၆)။ စက်သုံးဆီအရောင်းဆိုင် တည်ဆောက်ရန် မြေအကျယ်အဝန်း (၃၂၀၀) စတုရန်းပေနှင့် မျက်နှာစာအကျယ်ပေ (၄၀) အနည်းဆုံး လိုအပ်သည်။
 - (၇)။ စက်သုံးဆီအရောင်းဆိုင်၊ သိုလှောင်ကန်စခန်းများသည် ညှဉ်းကျော့အမွေအနှစ်ဒေသများနှင့် လွတ်ကင်းရမည်။
 - (၈)။ ဆေးရုံ၊ ဈေး၊ ကျောင်း၊ ရုပ်ရှင်ရုံ အစရှိသည့် လူနေထူထပ်သည့်နေရာတစ်ဝိုက်ဖြစ်ပါက မီးသတ်ဦးစီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော ဘေးကင်းလုံခြုံမှုအကွာအဝေး လိုလောက်ရမည်။

လူမှုဘဝမှာ နေ့စဉ်ဆိုသလို ရေနံ၊ လောင်စာဆီ မော်တော်ယာဉ်တို့နဲ့ ထိတွေ့နေကြရတဲ့ ကျွန်တော်တို့

အနီးပတ်ဝန်းကျင်မြေပြင်ပေါ်က စက်သုံးဆီအရောင်းဆိုင်များကကော ဘယ်လိုပါလဲ။ အထက်က စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ကိုက်ညီမှုရှိမရှိ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ကြရအောင်။

ဆရာဦးစိန်မြင့် (သတ္တုဦးစီး) ရဲ့ အမှာစာနိဂုံးကို ဖော်ပြချင်ပါတယ်။ ပါးလှုပ်လှုပ်လက်စွဲစာစောင်ကပေးတဲ့ အသိပညာအတွက်သာမကဘဲ ရေနံဖြန့်ဖြူးမှုဆိုင်ရာ အကျိုးအကြောင်းနဲ့ နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်များကိုပါ ညွှန်းဆိုမှုကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

“ရေနံပစ္စည်းများ ဖြန့်ဖြူးရောင်းခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ရေနံပစ္စည်းများ ပြည်ပမှ မှာယူတင်သွင်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို လက်ရှိအချိန်တွင် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ကုမ္ပဏီများကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးနေသည့်အတွက် ရေနံသိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသောလုပ်ငန်း (ရေနံအရောင်းဆိုင်) များ အချိန်တိုအတွင်း အဆမတန်များပြားလာသည့်အတွက် ဤလုပ်ငန်းကို ဥပဒေပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကြီးကြပ်ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်ရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနမှ “ရေနံထွက်ပစ္စည်းများတင်သွင်း၊ သိုလှောင်၊ သယ်ယူ ချက်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်းများ ထိန်းသိမ်းကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ” ကို ဖွဲ့စည်း၍ ရေနံပစ္စည်းများ သိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးရောင်းချခြင်း၊ တင်သွင်းခြင်းနှင့် ချက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှစ၍ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနနှင့်အတူ ပူးတွဲဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပြီး လိုအပ်သောအမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းထုတ်ပြန်ပေးလျက်ရှိကြောင်း အသိပေးအပ်ပါသည်။”

ခက်မောင်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများ

ENVIRONMENT WORDS

ဦးကျော်စိုး

Compact : v. (1) ဖိသိပ်သည်။ မာကျစ်နေအောင်ဖိနှိပ်သည်။

(မှတ်ချက်။ ဖိသိပ်မှုပြုခြင်းကြောင့် အချို့နေရာများတွင် ပြဿနာပေါ်တတ်သည်။ ဥပမာ လယ်ထွန် စက်ဘီးကြီးများသည် ယာခင်းထဲတွင် မြေသားကိုဖိကြိတ်သလိုဖြစ်ပြီး မြေသားများမာကုန်ကာ အပင်မပေါက်နိုင်ဖြစ်တတ်သည်။ အချို့ဖိသိပ်ခြင်းတို့မှာ အကျိုးရှိသည့်ဘက်ကိုဖြစ်စေပြန်သည်။ ဥပမာ အမှိုက်များကို သိပ်သည်းအောင်ဖိသိပ်ပစ်ခြင်းအားဖြင့် အမှိုက်စွန့်ပစ်ရာနေရာ သိပ်များများမယူတော့ချေ။)

adj. (2) သိပ်သည်းကျစ်လစ်သော။

e.g. Compact discs can store a lot of information and music. CD

ကျစ်လစ်တဲ့ ဓာတ်ပြားလေးတွေဟာ သတင်းအချက်အလက်တွေ၊ သီချင်းတွေကို အများကြီး သိုလှောင်ထားနိုင်စွမ်းရှိတယ်။

Companion planting : n. မိတ်ဖက်အပင်များဖြင့် သီးညှပ်စိုက်ပျိုးခြင်း။ စားသုံးသီးနှံများစိုက်ရာတွင် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ဖြည့်ပေးနိုင်စွမ်းရှိသောအပင်များ၊မြေဆီကိုဖုံးပေးသောအပင်များ၊ အရိပ်ပေးနိုင်သောအပင်များနှင့် ဖျက်ပိုးများကိုမောင်းနှင်နိုင်စွမ်းရှိသော အပင်များကိုသီးညှပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးခြင်း။

(မှတ်ချက်။ မိတ်ဖက်အပင်စိုက်ပျိုးခြင်းဆိုသည်မှာ အချို့အပင်များသည် အခြားသောအပင်များအနီးတွင်စိုက်ပျိုးလျှင် ပိုမိုကြီးထွားသန်စွမ်းသည်ဆိုသည်ကိုတွေ့မြင်ခဲ့ရာမှစတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အပင်အမျိုးမျိုးရှိ ရာတွင် အချို့အပင်များနှစ်သက်သည် မြေဆီတွင်းအဟာရကို တချို့အပင်များက ကြိုက်ချင်မှကြိုက်မည်။ အချို့အပင်များသည် အခြားအပင်များအတွက် မြေတွင်းအဟာရ ပြုလုပ်ပေးသည်လည်းရှိသည်။ ဥပမာ ပဲတောင့်ပင်များနှင့် ပဲစေ့ပင်များသည် မုန်လာဥ၊ထပ်တရာပန်းဥစသည့် အမြစ်စားသီးနှံများကို ပျဉ်းရန်မှ ကာကွယ်ပေးနိုင်စွမ်းရှိသည်။ မိတ်ဖက်အပင်များကို စနစ်တကျစိုက်ပျိုးပေးခြင်းအားဖြင့် ဓာတ်မြေဩဇာများ ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများသုံးစွဲမှုပင် မလိုတော့သည်ကိုတွေ့လာရသည်။ ထိုစိုက်ပျိုးနည်းသည် မြေဆီတိုက်စားမှုကိုလည်းကာကွယ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။)

Compensate : v. (1) အလျော်ပေးသည်။ ထိခိုက်နစ်နာမှုအတွက် လျော်ကြေးပေးသည်။

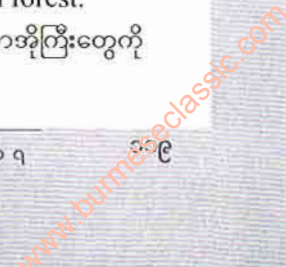
e.g. The company says it will compensate farmers for the loss of their land.

လယ်သမားတွေဆုံးရှုံးသွားတဲ့ မြေယာတွေအတွက် လျော်ကြေးပေးမယ်လို့ ကုမ္ပဏီကပြောတယ်။

(၂) အကျိုးသက်ရောက်မှုတစ်ခုအတွက်ပြန်ပြီးချိန်ခွင့်ညှာညီအောင်ထိန်းညှိအစားထိုးသည်။

e.g. Planting new trees can not compensate for cutting down old-growth forest.

သစ်ပင်အသစ်တွေဘယ်လောက်စိုက်စိုက် ခုတ်ပစ်လိုက်တဲ့ သက်တမ်းရှည်သစ်တောအိုကြီးတွေကို အစားထိုးပေးချေနိုင်စွမ်းမရှိပါဘူး။

Compensation : n. လျော်ကြေးငွေ၊ တရားရုံးစီရင်ချက်အရ ပြုလုပ်သူမှ နစ်နာစေမှုအတွက် ပြုလုပ်ခံအား ပေးရသောလျော်ငွေ။ အစိုးရမှ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုအတွက် ကူညီပေးကမ်းသော ငွေသို့မဟုတ် အကူအညီ။

e.g. The farmer was given money in compensation for the damage done to his rice field.
စပါးခင်းတွေပျက်စီးကုန်တဲ့အတွက် အဲဒီတောင်သူကြီးကို လျော်ကြေးငွေတွေပေးလိုက်တယ်တဲ့။

Compete : v. ယှဉ်ပြိုင်သည်။ ပိုအောင်မြင်ရန်ပြိုင်ဆိုင်သည်။

e.g. In the rainforests the trees grow tall to compete for the light. Weeds often out-compete the crops for water.
မိုးကောင်းသစ်တောကြီးတွေထဲမှာ သစ်ပင်တွေဟာ နေရောင်ရဖို့ယှဉ်ပြိုင်ကြရတဲ့အတွက် အပင်မြင့်ကြီးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ပေါင်းမြက်တွေဟာ ရေကိုယှဉ်လုရာမှာ သီးနှံပင်ထက် အပုံအများကြီးသာလွန်တယ်။

Competition : n.(1) သက်ရှိများအကြား ပိုမိုရှင်သန်ကြီးထွားရန် အချင်းချင်းယှဉ်ပြိုင်ခြင်း။ အခြေအနေ သာလွန်အောင် အပြိုင်အဆိုင်လုပ်ကြခြင်း။

(မှတ်ချက်။ ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းသည် အမျိုးအစားတူသောသက်ရှိအရာများအကြားတွင်၎င်း၊ မျိုးစိတ်ကွဲပြားသော သက်ရှိများအကြားတွင်၎င်း ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။)

(၂) ပြိုင်ပွဲ။ အနိုင်ရလိုသူများကိုယှဉ်ပြိုင်ရန်စီစဉ်ပေးသည့် ဗိုလ်လှပွဲ။

e.g. The government planned a writing competition to make students think about the environment.
ကျောင်းသားတွေ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်းစိတ်ဝင်စားလာအောင် စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲတစ်ခု လုပ်ဖို့ အစိုးရက စီစဉ်ထားတယ်။

Complex : adj. (1) ရှုပ်ထွေးသော၊ အစိတ်အပိုင်းများပြားရုံမကတွေ့ပြားစွာဆက်သွယ်ထားသောကြောင့် နားလည်ရန်ခက်ခဲသော။

e.g. Most environmental problems are very comple_ because there are many people who ant different things and because all the parts of the environment are inter-connected.
လူအများကြီးက အမျိုးမျိုးလိုချင်နေကြတာကြောင့်နဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့အစိတ်အပိုင်းမျိုးစုံက အတွင်းပိုင်းဆက်နွယ်မှုမျိုးစုံရှိနေတာတွေကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြဿနာအများစုဟာ ရှုပ်ထွေးခက်ခဲတယ်။

n. (၂) အမျိုးအစားတူ အဆောက်အဦစု။ လုပ်ငန်းခြင်းဆက်သွယ်မှုရှိသော လုပ်ငန်းစု။

e.g. They are building a new shopping comple_ in the city.
မြို့ကြီးထဲမှာ ဈေးဝယ်ဆိုင်လုပ်ငန်းစုအသစ်တစ်ခုကို သူတို့ဆောက်နေကြတယ်။

Compliance : n. လိုက်နာခြင်း။ နာခံခြင်း။ စာချုပ်၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေများအတိုင်းလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

e.g. All countries must stop hunting whales in compliance with the International Convention for the Regulation of Whaling.
နိုင်ငံအားလုံးဟာ နိုင်ငံတကာ ဝေလငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ ဝေလငါးဖမ်းတာ တွေကို ရပ်ဆိုင်းဖို့လိုပြီ။

ဦးကျော်စိုး

ကမ္ဘာ့အမြင်

သတ္တုသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

စောမိုးမြင့်

ဘာအကြောင်းဆွေးနွေးမှာလဲ

ကျွန်တော်က သတ္တုတူးတဲ့ သတ္တုတွင်းအင်ဂျင်နီယာပါ။
ဒီနေ့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သတ္တုသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
တူးဖော်ထုတ်လုပ်တဲ့နေရာမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို
ထိခိုက်မှုမရှိအောင် ဘယ်လိုစီမံဆောင်ရွက်သလဲဆိုတာ
ကို တင်ပြဆွေးနွေးသွားမှာပါ။

သတ္တုသယံဇာတရဲ့သဘောတရား

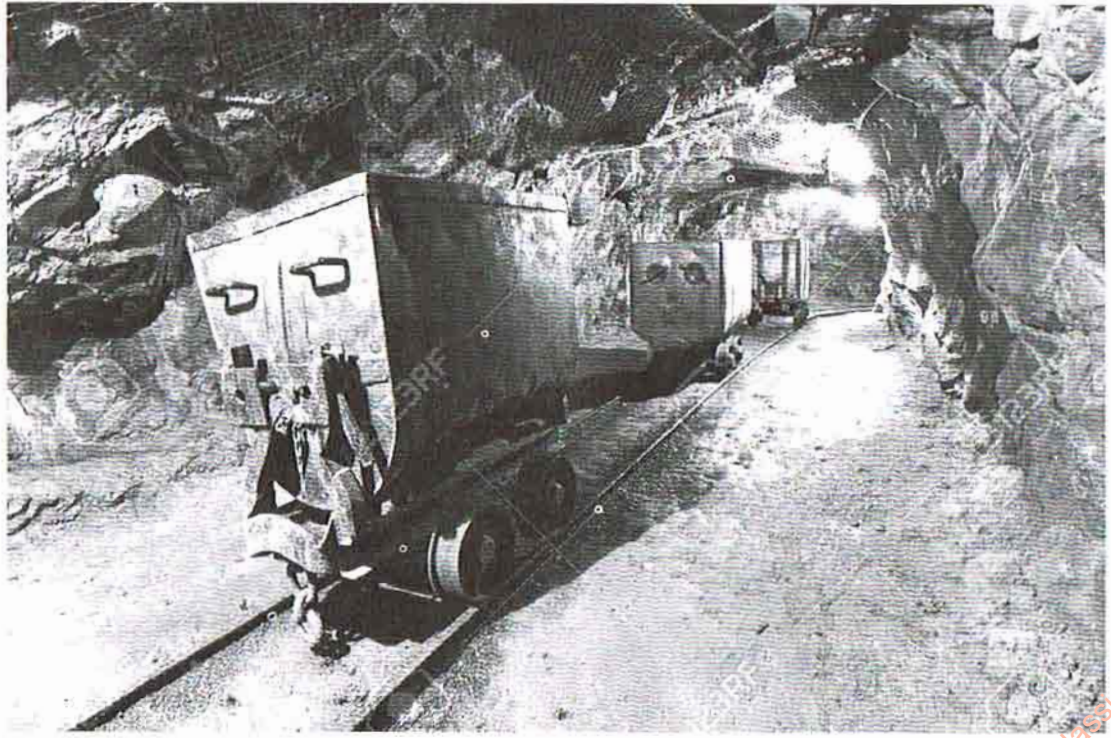
သတ္တုသယံဇာတတွေဟာ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးနိုင်ခြင်း မရှိတဲ့အရင်းအမြစ် Non Renewable တွေဖြစ်ကြပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွေလို၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေလို မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရေမြေရှိရုံနဲ့ အသစ်တစ်ဖန်ပြန်စိုက် ပြန်မွေးလို့မရပါဘူး။ နှစ်ပေါင်းသန်းရာနှင့်ချီပြီးမှ ဖြစ်လာတဲ့ သတ္တုသယံဇာတဓာတ်တွေကို တစ်ခါထုတ်သုံးလိုက်ပြီးရင် အသစ်တစ်ဖန် ပြန်မဖြစ်လာပါဘူး။ အဲဒီတော့ မထုတ်ဘဲ ထားရင်မဖြစ်ဘူးလားလို့ မေးစရာအကြောင်း ရှိပါတယ်။ သတ္တုသယံဇာတဟာ လူသားတွေရဲ့ စားရေး၊ ဝတ်ရေး၊ နေထိုင်ရေး၊ သွားလာရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနဲ့ ကာကွယ်ရေးတွေမှာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်တဲ့ အရင်းအမြစ်တွေဖြစ်နေလို့ မဖြစ်မနေထုတ်ယူသုံးစွဲနေကြရပါတယ်။ ဒီလိုထုတ်ယူသုံးစွဲတဲ့နေရာမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်တဲ့ တော၊ တောင်၊ ရေ၊ မြေနဲ့ လူ့အသိုင်းအဝန်းအနည်းနဲ့ အများတော့ပျက်စီး တတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီပျက်စီးမှုတွေဟာ သတ္တုသယံဇာတကရလာမယ့် အကျိုးအမြတ်နဲ့စာရင် မပြောပလောက်ပေမဲ့ သတ္တုတွင်း

ပညာရှင်တွေအနေနဲ့ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် စီမံဆောင်ရွက်ရပါတယ်။

သတ္တုသယံဇာတအမျိုးအစားသတ်မှတ်ချက်

သတ္တုသယံဇာတကို အကြမ်းအားဖြင့် (၄) မျိုးသတ်မှတ်ထားပါတယ်။

- ပထမမျိုးက ကျောက်မျက်ရတနာ GEMS ပါ။ အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း မာကျောတယ်၊ တောက်ပြောင်တယ်၊ ရှားပါးတယ်၊ တန်ဖိုးကြီးတဲ့ ကျောက်စိမ်း၊ ပတ္တမြား၊ နီလာတွေပါ။
- ဒုတိယမျိုးက သံ၊ ကြေးနီ၊ ခဲ၊ သွပ်လိုကျိချက် နန်းဆွဲ အပြားခတ်နိုင်တဲ့ သတ္တု METAL တွေပါ။
- တတိယမျိုးက စက်မှုလက်မှုကုန်ကြမ်းအနေနဲ့သုံးတဲ့ ထုံးကျောက်၊ ဂေါ်ဒန်ကျောက်၊ ကျောက်မီးသွေးစတဲ့ ကုန်ကြမ်း INDUSTRIAL MINERAL တွေပါ။
- စတုတ္ထမျိုးကတော့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသုံးတဲ့ လိပ်သဲကျောက်၊ ဂဝံကျောက်စတဲ့ ကျောက်တုံး STONE တွေပါ။

လက်ရှိအသုံးအများဆုံးသတ္တုတူးဖော်နည်းများ

သတ္တုသိုက်ရုံ အနေအထားပေါ်မူတည်ပြီး သတ္တုတူးဖော်မည့်နည်းစဉ်ကို ရွေးချယ်ရပါတယ်။ များသောအားဖြင့် သတ္တုသိုက်တွေဟာ မြေအောက်မှာ ငုတ်ရိုးနေကြပါတယ်။ သတ္တုသိုက်အပေါ် ဖုံးထားတဲ့ အပေါ်ယံမြေထုကို ဖယ်ရှားပြီးမှ သတ္တုထုတ်လို့ရပါတယ်။ ဖယ်ရှားရမယ့် အပေါ်ယံမြေထုအပေါ် ရင်းနှီးရမယ့်ပမာဏ

ဟာ စီးပွားရေး အရတွက်ချေကိုက်ရင် ဟင်းလင်းဖွင့် သတ္တုတူးဖော်ရေး နည်းစဉ် OPEN CUT MINING METHOD နဲ့ တူးပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အခေါ်နဲ့ STRIPPING RATIO မကိုက်ရင်၊ တစ်နည်းဖယ်ရှား ရမယ့် အပေါ်ယံ မြေသားထုများပြားရင် မြေအောက် သတ္တုတူးဖော်တဲ့နည်း UNDERGROUND MINING METHOD နဲ့ တူးပါတယ်။

သတ္တုတူးဖော်ပုံအဆင့်ဆင့်

အကျဉ်းချုံးပဲပြောပါမယ် -

- ပထမအဆင့် - သတ္တုရှာဖွေခြင်း EXPLORATION ပါ။ ဘူမိဗေဒပညာရှင်တွေရဲ့ အဓိကအခန်းကဏ္ဍပါ။
- ဒုတိယအဆင့် - စမ်းသပ်တိုင်းတာခြင်း PROSECTING ပါ။ သတ္တုသိုက် အရည်အသွေးနဲ့ ပမာဏသိရအောင် လွန်တူးပြီး အသေးစိတ်စမ်းသပ် တိုင်းတာရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကျင့်သုံးတဲ့ သတ္တုသိုက် အဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ချက်ဖြစ်တဲ့ -

- P1 - သေချာသောသတ္တုသိုက်ပမာဏ - POSITIVE
- P2 - ဖြစ်ရန်ရှိသောသတ္တုသိုက်ပမာဏ - PROPABLE
- P3 - ဖြစ်နိုင်သောသတ္တုသိုက်ပမာဏ - POSSIBLE
- P4 - အလားအလာရှိသောသတ္တုသိုက်ပမာဏ - POTENTIAL

သတ်မှတ်ရပါတယ်။

- တတိယအဆင့် - ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်းစူးစမ်းလေ့လာခြင်း FEASIBILITY STUDY ခေါ်ပါတယ်။
 - သတ္တုသိုက်ပမာဏ အရည်အသွေး
 - ရာသီဥတု
 - တူးဖော်မည့်နည်းစနစ်
 - သန့်စင်ကျိုချက်တဲ့နည်းစနစ် (PILOT PLANT)
 - ဈေးကွက်အခြေအနေ
 - နိုင်ငံတော်ရဲ့လိုအပ်ချက်
 - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေး - ရေထု - လေထု
 - လျှပ်စစ်၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ - လောင်စာလိုအပ်ချက်
 - ရေလိုအပ်ချက် - စွန့်ပစ်ရေအစီအမံ
 - စက်ရုံအဆောက်အဦများ တည်ဆောက်ရန်နေရာ
 - ဝန်ထမ်းရရှိနိုင်မှု
 - အခွန်အခ
 - အရင်းကြေကာလ
 - အကျိုးအမြတ်
 - တူးဖော်ပြီး သတ္တုတွင်းပြန်လည်ထူထောင်မှု RECLAMATION

ကျွန်းကျွန်း
လှူဝန်းကျင်ပစ္စည်း

- စတုတ္ထအဆင့်**
- သတ္တုတူးဖော်ခြင်း MINING
 - မြေတိုင်း၊ မြေပုံထုတ်ခြင်း
 - သတ္တုဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း
 - သတ္တုတွင်းထူထောင်ခြင်း
 - သတ္တုတူးဖော်ခြင်း
 - သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း
 - ကြိတ်ခွဲသန့်စင်ခြင်း
 - စုပုံသိုလှောင်ခြင်း

- ပဉ္စမအဆင့်**
- သတ္တုအဆင့်တက်ပြုပြင်ခြင်း PROCESSING
 - ကြိတ်ခွဲ၊ ဆေးကြောသန့်စင်
 - ကျိုချက်
 - ချွတ်
 - ကျောက်မျက် ဖြတ်တောက်သွေးခြင်း

ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုနည်းအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြေ	- ကျင်းနက်-မြင်ကွင်းထိခိုက်-လူ/တိရစ္ဆာန် အတွက်အန္တရာယ် - စွန့်ပစ်မြေ-လယ်/ယာမြေ/စားကျက်ပျက်စီး - စက်ယန္တရား-ယိုဖိတ်ဆီ-မြေအရည်အသွေးပျက် - မိုးတစ်ပြိုင်နေတစ်ပြိုင် - ကျောက်မီးသွေးမီးလောင်နိုင်
လေ	- မိုင်းခွဲ - စက်ယန္တရားမောင်းနှင်မှု - ဖုန်ထ - ကျောက်မီးသွေးသတ္တုတွင်းက မိသိန်းဓာတ်ငွေ့-ပေါက်ကွဲ - SO₂, NXO က အက်စစ်ရေ - CO₂ ကမ္ဘာကိုပူနွေး
ရေ	- စွန့်ပစ်မြေ ရေစီးရေလာပျက် - ရေကြီး ရေလျှံ - ဓာတုအဆိပ်သင့် - ရေသတ္တဝါပျက်စီး - ငါးများရောဂါရ
သစ်တောသစ်ပင်	- သတ္တုတွင်း - စက်ရုံ - အဆောက်အဦ - လမ်း - သစ်ပင်ပြုန်းတီး - ယာယီအဆောက်အဦအတွက် သစ်ဝါးအခုတ်ခံရ - ဝန်ထမ်းချက်ပြုတ် - မီးလှုံ့ဖို့ထင်းခုတ်ခံရ - ဆေးဖက်ဝင် သစ်ဥ - သစ်ဖု -ခြုံပုတ်တူးခုတ်ခံရ - သစ်တောပြုန်း - သားရဲလျော့ပါး - ရာသီဥတုပြောင်းလဲ - ဖောက်ပြန်
လူမှုရေး	- နေအိမ် - လယ်/ယာ/စားကျက်ဖယ်ရှားခံရ - အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြောင်းလဲ - အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းဆုံးရှုံး - စားနပ်ရိက္ခာအတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရ - ယဉ်ကျေးမှု - သာသနာ့အမွေဆုံးရှုံးရ - လူမျိုးစုငယ်များ ပေါင်းစုစည်းနေထိုင်မှုပျက်ပြား

**ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးကို ဆောင်ရွက်ပုံ
ဒီ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုတွေမဖြစ်အောင် -
သယ်ဇာတ သတ္တုမတူးဖော်မီ**

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် - လူ - သက်ရှိ မြေနေ
ရေနေ သတ္တဝါများ၊ မြေများ - ယာများ- လေ - ရေမပျက်စီးရ
လေအောင် ENVIRONMENT MANAGEMENT
PLAN ကို ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။

ဒီ PLAN အရ လမ်းဖောက်မည့်နေရာ
အပေါ်ယံ မြေဖယ်ရှားမည့်နေရာတွေမှာ မလွတ်တဲ့
သစ်ပင်အမျိုးအစား၊ အပင်အရေအတွက်မှတ်တမ်းတင်ပြီး
သက်ဆိုင်ရာပိုင်ရှင်ကို ကာလတန်ဖိုးပေးဝယ်ရပါတယ်။
သတ္တုတူးပြီးလို့ မိုင်းပိတ်သိမ်းတော့မယ်ဆိုရင် အပင်တွေ
အမျိုးအစား အရေအတွက်အတိုင်း ပြန်စိုက်ပေးရပါတယ်။
အလားတူပဲ စွန့်ပစ်မြေတွေကို စိုက်ခင်း၊ လယ်ယာ၊
စားကျက်တွေမထိခိုက်အောင် ပုံရပါမယ်။ တကယ်လို့
ဒီစွန့်ပစ်မြေတွေထဲမှာ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်နိုင်မယ့်
ဓာတ်ပေါင်းတွေပါရင် ဓာတုဗေဒနည်းနဲ့ အဆိပ်အတောက်
ပြယ်အောင် ပြုလုပ်ပေးရပါမယ်။ ထိုနည်းတူပဲ မိုင်းက
ထွက်လာတဲ့ရေ သတ္တုတွေ ကြိုက်ခွဲသန့်စင်လို့ ထွက်
လာတဲ့ရေတွေကို စိတ်ချလုံခြုံတဲ့ နန်းတားဆည်ဆောက်
ပြီး ရေကြည်ပြန်ဖြစ်အောင် - ပါဝင်တဲ့အန္တရာယ်ရှိတဲ့
ပျော်ရည်တွေ အဆိပ်အတောက် ပြေအောင် ပြုပြင်ပေးရ
ပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ဒီရေတွေကို ပြန်သုံး (Recycle)
လုပ်ရပါတယ်။ လိုအပ်လို့ ယမ်းခွဲရမယ်ဆိုလျှင် ခွဲမယ့်
သတ္တုကျောက် အမျိုးအစားကိုလိုက်ပြီး Blasting Ratio
အရ Control Blasting နည်းနဲ့ တွက်ချက်ပြီး ကျောက်
လွင့်ပျံခြင်းမဖြစ်အောင်ခွဲရပါတယ်။ စက်ယန္တရားများ
သွားလာခြင်းကြောင့် ဖုန်မထအောင် နေ့စဉ်ရေဖျန်းပေးရ
ပါတယ်။ သတ္တု တူးဖော်တဲ့လုပ်ငန်းဟာ အန္တရာယ်များတဲ့
လုပ်ငန်းဖြစ်တာကြောင့် ဝန်ထမ်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်
ဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်အောင် Safety First ဘေး
အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကို ဦးစားပေး ကျင့်သုံးရပါတယ်။

သတ္တုထုတ်လုပ်ပြီးသွားရင် (After Mine
Plan) ဒါမှမဟုတ် (Mine Reclamation) ဆိုတာကို
မဖြစ်မနေလုပ်ရပါတယ်။ မိုင်းစတူးကတည်းက မြေဩဇာ
ကြွယ်ဝတဲ့ အပေါ်ယံမြေလွှာကို သီးခြားစုပုံထားရပါတယ်။

အလားတူ ဒီမြေဩဇာကြွယ်ဝတဲ့မြေနှင့် သတ္တုကျောက်
ထဲရှိတဲ့ စွန့်ပစ်မြေ (waste) ကိုလည်းသီးခြားပုံထားရ
ပါတယ်။ သတ္တုတူးပြီးလို့ ကျင်းအဖြစ်ကျန်ခဲ့တဲ့ သတ္တု
တွင်းဟောင်းတွေထဲကို 'D Waste ကိုအရင်ပြန်ထည့်မှ
မြေဩဇာကြွယ်ဝတဲ့ (Top Soil) ကိုအပေါ်ကပြန်ထည့်ပြီး
သစ်ပင်စိုက်ပေးရ ပါတယ်။

တချို့နိုင်ငံတွေမှာဆိုရင် မိုင်းဟောင်းက ကျင်း
တွေကို ရေကန်အဖြစ်ပြောင်းခဲ့ပြီး ဂေါက်ကွင်းတွေနဲ့ လူထု
အပန်းဖြေစခန်းတွေ ဥယျာဉ်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲ
တည်ဆောက်ပေးကြပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ဒီသတ္တုတွင်းဟောင်းပြန်လည်
ပြုပြင်ခြင်း (Mine Reclamation Plan) ကိုအကျွမ်းတဝင်
မရှိကြသေးပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သတ္တုတူးဖော်ခြင်း
ကို မွေးမြူရေးလို စိုက်ပျိုးရေးလို စီးပွားဖြစ်တဲ့လုပ်ငန်း
သဘောထားပြီး ငွေရှင်ကြေးရှင်များက လုပ်ကိုင်လာကြ
တာရယ်၊ ကျွမ်းကျင်တဲ့သတ္တုတွင်းပညာရှင်တွေကို မကြီးကြပ်
စေတာရယ်၊ နိုင်ငံတော်က ကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေးအပိုင်းမှာ
လေ့ကျင့်ထားတဲ့ပညာရှင် ဝန်ထမ်းနည်းပါးတာကြောင့်
အားနည်းနေတာရယ်တွေကြောင့် ရေမြေတောတောင်
တွေဟာ ကျင်းတွေ၊ ချိုင့်တွေ မြေစာပုံတွေနဲ့ မြေပြင်
သဘာဝတွေ ပျက်စီးကုန်ကြပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ သယ်ဇာတသတ္တုတွေကို ကျွန်တော်တို့
လက်ထက်မှာ ထုတ်ယူသုံးစွဲတဲ့အခါ နောင်လာနောက်သား
များ အကျိုးခံစားရအောင် သဘာဝတောတောင်ရေမြေတွေ
မပျက်စီးအောင် ဒေသခံပြည်သူတွေရဲ့ လူနေမှုဘဝ
မပျက်စီးအောင် တောတောင်ရေမြေကို မှီခိုကျက်စားကြတဲ့
မြေနေရေနေသတ္တဝါတွေ မပျက်စီးမပြုန်းတီးအောင် EIA,
SIA သတ်မှတ်ချက်နဲ့အညီ ကျွမ်းကျင်တဲ့သတ္တုတွင်း
အင်ဂျင်နီယာများနဲ့ တူးဖော်ထုတ်လုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းရင်း
နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်ကို နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။
အားလုံး သယ်ဇာတကျိန်စာ ကင်းလွတ်ကြပါစေ။

**စောမိုးမြင့်
(သတ္တုတွင်း)**

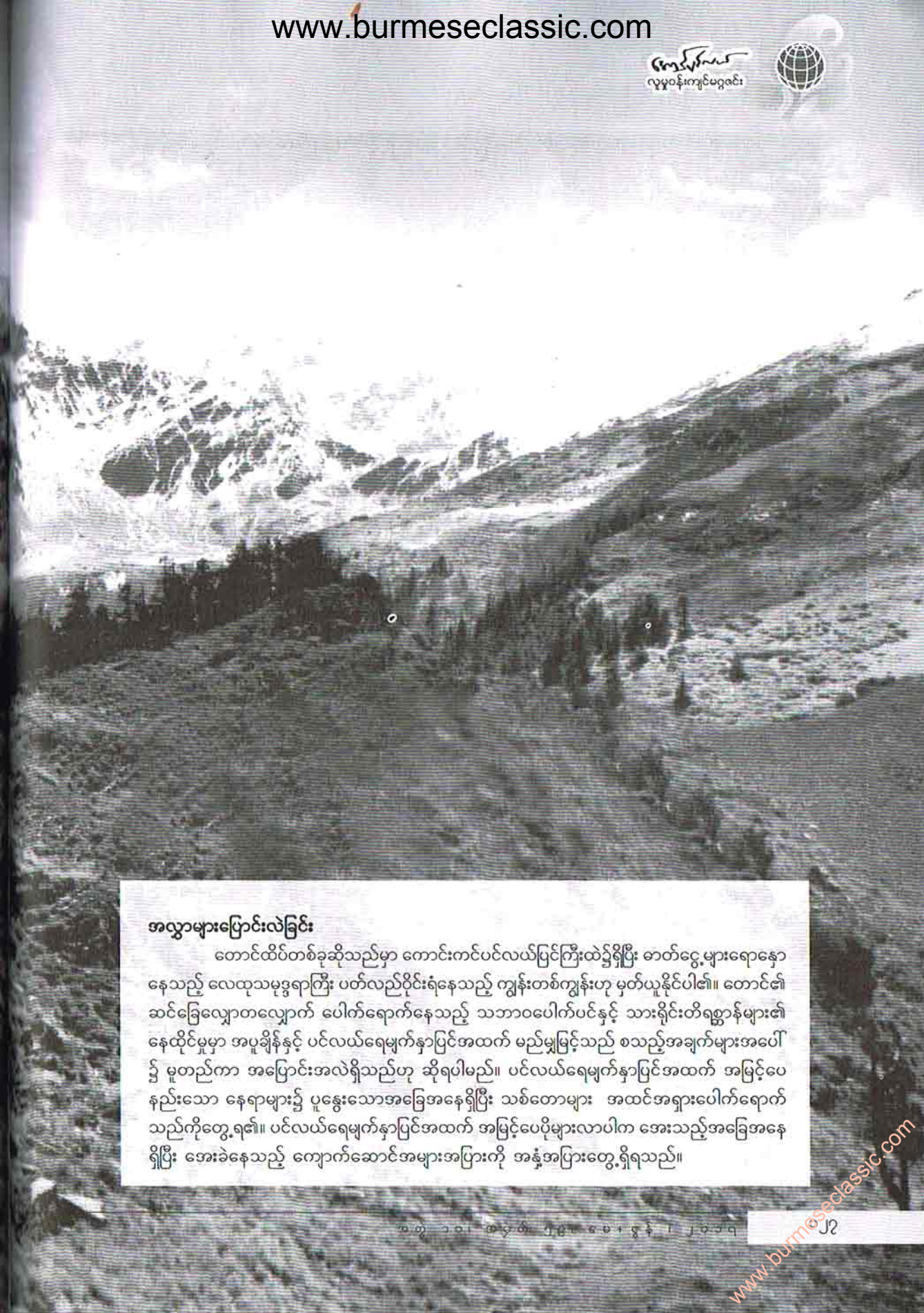

တွန်းဒရာဒေသမှ အပင်များ၏ အခြေအနေ

တင်မောင်ယု

ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာခြင်းကြောင့် အယ်ပိုင်းဒေသ ၏ ကြမ်းတမ်းသောအခြေအနေများမှာ လျော့နည်းသွားသည်။ တစ်ချိန်က ရေခဲများရှိနေသည့်နေရာများသို့ ယခုအခါ အစိမ်းရောင်သက်ရှိများ ရောက်လာသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် ဝင်ရိုးစွန်းဒေသများသို့ အပင်များ ရောက်ရှိလာသည့် လှုပ်ရှားမှုနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသည်ဟုဆိုနိုင်ပါ၏။ ထို့ပြင် ဤဖြစ်ရပ်သည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းကိုပြသည့် တိုက်ရိုက်သရုပ်သကန်တစ်ခုဟု ဆိုရပါမည်။ ဤပြောင်းလဲခြင်းများသည် ကမ္ဘာ့အမြင့်ဆုံးတောင်များ၌ ဂေဟစနစ်များ အဓိကပြောင်းလဲသွားသည့်ဖြစ်ရပ်များဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။ ဤဖြစ်ရပ်ကို လွန်ခဲ့သောထောင်စုနှစ်အနည်းငယ်ကတည်းက ကျွန်ုပ်တို့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခဲ့ပြီးဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

အလွှာများပြောင်းလဲခြင်း

တောင်ထိပ်တစ်ခုဆိုသည်မှာ ကောင်းကင်ပင်လယ်ပြင်ကြီးထဲ၌ရှိပြီး ဓာတ်ငွေ့များရောနေ့
နေသည့် လေထုသမုဒ္ဒရာကြီး ပတ်လည်ပိုင်းရံနေသည့် ကျွန်းတစ်ကျွန်းဟု မှတ်ယူနိုင်ပါ၏။ တောင်၏
ဆင်ခြေလျှောတလျှောက် ပေါက်ရောက်နေသည့် သဘာဝပေါက်ပင်နှင့် သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၏
နေထိုင်မှုမှာ အပူချိန်နှင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် မည်မျှမြင့်သည် စသည့်အချက်များအပေါ်
၌ မူတည်ကာ အပြောင်းအလဲရှိသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် အမြင့်ပေ
နည်းသော နေရာများ၌ ပူနွေးသောအခြေအနေရှိပြီး သစ်တောများ အထင်အရှားပေါက်ရောက်
သည်ကိုတွေ့ရ၏။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် အမြင့်ပေပိုများလာပါက အေးသည့်အခြေအနေ
ရှိပြီး အေးခဲနေသည့် ကျောက်ဆောင်အများအပြားကို အနံ့အပြားတွေ့ရှိရသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကမ္ဘာလေထုထဲတွင် ကာဗွန်ဒိုင် အောက်ဆိုက်အလွှာ ပိုမိုများပြားလာသဖြင့် နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် အပူချိန်မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် သစ်ပင်ပေါက်ရောက်သည့်အလွှာနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ အထက်သို့ ရောက်ရှိပြောင်းလဲသွားသည်။ သစ်တောများသည် အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသသို့ ကျူးကျော်ရောက်ရှိလာပြီး အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသသည်လည်း မကြာခင်က ရေခဲများအရည်ပျော်သွားသည့်ဒေသသို့ ရောက်ရှိလာ၏။ ဤဖြစ်ရပ်သည် အထက်အလွှာရှိ သက်ရှိဇီဝလေးများ၏ အသက်ရှင်ရပ်တည်မှုကို ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခုဖြစ်လာသည်။ ဤဖြစ်ရပ်မှာ အနိမ့်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသည့် ကျွန်းပေါ်သို့ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာရေများ တက်လာသည်နှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။ ပတ်ဝန်းကျင် ပူနွေးလာမှုကြောင့် အထက်အလွှာရှိ သက်ရှိဇီဝလေးများသည် အသက်မရှင်နိုင်တော့ချေ။ သို့မဟုတ် ပူနွေးသော အောက်အလွှာတွင် နေထိုင်အသက်ရှင်ရသည့် ဇီဝသက်ရှိလေးများနှင့်သာ ကိုက်ညီသည့်ရာသီဥတုအခြေအနေတွင် သူတို့ မရပ်တည်နိုင်တော့ချေ။

အယ်ပိုင်း တွန်းဒရာ

သစ်တောနှင့် ရေခဲပြင်အကြား ဂေဟဗေဒ အဝန်းအဝိုင်းတစ်ခုအတွင်း၌ ရာသီဥတုဒဏ်ကို ခံနိုင်သော ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ၊ ချုံပင်များရှိသည့် တွန်းဒရာ (tundra) ခေါ် အယ်ပိုင်းဇုံကို တွေ့ရ၏။ တွန်းဒရာဟူသော စကားလုံးမှာ ဖင်လန်ဘာသာစကား တွန်တူရီ (tunturi) မှဆင်းသက်လာပြီး အပင်ပုများပေါက်ရောက်သည့် မြေမျက်နှာပြင်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထိုအပင်လေးများမှာ ရေခဲမှတ်သို့ရောက်နေသည့် အပူချိန်၊ ရေလုံးဝမရှိသည့် အခြေအနေ၊ ရေမှ အပူစွမ်းအင်များ ပေါက်ကွဲထွက်နေသည့် အခြေအနေမျိုး၌ပင် အသက်ရှင်နိုင်သည့် အပင်လေးများဖြစ်၏။ အပင်ပေါက်နိုင်သည့်အရပ်ဒေသထက် မြင့်သောနေရာ၌ရှိနေသည့် ကျောက်ဆောင်ထူထပ်သော ဤအမြင့်ပိုင်းဒေသများတွင် ကျောက်သားဆန်သည့်မြေဆီလွှာအနည်းငယ်သာရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ရာသီအချိန်တိုတောင်းခြင်း စသည့်အချက်များကြောင့် ပေါက်ရောက်လာသည့် အပင်များသည် သေးငယ်ပြီး တွန်းရှုံ့နေသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ထိုအပင်ငယ်များသည် ဂျပန်တို့၏ ဘွန်ဆိုင်းနည်းပညာ

ဖြင့် စိုက်ပျိုးထားသည့် သက်ကြီးပင်ပုများနှင့် ဆင်တူရိုးများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ သစ်သားကဲ့သို့မာကျောသည့် ပင်စည်ရှိသော ချုံပင်ငယ်တစ်မျိုးမှာ အလွန်ရှေးကျသော အပင်တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး အလယ်ပိုင်းဒေသ၏ ကြမ်းတမ်းသော စိန်ခေါ်မှုများစွာကို ရင်ဆိုင်ကာ ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ ရှင်သန်ပေါက်ရောက်ခဲ့သည့်အပင်မျိုးဖြစ်သည်။

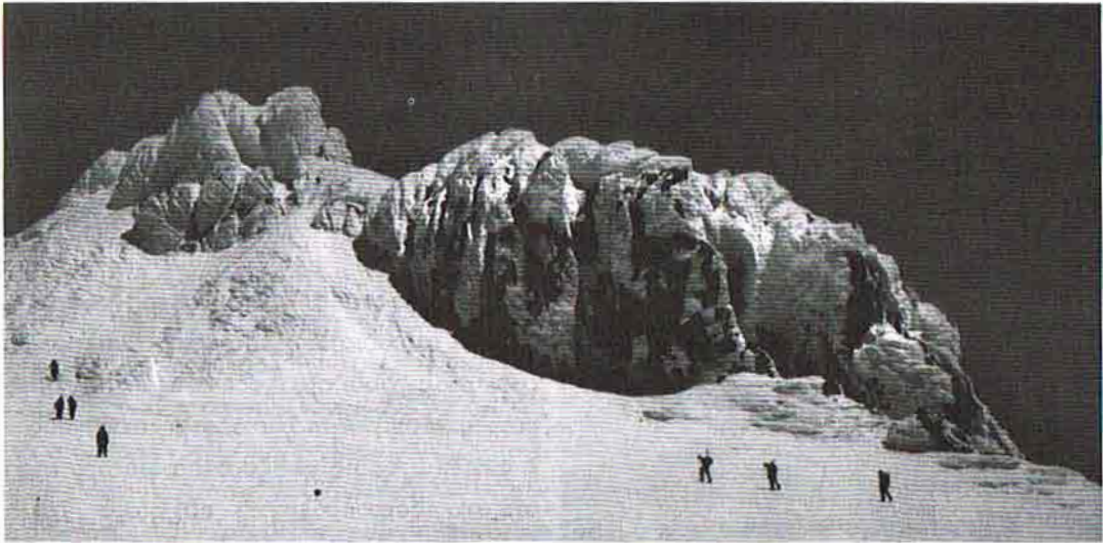
တွန်းဒရာဒေသရှိ အပင်များသည် အများအားဖြင့် အနိမ့်ပိုင်းတွင်တည်ရှိပြီး သားရေကဲ့သို့မာကြမ်းပျဉ်းတွဲသော အရွက်များရှိသည်။ အနိမ့်ပိုင်းတွင်တည်ရှိခြင်း၊ သားရေကဲ့သို့မာကြမ်းပျဉ်းသော အခြေအနေများတွင် ဤအပင်များ အသက်ရှင်နေနိုင်အောင် ဖန်တီးပေးထားသလိုဖြစ်နေ၏။

ဤမျှကြမ်းတမ်းခက်ထန်သည့် ရာသီဥတုနှင့် ဤအပင်များ သပ္ပာယ်ဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးထားသော မသိသာသည့်အချက်များလည်း ရှိသေး၏။ ထိုအချက်များမှာ အပင်များ၌ အမွှေးများဖုံးအုပ်နေခြင်း၊ နေရောင်ထိသည့် အခါ အရပ်မျက်နှာအသီးသီးသို့ ပျံ့နှံ့သွားသည့်သဘာဝ အနီရောင်များပါရှိခြင်း၊ အလွန်အလွန်အေးသည့် ရာသီဥတုကို ဆန့်ကျင်နိုင်သည့် သစ်ပင်တွင်းဇီဝဖြစ်ပျက်မှုလမ်းကြောင်းများပါရှိခြင်းနှင့် အစာသိုလှောင်ထားနိုင်သည့် မြေအောက်အမြစ်များပါရှိခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။

စောင်းနေသည့်တောင်တန်းကြီးများတွင် အပင်များရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် လေ့လာမည်ဆိုပါက အခြေအနေနှင့် ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။ မည်သည့်အပင်များ မည်သည့်နေရာ၌ ရှင်သန်မည်ကို စူးစမ်းလိုပါက အောက်ပါအချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းရပါမည်။ အရိပ်များ မည်သည့်နေရာဒေသ၌ ရှိနေသည်။ စမ်းချောင်းများ၊ ကျောက်တုံး ကျောက်ခဲများကျဆင်းခြင်း၊ လေလမ်းကြောင်းစသည်တို့သည် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များဖြစ်၏။ ကမ္ဘာတောင်ဘက်ခြမ်းကို မျက်နှာမူနေသည့် ကမ္ဘာမြောက်ဘက်ခြမ်းဆင်ခြေလျှော့ရှိပူပြင်းသော နေ့လယ်ခင်းနေရောင်ခြည်ဖြင့် အသက်ရှင်ကြသည့်အပင်များသည် မြောက်ဘက်သို့ ကျနေသည့် အေးသောအရိပ်ဖြင့် မရှင်သန်နိုင်သည်ကို သာဓကအဖြစ် လေ့လာနိုင်ပါ၏။

အောက်ဘက်ရှိ သစ်တောများမှ အမျိုးမျိုးသော အပင်များနှင့် အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသရှိ သက်ရှိများအကြား ရာသီဥတုကြမ်းတမ်းမှု မည်မျှခံစားရသည်ဟု နှိုင်းယှဉ်ကြည့်

ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုကြောင့် သစ်တောများသည် အယ်ပိုင်းစတုန်ဒရာဒေသဆီသို့ ကျူးကျော်ရောက်ရှိလာသည်။ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်သို့ သမုဒ္ဒရာမှရေများ တက်လာသကဲ့သို့ပင်တည်း။

မည်ဆိုပါက တွန်ဒရာဒေသရှိ သက်ရှိများသည် တောင်၏ သဘောသဘာဝ၊ တောင်၏သဘာဝဝန်းကျင်နှင့် ပိုမိုကြုံတွေ့ရသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဟိမဝန္တာနှင့် တီယန်ရှန်းကဲ့သို့သော မြင့်မားပြီး ရေခဲများဖုံးလွှမ်းနေသည့် တောင်တန်းများ၌ သစ်ပင်များ ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အချက်မှာ အပူချိန်ဖြစ်ပြီး အခြားသောတောင်တန်းများ၌ ရေငွေ့ ရရှိမှုနှင့် လေကွယ်ရှိခြင်း စသည့်အချက်များဖြစ်၏။ မကြာသေးမီက မီးတောင်ပေါက်ကွဲပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည့် တောင်အသစ်များ၌ အပင်များ ရှင်သန်ပေါက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ ဩဂဲနစ်မြေဆီလွှာများ စုပ်လာရေးပင်ဖြစ်၏။

သစ်တောနှင့် ရေခဲနေသည့် ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင် (၂) ခု အကြားဒေသ

အယ်ပိုင်းတွန်ဒရာရပ်ဝန်းကို တောင်များ၏ ရေခဲနေသည့်အရပ်နှင့် သစ်ပင်ပေါက်ရောက်သည့်နေရာ အကြား၌ တွေ့ရသည်။ မတူကွဲပြားခြားနားသည့်ရာသီဥတု အပိုင်းအခြားဖြစ်စဉ်များကြောင့် ဤသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

အဝန်းအဝိုင်းကြီးသည် အပူချိန်အပြောင်းအလဲကိုလိုက်၍ အပေါ်ဘက်သို့ရွေ့လိုက် အောက်ဘက်သို့ရောက်သွားလိုက် ဖြစ်နေရသည်။

ရေခဲအမြောက်အမြားစုပုံနေသည့် ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်၊ သို့မဟုတ် ခရိုင်ယိုစဖီးယား (cryosphere) သည် ဝင်ရိုးစွန်းရေခဲပြင်ကြီး၌ တည်ရှိပြီး ရာသီဥတုအလိုက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နှင်းခဲများ၊ ရေခဲတောင်ကြီးများ၊ မာကျောနေသည့် နှင်းထုကြီးများပိုင်းရလျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အမြင့်ဆုံးတောင်များပေါ်၌ရှိနေသော ရေခဲပြင်များသည် အဆိုပါတောင်များကို ဆန်းပြားသောပုံသဏ္ဍာန်များ ဖြစ်စေပြီး အရည်ပျော်၍ အောက်သို့ကျဆင်းသွားသည့် အခါ၌ ရေတိုက်စားခြင်းကြောင့် ချွန်ထက်သောတောင်ထိပ်ကြီးများနှင့် ရေခဲပြင်များသည် ရေခဲခေတ်မတိုင်မီ နှစ်ပေါင်း (၂၀,၀၀၀) ကျော်ကတည်းက တည်ရှိခဲ့သော်လည်း ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုကြောင့် အရည်ပျော်သွားခဲ့၏။

မျက်မှောက်ခေတ်၌ရှိနေသည့် အယ်ပိုင်းတွန်ဒရာရပ်ဝန်းမှာ ရေခဲခေတ်၌ ရေခဲများဖုံးလွှမ်းနေပြီး သစ်ပင်များ ပေါက်ရောက်သည့်ရပ်ဝန်းမှာလည်း များစွာနိမ့်ကျသည့်

www.burmeseclassic.com

မျက်မှောက်ခေတ် အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၂၀၀၀) ကျော်ကာလ ရေခဲခေတ်က ရေခဲများပုံးဘုပ်နေပြီး သစ်တောများပေါက်ရောက်ရာ ဒေသသည်လည်း များစွာနိမ့်သည်ကို တွေ့ရ၏။

အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသ မည်သည့်နေရာ၌ရှိသနည်း

အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသများကို ဟိမဝန္တာတောင်တန်း၊ ကာရာကိုရမ်၊ တီယန်ရှင်း၊ အနောက်အိန္ဒိယဂတ်တောင်တန်း၊ ဥရောပရှိ အလ်တောင်တန်း၊ တောင်အမေရိကရှိ အေးဒီး၊ ယူရန်ဒါရှိ ရွန်ဒိုရီတောင်တန်းစသည့် ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြားရှိတောင်တန်းများ၌ တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် တန်ဖန်းနီးယားနိုင်ငံရှိ ကာလီမန်ဂျာရီ မီးတောင်ထိပ်၊ ဟာပိုင်ယီကျွန်းပေါ်ရှိ မီးတောင်ထိပ်များ၌လည်း တွေ့ရ၏။

အခြားသောအယ်ပိုင်းဒေသရပ်ဝန်းများနှင့် သီးခြားစီတည်ရှိနေကြခြင်းကြောင့် တောင်တန်းတစ်ခုစီသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ရှင်သန်ကြီးထွားရာ နယ်မြေဖြစ်လာ၏။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာထဲရှိ ကျွန်းတစ်ကျွန်းသည် ထူးခြားသည့်ဇီဝမျိုးစိတ်များ ရှင်သန်ပေါက်ပွားရာ နေရာတစ်ခုဖြစ်သကဲ့သို့ တောင်ထိပ်တစ်ခုရှိ အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသသည်လည်း အလားတူနေရာတစ်ခုဖြစ်လာပါသည်။ ဤထူးခြားသည့်အချက်မှာ အပူပိုင်းဒေသတွင်ပိုမိုများပြားသည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ရုရှားနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၊ ကနေဒါနှင့် စကင်းဒီးနေဗီးယားကဲ့သို့သော လတ္တီတွဒ်ပိုများသောနေရာများ၌ ကြမ်းတမ်းသည့်အခြေအနေများသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အမြင့်နည်းသောနေရာများတွင် တွန်းဒရာရပ်ဝန်းကို ပိုမိုများပြားစေသည်။ အပူပိုင်းဒေသတွင်ရှိသည့် တွန်းဒရာရပ်ဝန်းများမှာမူ အလွန်မြင့်မားသောတောင်တန်းများ၌သာရှိနေပြီး ရေခဲနှင့် နှင်းများလည်း နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရ၏။ အပူပိုင်းဒေသအယ်ပိုင်းမြေ အခြေအနေ၌ အောက်ပိုင်းရှိ အပူပိုင်းမိုးများသစ်တောနှင့် ဝင်ရိုးစွန်းဒေသသို့ ပြောင်းရွှေ့နေရာယူနေသည့် လတ္တီတွဒ်အမြင့်ပိုင်း သစ်တောများမှ မျိုးစိတ်များရှိနေသည်ကို တွေ့နိုင်၏။

အရပ်၌ တည်ရှိနေသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ကမ္ဘာ့သစ်တောကြီးများမှာလည်း အီကွေတာတွင် စုဝေးတည်ရှိနေပြီး တောင်/မြောက်လတ္တီတွဒ် (၄၅°) သို့ပျံ့နှံ့ပေါက်ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုအချိန်၌ ပေါက်ရောက်နေကြသည့်နေရာဝင်ကိုစားသုံးကာ ရှင်သန်နေကြသော အပင်အများစုသည် ၎င်းတို့နှင့်အတူပေါက်လာကြသည့် အပင်များကိုကျော်ဖြတ်ကာ သစ်သားပင်စည်ရှိသည့်အပင်အဖြစ်သို့ တဖြည်းဖြည်းပြောင်းလဲလာသည်။ ဂေဟစနစ်အလွှာစုံရှိသော ဤနေရာသည် ဇီဝမျိုးကွဲမျိုးစုံရှိသော ကမ္ဘာမြေပြင်ဖြစ်ပြီး တိရစ္ဆာန်များအတွက် သင့်တော်သည့်ဝန်းကျင်ရှိသော နေရာလည်းဖြစ်၏။

အယ်ပိုင်းတွန်းဒရာဒေသ၌ ပေါက်ရောက်နေသည့် အပင်များသည် မြေနိမ့်ပိုင်းဒေသမှ ဤအရပ်သို့ ကျားကုတ်ကျားခဲ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ကာ ပေါက်ရောက်နေသည့် အပင်များဟု ယူဆနိုင်ပါ၏။ အေးခဲနေသည့် ခရိုင်ယိုစဖီးယားဒေသသည် သက်ရှိနှင့်အပင်များအတွက် သဟဇာတမဖြစ်သောဒေသဖြစ်နိုင်သော်လည်း အောက်ပိုင်းရှိသစ်တောကြီးသည် စွမ်းပကားရှိသော သက်ရှိအများအပြားစုစည်းရာ ကမ္ဘာ့အစိတ်အပိုင်းကြီးဖြစ်နေ၏။

အထက်နှင့်အောက်တို့၏အန္တရာယ်

ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် အယ်ပိုင်း

တွန်ဒရာရပ်ဝန်းသည် အထက်နှင့်အောက်တို့၏ ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အပေါ် အလွှာမှ နှင်းနှင့်ရေခဲများ အရည်ပျော်လာခြင်းသည် တောင်အောက်သို့ ရေစီးကြောင်းများ ပြောင်းရွှေ့စီးဆင်းလာခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ အောက်ဘက်ရှိ မြစ်အနီးအနားတွင် အခြေချနေထိုင်ကြသည့် လူသားများနှင့် သစ်တောများအတွက် မိုးများရွာချခြင်းကြောင့် ပူနွေးသောလများတွင် ရေများယုံ့နဲ့လာပြီး တောင်ထိပ်များ၌လည်း ရေများ ကြာရှည်စွာမခဲနိုင်တော့ပေ။ မိုးများသည် သမုဒ္ဒရာထဲသို့ သူ့လမ်းကြောင်းအတိုင်း လျှင်မြန်စွာ စီးဆင်းသွားရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဤသို့မဟုတ်ဘဲ တွန်ဒရာနှင့် အခြားဂေဟစနစ်များ၌ ရေကြီးရေလျှံခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းစသည်များ ပိုမိုဖြစ်ပွားလာသည်ကို တွေ့ကြရ၏။ ထို့အတူ ဒေသတွင်းရှိရေခဲများ အရည်ပျော်ခြင်းကို မှီခိုအားထားနေရသည့် အယ်ပိုင်းအပင်များသည်လည်း ပြောင်းလဲလာသည့် အရည်ပျော်မှုပုံစံနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန် အားဖြည့်မြေဆီလွှာများ လိုအပ်လာသည်ကိုတွေ့ရ၏။ သို့မဟုတ် မည်သည့်အပင်မျှ မရှိတော့သည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။

ပူနွေးသောအခြေအနေများကြောင့် အောက်ဘက်၌လည်း သက်ရှိများသည် ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် ပိုမိုရုန်းကန်ရ၏။ ထင်းရှူးကဲ့သို့သောအပင်များသည် ကြမ်းတမ်းသည့်အခြေအနေရှိသည့် အထက်ဘက်သို့ ရွှေ့လာရ၏။ ထို့အတူ အယ်ပိုင်းရပ်ဝန်းရှိ သက်ရှိများသည်လည်း

ပတ်ဝန်းကျင်သစ်ရှိ အခြေအနေများ၌လည်း ၎င်းတို့မရပ်တည်နိုင်သည်ကိုတွေ့လာရ၏။ ရေခဲပြင်ကြီး နှစ်စဉ်ကျုံ့လာခြင်းကြောင့် ပေါ်လာသည့် မြေပြင်ဧရိယာအနည်းငယ်သည် အယ်ပိုင်းတွန်ဒရာရပ်ဝန်းဖြစ်လာသည်။ သို့သော် ဤတောင်ထိပ်ဧရိယာသည် မူရင်း အယ်ပိုင်းတွန်ဒရာရပ်ဝန်းထက် အမြဲတမ်းသေးငယ်သောကြောင့် အောက်ဘက်ရှိ သစ်တောများမှ အပင်များအတွက် နေရာမလုံလောက်ပါဟု ဆိုရပါမည်။

ကမ္ဘာကြီး အလွန်ပူနွေးလာပါက ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် အလွန်မြင့်သောဒေသရှိ ဂေဟစနစ်များသည် အထက်သို့တက်ရန် နေရာမရှိတော့ပေ။ အနိမ့်ပိုင်းတွင် တည်ရှိနေသည့်ကျွန်းများသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင်တက်လာခြင်းဟူသော ပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသကဲ့သို့ ဤကောင်းကင်ယံကျွန်းများသည်လည်း မသေချာမရေရာသည့် ကံကြမ္မာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီးဖြစ်သည်။ ပူနွေးလာမည့် အနာဂတ်ကမ္ဘာကြီးတွင် သစ်တောများသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အမြင့်နည်းသောအရပ်များ၌ ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်ပြီး အယ်ပိုင်းတွန်ဒရာရပ်ဝန်းအသစ်များသည်လည်း အပင်မျိုးစုံပေါက်ရောက်နေသည့် ဒေသတစ်ခုအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေမည်ဖြစ်ပါသတည်း။

တင်မောင်ယု

ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် အယ်ပိုင်းတွန်ဒရာဒေသသည် အထက်ဘက်ပူရေခဲများ အရည်ပျော်ကျလာမည့်ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်နှင့် အောက်ဘက်ပူနွေးသည့် အပင်များ ဝင်ရောက်လာသည့်အန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။

ငြိမ်း ငြိမ်း ချမ်း ချမ်း ရွာပါမို့ မောင် ခြိမ်

ဝါဆိုလပြည့်ကျော်ခဲ့ပြီ...
ဝါဆိုဝါခေါင် ရေဖောင်ဖောင်ဆို
သောစကားအတိုင်း ကြည့်လေရာ
မျှော်လေတိုင်း ဖွေးဖွေးထနေသော
ရေပြင်ကြီးကိုသာ မြင်နေရသည်။
ကောင်းကင်အာကာတစ်ခွင်မှာလည်း

ညိုညိုမည်းသော တိမ်ဆိုင်တိမ်လိပ်
တွေကသာ မင်းမူလျက် ရှိနေသည်။
မိုးမရွာသောနေ့မရှိ။ ယနေ့လည်း ရွာ
မှာကျိန်းသေပါသည်။
“ဝါဆိုလပြောင်း မိကျောင်းဖွေးဖွေး
မိုးအေးအေး” ဟု စာဖွဲ့ခဲ့ကြသည်မှာ

မှန်၏။ ရေလျှံသော ချောင်းရိုးမြောင်းရိုး
တစ်လျှောက်မှာ မိကျောင်းပန်းတွေ
ဝေနေအောင်ပွင့်၏။ သင်းနေအောင်
မွှေး၏။ ချောင်းလေကလေးအဝှေ့တွင်
ဘယ်ညာယိမ်းနွဲ့ကာ နူးမည့်သူ ပန်မည့်
သူကို ငုံ့လင့်၍ နေရှာလေ၏။

ဖိုးချက်တစ်ယောက်တော့ဖြင့် သာယာသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဂရု မစိုက်အား။ ပန်း၏အလှကိုလည်း စိတ်မဝင်စားနိုင်ပါ။ ဒူးခေါင်းလောက် ရှိသောရေထဲမှာ တဝန်းဝန်းမြည်အောင် လှမ်းရင်း သူတို့သခွပ်တစ်ပင်ရွာကလေး ၏ နောက်ဘက်မှာရှိသော တမံကြီးဆီ သို့ ခရီးပြင်းနှင်နေပါ၏။

သူပုခုံးပေါ်မှာ ထမ်းလာသည်က ကွန်စိတ်ကလေးတစ်လက်။ သူ့စိတ်ထဲ မှာ ရည်မှန်းလာတာက ငါးရဲ့ကြီးတစ် ကောင်။

xxxxx

“ဒီလိုယောက်ျားမျိုး တွေဖူးပေါင် တော်။ မယားက မီးထွက်ခါစ ငါးရဲ့ခြောက်စားချင်ပါတယ်လို့ တတွတ် တွတ်ပြောနေတာ သူမို့ မသိချင်ယောင် ဆောင်ပြီး အိမ်ရှေ့မှာ ဆေးလိပ်တစ်တို နဲ့ ဇိမ်ယူနေနိုင်တယ်။ အံ့ပါတော်”

ယောက္ခမကြီးက ဖိုးချက်၏မိန်းမ၊ သူ့သမီးအခန်းထဲကနေ ငှက်ဆိုးထိုး လေသောအခါ ဖိုးချက် စိတ်လေသွား

တော့၏။ တကယ်တော့ အခုလို မိုးအေးအေး၊ ရေဖွေးဖွေးကာလမျိုးမှာ ဘယ်ကိုမှမသွားဘဲ အိမ်ရှေ့မှာထိုင်ကာ ဆေးလိပ်တစ်တို ရေနှေးကြမ်းတစ်အိုး နှင့် နှပ်နေမည်ဟု ကြံရွယ်ထားတာ ဖြစ်သည်။ အခုတော့ နေ၍မဖြစ်ပြီ။

ငါးရဲ့ခြောက်စားချင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဆိုတာက ပါးစပ်ကလေးနှင့် မို့ လွယ်ပါ၏။ ဒီလိုအချိန်ကြီး ငါးရဲ့ ခြောက် ဘယ်မှာသွား၍ ရှာလို့ရမည် နည်း။ ဒါက တောဖြစ်၏။ သခွပ်တစ်ပင် ရွာကလေးဖြစ်၏။ မြို့မဟုတ်။ မြို့ကလေး ကဈေးမှာတော့ ရနိုင်လောက်ပါ၏။ သူတို့ရွာကနေ မြို့ကလေးဆီ သုံးနာရီ လောက် လက်လှော်လှေကလေးနှင့် သွားရဦးမည်။ ပြီးတော့ ငါးရဲ့ခြောက် ဈေးကမသေး။ မင်းကြိုက် စိုးကြိုက်၊ တောသားနှင့် လားလားမှမထိုက်သော ပစ္စည်းဖြစ်နေသည်။ ဖိုးချက်တို့ အနား ကပ်နိုင်မည်မဟုတ်။

ခုတလောမှာ ငွေကုန်ကြေးကျ များနေသည်။ အိမ်ကမိန်းမကို သူတို့ ရွာရှိ သားဖွားဆရာမနှင့်ပင် မွေးခဲ့တာ

မှန်သော်လည်း အထိုက်အလျောက် တော့ ကုန်ရသေး၏။ ပြီးတော့ မိုးတွေ ကရွာ၊ ရေတွေကများလှသဖြင့် ငါးပုစွန် တွေ ရှာ၍မရ။ ထို့ကြောင့် ဝင်ငွေမရှိ။ အင်မတန်ဒုက္ခပေးသောမိုးဖြစ်၏။ ရွာ ရွာနိုင်ရန်ကောဟု စိတ်ကတို၏။ ဒီလို မိုးထဲလေထဲမှာ ဘယ်သူ့ အိမ်ကိုသွား ၍ ငါးရဲ့ခြောက်ရှာလျှင်ကောင်းမည် နည်းဟု တွေးသည်။ စဉ်းစားသည်။ ရာရာစစ ငါးရဲ့ခြောက်လို သူဌေးစာမျိုး ကို ဆောင်ထားနိုင်မည့်သူတွေမဟုတ်။ ဒါကိုပင် အလိုက်ကန်းဆိုးမသိလှသော ယောက္ခမကြီးက အတင်းရှာခိုင်းနေပြန် တော့ ခက်လှပါ၏။

“ဒါလောက်ကျွေးချင်နေရင် ကိုယ့် ဟာကိုယ်သွားရှာဗျာ . . .” ဟု အင်္ဂါတူးကာ ပြောလိုက်ချင်သည်။ မပြောရဲ။ သို့ဖြစ်၍ အကြံဉာဏ်တွေ ဖြစ်ညစ်၍ ထုတ်ရသည်။ နောက်ဆုံး မှာ အဖြေရသည်။ ဒါကြောင့်ပင် ကွန်စိတ်ကလေးကိုထမ်းကာ ထွက်တော် မှန်နန်းကခွာခဲ့ရတာဖြစ်၏။

xxxxx

ပြာပြာမှိုင်းမှိုင်းကောင်းကင်ပေါ်မှာ တိမ်တောင်တိမ်လိပ်တွေက တရိပ်ရိပ်ပြေးနေသည်။ ထိုတိမ်တွေ၏အရိပ်က ကြည်စင်ပြာလှသော တမံရေပြင်ပေါ် လာ၍ထင်သည်။ တိမ်တွေ ရေကူးနေသည်ထင်ရ၏။ ကန်စွန်းရိုးနီပင်တွေ၊ ဒိုက်ဖောင်တွေ၊ မြက်ပင်တွေ၊ ကနေဖော့ပင်တွေကို တမံရေပြင်ထဲမှာ ဟိုတစ်ကွက် သည်တစ်ကွက် မြင်ရသည်။

ဒီလိုအချိန်၊ ဒီလိုရာသီမျိုးမှာ ငါးရုံကြီးတွေ သားပေါက်လေ့ရှိသည်။ သားပေါက်တစ်အုပ်မှာ ကျွဲဖျာတစ်ချပ်စာခန့် ရှိလိမ့်မည်။ သားထိန်းငါးရုံကြီးကလည်း ကျန်းသေရှိလိမ့်မည်။ သူ့အချက်ကျကျ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး ကွန်ဖြင့်အုပ်နိုင်လျှင် နှစ်မျိုးလုံး ရမှာ ကျိန်းသေသည်။

သားပေါက်ကလေးတွေကတော့ အိုးကပ်ကလေးချက်ရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပြီး ငါးရုံကြီးကတော့ သူ့မိန်းမအတွက်ဖြစ်သည်။ အတွေးဖြင့်ပင် ဖိုးချက်ပျော်နေလေပြီ။

ရေပြင်ကို စေ့စေ့ကြည့်သည်။ သေသေချာချာလေ့လာနေသည်။ ငါးရုံသားပေါက်အုပ်ရှိလျှင် ရေပြင်သည် ငြိမ်သက်၍မနေ။ လှုပ်ရှား၍နေတတ်သည်။ ထမင်းအိုးပွက်သလိုမျိုး အမြှုပ်ကလေးတွေ တစ်စီနှင့် ရှိနေတတ်သည်။ ပွက်ထနေတတ်သည်။ ပြီးတော့ သားပေါက်ကလေးတွေက အငြိမ်မနေတတ်ကြ။ အစားပေါများရာဆီသို့ အုပ်လိုက်ကြီး ရွှေ့လျား၍ သွားနေတတ်သည်ဖြစ်၍ တိုးမိတိုက်မိကြသော မြက်ပင်ကလေးတွေ၊ ရေညို၊ ရေမှော်ပင်ကလေးတွေ၊ ထိကရုံးပင်ကလေးတွေ သိမ့်သိမ့်ခါသွားကြသည်။ လှုပ်ရှား

သွားတတ်ကြသည်။

ရှာစမ်း . . . ရှာစမ်း ဟို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်အားပေးတာ ရေပြင်ကို တစ်လက်မမှ လွတ်မကျန်ရအောင် စေ့စေ့စပ်စပ်ကြည့်သည်။ မျက်စိအစုံက တမံကြီး၏ရေပြင်ဆီကြည့်ပြီး ခြေထောက်က ရေသံကြားရအောင် ရေလှိုင်းတစ်ချက်လွန်မသွားရအောင် တရွေ့ရွေ့သွားရသည်မှာ အမှန်တော့ အလွန်ပင်ပန်းလှပါ၏။ ခက်ခဲလှပါ၏။ သို့သော် . . .

“သူများသားသမီးယူထားရင် ရှာကျွေးရမှာပဲ” ဟူသော ယောက္ခမကြီး စကားသံက နားဝမှာလာ၍ ကြားယောင်မိသဖြင့် နားနေ၍မရ။ ဆက်၍ လျှောက်လှမ်းခဲ့ရပြန်သည်။ ခါတိုင်းနေ့တွေမှာ မိုးက တဖွဲဖွဲစွာလေ့ရှိသော်လည်း ယနေ့မှာဖြင့် မရွာသေး။ အံ့ပျလျက်သာရှိနေသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ ထွက်ပေါ်လာတတ်သော လယ်သမားတွေ၏ နွားငေါက်သံ၊ လယ်ထွန်ရင်းဟစ်၍ဆိုလိုက်သော သီချင်းသံ၊ မိုးကိုမျှော်လင့်နေကြသည့် ဖားတလက်ကလေးတွေ၏ အော်သံမှတစ်ပါး လယ်ပြင်ကြီးသည် တိတ်ဆိတ်လျက်ရှိသည်မှာ ပကတိသက်ငြိမ်။

ပခုံးပေါ်မှာထမ်းလာသည့် ကွန်စိတ်ကလေး၏ အလေးချိန်က ကြာလေလေ ပို၍ပို၍ လေးလျက်ရှိသည်။ ဖိုးချက်၏ အကြည့်သည် ကန်စွန်းရိုးနီတွေ ဖောင်ဖွဲ့နေသည့်နေရာသို့ ဖျတ်ခနဲ အရောက်တွင် အသက်ရှူရန်ပင် မေ့သွားရတော့သည်။

ကြည့်စမ်း တစ်မနက်ခင်းလုံး လိုက်၍ရှာနေခဲ့တာ ခုတော့ဖြင့် တွေ့ပြီ။ ဖိုးချက်၏ မျက်စိအစုံသည် လောဘဇာဏကြောင့် ဖိတ်လက်၍လာ

သည်။ ရေထဲကနေ အဖျားကလေးတွေသာ ထွက်ပြူးနေသည့် မြက်ရိုင်းပင်များ မှော်ပင်များ၏ အရွက်ကလေးတွေ လေမတိုက်ဘဲ ယိမ်းထိုး၍လှုပ်နေတာ မြင်ရသည်။ လှုပ်ရှားပုံကလည်း ထူးဆန်းပါပေ၏။ တောင်လေလာ၍ မြောက်ကိုယိမ်း၊ မြောက်လေလာ၍ တောင်ဆီသို့ယိမ်းခြင်းမျိုးမဟုတ်။ တဆတ်ဆတ်တုန်ခါ၍ နေကြသည်။ အရပ်လေးမျက်နှာသို့ ယိမ်းချင်သလို ယိမ်းကာ ခါချင်သလိုခါနေကြသည်။ အချက်မှန်မှန်လည်းမဟုတ်။ တစ်ခါတစ်ခါ ရေအောက်သို့မြှုတ်သွားလိုက်၊ ပြန်၍ထောင်မတ်လာလိုက်နှင့် ရှိသည်။ ရေပြင်ပေါ်မှာလည်း ပလုံကလေးတွေစီလျက် ထနေသည်။ ပွက်နေသည်။

ဝမ်းသာလိုက်ပုံများ ပြော၍ပင် မပြတတ်။ အော်၍ဟစ်၍သာ ရယ်ချလိုက်ချင်တော့၏။ ငါးရုံသားပေါက်အုပ်ကိုတွေ့ပြီ။ အသံထွက်၍မဖြစ်။ ရေသံပေး၍မဖြစ်။ လှုပ်ရှားမှုတိုင်းမှာ သတိထားမှဖြစ်မည်။

“ဖြည်းဖြည်းနော် . . . ဖြည်းဖြည်း သတိထားပြီးအနားကပ် . . .” စိတ်ထဲကနေ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်သတိပေးနေရသည်။ တရွေ့ရွေ့ ရှေ့ကိုတိုး၏။ တဖြည်းဖြည်းချင်း အနားသို့ကပ်၏။ ပခုံးပေါ်ထမ်းလာသော ကွန်စိတ်ကလေးကိုလက်ထဲသို့အသာပြောင်းသည်။ ကွန်သားတွေကို ဘယ်ညာလက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဝေ၏။ တံတောင်ပေါ်တင်၍ ဖြန့်သည်။ အကွာအဝေးက လက်လဲလေးလဲလောကရှိမည်။ သည့်ထက်ကပ်၍မရတော့။ ငါးရုံသားပေါက်အုပ်ကြီး၏ ရေအောက်မှာရှိသော သားထန်းငါးရုံကြီးပါမိအောင် အုပ်ရမည်။

သေချာမှာဖြစ်မည်။ လက်ထဲရှိကွန်ကို လွဲ၍လွဲ၍ အားယူသည်။ ခါးကိန္နိသည်။ လက်နှစ်ဖက်မှာ အားထည့်ကာ အသက်အောင့်ပြီး ကွန်ကိုပစ်လိုက်သည်။ ကွန်သည် လွှားခနဲ လေထဲသို့ မြောက်တက်သွားသည်။

ပြီးတော့ လေထီးကလေး တစ်လက်လို ဝိုင်းစက်စွာ ပွင့်ကားပြီး တမံရေပြင် သို့ ကျသည်။ “ရွမ်း” ခနဲ ရေထဲသို့ ကွန်ကျသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ထဲမှာပင် “သွားပါပြီကွာ” ဟု အသံ ထွက်အောင် အော်လိုက်မိ တော့သည်။

ကွန်သည် သားပေါက်အုပ်အပေါ် တိတိကျကျ မအုပ်မိ။ အားထည့်တာ များသွားလေသဖြင့် ကွန်တစ်ဝက်သာ အုပ်မိပြီး အခြားတစ်ဝက်က ကန်စွန်းရိုး နီဖောင်ပေါ်မှာ ကားကားကြီး သွားတင် နေပြီ။

ရေသံကြောင့် ငါးရုံသားပေါက် တွေက ရေအောက်သို့ ငုပ်ဆင်းပြေး သွားကြသလို လန်သွားသော ငါးရုံကြီး ကလည်း “ဝုန်း” ခနဲနေအောင် ပွက် လိုက်ပြီး ပြေးထွက်သွားခဲ့ပြီ။

xxxxx

“ဟေ့ ဖိုးချက် မဟုတ်လားကွ၊ ကွန်ထမ်းပြီးဘယ်ကပြန်လာတာလဲ။ ဝင်ခဲ့ဦးလေကွာ၊ ရေခွေးကြမ်းသောက် ရအောင်”

တမံကြီးဆီကနေ စိတ်ပျက်လက် ပျက်နှင့် ပြန်လာသောဖိုးချက်သည် ရွာလယ်ပိုင်းအရောက်တွင် ရေခွေးကြမ်း သောက်နေသော ဦးမောင်တင်ကို လှမ်း၍တွေ့ရသည်။

လက်ဗလာနှင့်ပြန်လာခဲ့ရသည် ဖြစ်၍ အိမ်ကျလျှင် ယောက္ခမကြီးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ရမှာခက်နေသော ဖိုးချက်သည် ဦးမောင်တင်တို့အိမ်ထဲ

ဝင်လာခဲ့သည်။
“စိတ်ညစ်ပါတယ် ဘကြီးရာ . . .” အစချီကာ ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် ကို ဖွင့်ပြောမိတော့သည်။

“စားကွာ၊ ငါးဖယ်အောင်းငါးပိ ကောင်လေးမိကင်ပြီး သံပရာရည်လေး ညှစ်ထည့်ထားတာ၊ ရေခွေးကြမ်းနဲ့ လိုက်သကွာ”

ဖိုးချက်မူမနေနိုင်။ မနက်ကတည်း က ဘာမှမစားရသေးဘဲ အိမ်ကထွက် လာခဲ့ရတာဖြစ်၍ ငိုက်ဆာနေပြီ။ ငါးပိ ကောင်တစ်ဖုံစားလိုက်၊ ရေခွေးကြမ်း တစ်ခွက်သောက်လိုက်နှင့် ခေါင်းမဖော် နိုင်ဘဲဖြစ်နေသည်။ ပန်းကန်ထဲက ငါးပိကောင်ကုန်တော့မှ လက်ကိုခါးပုံစ နှင့်သုတ်သည်။ ထိုစဉ်မှာပင် . . .

“ဒီလက ဘာလဲကွ . . . မင်း

“ငါ့အတွက်၊ ငါ့မယားအတွက်၊
ငါ့ သားသမီးတွေအတွက်၊
ငါ့ဆွေမျိုး အတွက်
လတ်တလောစားရရင်ပြီးရော
ကောင်းစားရင်ပြီးရောဆိုပြီး
လုပ်တဲ့လူ ဟာ လူမပီသဘူးကွ၊
သိရဲ့လား။ လူဆိုတာ
ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည်၊
ကိုယ့်လူမျိုးအတွက် ကြည့်တတ်မှ၊
အရှည်ကိုတွေ့တတ်မှ၊
မြင်တတ်မှ လူပီသမယ်လို့
ငါတော့ထင်တယ်ဟေ့”

သိလား”
အဆက်အစပ်မရှိပေမယ့် ဦးမောင်တင်၏ မေ့နေမိခြင်းကြောင့် သွားလာခြင်းကို ကိုင်ထားသော ရေခွေးကြမ်းကို ပြန်ချထားလိုက်သည်။ အချိန်အခါ သေချာစွာ ခုခုတော့ ထူးပြီဆိုတာ ယောက္ခမ၏ လိုက်သည်။ တကြောင်ဖြစ်တာမကုန် မဖြစ်နိုင်။ ဦးမောင်တင်သည် မှားမှား ရပ်မိရပ်ဖတ်စဉ်ဖြစ်သည်။ ပြီးတော့ စာကြည့်တိုက်ကော်မတီဝင်တစ်ဦး ဖြစ်ပြီး စာလည်း တလျှန်ပတ်လည် အဘိုးကြီးဖြစ်သည်။

သူ့ရှေ့မှာ မတော်တရားလျှောက် တော့ဘယ်သူမှ မျှော်သောမဟုတ်ပေ။ တောခေလ ရွာခေလတရားလျှင် လူတို့ သူမစကားကို နာမိလေ့ရှိကြသဖြင့် ရွာက လူလတ်ပိုင်း လူငယ်ပိုင်းအတွက် ဦးမောင်တင်ဆုံးမလျှင် ကျေနပ်စွာနာယူ ကြစမြဲဖြစ်သည်။ ဖိုးချက်အတွက်တစ်ခု သူများတကာတွေထက်ပိုမိုပါသည်။ ဦးမောင်တင်သည် သူ၏တံ့ကိုနစ်ပါမိ ကွဲတော်သူဖြစ်၍ စိတ်အမန်မသင့်ပေ များ ထ၍ ရိုက်လျှင် မတ်ရမျှတမှု တွေးကာ ရင်တထိတ်ထိတ်ပုန်ရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် . . .

“ဝါဆိုလလေ ဘကြီးရဲ့” ဟု မယုတ်မလွန်ကလေးပြောသည်။

“အေးလေ၊ ဝါဆိုလဆိုတာ ငါလည်းသိတာပေါ့ကွ၊ ငါမေတာက ဒီလဟာ ငါးရစ်တက်တဲ့လ၊ ငါ့မေ့ ဥချတဲ့လ၊ သားပေါက်တဲ့လ၊ ဒီတော့ ငါးရစ်ငါးတွေ မဖမ်းရဘူး။ သားပေါက် တွေမဖမ်းရဘူးဆိုတာ မင်းသိရဲ့လား၊ လို့ မေးတာကွ”

လေသံက တဖြည်းဖြည်း မာ၍ လာသဖြင့် ဖိုးချက်တစ်ယောက်

ထွက်ပြေးချင်စိတ်ပေါက်သွားရသည်။ သူဝင်လာမိတာ မှားပြီဟု တွေးသည်။ ပို၍မှားတာက ယောက္ခမကြီးခိုင်း၍ တမံကြီးထဲမှာ ငါးရဲ့သားပေါက်တွေ ကွန်နှင့်သွားပစ်ရကြောင်း၊ မိတော့ မိမလာခဲ့ကြောင်းတွေကို ဇာတ်ကြောင်း လှန်၍ ပြောခဲ့မိခြင်းပဲဖြစ်သည်။

ဦးမောင်တင်ပြောသည့်အကြောင်း တွေကို ဖိုးချက် မသိမဟုတ်။ သိပါ၏။ ဦးမောင်တင်တို့လို ရွာထဲက တံငါကြီး တွေကလည်း ဆုံးမကြသည်။ ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနကလည်း ပညာပေးဟောပြော ပွဲတွေလုပ်သည်။ လက်ကမ်းစာစောင် တွေဝေသည်။ မြစ်တွေ၊ ချောင်းတွေ၊ လယ်ကွင်းတွေထဲမှာ ငါးမျိုးတွေ စိုက် ထည့်ပေးသည်။ ဆေးခပ်၍ ငါးမဖမ်းရ ဘက်ထရီရှော့ခ်တိုက်၍ ငါးမဖမ်းရဟု လည်း တားမြစ်ထားပါသေးသည်။ သို့သော် သူ လိုက်နာခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ သူ့လိုပင် အခြားသောတံငါတော်တော် များများကလည်း လိုက်နာရန် အားနည်း နေသေးတာ သူသိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဖြေစရာစကားရှာမရ။ ခေါင်းငုံ့ကာ ငြိမ်နေရသည်။

“မင်းတို့ သိကြပါတယ်ကွာ။ ဒါပေမဲ့ သိပြီး မလိုက်နာလို့ကတော့ အလကားပဲကွ။ အခုပဲကြည့်လေ ငါးတွေ၊ ပုစွန်တွေ အရင်ကလောက် ပေါသေးရဲ့လား။ တဖြည်းဖြည်း ရှားပါး လာနေပြီဆိုတာ တခြားလူတွေထက် မင်းတို့ငါတို့လို လက်တွေ့ရှာစားနေကြ တဲ့ တံငါတွေက ပိုပြီးသိတာပေါ့ကွာ။

ဒီအတိုင်းဆက်ပြီး စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ဖမ်းဆီးနေကြမယ်ဆိုရင် တို့တတွေ အရင်ဆုံးဒုက္ခရောက်မှာပဲ။ ဒါနဲ့မပြီးသေး ဘူး။ တို့ပတ်ဝန်းကျင်ကလူတွေ၊ တို့ရဲ့ နောင်လာနောက်သားတွေ အားလုံး

ဒုက္ခရောက်ကုန်တော့မှာပေါ့ကွာ။ မင်း စောစောက ဖမ်းမလို့လုပ်ခဲ့တဲ့ ငါးရဲ့ သားပေါက်အုပ်ကြီးကို မင်းရဲ့ခဲရင် ဟင်းတစ်ခွက်စာ၊ ဒါမှမဟုတ် တစ်ရက် စာအပြင် ပိုပြီးမစားရပါဘူးကွာ။ ရာနဲ့ ချီပြီးများတဲ့ အဲဒီငါးရဲ့သားပေါက်က လေးတွေကြီးလာခဲ့ရင် တစ်ကောင် တစ်ကောင်ကို တစ်ပိဿာ နှစ်ပိဿာ လောက်ရှိတဲ့ ငါးရဲ့ကြီးတွေဖြစ်လာခဲ့ ရင် ပိုပြီးအကျိုးမရှိပေဘူးလား။ စဉ်းစား ပါကွာ။

ငါ့အတွက်၊ ငါ့မယားအတွက်၊ ငါ့ သားသမီးတွေအတွက်၊ ငါ့ဆွေမျိုး အတွက် လတ်တလောစားရရင်ပြီးရော ကောင်းစားရင်ပြီးရောဆိုပြီး လုပ်တဲ့လူ ဟာ လူမပီသဘူးကွ။ သိရဲ့လား။ လူ ဆိုတာ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ့်တိုင်း ပြည်၊ ကိုယ့်လူမျိုးအတွက် ကြည့်တတ် မှ၊ အရှည်ကိုတွေးတတ်မှ၊ မြင်တတ်မှ လူပီသမယ်လို့ ငါတော့ထင်တယ်ဟေ့”

ဦးမောင်တင်သည် မနားတမ်းပြော လိုက်ရသည့်အတွက် မောသွားပုံရ သည်။ ရေနှေးကြမ်းတစ်ခွက်ကို ငှဲ့၍ သောက်နေသည်။ အိမ်ရှေ့ချောင်းက လေးဆီမှာ ရေပြည့်နေပြီ။ တက်ရေနှင့် အတူ လိုက်ပါလာသော ဗေဒီပင်တွေ က တရွေ့ရွေ့ မျောပါနေတာ တွေ့ရ သည်။ ပိန်ညှင်းငှက်တစ်ကောင်က စူးစူးရှရှအော်ရင်း ချောင်းဖျားဘက်ဆီ ပျံထွက် သွားသည်။ စောစောက သာနေခဲ့သော နေသည် တဖြည်းဖြည်း အံ့ခိုင်း၍လာသည်။ မကြာခင်မှာ ဝါဆို မိုးကြိုးရွာချပေလိမ့်မည်။ ဖိုးချက်သည် ပြန်ပြောစရာစကားမရှိ၊ ရှက်စိတ်ကြောင့် ခေါင်းမဖော်နိုင်။

xxxxx

အိမ်အပြန်ခရီးတွင် ဖိုးချက်၏ ခြေလှမ်းတွေ သွက်၍နေသည်။ ပခုံး ပေါ်မှာထမ်းလာသော ကွန်စိတ် ကလေးက ဖက်ရွက်တစ်ရွက်လိုပေါ့ပါး လျက်ရှိသည်။ ဖိုးချက်၏ စိတ်သည် ရွှင်၍ နေသည်။ တက်ကြွ၍နေသည်။ သူ၏ အမူအရာမှာ အောင်ပွဲရစစ်သူ ကြီးတစ်ဦး ပြည်တော်ပြန်ခရီးနှင့်နေ ဘိသကဲ့သို့ ဝံ့ဝံ့ကြွားကြွား ရှိလှသည်။

သည်ကနေ့ သူလိုချင်သော ငါးရဲ့ ကြီးမရခဲ့။ ငါးရဲ့သားပေါက်တွေကိုလည်း လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ သို့သော် အသိပညာတွေရလာခဲ့၏။ လူပီသ အောင် ဘယ်လိုစိတ်ထား ထားရမည် ကို ဦးမောင်တင်ပေးလိုက်၍ ရလာခဲ့ ပါသေး၏။

အံ့ပုနေသော ကောင်းကင်ကြီးဆီ မော့၍ကြည့်လိုက်သည်။ အနောက် တောင်မှတ်သုန်လေက သယ်ဆောင် လာသော မိုးသားတိမ်တိုက်ကြီးများ သည် တလွင့်လွင့်ရွေ့လျားမျောပါလာ နေတာ မြင်ရသည်။

ရွာစမ်းပါစေလေ

ဒါမှ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်တွေမှာ ရေများပြည့်လျှံဖြိုးလိမ့်မည်။ ရှုမဆုံး အောင်ကျယ်ပြန့်သော လယ်ပြင်ကြီး တွေမှာ ‘အောင်ရေ’ တွေရလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မြန်မာ့အသက်သွေးခဲဖြစ်သော ကောက်ပင်တွေ မြသွေးရောင်ဆင်နိုင် ကြပါလိမ့်မည်။ မျိုးရည်ပြည့်နေသော ဥများ သယ်ဆောင်လာသော ငါးကြီး တွေ ငါးရစ်တက်နိုင်ကြလိမ့်မည်။ မျိုး ဆက်သစ်ပေါက်ပွားရှင်သန်နိုင်ကြပါ လိမ့်မည်။ ဒါမှ

မောင်မြင့်

အောင်ပင်လယ်မဂ္ဂဇင်းမှ နှစ်အမှတ်တရ ထုတ်ဝေပြီးသော စာအုပ်များ

